

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜğÜ

#SenÜretYeter

2023

Bitki Sağlığı

Uygulama Programı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programı

T.C.
Tarım ve Orman Bakanlığı
Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼ę¼
Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı

ANKARA - 2023

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼ę¼

Sayı : E-36871779-020-8448584

06.01.2023

Konu : 2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programı

GENEL M¼D¼RL¼K MAKAMINA

Bitki ve bitkisel ¼r¼nlere arız olan zararlı organizmalar ile etkin m¼cadele yapılması; verim ve kalite kayıplarının ¼nlenmesi, gıda g¼venlilięinin sağlanması ve milli ekonomiye katkı sağlanması y¼n¼nden b¼y¼k ¼nem arz etmektedir.

Bakanlığımız tarafından, bitki ve bitkisel ¼r¼nlerde ekonomik anlamda kalite ve verim kayıplarına neden olabilen 657 zararlı organizmanın m¼cadelesi ile yeni zararlı organizmaların ¼lkemize taşınmasını ¼nleyici tedbirler kapsamında zirai m¼cadele, zirai karantina, bitki koruma ¼r¼nleri kontrol¼ ve denetim hizmetleri ile eğitim ve yayım faaliyetleri yapılmaktadır.

Doğal dengenin korunması ile s¼rd¼r¼lebilir ¼retim sağlanması amacıyla zararlı organizmalar ile m¼cadele "Entegre Zararlı Y¼netimi" prensipleri doğrultusunda yapılmakta; taze meyve ve sebze de zirai ilaç kalıntısının ¼nlenmesi amacıyla "Hasat ¼ncesi Pestisit Denetim Programı" ile "Kalıntı Eylem Planı" uygulanmaktadır.

Bu doğrultuda; bitki sağlığı faaliyetlerinin değerlendirilmesi, uygulama, program ve prensiplerinin belirlenmesine y¼nelik t¼m paydaşların katılımıyla 21-25 Kasım 2022 tarihlerinde bitki sağlığı değerlendirme toplantısı yapılmıştır. S¼z konusu toplantıda; bitki sağlığı çalışmaları değerlendirilmiş olup "2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programı" hazırlanmıştır.

Olur ekinde yer alan "2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programının" İl/İlçe M¼d¼rl¼ę¼, İlgili Araştırma Enstit¼leri ve Zirai Karantina M¼d¼rl¼klerinde g¼rev yapan t¼m personele tebliğ edilmesi; merkez ve taşra kurumlarımızda bitki sağlığı ve karantina hizmetlerini fiilen y¼r¼tmekte olan y¼netici, teknik personel ve diğer g¼revliler tarafından "2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programının" teknik talimatlar ve ilgili mevzuat doğrultusunda titizlikle uygulanmasını,

Olur'larınıza arz ederim.

Dr. Ersin DİLBER
Daire Başkanı

Uygun g¼r¼řle arz ederim.

Dr. Yunus BAYRAM
Genel M¼d¼r Yardımcısı

OLUR
Dr. Durali KOÇAK
Genel M¼d¼r

Ek: 2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programı (206 Sayfa)

Bu belge, g¼venli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FD87E984-1677-4CE8-AB73-FBB3D1FB7783

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 ankaya/ Ankara

Tel: (0312) 258 77 44 Faks:

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Funda FİLİZER

M¼hendis

Telefon No:(312) 258 77 45

İÇİNDEKİLER

I. BİTKİ SAğLIğI 2022 YILI DEğERLENDİRME TOPLANTISI KARARLARI	7
II. BİTKİ SAğLIğI MEVZUATI VE GENEL PRENSİPLER	15
A. Bitki Sağlığı Mevzuatı	16
B. Talimatlar.....	35
- AMS Mücadelesi Talimatı	35
-Şarka Hastalığı İle Mücadele Hakkında Talimat	37
C. Biber, Turunçgil ve Yapradı Yenen Sebzelerde Kalıntı Eylem Planı	43
D. Bitki Sağlığı Uygulamaları Genel Prensipleri.....	47
E-Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi (BSKS)	48
III. BİTKİ KORUMA HİZMETLERİ	53
A. Süne Mücadelesi	54
B. Genel Zararlılar Mücadelesi	70
C. Entegre Zararlı Yönetimi(IPM) Uygulamaları	78
D Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY).....	95
E. Diğer Entegre Mücadele Çalışmaları.....	107
F. Tahmin ve Uyarı Sistemleri.....	109
G. Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele	113
H. Domates Güvesi Eylem Planı.....	114
IV. KARANTİNA HİZMETLERİ.....	117
A. Bitki Pasaportu Uygulamaları	118
B. Bitki Karantinası Çalışmaları	124
C.Sürvey Çalışmaları	137
D. Ari Alan Tesisi	140
E. Uluslararası Bitki Sağlığı Standartları	145
F. ISPM 15 Uygulamasına İlişkin Esaslar.....	150
G. Bitki Sağlık Sertifikası Düzenlenmesine İlişkin Esaslar	151
H. Bitki Karantinası Fümigasyon Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak İşlemler.	153

V. DENETİM ÇALIŞMALARI	155
A. Hasat Öncesi Pestisit Denetimi	156
B. Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri	182
C. Bitki Koruma Ürünleri ve Makineleri	188
D. Zehirlenmeler	190
E. Kullanılan Pestisit Miktarları	191
VI. BİTKİ SAğLIğI EğİTİM-YAYIM ÇALIŞMALARI	193
A. Hizmet İçi Eğitim	194
B. Çiftçi Eğitimi	230
VII. MÜCADELE PROGRAMINDA OLAN ZARARLI ORGANİZMALAR	233
VIII. İLETİŞİM BİLGİLERİ	251

I.
BİTKİ SAĞLIĞI
2022 YILI
DEĞERLENDİRME
TOPLANTISI KARARLARI

İL MÜDÜRLÜKLERİ;

1. 2023 Yılıın “Tavsiye Dışı Pestisit Kullanımına Karşı Mücadele Yılı” İlan edilmesine ve bu konuda faaliyetler yapılmasına,
2. Pestisit kalıntısı ile mücadele kapsamında biber, turunçgil ve yaprağı yenen sebzelerde yoğun yetiştirilen Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, Hatay, İzmir, Mersin ve Muğla İllerinde 3 yıllık (2022-2024) Kalıntı Eylem Planının yürütülmesine,
3. Kalıntı ile mücadele konusunda diğer illerde de gerekli hassasiyetin gösterilmesine,
4. Teknik talimatı olan zararlı organizmaların mücadelesinin, talimatlarına uygun olarak yaptırılmasına,
5. Birçok bitkisel üründe tavsiyesi iptal edilen ve AB mevzuatlarında MRL değerleri değiştirilen veya tespit limitine düşürülen aktif maddelerin ve tavsiye dışı kullanım ile doz aşımı nedeniyle kalıntıya neden olan aktif maddelerin kullanımından dolayı sorun yaşanmaması için İl ve İlçe Müdürlükleri tarafından gerekli tedbirlerin alınmasına,
6. Bağcılığın yoğun olarak yapıldığı Manisa, İzmir, Denizli, Tokat ve Tekirdağ illerinde asma yaprağı, taze ve kuru üzüm üretiminde yasaklı, tavsiye dışı veya hatalı bitki koruma ürünlerinin kullanımının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınmasına, alternatif mücadele metotlarının yaygınlaştırılmasına, biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamaları ile desteklemeleri hakkında üreticilerin bilgilendirilmesine, özel sektör ve STK’larla birlikte sosyal sorumluluk projelerinin uygulanmasına,
7. Rusya Federasyonu’na ihraç edilen ürünlerde olumsuzluk yaşanmaması amacıyla sorun yaşanan zararlı organizmaların takibi ile mücadelesinin yapılması için üretici bilgilendirmelerinin yapılmasına, ihracat kontrollerinin titizlikle yapılarak alıcı ülkeye göre karantina etmenleri ve pestisit kalıntısı nedeniyle sorun yaşanmaması için gerekli tedbirlerin alınmasına,
8. Hasat öncesi pestisit denetimlerinde ÇKS den seçilen üreticilerden numune alınmasının titizlikle yapılmasına,
9. Bitki koruma ürünlerinin önerilmesi uygulanması ve kayıt işlemlerine yönelik üreticilere, kayıt tutmanın gerekliliği konusunda farkındalık oluşturmaya yönelik her köy/mahallede eğitim, yayım çalışması, ayrıca eğitimlerde zirai mücadele alet ve makinelerinin kalibrasyonu ve doğru kullanımının önemi konusunda gerekli bilgilendirmelerin yapılması, yapılan çalışmalara ilişkin yerleşim birimi bazında kayıtların tutulmasına,

10. Üretici Kayıt Defteri (ÜKD) kontrollerinin, BKÜ reçete yazma ve BKÜ uygulayıcı denetimlerinin yapılmasına, gerekli durumlarda cezai işlem uygulanmasına,
11. ÜKD dağıtımlarının TBS de yer alan ÜKD işlemleri modülü üzerinden yapılmasına, daha önceki yıllarda üreticilere dağıtılan aktif ÜKD'lerin sisteme kaydedilmesine, hasat edilen ürün miktarları takip edilerek onay işlemlerinin, ÜKD'nin aslı görülüp üretim alanının bağlı olduğu İl/İlçe Müdürlüğü tarafından belgenin ön yüzünde yapılmasına,
12. Meyve Sinekleri (sirke sineği, kiraz sineği, zeytin sineği), trips, domates güvesi, mildiyö, külleme, yabancı ot vb zararlı organizmaların takibinin yapılarak mücadelesine yönelik üretici bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesine,
13. Süne mücadelesinin teknik talimatlar doğrultusunda aksaklığa meydan verilmenden yürütülmesine,
14. Muhtemel tarla faresi epidemiyi riskleri göz önünde tutularak sörveylerin titizlikle yapılmasına ve mücadelesi için gerekli tedbirlerin alınmasına, zehirli yemlerin hazır bulundurulmasına ve çiftçi bilgilendirmeleri ile toplu mücadele çalışmalarının yapılmasına,
15. Çekirge mücadelesinde BKÜ tahsisleri garsiyat alanlarında çekirge inficarlarına göre olup, öncesinde ilaç talebinde bulunulmamasına ve mücadelede kullanılacak BKÜ'lerin miadı yaklaşan ürünlerin öncelikli kullanılması dikkat edilmesine,
16. Çayır tırtılı mücadelesine yönelik çalışmaların nisan ayından itibaren takiplerinin yapılmasına ve çiftçi eğitimlerine ağırlık verilmesine,
17. Amerikan Beyaz Kelebeğinin İstanbul, Bartın, Düzce, Sakarya, Kocaeli, Zonguldak, Kastamonu, Samsun ve Sinop İl Müdürlükleri tarafından takibinin yapılarak üreticilerin bilgilendirilmesine ve mücadelesi için gerekli tedbirlerin alınmasına, faaliyetlerin Nisan 2023 tarihinden itibaren aylık olmak üzere Eylül 2023 tarihine kadar bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-posta adresine bildirilmesine,
18. Arıcılık yönetmeliğinde belirtildiği üzere, zirai ilaçlamalardan önce arıcılarımıza haber verilmesine, arıcıların buldukları bölgedeki İl/İlçe Müdürlüklerinden ilaçlama hakkında bilgi almalarına, ilaçlamaların, akşam üzeri veya sabah erken saatlerde arıların uçuş yapmadıkları zamanda yapılmasına, mücadele zamanında arı ölümlerini önleyici tedbirlerin alınması hususlarında farkındalık oluşturmak amacı ile bilgilendirme çalışmalarının yapılmasına,

19. Bitki ve bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmalarla mücadelede küresel iklim değişikliği göz önünde bulundurularak, surveylerin yürütülmesine, popülasyon artışı, epidemi oluşması gibi ekstrem bitki sağlığı problemlerinin ivedilikle Bakanlığımıza (bitkisagligi@tarimorman.gov.tr) bildirilmesine,
20. TBS Sisteminde yer alan Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi, Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar Kayıt Sistemi (KASKs) ve Bitki Pasaportu Kayıt Sistemi'nin etkin kullanımına ve il/ilçe Müdürlükleri tarafından aktif veri girişinin yapılmasına,
21. Bitkisel üretim alanlarında tespit edilen zararlı organizmaların ormanlık alanlarda da risk teşkil etmesi durumunda, Müdürlükler tarafından Orman İşletme Müdürlükleri/Şefliklerine bilgi verilmesine, kontrol ve mücadele çalışmalarının ilgili mevzuat doğrultusunda yürütülmesine,
22. Üretim materyallerinin herhangi bir il/ilçeden farklı bir il/ilçeye hareketinde yıllık denetim formlarının istenmesi durumunda ilgili müdürlüğe operatör tarafından ibraz edilmesine, konu ile ilgili operatörlere Müdürlükler tarafından gerekli duyuruların yapılmasına,
23. İl Müdürlükleri tarafından 2023 yılı bitki sağlığı uygulamaları konusunda toplantı düzenlenerek ilgili Şube Müdürlüklerinin ve İlçe Müdürlüklerinin bilgilendirilmesine,
24. 2023 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programının ilgili birimlere ulaştırılmasına ve çalışmaların programda yer alan esaslara göre yürütülmesine,
25. 2024 Yılı Program tekliflerinin İlçe Müdürlükleri ile birlikte yapılacak toplantı ile oluşturulduktan sonra 2023 Yılı programına ait gerçekleştirmeler ve değerlendirmeler ile birlikte Bakanlığa bildirilmesine,
26. Her İl Müdürlüğünün kendi bölgesinde yürütülen Entegre Mücadele çalışmaları kapsamında ekonomik öneme haiz bitkisel ürünlerde yaygın olarak görülen önemli zararlı organizmaları dikkate alarak farklı ürünlerde ve farklı ilçelerde olmak üzere en az iki konuda çiftçi tarla okulu çalışması yapılmasına,
27. Bakanlığımız Hizmet İçi Eğitim Programı kapsamında yapılacak bitki sağlığı eğitimlerinde kontenjan verilen İl Müdürlüklerimizin mutlaka katılım sağlanmalarına, katılım sağlanamaması durumunda kontenjanını başka bir İl Müdürlüğüne kullanılabilmesi bakımından Bakanlığa bilgi verilmesine,
28. Bakanlığımızca düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında Bitki Sağlığı Uygulama Programında belirtilen kontenjanlara uyulmasına,
29. Fide, fidan üretim alanları ve damızlık parsellerinin sıkı bir şekilde denetlenerek hastalıkların yayılmasını önlemek için İl/ilçe Müdürlüklerinin azami hassasiyet göstermesine,

ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİ;

1. Mercimekte *Orabanche spp.*'ye karşı kimyasal m¼cadele olanaklarının araŐtırılmasına,
2. Enstit¼ M¼d¼rl¼kleri tarafından, M¼d¼rl¼klerin katılımı ile s¼rvey planlaması yapılmasına, ayrıca kayıt tutma, örnek alma ve diğer s¼rvey ile ilgili konuları i¼eren bilgilendirme toplantıları yapılmasına,
3. Enstit¼ M¼d¼rl¼klerinde faaliyet g¼steren laboratuvarların ve analizlerin akredite edilmesi i¼in ¼alıŐmaların baŐlatılmasına,
4. Enstit¼ M¼d¼rl¼klerimizce sorumluluk b¼lgelerinde gerekli rehberlik, eğitim, farkındalık, m¼cadele ve tedbirlerin planlanıp uygulanmasına,

ARAŞTIRMA ENSTİTÜLERİ-İL M¼D¼RL¼KLERİ;

1. Kahverengi kokarca (*Halyomorpha halys*)'nin takibi i¼in t¼m illerde survey ¼alıŐmalarının, Samsun KTAEM koordinat¼rl¼ę¼nde b¼lge enstit¼leri ile işbirliği halinde y¼r¼t¼lmesine, zararlı ile bulaşık olan illerde zararlının m¼cadelesine y¼nelik üretici eğitimleri ve kamuoyu bilgilendirme ¼alıŐmaları yapılarak, faaliyetlerin Nisan ayından itibaren Bakanlığa bildirilmesine, ayrıca *Halyomorpha halys* i¼in Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstit¼s¼'n¼n kamu spotu hazırlamasına,
2. G¼zel inci kelebeğinin survey talimatının hazırlanarak, Giresun FAEM koordinesinde belirlenen illerde zararlının takip edilmesi ve üretici bilgilendirmelelerinin yapılmasına, yapılan faaliyetlerin Bakanlığa bildirilmesine,
3. Akdeniz Meyvesineği (*Ceratitis capitata*) m¼cadelesi ¼alıŐmalarının etkin bir Şekilde yapılmasına, Akdeniz Meyvesineği İzleme projesinin Adana BMAEM'n¼n koordinat¼rl¼ę¼nde, ilgili illerde ve belirlenen AMS teknik ekiplerince AMS bulaşıklık durumu, bulaŐıklıęın tarihlere g¼re dağılımı ve pop¼lasyon yoğunluğu takibinin yapılarak durum ve yapılacaklar hakkında üreticilerin ve ilgililerin bilgilendirilmesine,
4. IPPC sayfasında ari alan olarak ilan edilen Manisa (Demirci İlęesi), Eskişehir (Mihali¼ık İlęesi), Konya (Akşehir, Hadim, Bozkır, Halkapınar ve Taşkent ilęeleri), Yozgat (KadıŐehri ilęesi) illerinde ariliğin korunması ve devam etmesi i¼in survey ve takip programının titizlikle uygulanmasına ve yeni ari alanların oluşturulması i¼in ¼alıŐmaların y¼r¼t¼lmesine,
5. Hatay ilinde g¼r¼len İncir teke b¼beęi (*Batocera rufomaculata*) (Coleoptera: Cerambycidae)'nin takibinin yapılmasına, Adana BMAEM iŐbirlięinde saha ¼alıŐmalarının yapılmasına ve Bakanlığa bildirilmesine,

6. Kekik, Anason, Kimyon, Nane, Ispanak gibi bitkilerin üretimi yapılan illerde ilgili enstitüler ve İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yabancı ot mücadelesine yönelik kültürel tedbirler öncelikli olmak üzere entegre zararlı yönetimi prensipleri çerçevesinde yapılması için eğitim ve yayım çalışmalarına ağırlık verilmesine, sadece tavsiye edilen BKÜ'nün kullanımının sağlanmasına,
7. Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele çalışmaları ve önemi ile ilgili Bornova ve Adana Enstitülerinin koordinatörlüğünde farkındalık çalışmalarının yürütülmesine,
8. Sürvey programında yer alan zararlı organizmalarda sürvey çalışmalarının, Enstitü Müdürlükleri koordinatörlüğünde İl ve İlçe Müdürlükleri tarafından yürütülmesine ve KASK sistemine veri girişlerinin zamanında yapılmasına,
9. İl/İlçe Müdürlükleri tarafından zararlı organizma sürveylerinde kullanılmak üzere ihtiyaç duyulacak tuzak/feromon taleplerinin belirlenerek ilgili Enstitü Müdürlüklerine bildirilmesine, nihai icmalin Enstitü tarafından Bakanlığa bildirilmesine,
10. Turunçgil uzunantemli böceği (*Anoplophora chinensis*) sürveylerinin Enstitü Müdürlükleri koordinasyonunda 81 il müdürlüğünce konukçularının yetiştirildiği alanlarda yürütülmesi, zararlı organizmanın tespit edildiği illerde fidanlık kontrollerinin tahripkar numune alımı ile yapılması ve ilgili mevzuat çerçevesinde karantina çalışmalarının yürütülmesine,
11. Sert ve yumuşak çekirdekli meyve ağaçlarında zarara neden olan çiçek ve meyve monilyası (*Monilinia fructicola*) **sürveylerinin titizlikle yapılmasına, tespit edilen alanlarda gerekli önlemlerin alınmasına,**
12. Güz tırtılının (*Spodoptera frugiperda*) konukçularının yetiştirildiği illerde Adana BMAEM koordinatörlüğünde bölge enstitü müdürlüklerinin de katkılarıyla, sürvey talimatı çerçevesinde sürveylerinin yapılmasına, tespit edildiği illerde karantina tedbirlerinin alınmasına,
13. Bölge enstitü müdürlükleri koordinatörlüğünde müdürlükler tarafından *Tomato brown rugose fruit tobamovirus* (ToBRFV), *Pepino mosaic virus* (PepMV) ve *Tomato spotted wilt virus* (TSWV) ile ilgili eğitim çalışmalarının yürütülmesine, konukçularının yetiştirildiği illerde sürvey talimatı çerçevesinde sürveylerinin yapılmasına ve tespit edildiği illerde karantina tedbirlerinin alınmasına, üreticilerin bilgilendirilmesine, ayrıca Enstitü Müdürlükleri koordinatörlüğünde bilgilendirme çalışmalarına devam edilmesine,
14. *Peach latent mosaic viroid* (PLMVd) sürveylerinin Enstitü Müdürlüğü koordinasyonunda 81 il müdürlüğünce konukçularının yetiştirildiği yerlerde ve fi-

danlıklarda damızlık üniteleri dahil kontrollerin yapılmasına ve ilgili mevzuat çerçevesinde karantina çalışmalarının yürütülmesine,

15. Diyarbakır ZMAE Müdürlüğü koordinatörlüğünde, ilgili enstitü ve İl Müdürlükleriyle işbirliği halinde pembekurt mücadele kapsamında 1 Mart tarihine kadar pamuk, sap ve artıklarını işleyen, kullanan tesislerde faaliyetlerin tamamlanması ile ilgili gerekli duyuruların yapılmasına ve ilgili mevzuat çerçevesinde takip edilmesine,
16. *Xylella fastidiosa* sürveylerinin Bornova ZMAEM Müdürlüğü koordinasyonunda 81 il müdürlüğünce konukçularının yetiştirildiği yerlerde ve fidanlıklarda kontrollerinin yapılmasına, ilgili mevzuat çerçevesinde karantina çalışmalarının yürütülmesine, Enstitü Müdürlükleri tarafından İl Müdürlüklerine risk bazlı sürveyler ile ilgili eğitim verilmesine,
17. Trakya Bölgesinde Batı mısır kök kurdunun (*Diabrotica virgifera*) yayılmasının önlenmesi amacıyla münavebe yapılması konusunda üreticilerin bilinçlendirilmesine, ayrıca Marmara Bölgesinde yer alan illerde bulunan mısır üretim alanlarında zararlı organizmanın tuzakla takibinin yapılmasına, karar verilmiştir.

II.
BİTKİ SAĞLIĞI
MEVZUATI VE
GENEL PRENSİPLERİ

A. BİTKİ SAğLIğI MEVZUATI

Ülkemizde bitki sağlığı çalışmaları, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, Gıda ve Yem Kanununa bağlı olarak hazırlanmış olan ikincil mevzuat ve zirai m¼cadele teknik talimatları çerçevesinde y¼r¼t¼lmektedir.

Sıra No	MEVZUAT ADI	RESMİ GAZETE TARİHİ VE NO
1	5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu	13.06.2010 tarih ve 27610 sayılı RG
2	Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik	03.12.2014 tarih ve 29194 sayılı RG
3	Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik	12.01.2011 tarih ve 27813 sayılı RG
4	San-Jose Kabuklu Biti ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	15.09.2011 tarih ve 28055 sayılı RG
5	Karanfil Yaprak Bükenleri ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	15.09.2011 tarih ve 28055 sayılı RG
6	Patates Halka ür¼kl¼ę¼ Hastalığı İle Mücadele Hakkında Yönetmelik	24.09.2011 tarih ve 28064 sayılı RG
7	Patates ve Domateste Bakteriyel Solgunluk ve Patateste Kahverengi ür¼kl¼k Hastalığı ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	24.09.2011 tarih ve 28064 sayılı RG
8	Patates Kist Nematodları ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	03.10.2011 tarih ve 28073 sayılı RG
9	Pepino Mozaik Virüsü ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	30.11.2012 tarih ve 28483 sayılı RG
10	Palmye Kırmızı Böceği ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	18.12.2012 tarih ve 28501 sayılı RG
11	Ani Meşe Ölümü ve am ıralı Kanser Hastalığı ile Turunçgil Uzun Antenli Böceği ve Kestane Gal Arısı Mücadelesi Hakkında Yönetmelik	17.06.2014 tarih ve 29033 sayılı RG
12	Bitki Karantinası Yönetmeliği	03.12.2011 tarih ve 28131 sayılı RG
13	Bitki Karantinası Fumigasyon Yönetmeliği	19.06.2011 tarih ve 27969 sayılı RG
14	Bitki Karantinası İnspektör Yönetmeliği	21.04.2011 tarih ve 27912 sayılı RG
15	Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik	25.05.2019 tarih ve 30784 sayılı RG
16	Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelik	09.11.2017 tarih ve 30235 sayılı RG
17	Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik	13.02.2019 tarih ve 30685 sayılı RG

18	Bitki Koruma Ürünleri Kontrol Yönetmeliği	20.05.2011 tarih ve 27939 sayılı RG
19	Bitki Koruma Ürünü Üretim Yerleri, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	06.07.2011 tarih ve 27986 sayılı RG
20	Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Hakkında Yönetmelik	09.06.2021 tarih ve 31506 sayılı RG
21	Bitki Koruma Ürünlerinin Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik	25.03.2011 tarih ve 27885 sayılı RG
22	Bitki Koruma Ürünleri İle İlgili Yapılacak Denemeler Hakkında Yönetmelik	09.11.2017 tarih ve 30235 sayılı RG
23	Bitki Koruma Ürünleri ile Bitki koruma Ürünü Hammaddelerinin İthalatı Hakkında Yönetmelik	14.12.2018 tarih ve 30625 sayılı RG
24	Patates Siğili [<i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilberszky) Percival] ile Mücadele Hakkında Tebliğ	29.09.2002 tarih ve 24891 Sayılı RG
25	Bilimsel Çalışma, Deneme ve Çeşit İslahı Amacıyla Bitki, Bitkisel Ürün ve Diğer maddeler ile Zararlı Organizmaların Ülkeye Giriş ve/veya Ülke içinde Dolaşımı Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2014/59)	26.12.2014 tarih ve 29217 Sayılı RG
26	Bitki Sağlığı Teşhis ve Analiz Laboratuvarlarının Kuruluş, Çalışma Usul ve Esaslarının Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik	16.02.2018 tarih ve 30334 Sayılı RG
27	Xylella Yaprak Yanıklığı ile Mücadele Hakkında Yönetmelik	19.01.2019 tarih ve 30660 Sayılı RG
Sıra No	KHK ve YÖNERGELER	
1	T.C. Cumhurbaşkanlığınca 10/07/2018 tarihli 30474 sayılı Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	
2	Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez Teşkilatı Görev Yönergesi	
3	Tarım ve Orman Bakanlığı Taşra Teşkilatının, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge	
Sıra No	TALİMATLAR	
1	Kıyı Tesislerinde Fümigasyon Uygulama Talimatı	
2	Bitki Karantinası Numune Alma Talimatı	
3	Tohumluklarda GDO Analizi için Numune Alma Talimatı	
4	Yemeklik Patates İhracatı Uygulama Talimatı	
5	Rusya Federasyonuna Taze Meyve ve Sebze İhracatı Uygulama Talimatı	
6	Orman Ürünleri İthalatı Uygulama Talimatı	
7	Zirai Karantina Müdürlükleri Laboratuvarı Analiz İşlemleri Uygulama Talimatı	

Bitki Sağlığı Hizmet Kanununun İlgili Bölümü

5996 SAYILI VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAğLIğI, GIDA VE YEM KANUNU

Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 13/6/2010, Sayı : 27610

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, gıda ve yem güvenilirliğini, halk sağlığı, bitki ve hayvan sağlığı ile hayvan ıslahı ve refahını, tüketici menfaatleri ile çevrenin korunması da dikkate alınarak korumak ve sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarını, bitki koruma ürünü ve veteriner tıbbî ürün kalıntıları ile diğer kalıntılar ve bulaşanların kontrollerini, salgın veya bulaşıcı hayvan hastalıkları, bitki ve bitkisel ürünlerdeki zararlı organizmalar ile mücadeleyi, çiftlik ve deney hayvanları ile ev ve süs hayvanlarının refahını, zootekni konularını, veteriner sağlık ve bitki koruma ürünlerini, veteriner ve bitki sağlığı hizmetlerini, canlı hayvan ve ürünlerin ülkeye giriş ve çıkış işlemlerini ve bu konulara ilişkin resmî kontrolleri ve yaptırımları kapsar.

(2) Kişisel tüketim amaçlı birincil üretim ile kişisel tüketim amacıyla hazırlanan gıdalar bu Kanunun kapsamı dışındadır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

1) Ahşap ambalaj malzemesi: Ambalaj destek malzemesi dâhil bir malın korunması ya da taşınmasında kullanılan, kâğıt ürünleri hariç ahşap veya ahşap ürünlerini,

2) Alıkoyma: Canlı hayvan ve ürünler ile ilgili bir karar verinceye kadar, kontrol görevlisinin vereceği talimatlar doğrultusunda ürünlerin işletmecisi tarafından depolanması ve sahibi tarafından hayvanların muhafazası dâhil, hareketinin veya bunlara dokunulmasının kısıtlanması veya engellenmesini,

3) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

4) Balıkçılık ürünleri: Canlı çift kabuklu yumuşakçalar, canlı denizkestaneleri,

canlı gömlekliler ve canlı deniz karından bacaklıları ve bütün deniz memelileri, sürüngenler ve kurbağalar dışında kalan, doğadan veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen, bütün deniz ve tatlı su hayvanlarının yenilebilir tüm biçimlerini, kısımlarını ve ürünlerini,

5) Birincil üretim: Kesimine kadar çiftlik hayvanlarının üretilmesi, sağımı, bitkisel ürünlerin hasadı da dâhil olmak üzere birincil ürünlerin üretilmesi, yetiştirilmesi, avlanma, balıkçılık ve yabanî ürünlerin toplanmasını,

6) Birincil ürünler: Toprakta ve hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen ürünler ile avlanma ve balıkçılık yoluyla elde edilen ürünler dâhil birincil üretim ürünlerini,

7) Bitki: Canlı bitkiler ile bunların derin dondurulmamış meyve ve sebzeleri, yumrular, soğansılar, soğanlar ve rizomlar, kesme çiçekler, yapraklı dallar, budama artığı yapraklar, yapraklar, bitki doku kültürleri, canlı polen, göz, kalem ve çelik gibi canlılığını koruyan belirli parçaları ile dikim amaçlı olan botanik tohumlarını,

8) Bitki koruma ürünü: Kullanıcıya farklı formlarda sunulan, bitki ve bitkisel ürünleri zararlı organizmalara karşı koruyan veya bu organizmaların etkilerini önleyen, bitki besleme amaçlı olanlar dışında bitki gelişimini etkileyen, koruyuculara ilişkin özel bir düzenleme kapsamında bulunmayan ancak bitkisel ürünleri koruyucu olarak kullanılan, bitki ve bitki kısımlarının istenmeyen gelişmelerini kontrol eden veya önleyen, istenmeyen bitkileri yok eden, bir veya daha fazla aktif maddeyi veya aktif madde, sinerji yaratan veya güvenilirliği artıran maddeler gibi bileşenleri içeren preparatları,

9) Bitki pasaportu: Bitki sağlığı ile ilgili bu Kanun ve diğer ilgili mevzuat ile belirlenen bitki sağlığı standartlarının ve özel şartların karşılandığını gösteren, çeşitli bitki ve bitkisel ürünler için standart hâle getirilmiş, Bakanlıkça belirlenen usullere uygun olarak hazırlanan ve Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilenler tarafından düzenlenen resmî etiketi veya belirli ürünler için Bakanlıkça kabul edilen etiket dışındaki işareti,

10) Bitki sağlık sertifikası: Bitki ve bitkisel ürünlerin bu Kanunda belirtilen bitki sağlığı şartlarına uygun olduğunu gösteren belgeyi,

11) Bitkisel ürün: Bitkisel orijinli, işlem görmemiş veya basit bir işlemde geçmiş, bitki tanımına girmeyen ürünleri,

12) Bulaşan: Gıdaya kasten ilave edilmeyen ancak, gıdanın birincil üretim aşaması dâhil üretimi, imalatı, işlenmesi, hazırlanması, işleme tâbi tutulması, ambalajlanması, paketlenmesi, nakliyesi veya muhafazası ya da çevresel bulaşma sonucu gıdada bulunan, hayvan tüyü, böcek parçası gibi yabancı maddeler hariç olmak üzere her tür maddeyi,

13) ıkış: Malların Türkiye Gümrük Bölgesinden ıkış ilesi ihracatı ve geçici ihracatı,

14) iftlik hayvanı: Et, süt, yumurta da dâhil olmak üzere gıda, deri, krk, yn, tüy veya diğer ürünlerin temini için veya iřęc amacıyla insanlar tarafından yetiştirilen ve beslenen hayvanları,

15) Damızlık: Irkına, tipine ve verimine özgü özellikleri gösteren vasıflı ve belgeli hayvanları,

16) Denetim: Yem, gıda, hayvan refahı ve ıslahı, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili faaliyetlerin bu Kanun hükümlerine uygunluğunun tespiti amacıyla Bakanlık tarafından yapılan veya yaptırılan tüm işlemleri,

17) Doğrulama: İnceleme yapılarak ve objektif bulgular dikkate alınarak belirlenen Şartların karşılanıp karşılanmadığının tespiti için yapılan kontrolü,

18) Don: At ve diğer memelilerde vücudu örten kıllara hkim olan veya bu kıllardan çoğunluğa yakın kısmının müşterek olarak gösterdiği rengi,

19) Diğer maddeler: Bitki sağlığı açısından zararlı organizma taşıma riski bulunan, bitki ve bitkisel ürünler dışında kalan maddeleri,

20) Dikim: Bitkilerin büyümesi, üremesi ve çoğaltımını teminen bir ortama yerleştirilmesi işlemini,

21) Dikim amaçlı bitki: Dikili olan ve dikili olarak kalacak bitkiler veya Őařırtma işlemi yapılacak bitkiler ile dikili olmayan fakat sonrasında dikilecek olan bitkileri,

22) Ev ve süs hayvanı: Sahiplerinin ya da sahipleri adına sorumluluğunu almış kişilerin yanında bulunan, nc bir Őahsa satışı ya da devredilmesi amaçlanmayan arılar, kabuklu hayvanlar ve kümes hayvanları haricindeki omurgasızlar, amfibik hayvanlar, köpek, kedi, gelincik, ss balıkları, sürüngen, kemirgen, evcil tavşan ve tüm kuşları,

23) Faydalı organizma: Biyolojik evresinin herhangi bir dönemini zararlı organizma üzerinde geçiren ve bu organizmanın popülasyonunu sınırlayabilen parazitoit, parazit, predatör ve patojenleri,

24) Gıda: Doğrudan insan tüketime sunulmayan canlı hayvanlar, yem, hasat edilmemiş bitkiler, tedavi amaçlı kullanılan tıbbi ürünler, kozmetikler, tütün ve tütün mamulleri, narkotik veya psikotropik maddeler ile kalıntı ve bulaşanlar hariç, insanlar tarafından yenilen, içilen veya yenilmesi, içilmesi beklenen işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş her türlü madde veya ürün, iki, sakız ile gıdanın üretimi, hazırlanması veya muameleye tâbi tutulması sırasında kullanılan su veya herhangi bir maddeyi,

25) Gıda ile temas eden madde ve malzeme: Gıda maddeleri ile temasta bulunan veya bulunmak üzere üretilen her türlü madde ve malzemeyi,

26) Gıda işletmecisi: Kâr amaçlı olsun veya olmasın kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından gıdanın üretimi, işlenmesi ve dağıtımının herhangi bir aşamasında kontrolü altında yürütölen faaliyetlerin, mevzuat hükümlerine uygunluğundan sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

27) Gıda kodeksi: Türk Gıda Kodeksini,

28) Giriş: Malların Türkiye Gümrük Bölgesine ve serbest bölgelere girişi, ithalatı ve transit rejimine tâbi tutulmasını,

29) Gözetim: Herhangi bir gıda veya yem işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,

30) Gözetim bölgesi: Hastalık çevresinde, koruma bölgesini de içine alacak biçimde, koruma bölgesi dışında hastalığın yayılmasını önlemek için gerekli ön tedbirlerin uygulandığı ve hastalığın etkileyebileceği tüm türlerin sağlık durumunun dikkatlice izlendiği bölgeyi,

31) Hayvan: Suda yaşıyan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dâhil omurgalı ve omurgasız canlıları,

32) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,

33) Hayvansal ürün: İnsan tüketimine sunulan hayvansal gıda, hayvansal yan ürün ve üreme ürünleri dâhil tüm hayvansal ürünleri,

34) Hayvansal yan ürün: Yetiştiricilikte kullanılmayacak olan sperma, ovum, embriyo dâhil, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvan kökenli ürünler veya hayvanların bütün vücut veya parçaları ile artıklarını,

35) Hijyen: Tehlikenin kontrol altına alınması ve gıda ve yemlerin kullanım amacı dikkate alınarak, insan ve hayvan tüketimine uygunluğunun sağlanması için gerekli her türlü önlem ve koşulu,

36) İstenmeyen etki: Bir veteriner sağlık veya bitki koruma ürününün, etiket ve tanıtıcı bilgilerine uygun olarak kullanımı sonucu, hayvanlarda, insanlarda, bitkilerde veya çevrede görölen zararlı etkileri veya istenmeyen durumları,

37) İthalat: Malların, serbest dolaşıma giriş rejimi, gümrük antrepo rejimi, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve geçici ithalat rejimi prosedürlerine tâbi tutulmasını,

38) İzleme: Bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerin, bu Kanunla belirlenen esas-

lara uygunluk durumu hakkında genel bir görüş edinmeye yönelik, planlanmış bir dizi gözlem ve ölçümlerin yürütülmesini,

39) İzlenebilirlik: Üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamaları boyunca bitkisel ürünlerin, gıda ve yemin, gıdanın elde edildiği hayvanın veya bitkinin gıda ve yemde bulunması amaçlanan veya beklenen bir maddenin izinin sürülebilmesi ve takip edilebilmesini,

40) Kalıntı: Bitki koruma ürünü kullanımı sonucu, bitki, bitkisel ürünler ile yenilebilir hayvansal ürünlerin içinde, üzerinde veya çevrede bulunan, metabolitler ile yıkımlanma veya reaksiyon sonucunda oluşan ürünler dâhil bir ve birden fazla maddeyi veya hayvansal ürünlere geçerek insan sağlığı üzerinde olumsuz etki yaratma ihtimali bulunan farmakolojik etkili maddeler ve bunların metabolitleri veya diğer maddelerini,

41) Karantina: Hastalık veya zararlı organizmaların ülkeye girişini veya ülke içinde yayılmasını önlemek amacıyla, hayvan, hayvansal ürün, bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bulaşma ihtimali bulunan madde ve malzemelerin kontrol altına alınmasını,

42) Kontrol görevlisi: Bakanlık tarafından resmî kontrol yetkisi verilen kişiyi,

43) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,

44) Koruma bölgesi: Hayvan hastalığının ve zararlı organizmanın yayılmasını önlemek amacıyla hastalık görülen alanın çevresinde oluşturulan ve gerektiğinde insan hareketlerinin kısıtlanması dâhil, canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünlerin hareketlerinin kısıtlandığı bölgeyi,

45) Korunmuş bölgeler: Bu Kanun kapsamında yer alan, bir veya birden fazla bölgede yerleşik olan, bir veya birden fazla zararlı organizmanın o bölge için endemik olmadığı, çevre koşulları söz konusu zararlı organizmanın yerleşmesine uygun olmasına rağmen, o bölgede yerleşmemesi için korunan veya bu bölgelerde bulunmalarına rağmen eradikasyona tâbi tutulan ve bu koşulların sağlandığı Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre uygun sörvey sonuçları ile kanıtlanarak tanınan, düzenli ve sistematik olarak izlenen, söz konusu organizmanın o bölgede ortaya çıkması durumunda bildirim zorunlu olan ve özel önlem alınan bölgeleri,

46) Numune alma: Ürünün, ortamdaki alınanlar da dâhil üretim, işleme ve dağıtım aşamalarına ve hayvan ve bitki sağlığına ilişkin her tür maddenin mevzuata uygunluğunun doğrulanması amacıyla alınmasını,

47) Onay: Bu Kanun kapsamında onayı zorunlu olan faaliyetler ve ürünler için Bakanlıkça verilen izin veya ruhsatı,

48) Özel tıbbî amaçlı diyet gıdalar: Belli beslenme uygulamaları için hastaların diyetlerini düzenlemek amacıyla, özel olarak üretilmiş veya formüle edilmiş ve tıbbî gözetim altında kullanılacak olan alışılmış gıda maddelerini veya bu gıda maddelerinin içinde bulunan belirli besin öğelerini veya metabolitlerini vücuda alma, sindirme, absorbe etme, metabolize etme veya vücuttan atma kapasitesi sınırlı, zayıflamış veya bozulmuş olan hastalar ya da diyet yönetimleri, yalnızca normal diyetin modifikasyonu ile veya diğer gıdalarla ya da her ikisinin de birlikte kullanımı ile sağlanmayan kişiler için hazırlanmış gıda maddelerini,

49) Pedigri: Soy kütüğüne kayıt edilen damızlıklarla safkan atların numara, isim, orijin, ırk, renk, eşkâl, cinsiyet, doğum tarihi, verim kayıtları, yetiştirici ve sahibi ile hayvanın cetlerine ait bilgileri ve verimlerini belirten belgeyi,

50) Perakende: Ana dağıtım merkezleri, hazır yemek hizmeti, işyeri ve kurum yemekhaneleri, restoranlar ve diğer benzeri gıda hizmetlerinin sunulduğu yerler, dükkânlar, toptan satış yerleri, süpermarket dağıtım merkezleri dâhil olmak üzere son tüketiciye satış ya da dağıtım noktasında gıdanın işlenmesi veya muameleye tâbi tutulması veya depolanmasını,

51) Piyasaya arz: Bu Kanun kapsamındaki her türlü ürünün, bedelli veya bedelsiz, piyasaya sunulmasını,

52) Resmî kontrol: Bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerin bu Kanun hükümlerine uygunluğunun doğrulanması için, kontrol görevlilerinin, verilen yetki çerçevesinde gerçekleştirdikleri izleme, gözetim, denetim, muayene, karantina, numune alma, analiz ve benzeri kontrolleri,

53) Resmî veteriner hekim: Bu Kanun kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

54) Risk: Sağlık üzerinde olumsuz etki yaratma ihtimali bulunan tehlike ile şiddeti arasındaki fonksiyonel ilişkiyi,

55) Risk analizi: Risk değerlendirmesi, risk yönetimi ve risk iletişimi olarak birbirleriyle bağlantılı üç bileşenden oluşan süreci,

56) Risk değerlendirmesi: Bilimsel olarak tehlikenin tanımlanması, tehlikenin niteliklerinin belirlenmesi, tehlikeye maruz kalmanın değerlendirilmesi ve risk unsurlarının belirlenmesini kapsayan süreci,

57) Risk iletişimi: Risk analizi sürecinde risk değerlendiricileri, risk yöneticileri ve diğer ilgili tarafların, tehlike, risk, riskle ilgili faktörler ve riskin algılanmasına ilişkin bilgi ve görüşler ile risk değerlendirmesi bulguları ve risk yönetimi kararlarının açıklamalarını da kapsayan bilgi ve düşüncelerin paylaşımını,

58) Risk yönetimi: Risk değerlendirmesi ve yasal faktörler göz önünde tutularak ilgili taraflarla istişare ile uygun olabilecek kontrol önlemlerine ilişkin alternatiflerin değerlendirilmesi, tercih edilmesi ve uygulanması sürecini,

59) Sağlık işareti: Sağlık işareti aranan ürünlerde resmî kontrollerin yapıldığını belirten işareti,

60) Sağlık koruma bandı: Dış ortama verilebilecek veya dış ortamdan gelebilecek olumsuz etkileri önlemek amacıyla ayrılan bölgeyi veya mesafeyi,

61) Sınır kontrol noktası: Sınır gümrük kapılarında yer alan gümrüklü yer ve sahalarda canlı hayvan ve hayvansal ürünler ile bitki ve bitkisel ürünlerin ülkeye girişinde kontrollerinin yapıldığı yeri,

62) Soy kütüğü: Pedigri düzenlemeye esas olacak bilgilerin düzenli olarak toplandığı veri tabanını,

63) Tağşış: Bu Kanun kapsamındaki ürünlere temel özelliğini veren öğelerin ve besin değerlerinin tamamının veya bir bölümünün mevzuata aykırı olarak çıkarılmasını veya miktarının değiştirilmesini veya aynı değeri taşımayan başka bir maddenin, o madde yerine aynı maddeymiş gibi katılmasını,

64) Taklit: Bu Kanun kapsamındaki ürünlerin, şekil, bileşim ve nitelikleri itibarıyla yapısında bulunmayan özelliklere sahip gibi veya başka bir ürünün aynısıymış gibi göstermeyi,

65) Takviye edici gıdalar: Normal beslenmeyi takviye etmek amacıyla, vitamin, mineral, protein, karbonhidrat, lif, yağ asidi, amino asit gibi besin öğelerinin veya bunların dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan bitki, bitkisel ve hayvansal kaynaklı maddeler, biyoaktif maddeler ve benzeri maddelerin konsantre veya ekstraktlarının tek başına veya karışımlarının, kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri sıvı veya toz formlarda hazırlanarak günlük alım dozu belirlenmiş ürünleri,

66) Tazminat: Tazminatlı hastalıklar ve zararlı organizmalar listesinde yer alan hastalık ve zararlı organizmalar nedeniyle tazminat ödenmesine karar verilen bitki ve hayvanlar ile zararlı organizma ve hastalığa bağlı olarak imhasına karar verilen ürün ve ekipmanların imha ve dezenfeksiyonu için ödenecek bedeli,

67) Tehlike: Sağlık bakımından olumsuz etki yaratma potansiyeli bulunan, gıda ve yemdeki biyolojik, kimyasal veya fiziksel etmenler ile gıda ve yemin durumu,

68) Tetkik: Faaliyetlerin ve ilgili sonuçların, planlanan düzenlemelere ve bu düzenlemelerin amaçlara ulaşmak için uygun olup olmadıklarını ve bu düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulamaya konulup konulmadıklarını belirlemek için yapılan sistematik ve tarafsız incelemeyi,

69) Tıbbî olmayan veteriner sağlık ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş ilaç niteliğinde olmayan ürünleri,

70) Transit: Serbest dolaşımda bulunmayan canlı hayvan ve ürünlerin Türkiye Gümrük Bölgesi üzerinden geçerek yabancı bir ülkeden yabancı bir ülkeye, yabancı bir ülkeden Türkiye'ye, Türkiye'den yabancı bir ülkeye, bir iç gümrükten diğer bir iç gümrüğe sevkini,

71) Üreme ürünleri: Hayvanların üremesinde kullanılan sperma, ovum, embriyo ve kuluçkalık yumurtayı,

72) Üretim, işleme ve dağıtımın aşamaları: İthalat ve birincil üretim dahil, ürünün üretim, işleme, depolama, nakliye, nihai tüketicieye satışı veya arzını içeren herhangi bir aşamayı,

73) Ürün: Bitki, bitkisel ürün, gıda, gıda ile temas eden madde ve malzemeler, yem, hayvansal ürün, veteriner sağlık ürünü, bitki koruma ürünü ile ziraî mücadele alet ve makineleri ile ahşap ambalaj malzemesini,

74) Veteriner biyolojik ürünleri: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,

75) Veteriner ecza deposu: Sadece veteriner sağlık ürünlerinin toptan satışının yapıldığı, eczacı veya veteriner hekim sorumluluğunda faaliyet gösteren ecza depolarını,

76) Veteriner sağlık sertifikası: Hayvan ve hayvansal ürünlerin bu Kanunda belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

77) Veteriner sağlık ürünleri: Veteriner tıbbî ürünleri ve tıbbî olmayan veteriner ürünlerini,

78) Veteriner tıbbî ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş etkin madde ihtiva eden ürünleri ve veteriner biyolojik ürünleri,

79) Yem: Hayvanların ağız yoluyla beslenmesi amacıyla kullanılan işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş, yem katkı maddeleri dâhil her tür madde veya ürünü,

80) Yem işletmecisi: Kendi işletmesindeki hayvanlar için yemlerin üretimi, işlenmesi ve depolanması dâhil, kâr amaçlı olsun veya olmasın kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından yemin üretimi, ithalatı, ihracatı,

işlenmesi, depolanması, nakliyesi ve pazarlanması ile ilgili kontrolü altında yürütülen faaliyetlerin mevzuat hükümlerine uygunluğundan sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

81) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,

82) Zararlı organizma: Bitki veya bitkisel ürünlere zarar veren bitki, hayvan veya patojenik ajanların tür, streyn veya biyotiplerini,

83) Ziraî mücadele alet ve makineleri: Bitki koruma ürünlerinin uygulanmasında kullanılacak her türlü alet, araç-gereç, makine, cihaz, ekipman ile bunların aksam, parça ve teferruatını,

84) Zootekni: Hayvanların yetiştirilmesi, ıslahı, bakımı ve beslenmesi, üreme ve çoğalması ve belgelendirme ile ilgili uygulamaları, ifade eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Bitki Sağlığı

BİRİNCİ BÖLÜM

Zararlı Organizmaların Kontrolü ve Yükümlülükler,

Bitki Hastalık ve Zararlıları Tazminatı,

Kayıt ve Bitki Pasaportu

Zararlı organizmaların kontrolü ve yükümlülükler

MADDE 15- (1) Bitki ve bitkisel ürünlere zarar yapan organizmaların yurt içine girişi veya yurt içinde yayılmasını engellemek için aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Bakanlık, bitki ve bitkisel ürünler ile zararlı organizma taşıma ihtimali bulunan diğer maddeler ile ilgili inceleme, teşhis, gerekli kontrol ve koruma tedbirlerini almakla yükümlüdür.

b) Bakanlık, herhangi bir bölgede zararlı organizma şüphesi veya zararlı organizmanın salgın hâlinde ortaya çıkması durumunda, zararlı organizmaların yayılmasının önlenmesi için, ekim ve dikimin yasaklanması veya sınırlandırılması, bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin naklinin ve satışının yasaklanması ile imhası dâhil her türlü tedbiri almaya, uygulamaya veya uygulatmaya yetkilidir.

c) Bakanlık, zararlı organizmalarla ilgili olarak ulusal ve bölgesel düzeyde yıllık kontrol ve mücadele programı ile acil eylem planı hazırlanması ve uygulanmasını sağlar. Karantinaya tâbi zararlı organizmalar listesi Bakanlıkça belirlenir.

ç) Bakanlık yabancı bir ülkede herhangi bir zararlı organizma görülmesi ve ülkemiz için risk teşkil etmesi durumunda, zararlı organizmanın türüne göre bu ülkenin tamamından veya belirli bir bölgesinden, bulaşmaya neden olabilecek bitki ve bitkisel ürünlerin ülkeye girişine ve transit geçişine, tamamen veya kısmen sınırlama veya yasak getirebilir. Sınırlama ve yasak kapsamı daraltılabilir veya genişletilebilir.

(2) Zararlı organizmalara karşı yapılacak mücadelenin esasları Bakanlıkça belirlenir. Mücadelenin Bakanlıkça belirlenen esaslara göre yapılması zorunludur.

(3) Devlet ormanlarında bulunan zararlı organizmalarla yapılacak mücadele hizmetleri Bakanlıkça belirlenen esaslara göre, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yapılır. Zararlı organizmalarla yapılacak mücadelenin hem orman hem tarım sahalarını ilgilendirmesi hâlinde, mücadele bu Kanun hükümleri çerçevesinde Bakanlık ile Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından işbirliği hâlinde yürütülür.

(4) Bakanlık zararlı organizmalarla ilgili bildirim sistemini kurar ve işletilmesini sağlar.

(5) Bir yerde zararlı organizmanın salgın hâlinde ortaya çıkmasından haberdar olanlar Bakanlığa ihbar etmekle yükümlüdür.

(6) Bakanlık, bazı zararlı organizmalar için özel koruma veya karantina bölgeleri oluşturabilir, oluşturulan bu bölgelerde bazı zararlı organizmalarla bulaşık bitki ve bitkisel ürünlerin giriş ve çıkışına yasaklama veya kısıtlama getirebilir, temiz alanlar için korunmuş bölgeler ilan edebilir ve bu bölgelerle ilgili izleme yapabilir.

(7) Bakanlık, işlenmiş olsa dahi bitki ve bitkisel ürünler dışında kalan, bünyesinde zararlı organizma taşıma riski bulunan diğer maddeler için de bitki sağlığı ile ilgili önlemleri almaya, uygulamaya ve uygulatmaya yetkilidir.

(8) Zararlı organizma mücadelesinde kullanılacak faydalı organizmaları ürettenler, ithalatını yapanlar, piyasaya arz edenler ve kullananlar Bakanlıkça belirlenen esaslara uymak zorundadır.

(9) Ambalaj malzemesi olarak kullanılacak ahşap ambalaj malzemelerinden onay alınması gerekenler Bakanlıkça belirlenir. Belirlenen ahşap ambalaj malzemelerini üretecekler Bakanlıktan onay almak zorundadır.

(10) Ticarî olarak fidan, fide, çelik, tohum, yumru, soğan gibi üretimde kullanı-

lacak her türlü bitki yetiştiriciliğini yapanlar Bakanlıktan onay almak ve yetiştirme süresince Bakanlıkça belirlenen esaslara uymak zorundadır.

(11) Bakanlıkça mücadelesi istenen zararlı organizmaların tespit edildiği yerlerde, ilgililerin Bakanlıkça talep edilen önlemleri almaları ve mücadeleyi yapmaları zorunludur.

(12) Zararlı organizma ile mücadeleyi, ticarî amaçla yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlıktan onay almak zorundadır.

(13) Belediyeler ve il özel idareleri zararlı organizmalara karşı yapılacak mücadele ve kontrollerde Bakanlığa yardımcı olmak zorundadır.

(14) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

Bitki hastalık ve zararlıları tazminatı

MADDE 16- (1) Bitki ve bitkisel ürünlerde tazminata tâbi hastalık ve zararlıları ile tazminat oranları Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. ⁽¹⁾

(2) Bakanlık tarafından ekim ve dikimin kısıtlandığı veya yasaklandığı alanlarda üretim yapanlar, Bakanlık tarafından belirlenmiş esaslara aykırı olarak üretim yapanlar, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait ürünler için tazminat ödenmez.

(3) Bitki hastalık ve zararlıları nedeniyle imha edilen ürünlerin tazminata esas değerleri, mahallin rayiç bedelleri dikkate alınarak yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenir. Yerel kıymet takdir komisyonu, bir Bakanlık temsilcisi, mahallin mülkî idare amirinin belirlediği bir üye ile ürün sahibinin konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcileri arasından seçeceği bir üye olmak üzere üç üyeden oluşur.

Kayıt ve bitki pasaportu

MADDE 17- (1) Bakanlıkça belirlenen zararlı organizma taşıyıcısı olabilecek bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeleri üreten, ithal eden, depolayan ve ticaretini yapanlar, kayıt ile ilgili Bakanlıkça belirlenen esaslara uymak ve kayıtlarını yaptırmak zorundadır.

(2) Bakanlıkça belirlenen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin dolaşımında bitki pasaportu bulundurulması zorunludur. Bitki pasaportu ile ilgili her türlü düzenlemeyi yapmaya Bakanlık yetkilidir.

(3) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bitki Koruma Ürünleri ile Ziraat Mücadele Alet ve Makinelerinin Onayı, Üretimi ve Sahibinin Sorumlulukları, Toptan ve Perakende Satışı, Tanıtımı ve Uygulanması

Bitki koruma ürünleri ile ziraat mücadele alet ve makinelerinin onayı ve üretimi

MADDE 18- (1) Bitki koruma ürünleri, ziraat mücadele alet ve makineleri ile zararlı organizma mücadelesinde kullanılan diğer ürünlerin üretimi, ithalatı, kullanımı, ambalajlanması, etiketlenmesi, tanıtımı, nakliyesi, depolanması, reçeteli ya da reçetesiz satışı, onayı, kontrolü ve teminine ilişkin işlemler Bakanlık tarafından belirlenir.

(2) Bitki koruma ürünleri ile ziraat mücadele alet ve makinelerinin üretimi, ithalatı ve piyasaya arzı için Bakanlıktan onay alınması zorunludur. Bitki koruma ürünlerinin onaylanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir. Onaya ilişkin bilgilerin gizliliği esastır.

(3) Bakanlık, insan, hayvan, bitki ve çevreye olan olumsuz etkileri sebebiyle, bazı maddelerin bitki koruma ürünleri üretiminde kullanılmasını, tüm bitkilere ya da belli bir bitki grubuna uygulanmasını yasaklayabilir, kısıtlayabilir ya da kullanımına ancak belli esaslara bağlı olarak izin verebilir.

(4) Orijinal bitki koruma ürünlerinin ilk onayı tarihinde belirlenen geçerlilik süresi dolmadan veya hak sahibinden izin alınmadan jenerik bitki koruma ürünleri piyasaya arz edilemez.

(5) Bakanlık, bitkisel üretimi tehdit eden bir zararlı organizmanın ortaya çıkması durumunda, bu zararlı organizmaya karşı kullanılan onaylı bitki koruma ürünleri bulunmadığında veya ihtiyacın karşılanamadığı durumlarda, uygun gördüğü bitki koruma ürünleri kullanımına geçici olarak izin verebilir.

(6) Bitki koruma ürünlerinin üretimi, onay verilen üretim yerlerinde, onaya esas şartlara ve formülasyon şekil ve yöntemlerine göre yapılır.

(7) Bitki koruma ürünleri, ziraat mühendisleri, kimya mühendisleri veya kimyagerlerin sorumluluğunda üretilir. Bu ürünlerin kalite kontrolü, Bakanlık tarafından uygun görülen laboratuvarlarda bu fıkrada belirtilen meslek mensupları tarafından yapılır.

(8) Bakanlıkça, üretim koşullarına ve onaya esas dosyasındaki ürün standartlarına uymadığı tespit edilen bitki koruma ürünleri hatalı kabul edilir. Hatalı veya son kullanma tarihi geçen bitki koruma ürünlerinin piyasaya arz edilmesi ve kul-

lanımı yasaktır. Piyasaya arz edilmiş, hatalı bitki koruma ürünleri, onay sahipleri tarafından piyasadan toplanmak zorundadır. Hatası giderilemeyecek ürünler, masrafı sahibine ait olmak üzere derhal imha ettirilir. Hatalı bitki koruma ürünlerinin, hatası giderilebildiği takdirde, piyasaya yeniden arzına izin verilebilir.

(9) Onay koşullarının değişmesi, ürünün beklenen etkiyi göstermemesi veya istenmeyen etkilerin görülmesi, onaya esas spesifikasyonuna uyulmaması gibi hususların tespiti hâlinde bitki koruma ürünlerinin onayı askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

(10) Bitki koruma ürünü onay sahibi, ürünün etkin, güvenilir ve öngörülen kalitede olması ile uygun şartlarla dağıtımından sorumludur. Onay verilmiş bitki koruma ürününün kullanımında istenmeyen etkilerinin ortaya çıkması durumunda, onay sahibinin sorumluluğu ortadan kalkmaz.

(11) Bitki koruma ürününün onay sahibi, belirlenen kayıtları tutmak, her türlü değişikliği bildirmek, talep edilen bilgi ve belgeyi zamanında Bakanlığa vermek zorundadır.

(12) Yurt dışından bağışlanan veya araştırma, test ve onay işlemlerinde kullanılacak bitki koruma ürünleri ve ham maddeleri ile ziraâ mücadele alet ve makinelerinin yurda girişine ilişkin şartlar Bakanlıkça belirlenir. Bu ürünler hiç bir şekilde ticarete konu olamaz.

(13) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

Bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışı ile tanıtımı

MADDE 19- (1) Bitki koruma ürünleri ile zararlı organizma mücadelesinde kullanılan diğer ürünlerin toptan satışı, toptancı bayiler, perakende satışlar ise perakendeci bayiler tarafından yapılır. Ziraâ mücadele alet ve makinelerinin satışına ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Bitki koruma ürünlerini depolayanlar, toptan ve perakende ticaretini yapanlar, alış ve satış ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlığın belirlediği uygun şartlarda muhafaza etmek ve denetimlerde her türlü kolaylığı göstermek zorundadır.

(3) Onaylı bitki koruma ürünlerinin tanıtımına ilişkin düzenlemeler Bakanlıkça belirlenir.

(4) Bitki koruma ürünlerinin ambalajında satış fiyatının belirtilmesi zorunludur. Bakanlık, ülke ihtiyaçları, piyasa koşulları, kamu yararı ve hizmetin gereklerini dikkate alarak gerektiğinde satış fiyatlarını belirleyebilir.

(5) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

Bitki koruma ürünlerinin uygulanması

MADDE 20- (1) Bakanlıkça bitki koruma ürünleri için reçete düzenleme yetkisi verilenler, uygulayacağı veya tavsiye edeceği, reçeteye tâbi bitki koruma ürünleri için, reçete düzenlemek, belirlenen kayıtları tutmak ve talep edildiğinde Bakanlığa sunmak zorundadır.

(2) Bitki koruma ürünlerini kullananlar Bakanlıkça istenen kayıtları tutmak ve istendiğinde Bakanlığa sunmak zorundadır.

(3) Bitki koruma ürünleri, kullanıma arz edilen hâliyle ve etiketinde belirtilen tavsiyelere göre uygulanır. Buna aykırı uygulamalarda sorumluluk uygulayana ve uygulanmasına izin verene aittir.

(4) Kullanılan bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajları kullanıcıları tarafından uygun şekilde imha edilmek zorundadır.

(5) Zararlı organizma mücadelesi yapılan alanlarda yapılan kontroller sonucunda, ürünlerde tavsiye dışı bitki koruma ürünlerinin kullanılması ve belirlenen limitlerin üzerinde kalıntı bulunması hâlinde, Bakanlık, ürünlerin hasadını geciktirebilir veya ürünleri imha ettirebilir. Bu maddenin uygulanması hâlinde üreticilere herhangi bir tazminat ödenmez.

(6) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

SEKİZİNCİ KISIM Cezâî Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Cezâî Hükümler, Cezaların Uygulanması, Tahsili ve İtirazlar

Bitki sağlığı ile ilgili yaptırımlar

MADDE 38- (1) Bitki sağlığı ile ilgili yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir:

a) 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde zararlı organizmaların yayılmasının önlenmesi amacıyla Bakanlık tarafından alınan tedbirlere uymayanlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

b) 15 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen zararlı organizmalarla yapılacak mücadeleyi Bakanlıkça belirlenen esaslara göre yapmayanlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

c) 15 inci maddenin beşinci fıkrasında bildirim istenen zararlı organizma salgınını bildirmeyenlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

ç) 15 inci maddenin altıncı fıkrasında Bakanlıkça belirlenen yasaklama ve kısıtlamalara ve korunmuş bölgelerle ilgili getirilen esaslara uymayanlara beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

d) 15 inci maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen zararlı organizma mücadelesinde kullanılacak faydalı organizmaları Bakanlıkça belirlenen esaslara uyulmadan üretenlere, ithalatını yapanlara, piyasaya arz edenlere beşbin Türk Lirası, kullananlara ise bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

e) 15 inci maddenin dokuzuncu fıkrasında belirtilen Bakanlıkça belirlenen ahşap ambalaj malzemelerini onay almadan üretenlerin faaliyeti durdurulur ve yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Onaylı olduğu hâlde Bakanlıkça belirlenen esaslara aykırı üretim yapanlara birinci defa onbin Türk Lirası, bir yıl içerisinde aynı fiilin tekrarı hâlinde yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir, ahşap ambalaj malzemelerinin onay şartlarını kaybeden tesislere altı ayı aşmamak üzere süre verilir, bu süre zarfında üretim askıya alınır, verilen süre sonunda olumsuzlukların giderilmemesi durumunda onayı iptal edilir.

f) 15 inci maddenin onuncu fıkrasında belirtilen üretim materyallerine ilişkin onay almadan üretim yapanların faaliyetine son verilir ve yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir, ürüne el konulur ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Onaylı olup da Bakanlıkça belirlenmiş esaslara aykırı hareket edenlere onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

g) 15 inci maddenin onbirinci fıkrasında belirtilen yerlerde Bakanlıkça mücadelesi istenen zararlı organizmalarla ilgili mücadeleyi yapmayanlara bin Türk Lirası idarî para cezası verilir, yapmayanlar adına gerekli mücadele Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır. Mücadele masrafının iki katı tutarın sorumlular tarafından ödenmesi için bir aylık ödeme süresi verilir.

ğ) 15 inci maddenin onikinci fıkrasına aykırı olarak Bakanlıktan onay almadan faaliyette bulunanlara beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Onay alıp da Bakanlıkça belirlenen esaslara aykırı hareket edenlere ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

h) 17 nci maddenin birinci fıkrasına göre kayıtlarını yaptırmayanlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kayıtlı olduğu hâlde Bakanlıkça belirlenen esaslara aykırı hareket edenlere ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bakanlıkça belirlenen kayıt şartlarının kaybedildiğinin tespiti hâlinde kayıt iptal edilir.

ı) 17 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen Bakanlıkça belirlenen bitki ve bitkisel ürün ve diğer maddeleri, bitki pasaportu olmaksızın sevkini yapanlara, ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bitki pasaportuyla ilgili konulmuş esaslara uymayanlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bitki koruma ürünleri ile ilgili yaptırımlar

MADDE 39- (1) Bitki koruma ürünleri ile ilgili yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Onaylı olmayan yerlerde bitki koruma ürünü üretimi yapan gerçek ve tüzel kişilere otuzbin Türk Lirası, ziraâ mücadele alet ve makineleri üretimi yapan gerçek ve tüzel kişilere beşbin Türk lirası idarî para cezası verilir ve bunlar faaliyetten men edilir. Ürünler masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadan toplatılır ve imha edilmek üzere mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

b) Bitki koruma ürünleriyle ilgili onay alınmadan bitki koruma ürünü ithal eden ve üretenlere otuzbin Türk Lirası, satan ve bulunduranlara yirmibin Türk Lirası, ziraâ mücadele alet ve makinelerini üretenlere beşbin Türk Lirası, satan ve bulunduranlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bitki koruma ürünleri ile ziraâ mücadele alet ve makinelerini kaçak olarak ülkeye soktuğu tespit edilenler hakkında, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre işlem yapılmak üzere savcılığa suç duyurusunda bulunulur. Ürünler masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadan toplatılır ve bitki koruma ürünlerinin imha edilmek üzere mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ziraâ mücadele alet ve makinalarının ise mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Onaylı yerlerde onaylı olmayan bitki koruma ürünlerinin veya ziraâ mücadele alet ve makinelerinin üretilmesi durumunda ayrıca üretim yerinin onayı bir yıl süre ile askıya alınır.

c) Zararlı organizma mücadelesinde uygulanması yasaklanan veya bu yönde uyarılar taşıyan maddeleri ihtiva eden bitki koruma ürünlerini, piyasaya arz edilmek üzere üretilen bitki ve bitkisel ürünlere uygulayanlara dörtyüz gün adlı para cezası verilir, uygulayıcı, ziraâ mücadele hizmetini onaylı olarak yapıyor ise ceza iki katı uygulanır. Ürünlerin imha edilmek üzere mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

ç) Bakanlıktan onaylı bitki koruma ürünlerinin analizleri sonucunda, onaya esas dosyasındaki formülüne ve spesifikasyonuna uymadığının tespit edilmesi hâlinde, bitki koruma ürünleri için yirmibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bakanlıktan onaylı ziraâ mücadele alet ve makinelerinin test ve denemeleri sonucunda onaya esas spesifikasyonlarına uymadığının tespit edilmesi hâlinde ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Hatalı ürünlerin ilgili serileri onay sahibi tarafından piyasadan toplatılır ve imha edilmek üzere mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Ürünün piyasadan toplatılmaması hâlinde, ürün sahibine ayrıca beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

d) Onaylı bitki koruma ürünlerinden ve ziraâ mücadele alet ve makinelerinden birini taklit etmek suretiyle sahtesini üreterek piyasaya arz edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve bin gün adlı para cezası ile cezalandırılır.

e) Zararlı organizma mücadelesinde kullanılacak alet ve makineler ile bitki koruma ürünü dışında kalan diğer ürünlerin onayı, üretimi, ithalatı, etiketlenmesi, piyasaya arzı, kullanımı ve kontrolüne ilişkin esaslara aykırı hareket edenlere beşbin Türk lirası idarî para cezası verilir.

f) 19 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen satış yerleri dışında bitki koruma ürünlerinin satışını yapan yer sahiplerine onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ürönlere el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

g) Bitki koruma ürünleri ile ilgili Bakanlıkça istenen kayıtları tutmayan, bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışı ile ilgili esaslara uymayan onay sahibine, üretim yerlerine ve toptan satış depolarına yirmibin Türk Lirası, perakende satış yerlerine beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

ę) 19 uncu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hükümlere aykırı hareket edenlere onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin, ticarî reklâm ve ilân yoluyla gerçekleşmesi hâlinde 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 16 ncı maddesine aykırı hareket edenler hakkındaki ceza hükümleri uygulanır.

h) Bitki koruma ürünlerini satmaya onaylı satış yerlerinin, onaya esas dosya bilgilerine ve ilgili mevzuata uymadığının tespiti hâlinde, işyeri sahipleri ve sorumluları ürün güvenilirliğine ilişkin risk oluşturmayan durumlarda ikaz edilir ve düzeltilmesi için süre verilir. Risk oluşturması ve ikaz edilen hususların düzeltilmemesi hâlinde satış yerinin onaylı bir aydan bir yıla kadar askıya alınır.

ı) Bakanlıkça reçeteli olarak satılması istenen bitki koruma ürünlerini reçetesiz olarak alıp uygulayanlara bin Türk Lirası, reçetesiz olarak satanlara ve Bakanlıkça istenen kayıtları tutmayanlara beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

i) Bakanlıkça kullanımı yasaklanan bitki koruma ürünlerini reçeteye yazanlara bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

j) Bitki koruma ürünlerini etiket bilgilerine uygun şekilde kullanmayanlara bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

k) Bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajlarını Bakanlıkça belirlenen esaslara göre imha etmeyenlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

B. TALİMATLAR

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼ę¼

Sayı : 36871779-320.99-E.3590057
Konu : Akdeniz Meyvesineği M¼cadelesi
Talimatı

28.11.2019

DAğITIM YERLERİNE

Akdeniz meyvesineği (AMS) Turunçgillerin en önemli zararlılarından birisi olup polifag bir zararlıdır. Önemli ölç¼de kalite ve ürün kayıplarına neden olabilmekte, ülkemiz ekonomisi açısından büyük önem arz etmektedir. Bakanlığımızın bitki sağlığı yıllık mücadele programında yer almakta olup Entegre Zararlı Yönetimi prensipleri doğrultusunda kültürel tedbirlerin alınması, biyoteknik mücadele ve eşzamanlı toplu mücadele yapılması gerekmektedir.

AMS yaşam döng¼s¼, konukçu bitkiler ve yaşam alanları dikkate alındığında üreticiler ile birlikte diğer paydaşlarında sorumluluk alması, kendi çalışma alanında gereken tedbirleri almaları ve mücadeleye katkı sağlamaları mücadelenin başarısını artıracaktır. Bu kapsamda;

- Yeterli sayıda personel ve araç görevlendirilerek zararlı takibinin yapılması,
- Üreticilere, ilgililere gerekli duyuru ve bilgilendirmeler yapılarak, mücadele metotları, kullanılacak bitki koruma ürünleri ve makineleri hakkında bilgilendirilmesi, farkındalık oluşturulup mücadele yapılması,
- Üreticilerimizin, Bakanlıkça yapılacak bilgilendirme ve duyurular doğrultusunda eşzamanlı mücadele yapmaları,
- Bahçede yere dök¼lm¼ş ve hasat sonrası ağaç üzerinde kalan meyvelerin toplanarak toprağa göm¼lmesi veya siyah poşetlere doldurularak güneş altında tutulması,
- Ergin çıkışlarının önlenmesi amacıyla ilkbaharda toprak işleme yapılması,
- Yeni kurulacak turunçgil bahçelerine veya çevresine yenidoğya, şeftali, kayısı, elma armut, incir, trabzon hurması, nar gibi konukçularının dikilmemesi, varsa sökülmesi,
- Meyve-sebze halleri, semt pazarları, çöpl¼kler, drenaj kanalları gibi yerlerden bulaşık ürün atıklarının toplanarak derince toprağa göm¼lmesi, bulaşma kaynağı olan ortak alanların ve hayvan dışıklarının dök¼ld¼ę¼ yerlerin ilaçlanması,
- Yaş meyve-sebze işleme ve paketleme tesislerinde, bulaşık ürünlerin ayklanması, çevreye dağılmadan uygun koşullarda toplanması ve derin bir şekilde toprağa göm¼lerek imha edilmesi, çalışanlara bu konuda eğitim ve broşür verilmesi,
- AMS mücadelesi, önleyici tedbirlerin alınması için ihtiyaç duyulabilecek; liflet, poşet vb araç ve gereçlerin temini konusunda katkı sağlaması,
- İhracatı yapılacak ürünlerin nakil araçlarına yüklenmeden önce uygun ortamlarda kontrol¼ ile bulaşık olmayan ürünlere bitki sağlık sertifika düzenlenmesi,
- İlgili birlik, odalar tarafından üyelerin, üreticilerin bilgilendirilmesi ve koordinasyonu ile farkındalık oluşturulması,
- Tarım ve Orman İl ve İlçe M¼d¼rl¼kleri, İhracatçı Birlikleri, Ticaret Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları, yaş meyve-sebze işleme ve paketleme tesisleri, Ziraat Odaları Birliği, Çiftçi ve Üretici Birlikleri, ilgili STK gibi tüm paydaşların koordinasyonu ve işbirliği ile etkin bir AMS

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : SELGOKLF Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>
Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: (0312) 258 77 44 Faks:

Bilgi için:Funda FİLİZER
Mühendis
Telefon No:(312) 258 77 49

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı :36871779-320.99-E.3590057
Konu :Akdeniz Meyvesineği M¼cadelesi
Talimatı

28.11.2019

m¼cadelesi yapılmasının sağlanması, kalite ve ¼r¼n kayıplarının ¼nlenmesi, ihracatımızın güvenli ve s¼rd¼r¼lebilirliđinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması,
Hususlarında gereğini rica ederim.

e-imzalıdır

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Dağıtım:

Adana Valiliğine
Afyonkarahisar Valiliğine
Antalya Valiliğine
Aydın Valiliğine
Balıkesir Valiliğine
Burdur Valiliğine
Bursa Valiliğine
Çanakkale Valiliğine
Denizli Valiliğine
Hatay Valiliğine
Isparta Valiliğine
İstanbul Valiliğine
İzmir Valiliğine
Kahramanmaraş Valiliğine
Karaman Valiliğine
Konya Valiliğine
Manisa Valiliğine
Mersin Valiliğine
Muğla Valiliğine
Niğe Valiliğine
Osmaniye Valiliğine
Samsun Valiliğine
Yalova Valiliğine

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : SELGOXLF Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>
Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: (0312) 258 77 44 Faks:

Bilgi için:Funda FİLİZER
Mühendis
Telefon No:(312) 258 77 49

ŞARKA HASTALIğI İLE MÜCADELE HAKKINDA TALİMAT BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç

Madde 1- Bu Talimat, taş çekirdekli grubu meyve türleri (*Prunus L.*) ile yabancı *Prunus* türleri ve çok sayıda yabancı otlarda enfeksiyona yol açan Şarka hastalığını oluŐturun "Plum pox potyvirus (PPV)"un varlığının ve yayılıŐ alanlarının tespiti, korunmuş ve ari alanların belirlenmesi, mücadelesi, yayılmasının engellenmesi ve eradikasyonuna ilişkin alınacak asgari önlemleri düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2- Bu Talimat, fidanlık ve meyve bahçelerinde PPV'nin sürveyi, tespit edilmesi, mücadelesi, korunmuş ve ari alanların belirlenmesi, yayılmasının engellenmesi ve eradike edilmesi hususlarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Talimat, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 15 inci maddesi ile Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik'e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Talimatta geçen;

- a) Ari alan: Sistematik olarak yapılan sürveyler sonucu PPV'nin var olmadığı alanı,
- b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- c) Bitki Pasaportu Sistemi (BPS): 12/1/2011 tarihli ve 27813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik ve deęiŐiklikleri kapsamında ülke genelinde üretim materyallerinin bitki sağlığı kontrollerini sağlamak amacıyla oluşturulan sistemi,
- ç) Bulaşık alan: Zararlı organizmanın varlığının tespit edildiği ve sınırlarının belirlendiği alanı,
- d)Eradikasyon: PPV'nin belirli bir alandan yok edilmesine yönelik bitki sağlığı tedbirlerinin uygulanmasını,
- e) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- f) Korunmuş bölge (ZP): "Bitki Pasaportu ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik" kapsamında yer alan, bir veya birden fazla bölgede yerleşik olan, bir veya birden fazla zararlı organizmanın o bölge için endemik olmadığı, çevre koşulları söz konusu zararlı organizmanın yerleşmesine uygun olmasına rağmen, o bölgede yerleşmemesi için korunan veya bu bölgelerde bulunmalarına rağmen eradikasyona tabi tutulan ve bu koşulların sağlandığı Bakanlıkça belirlenen usul ve

esaslara göre uygun sűrvey sonuçları ile kanıtlanarak tanınan, dűzenli ve sistematik olarak izlenen, sűz konusu zararlı organizmanın o bűlgede ortaya çıkması durumunda bildirim zorunlu olan ve űzel űnlem alınan bűlgeleri,

g) Laboratuvar: Tarım ve Orman Bakanlıđına bađlı zirai műcadele arařtırma enstitű ve zirai karantina műdűrlűklerindeki laboratuvarları,

đ) Műdűrlűk: Tarım ve Orman İl/İlçe Műdűrlűklerini,

h)řarka hastalıđı: iek petallerinde koyu pembe kırık çizgiler; yaprak damarları etrafında açık yeřil renk deđiřikliđi, damar bantlařması, sarıdan açık yeřile deđiřen halka ve lekeler, çizgi ve bantlar; meyve yűzeyinde soluk sarı halka ve çizgi řeklinde belirtiler gűsteren ve meyvede deformasyona yol açan, ayrıca űzellikle kayısı çekirdeđinde meyve űzerindeki belirtilerin izdűřűműne karřılık gelen yerlerde aynı belirtileri gűsteren virűs hastalıđını,

ı) Sűrvey: PPV'nin bir yerde var olup olmadığının, var ise yayılış alanının ve yoğunluğunun tespit edilmesini,

i) Tampon bűlge: Bulařık alan sınırlarından bařlamak űzere bir km çapındaki tedbir alınmıř alanı,

j) Zararlı organizma: *Plum pox potyvirus*(PPV)'ű ifade eder.

İKİNCİ BŲLŲM

Sűrveyler

Madde 5- Műdűrlűkler tarafından;

a) Prunus cinsine ait (EK-1); meyve ađaçları, fidanlıklar, yabani/diř mekân sűs bitkileri ve zararlı organizmanın konukçusu olan yabancı otlar Bakanlıđımız sűrvey programına dahilindeřarka Hastalıđı Sűrvey Talimatına göre resmi olarak incelenir.

b) Ari alan tesisi ve/veya eradikasyon kararı alınan il/ilçede, meyve bahçelerinde aşağıdaki tabloda yer alan skalaya göre űrnekleme yapılır (1 ađaç 1 numune olarak kabul edilir).

Sűrvey Bahçesindeki Toplam Ađaç Sayısı	Numune Alınacak Ağaç Sayısı
1-20	řűpheli ađaçlar
21-70	5-20
71-150	21-30
151-500	31-70
501-1000	71-140
1001 ve űzeri	Toplam ağaç sayısının %10

c) Bu il/ilçelerin dıřındaki il/ilçelerde yapılan řarka hastalıđı sűrveylerinde řűpheli konukçu bitkilerden űrnek alınarak analize gűnderilir.

ç) İl-ilçe Müdürlüğü, her bir fidanlıktaki fidanların en çok yüzde 20'sini yıllık olarak aşağıda belirtilen esaslara göre kontrol eder.

- Fidanlıktaki fidanlar makroskobik olarak kontrol edilir.

- Laboratuvar analizi için yapılacak örnekleme çeşit bazında yapılır. 1 numune; aynı çeşide ait 5 farklı fidandan 3'er olgun yaprak alınmak koşulu ile toplam 15 yaprakтан oluşur.

- Müdürlük belirtilen örneklemeye ek olarak virüs belirtileri yönüyle şüphelenilen fidanlardan örnek alabilir.

d) Laboratuvar, analiz sonucunu ilgili müdürlüğe ve bulaşıklık bulunması halinde ise Genel Müdürlüğe bildirir.

e) Sürvey sonuçları, bulaşık alan koordinatlarını içerecek şekilde sürvey formuna işlenir ve haritalar oluşturulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bulaşık alan

Madde 6- Bu Talimata göre;

a) Zararlı organizma ile bulaşık bulunan yerler müdürlüklerce, bulaşık alan olarak ilan edilir.

b) Bulaşık alanın sınırları çizilerek, Ek-2'de yer alan Tutanak düzenlenir ve etrafında bir kilometre çapında tampon bölge oluşturulur.

c) Bulaşık bulunan yerlerden kesinlikle konukçu türlerde hiçbir üretim materyali (aşı kalemi, aşı gözü, fidan, anaç, çöğür, çelik, klon vb.) alınmamalıdır.

ç) Zararlı organizmanın çok sayıda yaprakbiti vektörü olması nedeniyle enfeksiyon kaynaklarının ortadan kaldırılması için, bulaşık meyve, meyve sapları ve diğer bitki artıklarının etrafa dağıtılmamasına özen gösterilmelidir. Doğal enfeksiyon kaynağı olabileceğinden, etrafındaki orman ve açık arazide bulunan yabancı ot konukçuları temizlenmelidir.

d) Vektör yaprak bitleriyle gereken mücadele yaptırılır.

Tampon bölge

Madde 7- Bu Talimata göre;

a) Tampon bölge oluşturulan alanda zararlı organizmanın konukçuları için en az üç yıl süre ile düzenli kontroller yapılır. Bulaşık alandan zararlı organizma eradike edilinceye kadar tampon bölge uygulamasına devam edilir.

b) Tampon bölgede bulaşıklık tespit edilmesi halinde, bu bölge bulaşık alan olarak kabul edilir ve yeni bir tampon bölge oluşturulur.

c) Tampon bölge içerisinde hiçbir şekilde konukçu türlerde fidanlık tesisine müsaade edilmez.

ç) Tampon bölgede mevcut bulunan meyve bahçesi ve fidanlık parsellerinde kontroller ve denetimlerde numune sayısı artırılarak üretime devam edilir.

d) Tampon bölge içerisinde hâlihazırda konukçu bitkilerin üretildiği fidanlık işletmesi var ise bu işletmenin en az 100 metre etrafında Prunus cinsine ait yeni bahçelerin kurulmasına izin verilmez. Ancak bahçenin bu alanda bulunması halinde bahçelerin kontrolleri yapılmalıdır.

Korunmuş bölge

Madde 8- Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte yer alan Korunmuş Bölge ile ilgili esaslara göre yürütülür.

a) Bulaşık alandan Korunmuş bölgelere üretim materyalinin ve bulaşık meyvelerin girişi yasaktır.

b) Korunmuş bölge orijinli bitki ve bitkisel ürünlerin diğer bir korunmuş bölgeye sevkiyatına izin verilir.

Eradikasyon

Madde 9- Bu Talimata göre;

a) Zararlı organizmanın meyve bahçesinde tespit edilmesi halinde, bahçe sahibi tarafından İl veya İlçe Müdürlüğü teknik personeli gözetiminde bulaşık ağaçlar kökleri dâhil yakılarak imha edilir. Eradikasyon yapılan bahçelerde en az üç yıl süre ile herhangi bir konukçu bitki dikimine izin verilmez.

b) Fidanlık parsellerinde yapılan analizler sonucunda bulaşıklık tespit edilen çeşidin tamamı eradike edilir.

ç) Müdürlüklerce eradikasyonu ile ilgili çalışmalar fotoğraflanarak tutanak tutulur. Geriye doğru izleme yapılarak eradikasyon ve izlemeye dair bütün bilgi ve belgeler talep edilmesi halinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bakanlığın yetkisi

Madde 10- Zararlı organizmanın yayılmasını engellemek ve mücadele etmek için gerektiğinde Bakanlık tarafından ilave önlemler alınabilir.

İdari yaptırımlar

Madde 11- Bu Talimat hükümlerine aykırı davrananlar hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Madde 12- Bu talimat yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

EKLER:**Ek-1:****PPV'nin ana konukçuları;**

Kayısı (<i>Prunus armeniaca</i>)	Damson Eriği (<i>P. insititia</i>)
Şeftali (<i>P. persica</i>)	Japon Eriği (<i>P. salicina</i>)
Nektarin (<i>P. persicavar. nectarine</i>)	Kiraz (<i>P. avium</i>)
Erik (<i>P. domestica</i>)	Vişne (<i>P. cerasus</i>)
Myrobalan Eriği (<i>P. cerasifera</i>)	Badem (<i>P. dulcis</i>)

PPV'nin odunsu ve otsu ikincil konukçuları

Güvem Eriği (<i>P. spinosa</i>)	Çin Yabani Şeftalisi (<i>P. davidiana</i>)
Amerikan Eriği (<i>P. americana</i>)	Tüylü Kiraz (<i>P. tomentosa</i>)
Mahleb (<i>P. mahaleb</i>)	Kanada Eriği (<i>P. nigra</i>)
Japon Kayısı (<i>P. mume</i>)	Süs Eriği (<i>P. maritima</i>)
Kum Kirazı (<i>P. pumila</i>)	Karayemiş (<i>P. laurocerasus</i>)
Hortulan Eriği (<i>P. hortulana</i>)	AdiKurtbağrı (<i>Ligustrum vulgare</i>)
Papazkühah, Taflan (<i>Euonymus europaeus</i>)	

PPV'nin ikincil otsu bitki konukçuları;

<i>Arabidopsis thaliana</i>	<i>N. bigelowii</i> ,
<i>Chenopodium foetidum</i> ,	<i>Nicandra physaloides</i> ,
<i>Nicotiana benthamiana</i> ,	<i>Pisum sativum</i> cv. "Colmo"
<i>N. clevelandii</i> ,	<i>Ranunculus repens</i>
<i>N. glutinosa</i>	<i>Medicagolupulina</i>
<i>N. occidentalis</i>	<i>Trifolium pratense</i>
<i>N. megalosiphon</i> ,	<i>Trifolium repens</i>
<i>Silene vulgaris</i>	

TUTANAK

Aşağıda bilgileri yer alan üreticinin bahçesinde şarka hastalığı tespit edilmiş olup, bulaşık meyve ağaçları imha edilmiştir. .../ ... / ...

il	
ilçe	
Köy / Mevki	
Ada / Parsel	
Alan	
Konukçu bitki türü ve çeşitleri, sayıları ve tahmini yaşları	1-
	2-
	3-
	4-
	5-
Bahçe sahibini vektörlere karşı mücadele yapıp yapmadığı	
Şarka hastalığının tespit edildiği tarih	
İmhanın gerçekleştiği tarih	
Bahçe sahibinin iletişim bilgileri	
Ad soyadı	
Telefon numarası	
Adres	

**Teknik Personel
(imza)**

**Bahçe sahibi
(imza)**

C. BİBER, TURUNÇGİL VE YAPRAğI YENEN SEBZELERDE KALINTI EYLEM PLANI

Biber, turunçgil ve yaprağı yenen sebzelerin yetiştirildiği illere göre kalıntı eylem planı uygulanması amacıyla Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, Hatay, İzmir, Mersin ve Muğla illerinde 2022-2024 yıllarında pestisit kalıntısı eylem planı uygulanmaktadır.

Eylem planı kapsamında eğitim ve denetim amacıyla ayrı ayrı olmak üzere çalışma grupları oluşturularak üretici, teknik personel ve paydaşlara yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütölmektedir.

Bu kapsamda Eylem Planı kapsamında Yürütölen Faaliyetler ;

- Çalışma Gruplarının oluşturulması,
- Eğitim ve Yayım Faaliyetleri,
- ✓ Teknik Personel Eğitimi
- ✓ Üreticilerin Eğitimi
- ✓ Nihai Faydalanıcıların Farkındalık Eğitimleri (TV, sosyal medya, SMS üretici bilgilendirme, basın yayın vb.)
- Entegre mücadelede demonstratif faaliyetler (Költürel mücadele, biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamalarının yaygınlaştırılması)
- Popölasyon takibi (Doğru mücadele zamanı)
- Çiftçi tarla okulu ve örnek uygulama alanlarının oluşturulması
- Denetim faaliyetleri
- ✓ Hasat öncesi pestisit denetimleri
- ✓ Hal giriş Noktalarında denetimler
- ✓ Bayi denetimleri
- İzleme ve değerlendirme

Ürünler bazında eylem planı kapsamında uygulanacak faaliyetler için iş zaman çizelgesi oluşturulmuştur.

Biber Kalıntı Eylem Planı (Antalya-Mersin-Muğla İl Müdürlükleri)

ÜRETİM	EYLEM	SORUMLU BİRİM	2022		2023												2024											
			11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ÖRTÜ ALTI	Teknik ekiplerin Oluşturulması	il/ilçe Müd.																										
	Eğitim programı hazırlanması	il / ilçe Müd.																										
	Eğitim materyallerinin hazırlanması	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Programlanan Eğitimlerin verilmesi	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Biyolojik/ Biyoteknik Müc Örnek Uygulama.	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Denetim (Çapraz Denetim)	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Değerlendirme ve Raporlama	il Müd.																										
AÇIK ALAN	Teknik ekiplerin oluşturulması	il/ilçe Müd.																										
	Eğitim programı hazırlanması	il / ilçe Müd.																										
	Eğitim materyallerinin oluşturulması	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Programlanan Eğitimlerin verilmesi	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Denetim (Çapraz Dent.)	GKGM, il/ilçe Müd.																										
	Değerlendirme ve Raporlama	il Müd.																										

Turunçgil Kalıntı Eylem Planı (Adana-Mersin-Hatay-Muğla-İzmir İl Müdürlükleri)

FAALİYET/ ZAMAN	SORUMLU BİRİM	2022		2023												2024												
		11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
		Teknik ekiplerin Oluşturulması	İl/ilçe Müd.																									
Eğitim programı hazırlanması	İl/ilçe Müd.																											
Eğitim materyallerinin hazırlanması	İl/ilçe Müd.																											
Programlanan Eğitimlerin verilmesi	GKGM, İl/ilçe Müd.																											
Biyolojik / Biyoteknik Müc. Örnek Uygulama	GKGM, İl/ilçe Müd.																											
Popülasyon takibi	İl/ilçe Müd.																											
Akdeniz Meyve Sineği ile Mücadele	İl/ilçe Müd.																											
Turunçgil Unlu Biti ile Mücadele	İl/ilçe Müd.																											
Denetim (Çapraz)	GKGM, İl/ilçe Müd.																											
Değerlendirme ve Raporlama	İl/ilçe Müd.																											

Yaprağı Yenen Sebzeler Kalıntı Eylem Planı
(Adana-Mersin-Hatay-Antalya-Eskişehir-Ankara-Bursa-İzmir İl Müdürlükleri)

FAALİYET/ ZAMAN	SORUMLU BİRİM	2022		2023												2024											
		11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Teknik ekiplerin Oluşturulması	İl/ilçe Müd.																										
Eğitim programı hazırlanması	İl/ilçe Müd.																										
Eğitim materyallerinin hazırlanması	İl/ilçe Müd.																										
Programlanan Eğitimlerin verilmesi	GKGM, İl/ilçe Müd.																										
Biyolojik / Biyoteknik Müc. Örnek Uygulama	GKGM, İl/ilçe Müd.																										
Popülasyon takibi	İl/ilçe Müd.																										
Akdeniz Meyve Sineği ile Mücadele	İl/ilçe Müd.																										
Turunęgil Unlu Biti ile Mücadele	İl/ilçe Müd.																										
Denetim (Çapraz)	GKGM, İl/ilçe Müd.																										
Değerlendirme ve Raporlama	İl/ilçe Müd.																										

D. BİTKİ SAğLIğI UYGULAMALARI GENEL PRENSİPLERİ

1. Ülkemizde zirai mücadele uygulamaları; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile buna bağlı alt mevzuat, talimat, Entegre Mücadele Teknik Talimatları ve Zirai Mücadele Teknik Talimatlarına göre yapılır.
2. Zirai mücadele uygulamaları; Entegre mücadele teknik talimatı olan ürünlerde talimatına göre, entegre mücadele teknik talimatı olmayan diğer ürünlerde ise entegre mücadele genel prensiplerine göre yapılır.
3. Bitki sağlığı ve karantina çalışma programı, il ve ilçe bazında ekonomik öneme haiz ürün ve bunlara arız zararlı organizmalar dikkate alınarak oluşturulur.
4. Parazitoit ve predatör popülasyonunun yoğun olduğu yerlerde kültürel tedbirlere, biyolojik ve biyoteknik mücadeleye öncelik verilmelidir. Parazitoit ve predatör popülasyonunun var olduğu ancak zararlıyı kontrol altına alabilecek düzeyde olmadığı yerlerde kimyasal mücadelenin zorunlu olması halinde ilgili Zirai Mücadele Araştırma Enstitü Müdürlükleri ile birlikte belirlenecek yerlerde ve uygun yöntem ve bitki koruma ürünleri ile mücadeleye karar verilir.
5. Yeni görülen ve henüz teşhisi yapılmamış olan zararlı organizmalar bölge Zirai Mücadele Araştırma Enstitü Müdürlüklerine bildirilir, ilgili Enstitü Müdürlüğüne teşhis yapılması ve mücadele metodu, varsa kullanılabilen bitki koruma ürünlerinin belirlenmesi ile mücadelesi yaptırılır.
6. Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesinden illere gönderilen ödenekler bitki sağlığı çalışmalarında kullanılır.
7. İlçe Müdürlükleri ile Eylül ayında yapılacak toplantıda o yılın bitki sağlığı ve karantina çalışmaları değerlendirilir ve bir sonraki yılın il program teklifi oluşturulur.
8. İl bitki sağlığı program teklifleri, Bakanlıkça yapılacak yıl sonu bitki sağlığı değerlendirme toplantılarında alınan kararlar ve öneriler doğrultusunda toplantıyı müteakip 10 gün içerisinde Bakanlığa bildirilir.
9. Bakanlık onayı ile gönderilen Bitki Sağlığı 2023 Yılı Programı bir günlük eğitim ile il, ilçe, Enstitü Müdürlüğü bitki sağlığı çalışanlarına tevdi edilir.
10. Bitki Sağlığı 2023 Yılı Programı kitabında yer alan Talimat ve Prensiplerinin uygulamasından il ilçe Müdürlükleri, ilgili Enstitü ve Karantina Müdürlükleri sorumludur.

11. İl Müdürlükleri tarafından programında yer alan konularda mücadele çalışmalarının tamamlanmasından hemen sonra yılsonunu beklemeden icraat raporları hazırlanır ve Bakanlığa (form: 1,2,3,4,5,6,7,8,9..) yazılı olarak ve e-posta (bitkisagligi@tarimorman.gov.tr) ile gönderilir, elektronik ortamda <http://tbs.tarbil.gov.tr/> adresinden "Bitki Sağlığı Kayıt Sistemine" girişleri yapılır.
12. Hizmet İçi eğitimler 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ve bitki sağlığı ile ilgili yönetmelik, tebliğ, talimat ve genelgelere uygun olarak "Bakanlığımız Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği" ve Hizmet İçi Eğitim talimatı kapsamında; bitkinin fenolojik ve zararlıının biyolojik dönemleri dikkate alınarak teorik, uygulamalı ve laboratuvar ortamında sertifikalı eğitim ve kısa süreli eğitimler şeklinde yürütülecektir.
13. Çiftçi eğitim çalışmaları İl Müdürlüklerinin koordinasyonunda İlçe Müdürlükleri ile birlikte Çiftçi Tarla Okulu şeklinde yapılacaktır. Her İl Müdürlüğü kendi bölgesinde yürütülen Entegre Mücadele çalışmaları, ekonomik öneme haiz bitkisel ürünler ve yaygın olarak görülen ekonomik zarara neden olan zararlı organizmaları dikkate alarak farklı ürünlerde ve farklı ilçelerde olmak üzere en az iki konuda çiftçi tarla okulu çalışması yapacaktır.

E.BİTKİ SAğLIğI KAYIT SİSTEMİ (BSKS)

Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi, Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı tarafından yürütülen iş ve işlemler hakkında istatistiksel verilerin tutulduğu, uygulama verilerinin girildiği ve bir yıl sonra yapılacak olan bitki sağlığı çalışmalarının programa alındığı Tarım Bilgi Sistemi (TBS) kapsamında yer alan ilgili modüllerden oluşmaktadır.

Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi (BSKS), Süne, Devlet Yardım Mücadelesi, Genel Zararlılar, Entegre Zararlı Yönetimi-EKÜY, Diğer Entegre Mücadele, Hasat Öncesi Pestisit Denetimi, Biyolojik/Biyoteknik Mücadele, Meyve Sinekleri Eylem Planı, Akdeniz Meyvesineği Tuzak Takibi, Tahmin ve Uyarı Sistemi, Zehirlenme Modülü, Pestisit Kullanımları, Üretici Kayıt Defteri, Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi Raporları modüllerinden meydana gelmektedir.

Söz konusu veritabanlarında bulunan verilere ulaşım kriterlerinin, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi ve Kişisel Verileri Koruma Kanununun ilgili hükümlerine göre değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar;

- Her yıl dzenli olarak bir sene nce yapılması planlanan sdrvey alanları ve iinde bulunulan rretim sezonunda geręekleřen mrcadele faaliyetleri ile ilgili verilerin sdrz konusu sisteme kayıtları zamanında ve dzenli olarak yapılmalıdır.
 - Sisteme veri kayıtları Bitki Sağlığı Değerlendirme toplantısına gelmeden nce tamamlanmalıdır.
 - Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi, Tarım Bilgi Sistemi (TBS) ierisinde yer alan ilgili modrllerden oluşmaktadır. Bu modrllerin kullanma ve kullandırılma yetkisi, Tarım ve Orman İl Mdrdrllrlerinin Bitkisel rretim ve Bitki Sağlığı Şube Mdrdrlerine verilmektedir. (Sistem Sorumlusu)
 - İlgili Şube Mdrdrlerinin gdrveden ayrılması veya gdrrev değişikliği durumunda, bu değişiklik Bakanlığa yazı ile bildirilir. Bildirilen bu yazıda sadece Şube mdrdrnrnrn ...@tarimorman.gov.tr uzantılı mail adresi, **T.C. kimlik numarası**, aktif **cep telefon numarası** ve aşağıda yer alan **imzalı sdrzleşmesi** olmalıdır.
 - Bakanlığa gelen resmi yazıya binaen, eski Şube Mdrdrnrnrn BSKS yetkileri Bakanlık tarafından iptal edilir ve yeni Şube Mdrdrnrne Bakanlık tarafından BSKS konusunda “Sistem Sorumlusu” yetkisi verilir.
 - Yeni Şube mdrdrnr, eğer personele verilecek yetki (rol)’lerde değişiklik yapacaksa, bu değişikliği ve personel bilgilerini, Şube mdrdrnrnrn ...@tarimorman.gov.tr uzantılı mail adresinden bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail ile bildirir. Bildirilen yeni personel ve rollerin yazılı olduğu sdrzleşme rnrnekleri Bakanlığa gnderilmez, İl Mdrdrllręnde dosyasında saklı tutulmalıdır.
- *Sistem Sorumlusu olarak yetkilendirilen Şube Mdrdrleri aşağıda bulunan kullanıcı sdrzleşmelerini imzalayarak Bakanlığımıza gnderecektir. Yetki verilen personelin imzaladığı sdrzleşmeler İl Mdrdrllręnde dosyasında saklanmalıdır.

BITKİ SAğLIğI KAYIT SİSTEMİ, KARANTİNAYA TABİ ZARARLI ORGANİZMA SDRVEYLERİ KAYIT SİSTEMİ VE BITKİ PASAPORTU KAYIT VE TAKİP SİSTEMİ KULLANICI SDRZLEşMESİ

Tarım ve Orman Bakanlığı (bundan bryle Bakanlık olarak anılacaktır) ile Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi (BSKS), Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Sdrveyleri Kayıt Sistemi (KASK) ve Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sistemi (BPKTS)’nde veri girişi yetkisi ve gdrnrntrleme yetkisi verilen kişiler (bundan bryle kullanıcı olarak anılacaktır) arasında kullanıcı adı ve giriş Şifresi verilmesi/yenilenmesi ve kullanılması-na ilişkin koşulları belirleyen sdrzleşmedir.

Madde 1- İşbu sözleşmenin taraflarca imzalanması Bakanlığa kullanıcı adı ve giriş şifresi verme yükümlülüğü getirmez. Bakanlık uygun gördüğü takdirde kullanıcı adı ve giriş şifresi tahsis eder.

Madde 2- Kullanıcı, kendisine verilecek kullanıcı adı ve giriş şifresi ile sisteme yapacağı kayıtların doğruluğundan sorumludur.

Madde 3- Kullanıcı, kendisine verilen kullanıcı adı ve giriş şifresini bu sözleşme içeriğine, Bakanlığın belirleyeceği ve mevzuatla belirlenmiş kurallara göre kullanacaktır. Sisteme kaydedilen her türlü verinin kullanım hakkı Bakanlığa aittir. Söz konusu veriler üçüncü kişiler ile paylaşılamaz.

Madde 4- Kullanıcıya verilen kullanıcı adı ve giriş şifresi ile yapılacak işlem türlerini ve sınırlarını belirlemeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık kullanıcı yetkilerinde yapacağı değişiklikleri bildirmek zorunda değildir.

Madde 5- Kullanıcı adı ve giriş şifresi kullanıcının görev değişikliği, tayin, emeklilik, görevinin sona ermesi v.b. durumlarında biter ve bu sözleşmenin yenilenmesi gerekir. Bakanlık kullanıcının yetkilerini kısmen veya tamamen değiştirebilir veya geri alabilir. Bakanlık tarafından oluşturulan Birim Yetkilileri kendi alt kullanıcılarını oluşturur ve takibini sağlar.

Madde 6- Kullanıcılar, kullanıcı adı ve giriş şifresinin kaybolması veya çalınması halinde Bakanlık Merkezinde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne, Taşra Teşkilatında ise Bakanlık tarafından oluşturulan Birim Yetkililerine acil olarak telefon ile bildirmek ve yazılı olarak teyit etmekle yükümlüdür. Bu bildirim anına kadar kullanıcı adı ve şifresi ile yapılan işlemlerden doğrudan kullanıcı sorumludur.

Madde 7- Kullanıcı adı ve giriş şifresi kullanım amacına uygun olarak, sistemdeki iş ve işlemlerde kullanılabilir. Kullanıcı görev değişikliği, tayin, emeklilik, görevin sona ermesi v.b nedenlerle Bitki pasaportu kayıt ve takip sistemi ile ilişkisinin kesilmesi durumunda, Bakanlık tarafından oluşturulan Birim Yetkililerine bildirerek kullanıcı adı ve giriş şifresini iptal ettirmek zorundadır.

Madde 8- Kullanıcının sorumluluğu, kullanıcı adı ve giriş şifresinin tahsis edilmesi ile başlar. Kullanıcı adı ve giriş şifresinin vekili dahi olsa, kullanıcı dışındaki kişiler tarafından kullanılması yasak olup, bunların her ne şekil ve surette olursa olsun başkaları tarafından kullanılmasından doğacak her türlü hukuki, mali ve cezai sorumluluk kullanıcı adı ve giriş şifresinin verildiği kullanıcıya aittir. Bu nedenle kullanıcı, kullanıcı adı ve giriş şifresinin üçüncü şahısların eline geçmesini engellemek için her türlü önlemi almakla yükümlüdürler.

Madde 9- Kullanıcı bu sözleşmede belirtilen ad, soyad, adres ile diğer bilgi ve belgelerin doğruluğunu taahhüt ettiği gibi, bu bilgi ya da belgelerdeki değişiklikleri

derhal yazılı olarak bildirmekle ve sisteme kaydetmekle yükümlüdür. Aksi halde, doğabilecek tüm ihtilaflardan ve bunların sonuçlarından sorumlu olacaktır.

Madde 10- Bu sözleşme, Bakanlık tarafından lüzum görülmesi halinde tek taraflı olarak feshedilebilir.

Madde 11- Kullanıcı, Anayasanın 20.maddesindeki “Özel Hayatın Gizliliği” ve “Kişisel Verilerin Korunması” hükmünü gözeteyeceğini, bu sistemden sadece tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla ve kendi iş ve işlemlerime esas olmak üzere ilgili kişilerin bilgilerini sorgulayabileceğini, bu bilgileri başka amaçlar için kullanmayacağını, bilgilerin hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve bilgilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini sağlamaya yönelik gerekli tedbirleri alacağını ve verilen kullanıcı bilgilerini sadece Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi, Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Sürveysleri Kayıt Sistemi ve Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sisteminde kullanacağını, belirtilen hususlara aykırı olarak kullanılması halinde hukuki ve idari yaptırımlara muhatap olacağını kabul ve taahhüt eder.

Madde 12- İşbu sözleşme, kullanıcı tarafından, Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi, Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Sürveysleri Kayıt Sistemi ve Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip sistemine erişim ve yapılacak işlemler hususunda, söz konusu sisteme cezai, idari, yasal ve hukuki sorumluluk yükletilemeyeceğine ilişkin gayrikabili rücu olarak kabul, beyan ve taahhüt edilmesini;

Kullanıcı, toplam 12 (on iki) maddeden oluşan bu kullanım sözleşmesinin tamamını okuduğunu, tüm maddeleri kabul ettiğini ve sözleşmede belirttiği bilgilerin doğru olduğunu kabul eder..../.../202...

KULLANICI

Adı-Soyadı :
T.C. Kimlik Numarası :
Unvanı :
Kurum Sicil Numarası :
İli/ İlçesi / Birimi :
Verilen Yetki (Rol) :
Cep Telefonu :
Resmi e-posta Adresi :
İmza :

III. BİTKİ KORUMA HİZMETLERİ

A. SÜNE MÜCADELESİ

Süne (*Eurygaster spp.*) Mücadelesi Uygulama Prensipleri:

Süne, bulaşık olan illerde hububat alanlarında yapılacak aşğıdaki sürveyler ile takip edilerek ekonomik zarar eşğine göre mücadele yapılması gereken alanlar belirlenecek ve üreticilere duyurularak mücadelesinin yapılması sağlanacaktır. Ayrıca süne mücadelesi konusunda üreticiler bilgilendirilecektir. Mücadelenin başarısı süne emgi analizleri ile belirlenecektir.

a) Süne mücadelesinde dikkate alınması gereken genel prensipler ;

1. Doğada var olan ve korunmasına mutlak suretle ihtiyaç duyulan süne yumurta parazitoitleri mücadele açısından büyük önem arzetmektedir. Sürdürülebilir süne mücadelesi için doğal düşmanlarının çoğaltılarak hububat alanlarına salım yapılması ile doğada var olan doğal düşmanların desteklenmesi ve ağaçlandırma çalışmaları ile bu faydalılara yaşam ortamı oluşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede hububat alanlarında ağaç varlığının artırılması amacıyla bu güne kadar tespit edilen eksiklik ve aksaklıklarda dikkate alınarak ağaçlandırma çalışmalarının devamı ile ağaçlandırma teşvik edilecektir.
2. Sünenin en önemli doğal düşmanı olan faydalı böceğin (*Trissolcus spp.*) süne ile mücadele amacı yanında doğanın desteklenmesinin asıl hedef olduğu bilinciyle üretim ve salım yapılması uygulama çalışmalarının Araştırma Enstitüsü uzmanları / İl Müdürlüğü işbirliği ile bir önceki yıl parazitlenme durumuna göre belirlenecek hububat alanlarına araştırmacı uzmanlar nezaretinde salım yapılacaktır. Süne mücadelesinde görev alan araştırmacılar salım yapılacak yerin parazitlenme durumunu ortaya koyacak salım öncesi ve sonrası değerlendirmeyi yapacaktır.
3. TAGEM tarafından bölgeler bazında yeniden belirlenen Ekonomik Zarar Eşğine (EZE) göre;
 - a. Orta Anadolu Bölgesi'nde Süne mücadelesinde uygulanacak ekonomik zarar eşği değerinin **7 nimf/m²** olarak uygulanmasına,
 - b. Ege, Marmara, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde süne mücadelesinde uygulanacak ekonomik zarar eşğinin **10 nimf/m²** olarak uygulanmasına devam edilmesine,
 - c. Süne kimyasal mücadele zamanına kadar buğday verimini olumsuz yönde etkileyen kuraklık ve benzeri şartların yaşanması durumunda eşik değerinin o yıl için skalalara göre revize edilmesine,Karar verilmiş olup nimf sürveyi çalışmalarında dikkate alınacaktır.

4. Süne mücadelesi teknik çalışmaları Bakanlığımızca yürütülecek olup kimyasal mücadele yapılması gereken hububat alanları belirlenerek çiftçilere duyurulacaktır.
5. Süne mücadelesi amacıyla yapılan sürveyler esnasında hububatın diğer hastalık, zararlı ve yabancı otlar konularında da gözlem yapılarak bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gerekli bilgilendirme yapılacak ve TBS'de İlave Bilgiler Modülü girişi yapılacaktır.
6. İl Müdürlükleri'nin personel ihtiyaçlarını, öncelikle Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesi ve İlçelerde zirai mücadele işlerinde görevli teknik personel, yeterli olmadığı takdirde diğer şubelerden ve ilçelerden de karşılanacaktır.
7. İlgili Enstitü Müdürlükleri hizmet alanlarına giren illerdeki süne mücadelesinde görev alacak teknik personele, İl Müdürlükleri ile birlikte belirleyecekleri yer ve tarihlerde süne sürveyleri ve mücadelesi konularında eğitim vereceklerdir.
8. Biçerdöver yokluğu veya geç gelmesi vb. nedenlerle hasatın gecikmesi ile süne zararı artmakta olup bunu önlemek amacıyla hasatın geciktirilmeden zamanında yapılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
9. Parazitoit salımı yapılan ve doğal parazitlenmenin yüksek olduğu alanlar belirlenerek haritalara işlenmesi ve parazitoitlerin korunması amacı ile bu alanlarda gereksiz kimyasal mücadele yaptırılmamasına özen gösterilecektir.
10. Tarım ve Orman İl Müdürlüğü ve Sağlık İl Müdürlüğü işbirliği ile ilaçların antidotlarının bulundurulması ve eğitimlerde zehirlenmelere karşı tüm önlemlerin alınması yönünde uyarılar yapılacaktır.

b) Süne mücadelesi için yapılacak sürveyler sırasıyla;

Süne Sonbahar-İlkbahar Kışlak Sürveyleri

- Öncelikle İl Müdürlükleri, kendi illerinin sınırları içerisinde yer alan süne kışlaklarını GPS koordinatları ve bölge-mevkii isimleri ile birlikte bu kışlaklarda yapılan sayım sonuçlarını kaydedecektir. Sayımlarda elde edilen canlı-ölü süne-kımıl rakamları mutlaka bir önceki yılın rakamları ile % olarak artış-azalış hesaplamaları yapılarak karşılaştırılacak, TBS'de ilgili modüle girilecek ve ilgili TBS raporu çıkartılarak bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine sonuçlar elde edilir edilmez gönderilmelidir.

Süne Kıymetlendirme Sürveyleri

- İl Müdürlükleri Bitki Sağlığı Uygulama Kitabında belirlenen süne sürvey programı dahilinde Kıymetlendirme çalışmalarına başlayacaktır. İlin Hububat

ekili alanı (Buğday-Arpa-Yulaf-Tritikale) belirlenirken buğday ekili alanıda ayrıca belirlenerek çalışmalar yapılmalıdır. Gerek duyulduğu takdirde programdan daha fazla alanda srvey yapılabilir. Srveylerin yapıldığı köy sayıları, görevli ekip ve teknik personel sayısı belirlenerek, ilgili cetvellerdeki m²'de kışlamış ergin tespitleri 0,0 ile 3 ve üzeri skalasına göre alanlar tespit edilecektir. Sürvey sonuçları elde edilir edilmez TBS'de ilgili modüle girilecek ve ilgili TBS raporu çıkarılarak bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilmelidir.

Süne Yumurta Parazitlenme Srveyleri

- Doğal parazitlenmenin güçlü olduğu alanlarda yanlış kimyasal uygulamalar ile doğal dengenin bozulmasını engellemek ve Bakanlığımız tarafından doğayı desteklemek amacıyla üretilen parazitoidlerin salım yerlerinin belirlenmesi için sürveyler aksatılmadan yapılmalıdır. Yumurta sürveylerinin yağışlar nedeni ile zamanında yapılamaması durumunda nimf srveyleri daha da titizlikle yapılmalıdır. Ancak Trakya bölgesinin tamamında, Çanakkale, Balıkesir, Bursa, İstanbul, Kilis, Gaziantep ve Hatay illerinde yumurta parazit srveyi anahtar srvey olduğu için iklim şartları ne olursa olsun mutlaka gerçekleştirilmelidir. Marmarada bazı iller için İl Müdürlükleri tarafından tespit edilen parazitlenme verileri TBS'de ilgili modüle girilecek ve ilgili TBS raporu çıkarılarak bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine sonuçlar elde edilir edilmez gönderilecektir.

Süne Nimf Srveyleri ve Kimyasal Mücadele

- Süne mücadelesinde anahtar srvey olan nimf srveyi öncelikle kıymetlen-dirme srveyleri sonucunda 08 ve üzeri alanlarda titizlikle yapılmalı, şüphe edilen diğer hububat alanlarında gözlem şeklinde yapılmalıdır. Sonuçlanan alışmalar neticesinde ülkemiz açısından stratejik öneme sahip olan ve ilaçlama kararı alınan buğday alanlarında üreticilerimizin bu karara uymaları konusunda gerekli tedbirlerin alınması ve gerekli ilan-duyuru çalışmalarının zamanında yapılması gerekmektedir. Sürvey sonucunda İl Müdürlüğümüzün kimyasal mücadeleye karar verdiği alan ve üreticiler tarafından kimyasal mücadele yapılan alanlar tespit edilerek TBS'de ilgili modüle girilecek ve ilgili TBS raporu çıkarılarak bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine sonuçlar elde edilir edilmez gönderilecektir.

Haftalık Süne Mücadelesinde Bitki Koruma rn Kullanılan Alan

- İlinizde mücadeleye karar verilen alanlarda BK kullanılarak yapılan mücadele alanları her hafta Perşembe günü saat 17:00 a kadar bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine, karar verilen alan ve mücadele yapılan alan bilgisi yazılarak gönderilecek ve TBS'de ilgili modüle her hafta ilaçlanan alanları toplayarak son rakam girilmelidir.

c) Süne Mücadelesi Sürvey Talimatı;

1. Sürvey çalışmaları için hububat alanlarına göre yeterli sayıda teknik ekip oluşturulacak ve sürveyler bu ekipler tarafından yapılacaktır.
2. Sürvey çalışmalarında kesinlikle atrap kullanılmayacaktır.
3. Bir sürvey ekibi; 1 ekip şefi ve 2 teknik personelden oluşturulacaktır. Zorunlu hallerde ekipler 2 kişiden oluşturulabilecektir.
4. Süne mücadelesinde görev alacak teknik personelin eğitimi, bölge Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü - İl Müdürlüğü işbirliği ile belirlenerek yerinde ve zamanında yapılacaktır.
5. Sürvey ekipleri ile teknik kontrolörlere, İl Müdürlüklerince önceden hazırlanmış olan ve ekiplerin sürvey sahalarını gösteren 3'lü sistemde yazılan GPS (Örnek: 38.7165,39.1699) kodları yazılarak verilir. Bu sahalarda bulunan köy ve mezraların isimlerinin belirtildiği birer liste verilecektir.
6. Her teknik personel, ayrı bir çerçeve kullanarak sürvey çalışmalarını sürdürecektir. Sürveyleri bitirilmiş sahalarda kontrolörlerce tesadüfi olarak yapılacak sayım sonuçlarının ekip kayıtları ile karşılaştırılması sonucu büyük farklılıkların tespiti halinde teknik personel sorumlu tutularak gereği yapılacaktır.
7. Sürvey ekipleri günlük hava durumlarını ve yaptıkları çalışmaları devamlı kaydedeceklerdir.
8. Kışlamış ergin sayım sonuçları aşağıda açıklandığı şekilde değerlendirilecektir.
9. İl Sonbahar ve ilkbahar kışlak sürveyleri teknik talimatlar doğrultusunda yapılacaktır. Sürvey bitiminde bir önceki yıla göre popülasyon değişimi yorumları yapılarak TBS'de ilgili modüle veri girişi yapılır ve konu TBS raporu çıkartılarak ilgili Enstitüye ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilecektir.
10. İl Müdürlüklerince, kışlaktan süne inişleri izlenerek, kıymetlendirme, sürveylerine başlama ve bitiş tarihine ilgili Enstitü Müdürlüğü ile birlikte karar verilecektir. Kıymetlendirme sürveyinin zamanında tamamlanması ile m² deki kışlamış ergin yoğunlukları belirlenerek aşağıdaki değerlere göre ayrı sütunlara işlenecek ve sürveyin bitimini müteakip TBS'de ilgili modüle veri girişi yapılır ve konu TBS raporu çıkartılarak ilgili Enstitüye ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilecektir.

ÖRNEK:

İli :.....

m² de kışlamış ergin sayısı : 0.00.10.2 ... 3 ve yukarısı Topl. Alan (da)
: A B C A+B+C...

a. -0.0 dan 0.49'a toplam alan (dekar) =

b. -0.5 " 0.79 " (dekar) =

c. -0.8 ve yukarısı toplam alan (dekar) =

Metrekarede ortalama kışlamış ergin sayısı (adet/m²):

0,0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 0,6 0,7 0,8 0,9 1,0 1,1
1,2 1,3 1,4 1,5 1,6 1,7 1,8 3,0 ve üzeri

11. Yumurta parazitlenme surveyine başlama ve bitiş tarihleri ilgili Enstitü Müdürlüğü ile beraber karar verilecektir. Yumurta parazitlenme surveyi her üniteden temin edilecek 20 yumurta paketi üzerinden değerlendirilerek parazitlenme oranları belirlenecek, surveyin bitimini müteakip TBS'de ilgili modüle veri girişi yapılır ve konu TBS raporu çıkartılarak ilgili Enstitüye ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilecektir.

12. Nimf surveyine başlama ve bitiş tarihleri ilgili Enstitü Müdürlüğü ile beraber karar verilecektir. Nimf surveyinde her teknik personel ayrı bir çerçeve kullanılacak talimatında belirlendiği şekilde çerçeve atılarak her ünite için metrekaredeki ortalama nimf sayısı belirlenecektir. Bulunan nimf sayısına göre ilaçlanacak ve ilaçlanmayacak alanlar belirlenerek basit krokilere işlenerek değişik vasıtalarla üreticilere duyurulacaktır. İlaçlanmasına karar verilen alanların zamanında, uygun ilaç, uygun doz ve uygun makine ile ilaçlanması yönünde ve aynı şekilde ilaçlanmasına gerek olmayan alanlarda kesinlikle ilaçlama yapılmaması amacıyla bilgilendirme çalışmaları yapılacaktır. Nimf surveyi bitimini müteakip TBS'de ilgili modüle veri girişi yapılır ve konu TBS raporu çıkartılarak ilgili Enstitüye ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilecektir.

13. Mücadelenin başlaması ile birlikte, yapılan kimyasal mücadele uygulamaları ile ilgili bilgileri her hafta perşembe günü saat 16:00'a kadar Bakanlığın bitkisagligi@tarimorman.gov.tr mail adresine gönderilecektir.

14. Hasat yapılırken; ilaçlanan, ilaçlama kararı alınmış olmasına rağmen ilaçlanmayan alanlardan, parazitoit salımı yapılan ve ilaçlama dışı bırakılan alanları temsil edecek şekilde buğday numuneleri alınarak süne emgi oranları belirlenir.

Emgi analizinin tamamlanmasıyla TBS'de ilgili modüle veri girişi yapılır ve konu TBS raporu çıkartılarak ilgili Enstitüye ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilecektir.

15. **Süne mücadelesinin tamamlanmasının hemen ardından mücadele TBS'de ilgili modüle girilir, 2024 yılı süne süvey programıda yazılarak yıl sonu beklenmeksizin TBS'de ilgili modüle veri girişi yapılacak ve Bakanlığın (bitkisagligi@tarimorman.gov.tr) e-posta adresine gönderilecektir.**

16. Araştırma Kurumları Tarafından Yapılacak alışmalar

a) Zirai mücadele konusunda çalışan araştırma kurumları, sorumlu oldukları il ve çalışma alanlarında; eğitim ve süne mücadelesinin takibi ile teknik çalışmaların izlenmesi, yönlendirilmesi, bölge verilerinin toplanması ve raporlanmasından sorumludur.

b) Biyolojik mücadele çalışmalarında; parazitoit salımı yapılacak yerlerin tespiti, parazitoit miktarı, salım zamanı, parazitlenme oranına göre ilaçlama dış bırakılacak alanlar **Enstitü - İl Müdürlüğü işbirliği** ile belirlenecek ve sonuç bir rapor halinde Bakanlığa bildirilecektir.

c) İl Müdürlükleri'nin talebi doğrultusunda her ilin süne emgi analizini kendi bünyesinde yapabilmesi için süne mücadelesinde çalışacak personele ilgili Araştırma Enstitü Müdürlüklerince eğitim verilecektir.

d) Süne mücadelesi bitiminde; mücadele çalışmaları yürütölen bölgelerin Enstitü Müdürlüğü ayrıntılı bir teknik rapor hazırlayarak Bakanlığa gönderecektir.

Not: Süne mücadelesinde uygulamada birlikteliğin sağlanması için TBS'deki raporların çıktısı alınarak İl Müdürlüğü İl Koordinatörleri tarafından Bakanlığın talep etmesi halinde dosyasında yıl, yıl hazır bulundurulması gerekmektedir. Bakanlığımız bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-posta adresine gönderilen uygulama ve program bilgileri TBS Sisteminden alınmış rapor olmalı ve birebir TBS ile uyuşmalıdır.

Süne Emgi Analizleri

17. Süne mücadelesi çalışmalarının başarısının tespiti emgi analizi sonuçları ile ölçölmektedir. Mümkün olduğu kadar hububat alımlarından önce biçerdöver kontrolleri sırasında yapılan çalışmalar neticesinde, karşılaştırılmalı olarak değerlendirme yapılabilmesi için, mücadele yapılan alanlardan (E1), doğal parazitlenme ve ekonomik zarar eşiğinin altında olan popölasyonun azlığı nedeniyle müca-

deleye gerek duyulmayan alanlardan (E3) ve İl M¼d¼rl¼ę¼ tarafından ilaçlanma kararı alındığı halde, ¼reticiler tarafından m¼cadele yapılmayan alanlardan (E2) ayrı ayrı hububat numuneleri alınarak emęi analizlerine başlanmalıdır. Hububat alımlarında fırsatılara meydan vermemek ve ¼reticilerimizin haksız yere zarar g¼rmesini engellemek amacıyla Ticaret Borsalarına, TMO ve çeşitli STK'larına yapılan s¼ne m¼cadele çalışmaları konusunda bilgilendirilmeler yapılmalıdır. Ayrıca TBS'de ilgili mod¼le veri girişi yapılır ve konu TBS raporu çıkartılarak ilgili Enstit¼ye ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine g¼nderilecektir.

İlin ortalama emęi analizleri bulunurken ağırlıklı ortalama hesabına g¼re yapılmalıdır. **¼rneęin;**

<i>55000 dekar hububat alanında yapılan analiz sonuçlarını inceleyelim.</i>
<i>E1 için 5000 dekar alanda çıkan emęi 0,6 olsun,</i>
<i>E3 için 42000 dekar alandan çıkan emęi 0,9 olsun</i>
<i>E2 için 8000 dekar alandan çıkan emęi 2,5 olsun</i>
<i>Bu bilgiler ışığında ortalama ilin emęi oranı hesabı</i>
<i>E1 için $5000 \times 0,6=3.000$, E3 için $42000 \times 0,9=37.800$,</i>
<i>E2 için $8000 \times 2,5=20.000$ ise $3.000+37.800+20.000=60.800$ dir.</i>
<i>Toplam alanımız 55.000 dekar olduğuna g¼re ilin ortalama s¼ne emęisi = $60.800/55.000= \%1,105$ olarak tespit edilecektir.</i>

*Aşağıdaki **Örnek form** İlçe Müdürlükleri tarafından doldurulmalı ve zamanında İl Koordinatörlerine gönderilmelidir.

2023 YILI SONBAHAR/İLKBAHAR SÜNE VE KİMİL KIŞLAK SÜRVEY SONUÇLARI																
KÖY ADI	SÜRVEY TARİHİ	KIŞLAK ADI	BİTKİ ÖRTÜSÜ	MARAZ	İLİ :										M ² DE ORT. CANLI KİMİL	
					HER SAYIMDA BULUNAN CANLI SÜNE SAYISI					M ² DE ORT. CANLI SÜNE	HER SAYIMDA BULUNAN CANLI KİMİL SAYISI					
A.Köyü	17.10.202..	A.Kışl.	MEŞE	DÜZ	0 1 0 1 0 0 0 1 0	0 1 0 0 1 0 0 1 0	4,0	4,0	0 1 0 0 0 1 0 0 0	0 0 0 1 0 0 0 1 0	4,50	0 1 0 0 0 1 0 0 0	0 0 0 1 0 0 0 1 0	4,50		
B.Köyü	17.10.202..	B.Kışl.	MEŞE	DÜZ	0 1 0 0 1 0 1 0 0	0 1 0 1 0 0 1 0 0	5,0	5,0	0 0 0 1 0 0 0 0 0	0 0 0 1 0 0 0 1 0	4,00	0 0 0 1 0 0 0 1 0	0 0 0 1 0 0 0 1 0	4,00		
.....	1 1		
					İLÇE ORTALAMASI					4,5	İLÇE ORTALAMASI					4,25
SÜRVEY YAPAN PERSONELİN																
ADI SOYADI				GÖREVİ				İMZASI:								

*Aşağıdaki **Örnek form** Süne İl Koordinatörleri tarafından doldurulmalıdır. Kışlak Sürvey bitimlerinde Enstitü koordinatörüne ve Bakanlığa gönderilir.

..... İli 2023 Yılı Süne Sonbahar / İlkbahar Kışlak Sürvey Raporu								
İlçe	Mevsim	Sayım Tarihi	Kışlak Adı	Sayım Yapılan Bitki Cinsi	Sayım Yöntemi	m2'deki Bitki Sayısı (adet)	m2'deki Süne (canlı)	m2'deki Kımıl (canlı)
Merkez	Son/ilkbahar	15.10.202..	Delice korusu	Meşe	Çerçeve	16	6,00	3,00
Nilüfer	Son/ilkbahar	13.10.202..	Çeribaşı Korusu	Meşe	Çerçeve	2	1,00	4,00
Develi	Son/ilkbahar	17.10.202..	Ercies Kışlağı	Meşe	Çerçeve	4	2,00	2,00
İpsala	Son/ilkbahar	15.10.202..	İbriktepe Korusu	Meşe	Çerçeve	4	2,00	1,00
Kazan	Son/ilkbahar	17.10.202..	Soğucak Kışlası	Meşe	Çerçeve	8	4,00	1,00
şarköy	Son/ilkbahar	17.10.202..	Altıntaş Korusu	Meşe	Çerçeve	8	5,00	2,00
Lalapaşa	Son/ilkbahar	15.10.202..	Pöhrek Kışlağı	Meşe	Çerçeve	6	3,00	4,00
Meriç	Son/ilkbahar	19.10.202..	Yenicegörece	Meşe	Çerçeve	3	1,50	7,00
Süloğlu	Son/ilkbahar	23.10.202..	Yenice Kışlağı	Meşe	Çerçeve	3	1,50	5,00
Kozaklı	Son/ilkbahar	15.10.202..	Akpınar Kışlağı	Meşe	Çerçeve	2	1,00	2,00
Uzunköprü	Son/ilkbahar	15.10.202..	Ömerbey korusu	Meşe	Çerçeve	3	1,50	1,00
İL ORTALAMASI							2,59	2,9
2022 Son/ İlkbahar İl Ortalaması							3,59	4,00
Değerlendirme: Süne 2022 yılı ortalamasına göre %					2023 yılında % - 30,36 AZALIş olmuştur.			
Değerlendirme: Kımılda 2022 yılı ortalamasına göre %					2023 yılında %-27,50 AZALIş olmuştur.			

TANZİM EDEN KONU SORUMLUSU

TASDİK EDEN

.../.../202..

Teknik personel

B.Ü ve B.S..
řb.Md.

*Aşağıdaki **Örnek form** Süne İl Koordinatörleri tarafından doldurulmalı ve dosyasında hazır bulundurulmalıdır. Gerektiğinde Bakanlığa gönderilir.

.....İLİ 2023 YILI SÜNE/KİMİL SONBAHAR/İLKBAHAR KIşLAK SÜRVEYLERİ						
KIşLAK ADI		2020 YOĞUNLUK (Adet/m2)	2021 YOĞUNLUK (Adet/m2)	2022 YOĞUNLUK (Adet/m2)	2023 YOĞUNLUK (Adet/m2)	(2023) SÜRVEY YAPILAN TARİH
Merkez	Delice korusu	6,00	7,00	6,00	?	15.10.202..
Nilüfer	Çeribaşı Korusu	1,00	1,00	1,00	?	13.10.202..
Develi	Ercies Kışlağı	1,00	4,00	2,00	?	17.10.202..
İpsala	İbriktepe Korusu	3,50	3,00	2,00	?	15.10.202..
Kazan	Soğucak Kışlası	4,00	6,00	4,00	?	17.10.202..
şarköy	Altıntaş Korusu	6,00	8,00	5,00	?	17.10.202..
Lalapaşa	Pöhrek Kışlağı	2,00	3,00	3,00	?	15.10.202..
Meriç	Yenicegörece	1,50	2,00	1,50	?	19.10.202..
Süloğlu	Yenice Kışlağı	2,00	2,00	1,50	?	23.10.202..
Kozaklı	Akpınar Kışlağı	1,00	1,50	1,00	?	15.10.202..
Uzunköprü	Ömerbey korusu	1,50	2,00	1,50	?	15.10.202..
İL ORTALAMASI		2,68	3,59	2,59	?	

TANZİM EDEN KONU SORUMLUSU

TASDİK EDEN

.../.../202..

Teknik Personel

B.Ü ve B.S..řb.Md.

*Aşğıdaki **Örnek form** Süne il Koordinatörleri tarafından doldurulmalı ve dosyasında hazır bulundurulmalıdır. Gerektiğinde Bakanlığa gönderilir.

İlçe Adı:																									
İlçe Adı:																									
İlçe Adı:																									
Sıra No	İlçe Adı	Sürvey Tarihi	ADI Dekar	Ünite Genişliği Dekar	Sürvey Sahası Adet	Süne Ergin Adet	m ² 'de Kışlamış Ergin Süne Yoğunluğu ve Sahası (Dekar)																		
							(0,0)	(0,1)	(0,2)	(0,3)	(0,4)	(0,5)	(0,6)	(0,7)	(0,8)	(0,9)	(1,0)	(1,1-3)	(3<)						
1		16,04,202..	A	8000	2000	0,8							8000												
2		23,04,202..	A	11000	25000	1,0												11000							
3		14,04,202..	A	14500	20000	1,0			1000									13500							
4		25,04,202..	A	11000	30000	1,0												11000							
5		21,04,202..	A	15000	45000	1,0			1000									14000							
6		23,04,202..	A	3500	26000	1,0							2000					1500							
7		22,04,202..	A	8000	19000	0,8			5000					3000											
8		25,04,202..	A	19000	50000	0,8	3000		1000									15000							
9		15,04,202..	A	3300	15000	0,8			2500					800											
10		17,04,202..	A	25500	70000	1,0				7000					11000									7500	
11		14,04,202..	A	2300	20000	1,0																		2300	
12		15,04,202..	A	16000	45000	0,9							12000												4000
13		25,04,202..	A	26000	62000	0,8											26000								
14		17,04,202..	A	13500	34000	0,8							10000												
15		21,04,202..	A	3500	10000	0,8																			
16		21,04,202..	A	5100	25000	0,9																			5100
17		23,04,202..	A	9000	37000	1,0																			9000
18		17,04,202..	A	2700	42000	0,8																			2700
TOPLAM							3000	2500	1000	6000	8000	10000	14000	11000	62500	9100	69800	0	0	0	0	0	0	0	0

A B C D E

İlaçlama için riskli görülen alanlar : A+B+C+D+E = 141.400 DEKAR

*Aşağıdaki form Süne İl Koordinatörleri tarafından doldurulmalı ve dosyasında hazır bulundurulmalıdır. Gerektiğinde Bakanlığa gönderilir.

2023 YILI SÜNE MÜCADELESİ (Parazitlenme, Nimf ve Mücadele icraatları)														
Sıra No	İlçe Adı	Top. nite Genişliği (da)	Kıym. Sürvey Tarihi	Yum. Sürvey Tarihi	Paket Adedi	Yumurta Adedi	Parazitli Yumurta Adedi	Normal Yumurta Adedi	Parazitlenme Oranı (%)	Nimf Sürvey Tarihi	m ² Nimf Sayısı	Mücadele Yapılması Gereken Alan (da)	Mücadele Yapılan Alan (da)	Mücadele Yapılması Gerekirken Yapılmayan Alan (da)
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
.														
.														
.														

SÜNE MÜCADELESİ

2022 Yılı Sürvey Yapılan Alan (da) ve 2023 Yılı*Sürvey Programı (da)

S.N.	İller	2022 Sürvey Yapılan Alan (da)	2023 Süne Program (da)	S.N.	İller	2022 Sürvey Yapılan Alan (da)	2023 Süne Program (da)
1	Adana	629.110	1.000.000	33	K.Maraş	235.606	655.000
2	Adıyaman	387.153	650.000	34	Karabük	8.084	3.000
3	Afyon	1.103.490	530.000	35	Karaman	308.035	350.000
4	Ağrı	80.000	80.000	36	Kayseri	692.285	926.500
5	Aksaray	321.210	210.500	37	Kırıkkale	474.041	713.270
6	Amasya	15.000	17.000	38	Kırklareli	407.917	400.000
7	Ankara	4.063.392	4.332.150	39	Kırşehir	1.225.000	300.000
8	Antalya	163.140	488.200	40	Kilis	120.258	160.000
9	Aydın	151.151	200.000	41	Kocaeli	97.060	140.000
10	Balıkesir	861.253	900.000	42	Konya	4.618.099	4.800.000
11	Batman	265.550	450.000	43	Kütahya	41.325	50.000
12	Bayburt	0	95.000	44	Malatya	214.400	220.000
13	Bilecik	264.000	264.000	45	Manisa	116.317	188.600
14	Bingöl	21.200	54.000	46	Mardin	1.273.800	1.300.000
15	Bitlis	7.000	3.000	47	Mersin	420.000	480.000
16	Bolu	80.000	80.000	48	Muğla	26.863	30.000
17	Burdur	90.000	90.000	49	Muş	50.000	60.000
18	Bursa	364.798	495.000	50	Nevşehir	680.204	700.000
19	Çanakkale	624.602	600.000	51	Niğe	386.450	895.000
20	Çankırı	185.000	127.000	52	Osmaniye	49.865	70.000
21	Çorum	41.450	208.288	53	Sakarya	46.894	41.380
22	Denizli	211.700	211.700	54	Samsun	121.317	22.300
23	Diyarbakır	2.560.840	3.264.400	55	Siirt	259.000	325.000
24	Edirne	482.260	482.260	56	Sivas	63.915	900.000
25	Elazığ	547.180	570.000	57	Şanlıurfa	1.600.000	1.800.000
26	Erzurum	0	27.000	58	Şırnak	558.227	618.020
27	Eskişehir	1.919.930	1.250.650	59	Tekirdağ	649.096	585.000
28	Gaziantep	324.445	320.000	60	Tokat	470.000	505.000
29	Hatay	135.900	180.000	61	Tunceli	50.410	20.000
30	Isparta	200.000	200.000	62	Uşak	195.000	195.000
31	İstanbul	323.350	299.750	63	Yalova	14.025	28.000
32	İzmir	36.392	75.000	64	Yozgat	1.457.312	1.527.150
					TOPLAM	33.391.301	36.763.118

*Uyulması gereken sürvey programıdır.

Tablo 1

Süne 2022 Yılı Kimyasal Mücadelesi

S.N	İller	Sürvey Yapılan Alan (da)	Mücadeleye Karar Verilen Alan (da)	Mücadele Yapılan Alan (da)
1	Adıyaman	387.153	400.983	300.808
2	Ağrı	80.000	4.000	4.000
3	Aksaray	321.210	199.520	19.450
4	Ankara	4.063.392	1.069.151	585.870
5	Balıkesir	861.253	674.575	487.189
6	Batman	265.550	272.420	209.600
7	Bingöl	21.200	320	320
8	Bursa	364.798	204.312	164.350
9	Çanakkale	624.602	422.865	392.000
10	Diyarbakır	2.560.840	2.092.520	1.739.510
11	Edirne	482.260	1.371.910	1.119.200
12	Gaziantep	324.445	202.110	163.955
13	İstanbul	323.350	265.900	260.300
14	K.Maraş	235.606	11.250	2.450
15	Kayseri	692.285	134.175	980
16	Kırklareli	474.041	277.850	151.280
17	Kırşehir	1.225.000	170.825	33.326
18	Kilis	120.258	77.751	65.070
19	Kocaeli	97.060	10.650	500
20	Konya	4.618.099	79.355	21.300
21	Manisa	116.317	4.800	3.800
22	Mardin	1.273.800	20.800	14.950
23	Nevşehir	680.204	18.000	1.906
24	Siirt	259.000	227.500	227.500
25	Şanlıurfa	1.600.000	655.000	636.500
26	Şırnak	558.227	105.098	51.250
27	Tekirdağ	649.096	1.556.812	1.522.641
28	Tunceli	50.410	33.550	0
29	Yozgat	1.457.312	1.864.177	201.070
TOPLAM		24.786.768	12.428.179	8.381.075

Süne Formları kaldırılmış olup, TBS sisteminden ilgili modüllerden alınan raporlar bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine gönderilmelidir.

RAPORLAR-1 : TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, Süne Kışlak Sürvey Raporu ilinizle alakalı ilkbahar veya sonbahar kışlak raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

RAPORLAR-2: TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, Süne Kıymetlendirme Sürvey Raporu ilinizle alakalı olan rapor excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

RAPORLAR-3: TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, Süne Parazitlenme Sürvey Raporu, Salım Yapılan Parazitoit Raporu ve Yumurta Parazitlenme Oranları ilinizle alakalı olan raporlar excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

RAPORLAR-4: TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, Süne Nimf Sürvey Raporu ilinizle alakalı olan raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

RAPORLAR-5: TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, Süne Emgi Analizi Raporu ilinizle alakalı olan raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

RAPORLAR-6: TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, "Süne Mücadelesi Uygulama Raporu Form 6" Raporu ilinizle alakalı olan raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

SÜNE TAHMİN VE UYARI SİSTEMİ (STUS)

Ülkemizde süne mücadelesinde Süne Tahmin ve Uyarı Sistemi (STUS) uygulamaya konulmuş olup sistemin kullanımına dair hususlar belirlenmiştir.

Kullanıma İlişkin Genel Hükümler

(1) Süne Tahmin Uyarı Sisteminin çalıştırılması: Sistemin çalıştırılması, veri girişinin yapılması, verilerin depolanması ve son kullanıcılara yayımının yapılması, sunucuların muhafaza edilmesi, korunması ve düzenli çalıştırılması Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

(2) Sisteme veri girişi: Sistemin düzenli olarak çalıştırılması Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü kontrolünde olup gerekli verilerin girişi il ve ilçe müdürlüğünde yetkilendirilmiş personel tarafından yapılacaktır.

(3) Kullanıcıların Yetkilendirilmesi: Sistem kullanıcısı olan İl/İlçe Müdürlüğü teknik personelinin yetkilendirilmesi Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü ve Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü koordinesinde yapılacaktır.

(4) Kullanıcıların Eğitimi: İl sistem sorumluları Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından belirlenerek, eğitimleri Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğü tarafından verilecektir.

(5) Bakım Onarım: Sistemde kullanılan meteoroloji istasyonlarının montajı, bakım/onarım ve çalışmalarının sürekliliğinin sağlanmasından istasyonun bulunduğu İl Müdürlüğü sorumludur. İl Müdürlüğü meydana gelen arıza, tamir süresi ve sistemin yeniden çalıştırılması ile ilgili bilgileri Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğü ve Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne ivedilikle bildirir.

(6) Sistemin Yaygınlaştırılması: Sistemin kullanılacağı iller Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü ve Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından belirlenecektir. Sistem kullanıcıları İl Müdürlüğünde süne mücadelesinde görevli teknik personeller arasından, sistemde tanımlanan her ünite için en az iki personel olacak şekilde Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü koordinesinde tanımlanır.

(7) Sistemin Geliştirilmesi: Sistemin geliştirilme çalışmaları Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğü tarafından yapılacaktır. Yeni eklenecek özelliklerin mevcut sisteme entegrasyonu, yapıldığı takdirde İl/İlçe Müdürlükleri bilgilendirilecektir.

Gerekli izinler

(1) Süne tahmin uyarı sistemi çalışmaları bölge zirai mücadele araştırma kuruluşlarının işbirliği ile İl Müdürlükleri tarafından yürütülecektir. İl zel İdaresi, ifti Birlikleri, Kalkınma Kooperatifleri, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, ifti grupları, nder iftiler ve özel kuruluşlarca finanse edilen süne tahmin uyarı sistemi satın alınırken, İl Müdürlükleri tarafından bölge zirai mücadele araştırma kuruluşlarının işbirliğinde bir rapor hazırlanarak bu raporla birlikte Bakanlıktan izin talebinde bulunacaktır.

(2) İl Müdürlükleri tahmin uyarı sistemi satın alırken bölge zirai mücadele araştırma kuruluşu ile iş birliği halinde teknik şartname hazırlayarak teklif ve alımları teknik şartnameye göre yapacaklardır.

Yıl Sonu Raporlama alışmaları

Hububat hasat dönemi ve emęi çalışmaları bitiminde, Bitkisel retim ve Bitki Sağlığı şube Müdürlükleri STUS alışmaları ve sonuçları hakkında Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne yıllık bir raporla bildireceklerdir.

B. GENEL ZARARLILAR MÜCADELESİ

a. Tarla Faresi Mücadelesi;

Bitkisel retimde zararlı olabilecek tarla faresi mücadelesi zirai mücadele teknik talimatı çerçevesinde yapılacaktır.

1. Tarla faresi ile mücadele için öncelikle kültürel tedbirler önerilecektir. Tarla faresinin poplasyon ve zararının arttığı illerde mücadele yapılması gereken alanların belirlenerek çiftçilere duyurulması ve toplu mücadelenin zamanında yapılması ile l farelerin sahadan toplatılması, poplasyonun artma ihtimaline karşı tedbirli olunacaktır.
2. İl /İlçe Müdürlükleri tarla faresi mücadelesi için ifti eğitim çalışmaları, srvey, zehirli yem hazırlanması vb. gerekli hazırlıkları yaparak mücadele yapılması gereken alanlarda teknik talimatında belirtildiği şekilde ve zamanında mücadele yapılacaktır.
3. Tarla faresi mücadelesinde kullanılacak zehirli yemin hazırlanmasında insan ve evre sağlığı açısından gerekli tedbirler alınacaktır.
4. Zehirli yem, hava ile temas etmeyecek şekilde iyi kapatılmış, üzerinde kullanım bilgileri bulunan 0,5-1 ve 2'şer kg'lık ambalajlarda satışa sunulacaktır.
5. Zehirli yemin, maksat dışı kullanılmasının önlenmesi için çiftçilere taahhütname ile verilecektir.

6. Bakanlığımız görev alanında olmayan mesken, depo vb. tarım alanlarının dışında yapılacak fare m¼cadelesi için kesinlikle zehirli yem tavsiye edilme-
mesi ve temin edilmeyecektir.
7. İl M¼d¼rl¼klerinin içinde bulunduğu yıla ait olan m¼cadele icraatlarını ve
bir sonraki yıla ait m¼cadele s¼rvey programları TBS'de ilgili mod¼le girilir
ve ilgili TBS raporu çıkartılarak zamanında Bakanlığa (bitkisagligi@tarimor-
man.gov.tr) bilgi verilecektir.
8. **Mevcut üretim sezonunda kış mevsiminin bazı b¼lgelerimizde tarla fa-
resi pop¼lasyonunun artışına sebep olacak kadar yumuşak geçişi duru-
munda, özellikle erken ilkbahar m¼cadelesi önem kazanmaktadır. Bu
sebepten dolayı m¼cadelenin eğitim faaliyetleri ile desteklenerek, mak-
simum katılım ile toplu tarama m¼cadele çalışmaları zamanında plan-
lanarak uygulanmalıdır. İlgili toplu m¼cadele kararları yer, tarih ve saati
belirlenerek tutanak altına alınmalıdır. B¼yle durumlarda Bakanlığımız
ile irtibata geçilerek haftalık icraat- durum raporları bitkisagligi@tari-
morman.gov.tr e-mail adresine g¼nderilmelidir. Sene sonunda Bakanlı-
đımıza g¼nderilen uygulama ve program bilgileri TBS den alınan raporlar
ile birebir uyuşmalıdır.**

2023 yılında zehirli yem temininde zorluk yaşanması durumunda, Bakanlığımız
Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼đu **Bitki Koruma ¼r¼nleri Daire Başkanlığına yazı
ile bilgi verilmesi gerekmektedir.**

**2022 yılı tarla faresi m¼cadele çalışmaları 72 ilde, 13.352.229 dekar alanda
s¼rvey yapılmış ve 58 ilde 1.338.239 dekar alanda kimyasal m¼cadele yapılmıştır.
2023 yılı tarla faresi s¼rvey programı 68 ilde 15.845.138 dekar alanda
y¼r¼t¼lmesi planlanmıştır.**

TARLA FARESİ M¼CADELESİ 2022 YILI İCRAATI VE 2023 YILI PROGRAMI					
S.N	İller	2022 S¼rvey Yapılan Alan (da)	2023 S¼rvey Programı (da)	2022 M¼cadele İcraatı (da)	Zehirli Yem Miktarı (Kg)
1	Adana	80.000	200.000	0	0
2	Adıyaman	74.200	74.600	14.000	920,5
3	Afyon	945.000	945.000	35.460	1.769
4	Ağrı	45.000	45.000	20.400	1.020
5	Aksaray	99.000	90.000	85.000	4.250
6	Amasya	90.000	120.000	1.900	95

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

7	Ankara	4.918.342	4.479.842	86.420	4.321
8	Antalya	11.000	66.000	8.680	434
9	Artvin	48	300	0	0
10	Aydın	20.000	20.000	12.750	475
11	Balıkesir	225.000	225.000	24.000	1.200
12	Bartın	150	150	0	0
13	Batman	200.000	230.000	0	0
14	Bayburt	1.700	0	900	95
15	Bilecik	46.600	56.750	9.250	171
16	Bingöl	2.000	25.000	1.000	50
17	Bitlis	1.000	1.000	0	0
18	Bolu	50.000	0	4.500	225
19	Burdur	50.000	25.000	4.460	223
20	Bursa	0	100.000	0	0
21	Çanakkale	45.425	118.200	45.425	1.817
22	Çankırı	0	60.000	0	0
23	Çorum	20.000	20.000	7.100	355
24	Denizli	5.800	14.400	22.100	1.130
25	Diyarbakır	1.500.000	1.500.000	187.500	3.050
26	Edirne	68.500	1.188.000	295	14,75
27	Elazığ	92.450	101.700	23.175	1.158,75
28	Erzincan	14.000	14.000	2.000	100
29	Erzurum	2.885	6.510	1.940	100,25
30	Eskişehir	3.000.000	2.580.000	40.000	2.023
31	Giresun	0	100	0	0
32	Gümüşhane	7.200	7.000	4.090	204,5
33	Hakkari	700	700	0	0
34	Hatay	25.000	25.000	6.000	300
35	İğdır	0	10.000	0	0
36	Isparta	242.000	25.000	7.860	393
37	İstanbul	28.500	55.000	314	13,2
38	İzmir	0	16.100	0	0
39	K.Maraş	12.715	38.600	2.600	130
40	Karabük	0	0	0	0
41	Karaman	50.000	500.000	20.000	800

42	Kars	0	2.000	0	0
43	Kastamonu	37.850	47.250	3.340	167
44	Kayseri	0	64.500	0	0
45	Kırıkkale	0	50.000	0	0
46	Kırklareli	0	0	0	0
47	Kocaeli	2.100	2.250	1.500	190
48	Konya	150.000	946.000	44.180	2.209
49	Kütahya	30.000	80.000	6.000	282
50	Malatya	16.900	16.300	300	6
51	Mardin	355.962	0	20.975	998
52	Manisa	0	43.580	0	0
53	Mersin	250.000	250.000	24.000	1.200
54	Muğla	10.900	11.700	4.540	227
55	Muş	26.477	20.000	250	30
56	Nevşehir	354.490	100.000	15.340	1.075
57	Niğde	9.000	239.000	7.000	350
58	Osmaniye	26.000	28.100	12.800	640
59	Sakarya	17.285	11.700	1.070	175
60	Samsun	14.300	17.900	8.080	404
61	Siirt	10.000	25.000	3.000	150
62	Sinop	8.903	400	626	32
63	Sivas	130.000	160.000	18.500	925
64	Şanlıurfa	90.000	90.000	4.000	200
65	Şırnak	100.000	175.000	10.000	500
66	Tekirdağ	80.000	200.000	0	0
67	Tokat	50.000	50.000	2.000	315
68	Trabzon	5.690	4.075	3.995	199,75
69	Tunceli	1.000	3.000	600	30
70	Uşak	195.000	174.000	15.520	776
71	Van	9.700	30.000	600	24
72	Yozgat	267.800	247.450	35.160	1.261
73	Zonguldak	0	1.000	0	0
	Toplam	14.223.572	16.074.157	922.495	39.204

*Sürvey programında uygun görülmeyen alanlar Bakanlık tarafından değiştirilebilir.

b. Kr Fare Mücadelesi;

1. Kr fare problemi olan yerlerin belirlenerek o bölgelerde çiftçi eğitim çalışmalarının yapılması ve teknik talimat doğrultusunda mücadele yapılmasının sağlanması kararlaştırılmıştır.

2. Kr fare mücadelesinde kullanılan kapanların döner sermaye veya bulunan farklı kaynaklardan dağıtımının yapılması durumunda Bakanlığımızın bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine bilgi verilmelidir.

Tarla Faresi Formları kaldırılmış olup, veri girişinden sonra TBS sisteminden alınan raporlar bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine gönderilmelidir.

RAPORLAR-7,8 : TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, "Tarla Faresi Uygulama ve Tarla Faresi Program Raporu" ilinizle alakalı olan raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir rneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

c. Yaban Domuzu Mücadelesi;

1. Kaynağı devlet ormanlarında bulunan zararlılardan şikayetçi olan çiftçiler; ürünlerine, arılarına veya kendilerine zarar veren veya zarar vermek üzere bağına, bahçesine, tarlasına ve kovanlarının bulunduğu alana giren veya kendilerine saldırma ihtimali olan yaban domuzu veya diğer av ve yaban hayvanlarını öldürmek mecburiyetinde kalmaları halinde, Bakanlık Bölge Müdürlüklerine bağlı İl Şube Müdürlüklerine, orman işletme müdürlüklerine veya güvenlik birimlerine haber vermeleri gerekmektedir.
2. Çiftçilerimiz tarafından, kaynağı devlet ormanlarında bulunan zararlılardan kaynaklanan, zirai ürüne gelen zarardan ötürü, zarar tespiti istenmesi durumunda gerekli tespit tutanakları hazırlanarak, bir nüshasının saklanması koşuluyla çiftçilerimize verilebilir.
3. Koruma amaçlı av tüfeği taşıma belgesi olan (Orman İl Şube Müdürlüklerinden alınan) ve zirai üretimini yaban domuzundan korumayı amaçlayan çiftçiler ve mücadele amaçlı sürek avına katılan avcılar yerel imkanlarla teşvik edilebilir.
4. Mücadele amaçlı sürek avı, yürürlükte olan Merkez Av Komisyonu (MAK) kararına göre, aksi bir karar alınmadığı takdirde, yaban domuzunun gebelik dönemi (takriben 21 Şubat-15 Mayıs) hariç olmak üzere yaklaşık 9 ay boyunca yapılabilecektir. Güncellenen MAK kararları takip edilmelidir.
5. Bakanlığımız taşra birimlerine gelen yaban domuzu şikayetleri, yaban domu-

zunun zarar verme potansiyeli dahi olsa, tarafımızdan değerlendirilerek bir rapor halinde ilgili orman birimlerine gönderilerek, mücadele amaçlı sürek avı düzenleneceği gerekçesiyle yaban domuzu av kotalarının avın yapılacağı bölgede dikkate alınmadan sürek avı izni verilmesi istenir.

6. Bakanlığımız ilgili birimlerinin işbirliği ile kayıtlı avcı listeleri, avın yapılacağı alanı, tarihi ve zamanı belirlendikten sonra sürek avı yapılması sağlanır.
7. İlgili Orman birimi tarafından sürek avına izin verilmemesi durumunda, sebepleri ile birlikte bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-posta adresinden Bakanlığımıza bilgi verilir.

Gerekli izin alındıktan sonra;

- a. Yerel imkânlar ile yapılacak yaban domuzu mücadelesine (tek kurşun) fişek yardımı ve/veya projeli diğer yardımların yapılabilmesi için Valilik Olur'u alınır.
- b. İlçe Kaymakamlıkları, Sağlık Müdürlüğü ve Jandarma işbirliği ile gerekli sağlık ve emniyet tedbirleri alınır.
- c. Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından hazırlanan avcı listesi ve Avcılar Derneği ile irtibata geçilerek, yapılacak sürek avına, avcı katılımları talep edilir.
- d. Yapılacak av organizasyonuna geçerli avcılık belgesi olan bütün avcılar katılabilir.
- e. Sürek avına başlamadan önce avcılara aşağıdaki emniyet tedbirleri okunarak tebliğ edilir ve imzaları alınır. Böylece ava katılan avcılar, oluşabilecek kazaların sorumluluğunu alırlar.
 - Avcılar kendilerine verilen bekleme yerlerini değiştirmeyecektir. Sürek avı bitimi, önceden belirtilen Şekil veya işaretle ilan edilene kadar bekleme yerleri terk edilmeyecektir.
 - Bekleme yerine oturan avcılar, çevresindeki avcılarının yerini belirleyecektir.
 - Srekiler bekleme hattına yaklaşınca, sürülen yere doğru (srekilere doğru) ateş edilmeyecektir.
 - Yaban domuzu avcı hattını geçtikten sonra ateş edilecektir.
 - Çalıların içindeki veya arkasında ne olduğu anlaşılmayan canlılara ateş edilmeyecektir.
 - ldğne emin olmadan yaralı yaban domuzuna yaklaşılmayacaktır.
- f. Yapılan av neticesinden durum bir tutanakla tespit edilerek, avcı sayısı, vurulan hayvan sayısı vs. bilgiler bir rapor halinde, Bitkisel retim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü tarafından tanzim edilerek Bakanlığımıza bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-mail adresine gönderilecek ve TBS veri girişleri yapılacaktır.

8. Sürek avı sonunda öldürülen yaban domuzlarıyla ilgili olarak evre, insan ve hayvan sağlığı açısından risk teğkil etmeyecek Şekilde gereken tedbirler alınacaktır.

NOT: Devlet destekli bitkisel ürün sigortası kapsamında isteğe bağlı olarak yaban domuzunun tarla ürünlerinde, sebzelerde ve fidanlarda neden olduğu ürün miktar kaybı teminat kapsamına alınabilmektedir. Detaylı bilgiye www.tarsim.gov.tr adresinde mevzuatlar bölümünde, bitkisel ürün sigortası tarife ve talimatlar bölümlerinden ulaşabilirsiniz.

Yaban Domuzu formları kaldırılmış olup, veri girişinin ardından TBS sistemin-den alınan raporlar bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine gönderilmelidir.

RAPORLAR-9 : TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, "Yaban Domuzu Uygulama Raporu" ilinizle alakalı olan raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir rneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

d) ekirge Mücadelesi Uygulama Prensipleri:

Çekirgeler, zel mülk olmayan sahalarda çoğalarak kültür bitkilerine yayılmak sureti ile önemli ölçüde zararlı olabilmektedir. Çiftçilerin bağ, bahçe ve tarlasında olmayan; hazine arazileri, meralar, köyün ortak alanları vb sahalarda Devlet Yardım Mücadelesi Şeklinde yapılacaktır.

Eğer tespit edilen ekirge çıkış alanları garsiyat (yumurta bırakma) zelliğinde ise, mülkiyetinin kime ait olduğuna bakılmaksızın tespit edilen alan garsiyat alanı olarak kabul edilir. Yerli ekirge ıkışları muhtemel olan yerlerin il, ilçe Müdürlüklerince takip edilerek kontrol altında bulundurulması ile inficarları müteakip nimfler toplu halde iken mücadele yapılması sağlanacaktır. Bu alanlarda yapılacak olan ekirge mücadelesi, il Müdürlüğü koordinasyonunda Devlet Yardım Mücadelesi Şeklinde ve teknik talimatlar doğrultusunda yapılacaktır.

İlkbahar aylarında yurdumuzda l ekirgesi akını olabileceği ihtimali düşünülerek gerekli tedbirler alınacaktır. Tehlike söz konusu olduğu takdirde keşif, takip ve mücadele organizasyonu ile mücadelenin zamanında yapılması sağlanacaktır. Gerektiğinde teknik eleman ve vasıta ihtiyaçları diğer illerden karşılanabilecektir.

Uygulama ile ilgili program ve icraat raporu mücadele bitiminde tanzim edilerek TBS'de ilgili modüle girilir ve ilgili TBS raporu çıkartılarak Bakanlığımızın bitkisagligi@tarimorman.gov.tr e-posta adresine gönderilecektir.

Çekirge Devlet Yardım Mücadelesi (DYM)											
S. N.	il	2022 Sürvey (da)	2022 İlaçlama (da)	2023 Sürvey Prog.	2023 Müc. Prog.(da)	S. N.	il	2022 Sürvey (da)	2022 İlaçlama (da)	2023 Sürvey Prog.	2023 Müc. Prog.(da)
1	Adıyaman	0	0	700	500	31	İğdır	0	0	2.500	2.500
2	Afyon	21.000	0	21.000	2.850	32	Isparta	1.200	625	7.650	14.850
3	Amasya	8.000	1.625	8.000	8.000	33	İstanbul	0	0	21.000	0
4	Ankara	81.500	0	0	0	34	İzmir	0	0	4.080	1.700
5	Antalya	18.250	11.900	22.400	17.125	35	K.Maraş	5.775	3.600	3.500	5.500
6	Artvin	293	115	0	0	36	Karaman	2.850	375	3.000	2.500
7	Aydın	2.042	250	4.575	2.500	37	Kastamonu	0	0	10.000	2.825
8	Balıkesir	5.300	0	1.350	475	38	Kayseri	0	0	1.000	0
9	Bartın	1.750	0	1.750	400	39	Kilis	1.250	325	1.250	1.000
10	Batman	800	300	120	120	40	Konya	5.000	500	43.012	7.500
11	Bayburt	9.750	0	1.190	1.190	41	Kütahya	350	150	350	350
12	Bingöl	2.896	2.250	3.567	2.875	42	Malatya	17.500	4.700	33.400	26.200
13	Bitlis	7.145	3.800	5.000	5.000	43	Manisa	9.101	700	6.813	750
14	Bolu	6.500	0	7.150	1.275	44	Mardin	10.000	0	10.000	5.000
15	Burdur	750	750	24.051	5.000	45	Mersin	0	0	6.000	6.000
16	Bursa	0	0	950	1.675	46	Muğla	2.880	56	2.855	4.145
17	Çanakkale	1.372	375	1.372	675	47	Muş	31.500	1.250	20.000	7.500
18	Çankırı	1.000	0	1.000	500	48	Ordu	500	0	500	500
19	Çorum	1.000	0	1.000	25	49	Osmaniye	1.450	900	3.000	1.625
20	Denizli	2.150	1.700	880	1.650	50	Sakarya	1.000	0	1.000	200
21	Diyarbakır	42.000	8.250	32.500	10.000	51	Samsun	965	188	965	965
22	Elazığ	8.750	175	8.750	450	52	Siirt	2.850	1.500	1.750	1.750
23	Erzincan	1.700	0	1.700	1.000	53	Sivas	2.000	1.000	23.000	3.250
24	Erzurum	50	20	350	95	54	Şanlıurfa	66.000	0	66.000	7.950
25	Eskişehir	0	0	1.000	100	55	Şırnak	1.720	375	1.550	750
26	Gaziantep	0	0	500	500	56	Tokat	4.400	375	3.950	2.450
27	Giresun	0	0	50	500	57	Trabzon	350	125	350	225
28	Gümüşhane	1.800	675	400	300	58	Tunceli	0	0	2.500	1.000
29	Hakkari	9.305	2.275	9.305	3.750	59	Uşak	13.570	0	13.570	4.000
30	Hatay	500	100	0	0	60	Van	3.700	500	1.500	1.500
						61	Zonguldak	50	50	2.000	200
							TOPLAM	421.564	51.854	458.655	183.215

* Bu form TBS verilerine göre yapılmıştır. TBS de ilgili modüler eksiksiz olarak doldurulmalıdır. Bakanlık değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Çekirge Formları kaldırılmış olup, veri girişinden sonra TBS sisteminden alınan raporlar bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine gönderilmelidir.

RAPORLAR-10 : TBS Ana sayfadan alınacak, Ana Menü , Bitki Sağlığı Raporlar, “Çekirge Uygulama, Program ve Kullanılan İlaç Raporu” ilinizle alakalı olan raporu excell formatında indirilir, rapor sonuçları elinizdeki bilgiler ile karşılaştırılır, alınan çıktı imzalanarak dosyasına takılır. Bir örneği bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine mail atılır.

C. ENTEGRE ZARARLI YÖNETİMİ (IPM) UYGULAMALARI

Entegre Zararlı Yönetimi (IPM); kültür bitkilerinde zararlı türlerin popülasyon dinamikleri ve çevre ile ilişkilerini dikkate alıp, uygun olan bütün mücadele metotlarını ve tekniklerini uyumlu bir şekilde kullanarak, **ekonomik zarar seviyesinin altında tutan** bir zararlı yönetimi sistemidir. Diğer bir ifade ile bir agroekosistem içerisinde zararlı popülasyonlarının idare ve yönetim sistemidir.

Entegre mücadele; zararlının ekonomik zarar eşiği, insan sağlığı, çevre ve doğal dengenin de dikkate alınarak kimyasal mücadelenin son çare olarak ele alındığı, bir mücadele sistemi olup bu özelliği ile “Entegre Ürün Yönetimi”, “İyi Tarım Uygulamaları” ve “Sürdürülebilir Tarımsal Üretim” temelini oluşturmaktadır.

Ülkemizde 28 önemli üründe hastalık, zararlı ve yabancı otlarla mücadele için Entegre Mücadele Teknik Talimatı bulunmaktadır.

Entegre Mücadele projeleri hedef kitle olan üreticiler için hazırlanmış olup, araştırmacı, yayımcı ve üreticilerin işbirliği ile uygulanmalıdır.

Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) Amacı

1. Üreticilere Üretim alanlarını periyodik olarak kontrol etme alışkanlığı ve IPM ilkelerini uygulayabilir hale gelmelerini sağlamak,
2. Doğal düşmanları korunması ve desteklenmesi,
3. Çiftçi, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve özel sektör işbirliğini geliştirmek,
4. Girdileri azaltmak ve karlılığı arttırmak,
5. Sürdürülebilir tarımsal üretim yapılmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamak,
6. Kaliteli ve pestisit kalıntısı bulunmayan güvenilir ürün elde edilmesini sağlamak,

Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) prensipleri

1. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) programları, Entegre Mücadele Teknik Talimatlarına göre yürütülecektir.
2. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) amacı doğrultusunda; üreticinin tarlasında, bağında bahçesinde mücadelenin teknik eleman nezaretinde yapılması değil, Çiftçi Tarla Okulları vb. üretici eğitimleri ile üreticide farkındalık oluşturulması ve uygulamaların Entegre Mücadele kavramı çerçevesinde kendisi tarafından yapılabilir hale getirilmesidir.
3. Uygulamalarda bitkisel üretime arız olan zararlı organizmaların bulaşma ve yayılmasını önleyici tedbirlerin alınması önem arz etmektedir.
4. Bunun için öncelikle kültürel tedbirlere; yer seçimi, toprak işleme, temiz tohum, fide, fidan, tohum, tohumluk kullanımı, doğru sulama, uygun gübreleme ve budama gibi bakım işlemlerine, bitki artıklarının üretim alanından uzaklaştırılmasına önem ve öncelik verilmelidir.
5. Uygulamalarda fiziksel, mekanik, biyoteknik ve biyolojik mücadele teşvik edilmelidir.
6. Ayrıca zamansız ve yersiz ilaçlamaların önlenmesi, mevcut doğal düşmanların korunması ve imkânlar ölçüsünde desteklenmesi ile potansiyel zararlıların ekonomik zararlı durumuna geçmesi önlenmelidir.
7. Entegre mücadelede yukarıda sayılmakta olan tedbirler ve alternatif mücadele metodlarının uygulanmasına rağmen zararlı popülasyonunda artış kaydediliyorsa ve zararlı yoğunluğu ekonomik zarar eşiğı üzerinde ise kimyasal mücadeleye son çare olarak başvurulmalıdır. Metod ve teknikler birbiriyle uyumlu olmalıdır. Yan etkileri en az olan çevre dostu ve seçici pestisitler kullanılmalıdır.
8. Uygulamalarda çevresindeki üreticilere örnek olabilecek ve bilgi paylaşımı ile diğer üreticilerin de faydalanabileceğı önder (lider) üreticilere önem ve öncelik verilmelidir. Bu üreticiler sayesinde köydeki diğer üreticilerin de entegre mücadele uygulamaları sağlanmalıdır.
9. Öğrendiklerini diğer çiftçilerle paylaşmayı seven, kendisine güvenilir, çevresinde sevilen ve itimat olunan yeterli büyüklükte işletmesi olan, teşkilatla işbirliğı yapmaya hazır ve gönüllü olan üreticiler önder üretici olarak belirlenmelidir.
10. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) uygulamaları proje başlangıcında hazırlanan yıllık çalışma planı doğrultusunda gerçekleştirilmelidir. Çalışma planında

projede köy, ilçe, il düzeyinde sorumlu olan teknik personel ve sorumlulukları açıkça belirtilmelidir.

11. Yıllık çalışma planlarının hazırlanmasına üretici, danışman ve sözleşmeli personel, ürün tedarikçisi ve özel sektörün katılımı sağlanmalı ve taraflara bu konuda neler yapması gerektiği kendileri ile paylaşılmalıdır.

12. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) projeleri;

- Bağ, trunçgil, örtüaltı, elma, şeftali, kiraz, kayısı ürünlerinde 3 yıl,
- Diğer ürünlerde 2 yıl süreyle yürütülecektir.
- Yıllık ürünlerde üreticilerin ikinci yıl üretime devam etmemeleri durumunda üreticiler yenilenecektir.

Bu sürelerden sonra projeye yeni üreticiler dahil edilecektir.

13. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) uygulama alanı, görülebilecek ve ulaşılabilecek bir yerde olmalı, gerekirse uzaklık ve yön belirten levhalar asılmalıdır.

14. Üreticilere defter tutma ve faaliyetlerini kaydetme alışkanlığı kazandırılacaktır. Üreticiler, uygulama başlama tarihleri, uygulanan tarım teknikleri, hastalık, zararlı, yabancı ot, doğal düşmanlar ve yoğunlukları, kullanılan bitki koruma yöntemleri ve sonuçları, kimyasal mücadele yapıldıysa kullanılan ilaç ve aletler, ilaçların dozları, hava durumu, bitkilerin fenolojik durumu vb. tüm uygulamalarını kaydetmelidir. Ayrıca proje sorumluları yaptığı ziyaretleri, tespit edilen ve önerilen hususlar ile üreticilerce yapılan uygulamaların kaydını tutacaklardır.

15. Her üreticiye "Üretici Kayıt Defteri" teslim edilecek ve düzenli doldurulması sağlanacaktır.

16. İl Müdürlüğü aracılığı veya kaynakları ile tesis edilmiş olan tarla, bağ-bahçe ve sera gibi üretim alanlarının Entegre Mücadele Projelerine dahil edilmesi sağlanmalıdır. Bu alanlar aynı zamanda eğitim amaçlı kullanılacaktır.

17. Mücadele dışında kalan diğer konularda da (Gübreleme, Budama vs.) ihtiyaç duyulması halinde İl Müdürlüğü'nün diğer birimleri ile koordineli olarak çalışılacaktır.

18. Projeler kapsamında yürütölen faaliyetler ve ürünler, düzenlenen tarla/bahçe günleri ile tanıtılmalı, uygulamalar daha çok sayıda üreticiye ve ilgili kesimlere gösterilerek yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Tarla/bahçe günlerine ürünlerin pazarlama aşamasında etkili olabilecek kuruluşlarda davet edilmelidir.

19. İl genelinde yapılan çalışmaların etkinliği ve sürece yönelik izleme ve değerlen-

dirme çalışmaları yapılmalı, süreci etkileyen olumlu veya olumsuz çok önemli hususlar konusunda ilgili Enstitü ve Bakanlık ile etkileşim içinde olunmalıdır.

20. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) İl ve ilçe sorumlularının üretici, danışman ziyaretleri sırasında bire bir uygulamalı eğitim verilerek üreticilerin konuya hâkimiyeti sağlanmalıdır. Bu ziyaretlerde aynı zamanda uygulama kayıtları kontrol edilmelidir.
21. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) yaygınlaştırılması için STK ve özel sektör ile işbirliği geliştirilmeli, yerel proje ve destek imkanları oluşturulmalıdır.
22. Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) projeleri yıllık uygulama raporu uygulamanın bitiminde, yılsonu beklenmeksizin **form:10'e** göre hazırlanarak koordinatör enstitüsü ile Bakanlığa ve bitkisagligi@tarimorman.gov.tr mail adresine gönderilecektir. Uygulama raporunda görülen zararlı organizmalar, entegre mücadele ilkeleri çerçevesinde yürütülen mücadele faaliyetleri ve etkileri açıkça belirtilmelidir.

Form:10 İli 2023 Yılı Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) Uygulama Raporu					
Mücadele Yapılan Zararlı Organizma	Mücadele* Metodu	Uygulama alanı (da)	Tekerrür	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi

* Kimyasal mücadele uygulanmışsa aşağıda verilen çizelge doldurulacaktır.

Etkili madde adı, oranı ve formülasyon tipi	İlaç Miktarı (Toplam)	Birimi	Son ilaçlama/hasat arası süre

..... İli 2023 Yılı Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) Projesi Gerçekleşme Durumu									
İlçe	Üretim Bilgileri		Program		Uygulama		Gerçekleşme (%)	2024 Yılı Teklifi	
	Toplam Üretici Sayısı	Toplam Üretim Alanı	Üretici Sayısı	Alan (Da)	Üretici Sayısı	Alan (Da)		Üretici Sayısı	Alan (Da)
Toplam									

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

Ürünün ildeki toplam ekiliş alanı (da)	:
Önceki yıllarda yürütölen Ent. Müc. projeleriyle birlikte	:
Projeli alanların toplam ekiliş içerisindeki payı (%)	:
Mücadelede Görevli Teknik Personel Sayısı	:
Eğitim Çalışmaları	:
a) Teknik Personel sayısı	:
b) Çiftçi sayısı	:
Mücadele Çalışmaları	:
a) Uygulama yapılan tarla/bahçe sayısı	:
b) Hitap Ettiği Çiftçi Adedi	:
c) İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	:
d) Sürvey Çalışmaları	:
e) Düzenlenen Etkinlikler	:
f) Üreticiye Katkısı (girdi maliyeti değişimi)	:
g) Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) ilkeleri çerçevesinde yürütölen	:
mücadele teknikleri, etkileri ve değerlendirmeler	:
(Her ana hastalık ve zararlı organizma için ayrı ayrı	:
belirtilecek ve yapılan tüm çalışmaları kapsayacaktır)	:
g) Sorunlar	:
h) Öneriler	:

Tanzim Eden

Tasdik Eden

ENTEĞRE ZARARLI YÖNETİMİ (IPM) 2022 İCRAAT, 2023 PROGRAM					
İl	Ürün	2022 İCRAAT		2023 PROGRAM	
		Çiftçi (adet)	Alan (da)	Çiftçi (adet)	Alan (da)
ADANA	Buğday	220	33.000	200	30.000
ADANA	Elma	33	330	33	330
ADANA	Kiraz	220	3.850	220	3.850
ADANA	Mısır	220	33.000	200	30.000
ADANA	Pamuk	25	5.000	25	5.000
ADANA	Patates	10	500	10	500
ADANA	Şeftali	44	1.540	40	1.450
ADANA	Zeytin	75	2.750	75	2.750
ADANA	Nar	33	330	33	330
ADANA	Ayçiçeği			30	1.200
Toplam ADANA		880	80.300	866	75.410
ADİYAMAN	Antepfıstığı	88	3.300	78	2.900
ADİYAMAN	Pamuk	73	11.300	85	11.000
ADİYAMAN	Buğday	130	35.200	155	30.000
ADİYAMAN	Bağ			60	1.650
Toplam ADİYAMAN		291	49.800	378	45.550
AFYON	Kiraz	110	1.760	110	1.760
AFYON	Vişne	22	220	20	200
AFYON	Elma	44	660	40	600
AFYON	Patates	110	2.200	100	2.000
AFYON	Buğday	935	41.250	800	40.000
Toplam AFYON		1.221	46.090	1.070	44.560
Ağrı	Buğday	385	30.800	385	30.800
Ağrı	Patates	11	220	11	220
Toplam Ağrı		396	31.020	396	31.020
AKSARAY	Buğday	259	32.000	320	35.200
AKSARAY	Patates	110	16.500	120	18.000
Toplam AKSARAY		369	48.500	440	53.200

AMASYA	Kiraz	35	343	25	250
AMASYA	Elma	57	718	40	400
AMASYA	Şeftali	16	150	12	90
AMASYA	Örtüaltı sebze	30	60	30	60
Toplam AMASYA		138	1.270	107	800
ANKARA	Domates			28	500
ANKARA	Marul	40	1.275	12	250
ANKARA	Ispanak	20	250	20	250
ANKARA	Elma	6	981	5	1.100
ANKARA	Armut	6	49	8	60
ANKARA	Vişne	11	85	14	100
ANKARA	Buđđay	1.280	157.000	1.235	155.000
Toplam ANKARA		1.363	159.640	1.322	157.260
ANTALYA	Çilek	20	254	20	254
ANTALYA	Nar	20	2.753	50	3.500
ANTALYA	Örtüaltı Sebze	671	2.966	671	2.966
ANTALYA	Marul	60	291	60	291
ANTALYA	Maydonoz	20	67	20	67
Toplam ANTALYA		791	6.331	821	7.078
ARDAHAN	Buđđay	77	2.200	77	2.200
Toplam ARDAHAN		77	2.200	77	2.200
ARTVİN	Fındık	45	245	100	500
ARTVİN	Örtüaltı Sebze	6	4	20	15
ARTVİN	Patates	42	72	80	100
Toplam ARTVİN		93	321	200	615
AYDIN	Pamuk	1.224	176.520	1.200	176.000
AYDIN	Şeftali	23	1.350	20	1.200
AYDIN	Zeytin	3.212	168.300	3.212	168.300
Toplam AYDIN		4.459	346.170	4.432	345.500
BALIKESİR	Buđđay	1.193	41.000	1.200	43.000
BALIKESİR	Çeltik	88	6.000	80	7.000
BALIKESİR	Zeytin			315	18.300
Toplam BALIKESİR		1.281	47.000	1.595	68.300

BARTIN	Fındık	165	1.650	170	1.700
BARTIN	Örtüaltı Sebze	66	54	66	55
Toplam BARTIN		231	1.704	236	1.755
BATMAN	Antepfıstığı	66	1.980	70	2.000
BATMAN	Bağ	18	170	20	200
BATMAN	Buğday	77	36.300	40	40.000
BATMAN	Mısır	25	22.000	30	24.000
BATMAN	Pamuk	5	1.550	8	2.000
Toplam BATMAN		191	62.000	168	68.200
BAYBURT	Buğday	132	15.400	132	15.400
BAYBURT	Patates	55	500	55	500
Toplam BAYBURT		187	15.900	187	15.900
BİLECİK	Kiraz	10	164	8	100
BİLECİK	Buğday	44	454	24	250
BİLECİK	Örtüaltı Sebze	10	40	8	35
BİLECİK	Şeftali	20	260	10	150
BİLECİK	Zeytin	11	55	11	55
BİLECİK	Ayva	30	400	30	400
Toplam BİLECİK		125	1.373	91	990
BİNGÖL	Elma	14	82	15	90
Toplam BİNGÖL		14	82	15	90
BİTLİS	Bağ	10	110	10	120
BİTLİS	Buğday	100	6.680	120	7.000
BİTLİS	Elma	19	413	10	200
BİTLİS	Patates	24	2.548	20	2.000
Toplam BİTLİS		153	9.751	160	9.320
BOLU	Buğday	200	4.160	200	5.000
BOLU	Patates	49	470	55	550
BOLU	Fındık	22	200	20	200
Toplam BOLU		271	4.830	275	5.750
BURDUR	Bağ	22	335	20	300
BURDUR	Elma	10	144	12	120
BURDUR	Kiraz	23	215	23	215

BURDUR	Buğday			300	12.000
Toplam BURDUR		55	694	355	12.635
BURSA	Domates	80	3.000	80	3.000
BURSA	Marul	60	1.000	30	500
BURSA	Elma	10	191	10	191
BURSA	Zeytin	250	8.250	275	9.350
Toplam BURSA		400	12.441	395	13.041
ÇANAKKALE	Bağ	26	378	30	400
ÇANAKKALE	Buğday	143	12.280	143	12.280
ÇANAKKALE	Zeytin	80	2.173	80	2.100
ÇANAKKALE	Domates	60	3.000	60	3.000
ÇANAKKALE	Örtüaltı Sebze	12	45	12	45
Toplam ÇANAKKALE		321	17.876	325	17.825
ÇANKIRI	Buğday	174	10.000	174	10.000
ÇANKIRI	Örtüaltı	15	24	25	30
Toplam ÇANKIRI		189	10.024	199	10.030
ÇORUM	Buğday	452	26.400	250	14.950
ÇORUM	Elma	15	200	15	200
ÇORUM	Nohut	190	4.400	160	3.700
Toplam ÇORUM		657	31.000	425	18.850
DENİZLİ	Buğday	187	3.410	190	3.500
DENİZLİ	Nohut	45	440	0	0
DENİZLİ	Pamuk	25	420	25	420
DENİZLİ	Ayva	38	449	40	450
DENİZLİ	Bağ	157	2.889	160	2.900
DENİZLİ	Elma	151	2.942	140	2.800
DENİZLİ	Kayısı	30	324	30	300
DENİZLİ	Nar	103	2.288	100	2.200
DENİZLİ	Şeftali	70	1.212	60	1.100
DENİZLİ	Zeytin	30	503	30	500
Toplam DENİZLİ		836	14.877	775	14.170
DİYARBAKIR	Antepfıstığı	41	400	43	425
DİYARBAKIR	Buğday	390	43.000	390	43.000

DİYARBAKIR	Mercimek	63	15.000	110	19.000
DİYARBAKIR	Mısır	50	9.000	60	12.000
DİYARBAKIR	Nohut	35	400	45	500
DİYARBAKIR	Pamuk	250	7.000	300	8.000
Toplam DİYARBAKIR		829	74.800	948	82.925
DÜZCE	Fındık	155	1.700	160	2.000
DÜZCE	Mısır	60	1.700	65	1.800
DÜZCE	Örtüaltı Sebze	35	25	40	30
Toplam DÜZCE		250	3.425	265	3.830
EDİRNE	Buğday	450	50.000	450	50.000
EDİRNE	Mısır	30	600	30	600
EDİRNE	Çeltik	150	15.000	150	15.000
EDİRNE	Ayçiçeği			100	6.000
Toplam EDİRNE		630	65.600	730	71.600
ELAZIĞ	Bağ	57	2.200	50	2.200
ELAZIĞ	Buğday	305	11.900	305	11.900
ELAZIĞ	Elma	9	450	10	450
ELAZIĞ	Kayısı	52	2.250	52	2.250
ELAZIĞ	Şeftali	7	250	7	250
Toplam ELAZIĞ		430	17.050	424	17.050
ERZİNCAN	Bağ	60	400	60	400
ERZİNCAN	Buğday	165	11.300	165	11.300
ERZİNCAN	Örtüaltı Sebze	25	60	25	60
Toplam ERZİNCAN		250	11.760	250	11.760
ERZURUM	Buğday	758	68.790	1.259	80.000
ERZURUM	Patates	118	2.512	285	3.300
Toplam ERZURUM		876	71.302	1.544	83.300
ESKİŞEHİR	Buğday	2.125	98.000	1.375	55.000
ESKİŞEHİR	Patates	30	900	25	900
ESKİŞEHİR	Nohut	42	1.517		
ESKİŞEHİR	Örtüaltı entegre	21	97	20	150
Toplam ESKİŞEHİR		2.218	100.514	1.420	56.050
GAZİANTEP	Antepfıstığı	807	65.476	546	28.400

GAZİANTEP	Buğday	276	46.182	207	35.000
GAZİANTEP	Pamuk	82	9.000	67	7.500
GAZİANTEP	Zeytin	205	17.400	170	9.000
Toplam GAZİANTEP		1.370	138.058	990	79.900
GİRESUN	Fındık	180	8.200	180	8.200
Toplam GİRESUN		180	8.200	180	8.200
GÜMÜŞHANE	Elma	17	100	22	117
GÜMÜŞHANE	Ceviz	14	122	16	140
GÜMÜŞHANE	Fındık	17	430	22	505
Toplam GÜMÜŞHANE		48	652	60	762
HAKKARİ	Elma	18	114	18	114
Toplam HAKKARİ		18	114	18	114
HATAY	Bağ	25	562	28	550
HATAY	Buğday	120	16.452	132	15.400
HATAY	Örtüaltı Sebze	25	25	30	30
HATAY	Pamuk	40	2.000	44	2.310
HATAY	Zeytin	80	3.292	85	3.300
HATAY	Maydanoz			80	4.000
Toplam HATAY		290	22.331	399	25.590
IĞDIR	Elma	20	400	15	350
IĞDIR	Kayısı	55	660	60	800
IĞDIR	Mısır	121	2.750	100	2.000
IĞDIR	Şeftali			20	150
IĞDIR	Buğday			100	2.500
Toplam IĞDIR		196	3.810	295	5.800
ISPARTA	Buğday	112	3.060	112	3.060
ISPARTA	Bağ	33	638	33	638
ISPARTA	Elma	165	12.100	165	12.100
ISPARTA	Kayısı	55	1.100	55	1.100
ISPARTA	Kiraz	330	8.360	330	8.360
Toplam ISPARTA		695	25.258	695	25.258
İSTANBUL	Örtüaltı Sebze	52	97	50	96
İSTANBUL	Buğday	109	4.450	106	4.450

Toplam İSTANBUL		161	4.547	156	4.546
İZMİR	Kiraz	120	716	100	600
İZMİR	Mısır	41	1.937	69	2.002
İZMİR	Öa açıkta sebze	25	167	30	200
İZMİR	Pamuk	42	2.500	49	2.945
İZMİR	Patates	15	239	15	363
İZMİR	Zeytin	242	13.263	150	7.000
İZMİR	Ispanak			80	1.000
İZMİR	Marul			80	1.000
Toplam İZMİR		485	18.822	573	15.110
K.MARAŞ	Kiraz	100	1.600	100	1.600
K.MARAŞ	Zeytin	187	4.804	150	5.000
K.MARAŞ	Antepfıstığı	104	4.550	100	5.000
K.MARAŞ	Bağ	145	3.250	110	5.000
K.MARAŞ	Kayısı	100	3.000	100	3.000
K.MARAŞ	Elma	134	3.957	200	5.000
K.MARAŞ	Buğday	240	62.000	260	65.000
K.MARAŞ	Mısır	240	25.000	250	30.000
K.MARAŞ	Pamuk	225	9.000	110	11.000
Toplam K.MARAŞ		1.475	117.161	1.380	130.600
KARABÜK	Örtüaltı	36	42	36	42
KARABÜK	Bağ	42	67	42	67
KARABÜK	Buğday			60	1.200
Toplam KARABÜK		78	109	138	1.309
KARAMAN	Buğday	55	8.800	55	8.800
KARAMAN	Mısır	50	5.000	50	5.000
Toplam KARAMAN		105	13.800	105	13.800
KARS	Buğday	620	16.000	620	16.000
KARS	Elma	44	401	45	402
KARS	Kayısı	44	468	45	469
Toplam KARS		708	16.869	710	16.871
KASTAMONU	Buğday	40	525	26	475
KASTAMONU	Elma	22	185	35	205

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

KASTAMONU	Fındık	28	175	23	145
KASTAMONU	Patates	50	485	50	455
KASTAMONU	Bağ			15	90
Toplam KASTAMONU		140	1.370	149	1.370
KAYSERİ	Elma	110	4.000	100	3.500
KAYSERİ	Buğday	270	90.000	250	80.000
KAYSERİ	Patates			98	3.000
Toplam KAYSERİ		380	94.000	448	86.500
KIRIKKALE	Buğday			220	80.000
Toplam KIRIKKALE		0	0	220	80.000
KIRKLARELİ	Bağ	20	300	20	300
KIRKLARELİ	Buğday	380	15.000	405	15.500
KIRKLARELİ	Çeltik	17	800	17	800
KIRKLARELİ	Mısır	20	1.000	20	1.000
KIRKLARELİ	Ayçiçeği			120	6.000
Toplam KIRKLARELİ		437	17.100	582	23.600
KIRŞEHİR	Buğday	257	35.981	200	33.500
Toplam KIRŞEHİR		257	35.981	200	33.500
KİLİS	Bağ	37	631	40	1.000
KİLİS	Mısır	5	381	10	250
KİLİS	Zeytin	77	2.127	80	2.000
KİLİS	Mercimek	31	1.865	30	750
Toplam KİLİS		150	5.004	160	4.000
KOCAELİ	Fındık	30	120	30	120
KOCAELİ	Bağ	11	55	11	55
KOCAELİ	Kiraz	20	250	20	250
Toplam KOCAELİ		61	425	61	425
KONYA	Elma	71	5.230	71	5.230
KONYA	Domates	30	750	30	750
KONYA	Buğday	1.320	165.000	1.320	165.000
KONYA	Mısır	143	7.150	143	7.150
KONYA	Ayçiçeği	90	4.000	90	4.000
Toplam KONYA		1.654	182.130	1.654	182.130

KÜTAHYA	Buğday	410	25.314	410	25.000
KÜTAHYA	Nohut	264	3.509	250	3.500
KÜTAHYA	Vişne	44	472	44	472
Toplam KÜTAHYA		718	29.295	704	28.972
MALATYA	Kayısı	245	5.790	50	5.790
MALATYA	Kiraz	20	150	20	150
MALATYA	Elma	20	400	20	400
MALATYA	Bağ	24	280	24	280
MALATYA	Buğday	217	10.492	217	10.492
Toplam MALATYA		526	17.112	331	17.112
MANİSA	Bağ	1.100	30.800	1.100	308.000
MANİSA	Kiraz	223	2.780	223	2.780
MANİSA	Şeftali	47	711	47	711
MANİSA	Zeytin	490	17.111	490	17.111
MANİSA	Buğday	124	5.696	124	5.696
MANİSA	Domates	60	3.100	60	3.000
MANİSA	Ispanak	40	1.600	40	1.600
Toplam MANİSA		2.084	61.798	2.084	338.898
MARDİN	Antepfıstığı	77	3.300	59	2.500
MARDİN	Bağ	242	3.080	265	3.200
MARDİN	Buğday	110	110.000	212	102.000
MARDİN	Mercimek	55	8.800	33	8.900
MARDİN	Mısır	132	33.000	134	34.000
MARDİN	Pamuk	66	11.000	68	11.200
Toplam MARDİN		682	169.180	771	161.800
MERSİN	Buğday	140	10.253	200	15.000
MERSİN	Mısır	36	7.445	50	10.000
MERSİN	Örtüaltı Sebze	512	3.944	600	5.000
MERSİN	Turungil	2.356	56.452	2.500	65.000
MERSİN	Çilek	842	20.874	1.000	25.000
MERSİN	Kayısı	50	4.238	75	6.000
MERSİN	Nar	399	2.937	400	3.000
MERSİN	Kiraz	4	128	10	200

MERSİN	Elma	12	1.320	20	1.500
MERSİN	Şeftali	60	1.728	75	2.000
MERSİN	Bağ	72	7.444	100	10.000
MERSİN	Zeytin	55	4.212	100	5.000
MERSİN	Marul			60	1.000
Toplam MERSİN		4.538	120.975	5.190	148.700
Muğla	Buğday	135	4.926	135	4.926
Muğla	Zeytin	197	5.247	150	4.000
Muğla	Nar	60	1.606	60	1.606
Muğla	Patates	21	291	25	300
Muğla	Örtüaltı Domates	95	420	100	500
Muğla	Ispanak	16	19	0	0
Toplam Muğla		524	12.509	470	11.332
MUŞ	Buğday	440	150.000	400	150.000
MUŞ	Nohut	40	2.000	25	1.000
Toplam MUŞ		480	152.000	425	151.000
NEVŞEHİR	Patates	177	8.366	200	7.350
NEVŞEHİR	Bağ	44	800	20	400
NEVŞEHİR	Buğday	130	7.000	130	7.000
Toplam NEVŞEHİR		351	16.166	350	14.750
NİĞDE	Bağ	20	325	20	325
NİĞDE	Kiraz	22	220	22	220
Toplam NİĞDE		42	545	42	545
ORDU	Fındık	535	12.175	561	12.300
ORDU	Örtüaltı Sebze			10	5
Toplam ORDU		535	12.175	571	12.305
OSMANİYE	Buğday	27	2.090	27	2.090
OSMANİYE	Mısır	25	2.500	25	2.500
OSMANİYE	Zeytin	50	813	50	813
Toplam OSMANİYE		102	5.403	102	5.403
RİZE	Fındık	4	50	4	50
Toplam RİZE		4	50	4	50
SAKARYA	Ayva	65	825	70	850

SAKARYA	Fındık	91	800	100	2.230
SAKARYA	Mısır	55	835	70	1.900
SAKARYA	Marul	35	726	50	1.000
Toplam SAKARYA		246	3.186	290	5.980
SAMSUN	Armut	6	105	0	0
SAMSUN	Fındık	379	19.241	379	19.441
SAMSUN	Örtüaltı Sebze	41	241	41	241
SAMSUN	Ceviz	41	869	41	869
SAMSUN	Çeltik	76	6.455	76	6.400
Toplam SAMSUN		543	26.911	537	26.951
SiİRT	Antepfıstığı	155	8.615	12	4.800
SiİRT	Buğday	30	10.610	30	3.000
Toplam SiİRT		185	19.225	42	7.800
SİNOP	Örtüaltı Sebze	24	10	24	10
SİNOP	Çeltik	22	440	22	440
Toplam SİNOP		46	450	46	450
SİVAS	Buğday	309	100.000	300	100.000
SİVAS	Patates	55	5.500	50	5.000
Toplam SİVAS		364	105.500	350	105.000
ŞANLIURFA	Antepfıstığı	60	3.526	65	17.500
ŞANLIURFA	Buğday	230	58.750	150	64.000
ŞANLIURFA	Mercimek	59	17.409	120	22.500
ŞANLIURFA	Mısır	60	11.547	95	18.000
ŞANLIURFA	Pamuk	268	60.138	160	70.000
Toplam ŞANLIURFA		677	151.370	590	192.000
ŞIRNAK	Bağ	18	330	18	330
ŞIRNAK	Buğday	77	35.200	80	35.500
ŞIRNAK	Pamuk	42	20.100	54	35.900
ŞIRNAK	Örtüaltı Sebze	6	6	6	6
Toplam ŞIRNAK		143	55.636	158	71.736
TEKİRDAĞ	Bağ	20	300	20	300
TEKİRDAĞ	Buğday	425	62.873	500	50.000
TEKİRDAĞ	Kiraz	5	30	0	0

TEKİRDAĞ	Örtüaltı Sebze	18	18	5	5
TEKİRDAĞ	Zeytin	20	200	15	200
TEKİRDAĞ	Armut	5	130	0	0
TEKİRDAĞ	Ayçiçeği	150	12.000	150	12.000
Toplam TEKİRDAĞ		643	75.551	690	62.505
TOKAT	Buğday	297	30.250	300	30.000
TOKAT	Elma	10	200	10	200
TOKAT	Ö.a.sebze	84	84	84	84
TOKAT	Patates	20	300	15	200
TOKAT	Şeftali	15	200	20	300
TOKAT	Ceviz	20	200	20	200
TOKAT	Domates			70	4.000
Toplam TOKAT		446	31.234	519	34.984
TRABZON	Fındık	209	3.593	338	3.309
Toplam TRABZON		209	3.593	338	3.309
TUNCELİ	Buğday	40	4.500	30	3.000
TUNCELİ	Elma	12	60	10	50
Toplam TUNCELİ		52	4.560	40	3.050
UŞAK	Bağ	22	440	20	400
UŞAK	Buğday	123	6.465	95	6.000
UŞAK	Nohut	72	3.474	38	1.450
Toplam UŞAK		217	10.379	153	7.850
VAN	Elma	62	811	50	700
VAN	Buğday	85	4.400	55	3.500
Toplam VAN		147	5.211	105	4.200
YALOVA	Örtüaltı sebze	20	20	20	20
YALOVA	Zeytin	36	627	36	627
Toplam YALOVA		56	647	56	647
YOZGAT	Bağ	50	150	30	325
YOZGAT	Buğday	950	1.045.000	800	707.250
YOZGAT	Mercimek	70	1.500	55	1.000
YOZGAT	Nohut	100	2.500	85	2.000
YOZGAT	Patates	5	100	10	500

Toplam YOZGAT		1.175	1.049.250	980	711.075
ZONGULDAK	Fındık	67	660	67	660
ZONGULDAK	Örtüaltı Sebze	48	22	48	22
ZONGULDAK	Elma	10	50	10	50
Toplam ZONGULDAK		125	732	125	732
Genel Toplam		45.220	4.192.029	45.807	4.211.784

D. ENTEGRE VE KONTROLLÜ ÜRÜN YÖNETİMİ (EKÜY)

EKÜY; Bakanlığımızın “tarladan sofraya güvenilir gıda” misyonu doğrultusunda kontrollü pestisit kullanımı ile kalıntısız yaş sebze ve meyve üretimini hedefleyen entegre ve kontrollü ürün yönetimi, izleme ve eğitimi projesidir.

EKÜY Temel Bileşenleri:

- Entegre:** Ekim nöbeti ve toprak işlemeyi de içerecek şekilde tüm tarımsal üretim uygulamalarını,
- Kontrol:** İzleme, denetim, değerlendirme, analiz ve belgelendirmeyi,
- Ürün:** Üretim alanı, miktarı ve tüketimi açısından öneme sahip olan taze meyve ve sebzeleri,
- Yönetim:** Planlama, organizasyon, eğitim, uygulama ve pazarlamayı ifade eder.

EKÜY Projelerinin Amacı: Çevrenin ve doğal dengenin korunması, sağlıklı ürün elde edilmesi ve pestisit kullanımının kontrolü amacıyla üreticilerin kendi tarla, bağ, bahçe ve sera gibi üretim alanlarında entegre mücadele prensipleri doğrultusunda üretim yapmalarını sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda yürütülen projeler ile;

- Güvenilir ürün elde etmek,
- Girdileri azaltmak, karlılığı arttırmak,
- Doğal düşmanları korumak ve desteklemek,
- STK ve özel sektör işbirliğini geliştirmek, teknik elemanları ve üreticileri eğitmek
- Üreticilerin periyodik kontrollerle üretim alanlarında zamanında ve etkili mücadele tedbirleri almalarını sağlamak,
- Pestisit kullanımını yönetmek,

7. Ürünleri belgelendirmek, izleme ve denetim sistemini kurmak,
8. Dünya Pazara yönelik üretim tekniklerini geliştirerek diğer ülkelerle rekabet gücümüzü artırmak,
9. Çevre ve doğal dengenin korunması ile sürdürülebilir üretimi sağlamak için diğer üreticilerde uygulamaları benimsetebilecek örnek üreticiler oluşturulmaktadır.

EKÜY Uygulama Prensipleri:

1. EKÜY uygulamaları için proje başlangıcında yıllık “Çalışma Planı” hazırlanmalı ve tüm uygulamalar bu plan doğrultusunda gerçekleştirilmelidir. Çalışma planında projede köy, ilçe, il düzeyinde sorumlu olan teknik personel ve sorumlulukları açıkça belirtilmelidir. Çalışma Planı bilgilerinin Bitki Sağlığı Kayıt Sisteminde yer alan EKÜY Çalışma Planı Modülüne girişi yapılmalıdır.
2. EKÜY uygulama alanının herkesin gelip geçtiği yollardan görülebilecek ve ulaşılabilecek bir yerde olmasına özen gösterilmeli, diğer üreticiler tarafından görülebilmesi amacıyla EKÜY bayrağı asılmalıdır.
3. Üretim sezonu boyunca üreticilere ait üretim alanları zararlı organizmaların durumuna göre düzenli aralıklar ile ziyaret edilmeli, Entegre Mücadele prensipleri doğrultusunda alternatif mücadele yöntemleri gibi konularda uygulamalı olarak bilgilenmeleri sağlanmalıdır.
4. Proje sorumlusu teknik personeller, yapılan arazi ziyaretleri, teşhisleri ve önerileriyle ilgili çalışmalarını kayıt etmelidir.
5. Üreticilerin hastalıkları, zararlıları, yabancı otları ve doğal düşmanları tanımaları sağlanmalı, doğru zamanda ve uygun yöntemlerle mücadeleye karar verme kabiliyetleri geliştirilmelidir.
6. İnsan sağlığı, çevre ve doğal dengeye yönelik bilinç oluşturulmalıdır.
7. Üreticilere Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkındaki Yönetmelik gereği kayıtların tutulması ve uygulayıcı belgeleri almaları sağlanmalıdır.
8. Üreticilere tarımsal faaliyetlerini kaydetme alışkanlığı kazandırılmalıdır.
9. EKÜY üreticilerinin tamamından grup analiz yöntemiyle numune alınarak, ilgili laboratuvarında kalıntı kontrolü yapılmalıdır. Analiz sonuçları uygun bulunan ürünlere belge ve logo verilmelidir.

Entegre ve kontrollü ürün yönetimi, izleme ve eğitimi projesi kapsamında uygunsuzluk tespit edilen üreticiler projeden çıkarılarak, sonraki dönemde hasat öncesi pestisit denetimi programı kapsamında da takibe alınacaktır. Hasat öncesi pestisit denetiminde uygunsuzluk çıkması durumunda gerekli işlemler yapılmalıdır.

- 10.EKÜY projelerinde tarla/bahçe günleri düzenlenerek, festival, fuar, sergi vb. etkinliklerde, gazete ve televizyon programlarında projelerin ve ürünlerin tanıtımı yapılmalıdır.
- 11.Proje çalışmalarında Tarım Kredi Kooperatifi, Ziraat Odası, Üniversite, ilgili Sivil Toplum Kuruluşları ve Özel Sektör Kuruluşları ile işbirliği imkanları geliştirilerek projeye katkı sunmaları sağlanmalıdır.
- 12.EKÜY projelerinde uygulamaların bitimi ile birlikte (yıl sonu beklenmeksizin) **yıllık uygulama raporu** form-11'e göre hazırlanarak, 2024 yılı EKÜY program teklifi ile birlikte (form-12) Bitki Sağlığı Kayıt Sistemine girilmeli ve Bakanlığa gönderilmelidir.

Uygulama raporunda, karşılaşılan her ana hastalık ve zararlılar için ayrı ayrı olmak üzere; entegre mücadele ilkeleri çerçevesinde yürütölen mücadele faaliyetleri, etkileri, mücadele ile ilgili yaşanan başarılar, sorunlar ile öneriler ve mücadeleyi destekleyen diğer çalışmalar açıkça belirtilmelidir.

Eküy Projesi İzleme Amaçlı Numune Alma ve Analiz Talimatı;

1. EKÜY Projesinde yer alan üreticiler üretim yerine göre her grupta 4 üretici olacak şekilde gruplandırılır ve buna bir grup numarası verilir.
2. Gruba ait üreticilerin her birinden ürünler hasat edilmeden önce izleme amaçlı her biri 1 kg olmak üzere ayrı 2 örnek alınır. Örneklerden birer tanesi Asıl Analiz Numunesi olarak etiketlenip mühürlenir ve İl/İlçe Müdürlüğünde muhafaza edilir. Diğer 1 kg örnekler harmanlanarak Ön Analiz Numunesi oluşturulmak üzere numune tutanağı düzenlenip, grup kodu ve numarası verilir. Grup Kodu sırasıyla il trafik kodu, ilçe ismi alfabetik sırası, grup numarasından oluşur. Grup adı ise Grup numarası ve üreticilerin isimlerinden oluşur.

Örnek; Grup Adı : 8.Grup (A.ÜNSAL, M.ASLAN, A.KARACA, B.ERGİN)

Grup Numarası : 08

Grup Kodu : 70-01-08 (İl trafik kodu - ilçe ismi alfabetik sırası-grup numarası)

3. Oluşturulan Ön Analiz Numuneleri grup kodu bulunan tutanak ile birlikte ilgili laboratuvara gönderilir.
4. Laboratuvara gelen Ön Analiz Numunesinin kayıt ve analiz işlemleri grup kodu ile yapılır.
5. Laboratuvar 4 kg'lık Ön Analiz Numunesinin tamamını işleyerek homojenize eder.
6. Ön Analiz Numunesinin analiz sonuçları ilgili Müdürlüğe ivedi olarak bildirilir.
7. Numuneyi alan Müdürlük tarafından ön analiz sonucuna yapılan değerlendirmeye göre analiz sonucu uygun olan gruba ait üreticilere EKÜY sertifikası ve logoları verilir.
8. Yapılan analiz sonucunda tavsiye dışı aktif madde kullanımı tespit edilen veya maksimum kalıntı limitlerinin 2,5 katı ve üzerinde aktif madde tespit edilen sonuçlara ait grubu oluşturan her bir asıl analiz numunesi, numune tutanağı ile birlikte laboratuvara gönderilir.
9. Laboratuvar Müdürlüğünce analiz edilen Asıl Analiz Numune sonuçları ilgili Müdürlüğe bildirilir.
10. İzleme amaçlı alınan Asıl Analiz Numunelerinin sonuçları ilgili İl/İlçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir.

Analiz sonucu olumlu olan üreticilere EKÜY sertifikası ve logosu verilir.

Maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde kullanım tespit edilmesi durumunda hasat geciktirme işlemleri uygulanır.

Entegre ve kontrollü ürün yönetimi, izleme ve eğitimi projesi kapsamında uygunsuzluk tespit edilen üreticiler projeden çıkarılarak, sonraki dönemde hasat öncesi pestisit denetimi programı kapsamında da takibe alınacaktır. Hasat öncesi pestisit denetiminde uygunsuzluk çıkması durumunda gerekli işlemler yapılmalıdır.

İl Müdürlüklerince analiz sonuçları BSKS EKÜY modülüne girilir. Yıl sonunda Uygulama raporu ile birlikte sonuçlara ait son icmaller Bakanlığa gönderilir.

EKÜY Projesi Pestisit Analizi Numune Alma Tutanağı;

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
.....İL/İLÇE MÜDÜRLÜğÜ
EKÜY Projesi
İzleme Amaçlı Pestisit Analizi
Numune Alma Tutanağı**

Tutanak Grup/Üretici Kayıt No :.....

Numune alma tarihi : .../.../....

1. Grup / Üretici Adı :
2. İletişim Adresi/Telefonu :
3. Üretim Yeri Adresi ve Ada/Parsel Numarası :
4. Bitkisel Ürün Adı :
5. Üretim Yeri Büyüklüğü :da/ m²
6. Üretim Partisi Miktarı : kg/ton

Yukarıda bilgileri bulunan birincil bitkisel ürün numunesi, izleme amaçlı pestisit analizi yapılması amacı ile üretim yeri sahibinin bilgisi dahilinde alınmıştır. Bu tutanak 3 nüsha olarak düzenlenmiş olup 1. nüshası laboratuvara gönderilen Ön Analiz Numunesine iliştirilerek mühürlenmiş, 2. nüsha Asıl Analiz Numunesine eklenmiş, 3. Nüsha İl/ilçe Müdürlüğü kayıtlarında muhafaza edilmiştir.

İl/İlçe Müd.
Numuneyi Alan

(isim, imza)

İl/İlçe Müd.
Numuneyi Alan

(isim, imza)

Numune Sonucu Bildirim Cetveli;

..... İli EKÜY Projesi Çeyrek Üç Aylık Numune Sonucu

Bildirim Cetveli

Ürün Adı	Programlanan Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Olumsuz Numune Sayısı				Tavsiye Dışı Tespit Edilen Aktif Maddeler ve Miktarları
			MRL Üzeri		Tavsiye Dışı Kullanım		
			Hasat Esnasında Alınan Numunede	Hasat Öncesinde Alınan Numunede	Hasat Esnasında Alınan Numunede	Hasat Öncesinde Alınan Numunede	

Değerlendirme;

HAZIRLAYAN

ONAYLAYAN

EKÜY Projesi Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri;

EKÜY Projesi Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri			
il	Laboratuvar	il	Laboratuvar
ADANA	Adana	KOCAELİ	Kocaeli
AFYON	Isparta	KONYA	Konya
AMASYA	Tokat	KÜTAHYA	Bursa
ANKARA	Ankara	MALATYA	Diyarbakır
ANTALYA	Antalya	MANİSA	Denizli
AYDIN	Muğla	MERSİN	Mersin
BALIKESİR	Balıkesir	MUğLA	Muğla
BİLECİK	Bursa	NEVŞEHİR	Ankara
BOLU	Ankara	NIğDE	Konya
BURSA	Bursa	OSMANİYE	Adana
BURDUR	Isparta	SAKARYA	Kocaeli
ÇANAKKALE	Çanakkale	SAMSUN	Samsun
ÇANKIRI	Ankara	TEKİRDAğ	Tekirdağ
DENİZLİ	Denizli	TOKAT	Tokat
ELAZIğ	Diyarbakır	ERZİNCAN	Van
ESKİŞEHİR	Ankara	ÇORUM	Ankara
GAZİANTEP	Gaziantep	GİRESUN	Samsun
HATAY	Hatay	KİLİS	Gaziantep
ISPARTA	Isparta	VAN	Van
İZMİR	İzmir	ADIYAMAN	Adana
K.MARAŞ	Gaziantep	AKSARAY	Ankara
KARAMAN	Konya	GÜMÜŞHANE	Samsun
KARS	Van	ŞANLIURFA	Diyarbakır
KASTAMONU	Ankara	TRABZON	Samsun
KAYSERİ	Ankara	UŞAK	Denizli

EKÜY Projesi Uygulama Raporu;

Form:11					
..... İli 2023 Yılı EKÜY Projesi Uygulama Raporu					
Mücadelesi Yapılan Zararlı Organizma	Mücadele* Metodu	Uygulama alanı (da)	Tekerrür	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi

* Kimyasal mücadele uygulanmışsa aşağıda verilen çizelge doldurulacaktır.

Etkili madde adı, oranı ve formülasyon tipi	İlaç Miktarı (Toplam)	Birimi	Son ilaçlama/hasat arası süre

..... İli 2023 Yılı EKÜY Projesi Gerçekleşme Durumu									
İlçe	Üretim Bilgileri		Program		Uygulama		Gerçekleşme (%)	2024 Yılı Teklifi	
	Toplam Üretici Sayısı	Toplam Ekiliş Alanı	Üretici Sayısı	Alan (da)	Üretici Sayısı	Alan (da)		Üretici Sayısı	Alan (da)
Toplam									

Ürün	Grup Numune Sayısı	Asıl Numune Sayısı	Olumsuz Numune Sayısı	Olumsuzluk Tespit edilen Aktif maddeler ve miktarı	Olumsuzluk Oranı Olumsuzluk Oranı %
Toplam					

- Ürünün ildeki toplam ekiliş alanı (da) :
- Önceki yıllarda yürütölen EKÜY projeleriyle birlikte
Projeli alanların toplam ekiliş içerisindeki payı (%) :
- Mücadelede Görevli Teknik Personel Sayısı :
- Eğitim Çalışmaları
- a) Teknik Personel sayısı :
- b) Çiftçi sayısı :
- Mücadele Çalışmaları
- a) Uygulama yapılan tarla/bahçe sayısı :
- b) Hitap Ettiği Çiftçi Adedi :
- c) İşbirliği Yapılan Kuruluşlar :
- d) Sürvey Çalışmaları :
- e) Düzenlenen Etkinlikler :
- f) Üreticiye Katkısı (girdi maliyeti değişimi) :

g) Entegre Mücadele ilkeleri çerçevesinde yürütölen mücadele teknikleri, etkileri ve değerlendirmeler (Her ana hastalık ve zararlı organizma için ayrı ayrı belirtilecek ve yapılan tüm çalışmalarını kapsayacaktır):

- h) Sorunlar :
- ı) Öneriler :

Tanzim Eden

Tasdik Eden

EKÜY PROJESİ 2022 YILI GERÇEKLEŞME VE 2023 YILI PROGRAMI					
İl	Ürün	2022 İCRAAT		2023 PROGRAM	
		Çiftçi (adet)	Alan (da)	Çiftçi (adet)	Alan (da)
ADANA	TURUNÇGİL	100	50.000	100	50.000
ADIYAMAN	BAĞ	55	1.500	38	1.000
AFYONKARAHİSAR	KİRAZ	40	400	40	400
AKSARAY	ELMA	12	100	8	100
AMASYA	KİRAZ	10	350	10	250
ANKARA	DOMATES	28	550	28	550
ANKARA	MARUL	12	240	12	240
Toplam ANKARA		40	790	40	790
ANTALYA	ARMUT	257	6.116	257	6.116
ANTALYA	ELMA	307	9.566	307	9.566
ANTALYA	ÖA SEBZE	1.148	5.531	1.148	5.531
ANTALYA	TURUNÇGİL	773	15.919	773	15.919
Toplam ANTALYA		2.485	37.132	2.485	37.132
AYDIN	TURUNÇGİL	185	8.220	170	8.000
AYDIN	İNCİR	51	1.505	51	1.500
AYDIN	DOMATES	34	1.572	35	1.600
Toplam AYDIN		270	11.297	256	11.100
Bilecik	KİRAZ	8	134	8	200
BALIKESİR	ÖA SEBZE	20	30	20	30
BALIKESİR	ŞEFTALİ	13	161	10	150
Toplam BALIKESİR		33	191	30	180
BOLU	ELMA	20	201	20	200
BURDUR	ÖA SEBZE	20	169	20	100
BURSA	KİRAZ	36	210	30	120
BURSA	ŞEFTALİ	73	912	60	500
BURSA	ARMUT	90	2.639	80	1.000

BURSA	İNCİR	60	563	50	450
Toplam BURSA		259	4.324	220	2.070
ÇANAKKALE	ELMA	40	1.218	40	1.000
ÇANAKKALE	ŞEFTALİ	50	5.506	50	5.500
ÇANAKKALE	KİRAZ	20	234	20	200
Toplam ÇANAKKALE		110	6.958	110	6.700
ÇANKIRI	KİRAZ	19	95	20	95
ÇORUM	KİRAZ	24	200	24	200
DENİZLİ	BAĞ	115	3.751	120	3.800
DENİZLİ	KİRAZ	52	1.403	52	1.400
DENİZLİ	KEKİK			300	4.500
Toplam DENİZLİ		167	5.154	472	9.700
ELAZIĞ	ÜZÜM	24	1.315	24	1.200
ERZİNCAN	ELMA	50	470	50	470
ESKİŞEHİR	DOMATES	34	512	35	350
GAZİANTEP	BAĞ	79	3.400	60	2.200
GİRESUN	ÖA SEBZE	4	8	4	8
GÜMÜŞHANE	ÖA SEBZE	37	12	31	11
HATAY	TURUNÇGİL	180	10.955	180	10.000
ISPARTA	ELMA	100	10.000	100	10.000
İZMİR	BAĞ	68	948	60	500
İZMİR	KİRAZ	99	1.006	80	600
İZMİR	ÖA AÇIK SEBZE	80	1.094	70	900
İZMİR	ŞEFTALİ	64	1.745	60	1.500
İZMİR	TURUNÇGİL	159	3.228	120	2.500
İZMİR	AYVA	10	388	5	200
İZMİR	ÇİLEK	10	59	10	50
İZMİR	İNCİR	52	478	45	350
Toplam İZMİR		542	8.946	450	6.600
K.MARAŞ	KİRAZ	22	203	24	220

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

KARAMAN	ELMA	36	11.893	36	10.000
KARAMAN	MISIR			50	5.000
Toplam KARAMAN		36	11.893	86	15.000
KARS	ELMA	36	571	39	208
KARS	KAYISI	36	571	39	572
Toplam KARS		72	1.142	78	780
KASTAMONU	KİRAZ	15	120	10	80
KAYSERİ	ELMA	20	2.000	20	2.000
KİLİS	ÜZÜM	18	320	18	320
KOCAELİ	ARMUT	10	70	10	70
KONYA	KİRAZ	133	1.471	133	1.471
KÜTAHYA	KİRAZ	82	716	82	716
KÜTAHYA	ÖA SEBZE	24	120	24	120
Toplam KÜTAHYA		106	836	106	836
MALATYA	KAYISI	50	1.200	50	1.200
MANİSA	BAĞ	125	4.000	125	4.000
MANİSA	ÇİLEK	20	240	20	240
Toplam MANİSA		145	4.240	145	4.240
MERSİN	ÖA SEBZE	200	1.750	225	2.000
MERSİN	TURUNÇGİL	850	20.500	1.000	25.000
MERSİN	KAYISI	12	130	15	150
MERSİN	ŞEFTALİ	150	3.000	200	4.000
MERSİN	BAĞ	125	1.500	150	2.000
Toplam MERSİN		1.337	26.880	1.590	33.150
MUĞLA	ÖA SEBZE	92	692	100	700
MUĞLA	TURUNÇGİL	65	3.000	200	6.000
Toplam Muğla		157	3.692	300	6.700
NEVŞEHİR	BAĞ	20	338	20	338
NİĞDE	KİRAZ	10	200	10	200
OSMANİYE	TURUNÇGİL	22	780	25	800

SAKARYA	BAĞ	21	160	21	160
SAMSUN	BAĞ	9	30	0	0
SAMSUN	ÖA SEBZE	49	183	49	183
SAMSUN	ŞEFTALİ	15	236	24	278
SAMSUN	ARMUT	2	42	0	0
Toplam Samsun		75	491	73	461
ŞANLIURFA	ÖA SEBZE	19	142	20	130
TEKİRDAĞ	KİRAZ	5	30	6	70
TOKAT	BAĞ	50	665	50	665
TOKAT	KİRAZ	30	900	30	350
TOKAT	DOMATES	30	350	30	900
Toplam Tokat		110	1.915	110	1.915
TRABZON	ÖA SEBZE	13	10	16	9
UŞAK	ÖA SEBZE	16	18	15	17
VAN	ELMA	10	151	10	100
Genel Toplam		7.164	212.915	7.731	221.323

E. DİĞER ENTEGRE MÜCADELE ÇALIŞMALARI

1. Entegre mücadele teknik talimatı bulunan ürünlerde talimatlarına göre, entegre mücadele teknik talimatı olmayan ürünlerde ise zirai mücadele teknik talimatları ve entegre mücadele genel prensiplerine göre yapılacak mücadele çalışmalarıdır.
2. İlin ekonomisine önemli ölçüde katkısı olan ve bölgede en çok yetiştirilen ürünler öncelikle programa alınacaktır. İl Müdürlüğünün personel, araç-gereç durumu da dikkate alınarak ticarete konu olan tüm üretim alanlarına hitap edebilecek bir çalışma planı ile çiftçilerin teknik bilgi ile desteklenmesi ve gerekli zirai mücadele uygulama kontrolleri yapılacaktır.
3. Bitkisel üretimde verimlilik, insan ve çevre sağlığı dikkate alınarak öncelikle kültürel önlemler, biyolojik mücadele vb tedbirler alınmasına rağmen ilaçlı mücadelenin zorunlu olması halinde kimyasal mücadeleye son çare olarak başvurulmalıdır. Çiftçi ile olan diyalogda da bu öncelik ve hassasiyetler dikkate alınacaktır.

- Mücadelesi tamamlanmış olan uygulama raporları **form:12'e** göre hazırlanarak yılsonu beklenmeksizin Bakanlığa ve bitkisağligi@tarimorman.gov.tr gönderilir. Bitki Sağlığı Kayıt Sisteminde yer alan Diğer Entegre Mücadele modülüne zamanında veri girişleri yapılacaktır.
- Bir sonraki yılın mücadele program teklifi **form:13'e** göre hazırlanarak yılsonunda Bakanlığa ve bitkisağligi@tarimorman.gov.tr gönderilecektir. Bitki Sağlığı Kayıt Sisteminde yer alan Diğer Entegre Mücadele modülüne zamanında veri girişleri yapılacaktır.

Diğer Entegre Mücadele 2023 Yılı Uygulama Raporu :

Form:12 İli Diğer Entegre Mücadele 2023 Yılı Uygulama Raporu							
Ürün	Zararlı Organizma	Latincesi	Müc. Metodu	Uyg. (Top.)	Birimi	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi

Etkili Madde	İlaç Miktarı (Toplam)	Birimi	Formülasyon Tipi

Ürünün ildeki toplam ekiliş alanı(da)

Tanzim Eden

Tasdik Eden

Diğer Entegre Mücadele Program Teklifi :

Form:13 İli Diğer Entegre Mücadele 2024 Yılı Program Teklif Formu						
Ürün	Zararlı Organizma	Toplam ekiliş alanı(da)	Sürvey Alanı (da)	Mücadele Şekli	Tahmini Program Değeri	Birimi

Tanzim Eden

Tasdik Eden

F. TAHMİN VE UYARI SİSTEMLERİ

Bitkisel üretimde hastalık ve zararlılarla mücadelede ilaçlamanın gerekli olup olmadığına karar vermek, en uygun ilaçlama zamanını saptamak, üreticileri uyararak ve böylece onları bu zararlıların mücadelesinde para, enerji ve zaman kaybından kurtarmak, ilaçların çevreye yaptığı zararı en aza indirmek amacıyla geliştirilmiş ve eğitimlerle uygulamaya aktarılmış bir sistemdir.

Hastalık ve zararlılara karşı yapılan uygulamalarda en yüksek etkinin sağlanması, her şeyden önce o etmenin biyolojisinin ve bunun bağlı olduğu çevrenin çok iyi bilinmesi ile mümkündür.

Zararlı, konukçu ve çevre birbirine sıkı sıkıya bağlı olmaları nedeniyle, günümüzde birçok zararlı ve hastalığın mücadelesinde etmenin biyolojisi ve popülasyon yoğunluğu ile meteorolojik parametreler arasındaki ilişkileri esas alan “Tahmin ve Uyarı Sistemleri “ geliştirilmiş ve başarıyla uygulanmaktadır.

Tahmin ve Uyarı Sistemi Uygulama Prensipleri:

1. Dünyada kullanılan ve uluslararası kabul görmüş olan Tahmin ve Uyarı Sistemlerinin bütün modelleri ülkemizde de kullanılacaktır.
2. Kamu tarafından yürütülecek olan Tahmin ve Uyarı Sistemi Çalışmaları Bölge Enstitüleri işbirliği ile İl Müdürlükleri tarafından yürütülecektir.TUS satın alınırken İl Müdürlükleri ve Bölge Enstitüleri işbirliği ile bir rapor hazırlayarak bu raporla birlikte Bakanlıktan izin talebinde bulunacaktır.

Elektronik Tahmin ve Uyarı Sistemleri satın alınırken aşağıdaki prensiplere uyulacaktır:

- a. Tahmin ve uyarı modellerinin daha önce Bakanlık tarafından izinli olma şartı aranmaz.
- b. İl Müdürlükleri; Çiftçi Birlikleri, İl Özel İdaresi, Kalkınma Kooperatifleri, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, Çiftçi Grupları, Varlıklı Çiftçiler ve Özel Kuruluşlarca finanse edilen, Tahmin ve Uyarı Sistemleri ve Modellerini satın alırken, Bakanlıkla işbirliği yapacak ve izin alacaktır.
- c. İl Müdürlükleri, Elektronik Tahmin ve Uyarı Sistemlerini satın alırken ilgili Bölge Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile iş birliği yapılarak, Teknik Şartname hazırlayacaklar, teklifleri ve alımları bu teknik şartnameye göre yapacaklardır.
- d. Teklifleri değerlendirmek, seçilen sistemlere ait aletleri ve yazılım programlarını teslim almak üzere uzmanların da bulunduğu teknik komisyon/komisyonlar oluşturacaklardır.

- e. Tahmin ve Uyarı Sistemleri satın alınarak, yerine monte edildikten ve çalışmalara başlandıktan sonra; bu sistemin vali veya kaymakam başta olmak üzere mahalli yöneticilere, uygulayıcılara, çiftçilere, basın–yayın kuruluşlarına ve kamuoyuna tanıtılması için toplantılar, demonstrasyonlar ve eğitimler yapılacaktır.
- f. Mevcut Tahmin ve Uyarı Sistemlerinde bulunan mekanik aletlerden sağlıklı çalışanlarla tahmin ve uyarı çalışmalarına devam edilecektir. Gerekirse her iki sistemden elde edilen sonuçları karşılaştırmak amacıyla, elektronik sistemlerin kurulduğu yerlerde mekanik sistemlerle bir süre daha çalışmaya devam edilecektir. Mekanik aletlerden alınan veriler, bilgisayar ortamına aktarılarak, tahmin ve uyarı programında kullanılacaktır.
- g. Lokal networkler oluşturulurken, Tahmin ve Uyarı İstasyonlarının sayısı, hitap edeceği alanlar, aletlerin ve yerlerin belirlenmesinde ilgili araştırma enstitüsü uzmanları da görev alacaktır.
- h. Alımı gerçekleştirilen tahmin ve uyarı sistemi ile ilgili olarak; aşağıdaki bilgiler Bakanlığa en kısa sürede bildirilecektir.

Modeli/Firma Adı	:
Hangi zararlı etmenler için kullanılacağı	:
Hangi üründe kullanılacağı	:
Ürünün ildeki toplam ekim alanı	:
Hitap ettiği ekim/dikim alanı	:
Kurulduğu yer (Adresi)	:
Finansmanı sağlayan kurum veya kuruluşlar	:

3. İl Müdürlüklerine ait Tahmin ve Uyarı İstasyonları BSKS'nde "Tahmin ve Uyarı Sistemi" kısmında bulunan "İstasyon ekleme" formuna işlenir.

***Tahmin ve uyarı sistemi program teklifi formuna göre hazırlanarak (bitki-sagli@tarimorman.gov.tr) e-posta adresine gönderilir.**

Tahmin ve Uyarı Sistemleri Mevcut Durumu

İLLER	2022 İCRAAT		2023 PROGRAM	
	Cihaz Sayısı (adet)	Hitap Ettiği Alan (da)	Cihaz Sayısı (adet)	Hitap Ettiği Alan (da)
1. Afyonkarahisar	14	17.500	14	17.500
2. Amasya	11	6.300	11	6.300
3. Ankara	3	81.500	3	81.500
4. Aydın	2	700	2	700
5. Burdur	5	12.000	5	12.000
6. Bursa	34	560.000	34	560.000
7. Çanakkale	27	83.425	27	83.425
8. Çankırı	1	250	1	250
9. Çorum	3	750	3	750
10. Denizli	27	404.396	27	404.396
11. Edirne	1	10.000	1	10.000
12. Elazığ	4	31.055	4	31.055
13. Erzincan	8	8.000	8	8.000
14. Erzurum	6	16.325	6	16.325
15. Gaziantep	1	47.300	1	47.300
16. Hatay	5	50.200	5	50.200
17. Isparta	32	200.500	32	200.500
18. İğdir	3	9.286	3	9.286
19. Kahramanmaraş	8	50.255	8	50.255
20. Karabük	1	250	1	250
21. Karaman	18	61.600	18	61.600
22. Kayseri	13	63.100	13	63.100
23. Kırklareli	3	26.305	3	26.305
24. Kocaeli	4	5.000	4	5.000
25. Konya	27	202.000	27	202.000
26. Malatya	7	27.175	7	27.175
27. Manisa	49	1.946.520	49	1.946.520
28. Mardin	2	2.000	2	2.000

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

29. Mersin	7	70.000	7	70.000
30. Muğla	5	86.000	5	86.000
31. Nevşehir	6	60.000	6	60.000
32. Niğde	16	175.450	16	175.450
33. Sakarya	8	100.700	8	100.700
34. Samsun	5	5.218	5	5.218
35. Sivas	5	29.455	5	29.455
36. Tekirdağ	5	24.395	5	24.395
37. Tokat	10	30.000	10	30.000
38. Uşak	3	4.700	3	4.700
39. Van	5	29.138	5	29.138
40. Yalova	4	5.703	4	5.703
Toplam	398	4.544.451	398	4.544.451

Form:14 İli Tahmin ve Uyarı Sistemi Yılı Teklif Formu

İstasyon sayısı	Ürün Adı	Zararlı Organizma	Hitap Ettiği Alan (da)	Uygulama Alanı (da)

- a. Ürünün ildeki toplam ekiliş alanı(da) :
- b. Hitap ettiği alanın toplam ekiliş içerisindeki payı (%) :
- c. Mücadele yapılan alan (da) :

Tanzim Eden

Tasdik Eden

Form:15 İli Tahmin ve Uyarı Sistemi Yılı Uygulama Raporu

İstasyon Adı	Ürün Adı	Zararlı Organizma	Ürünün toplam ekiliş alanı (da)	Hitap ettiği alan (da)	Uygulama alanı (da)	Uyarı Tarihi

Tanzim Eden

Tasdik Eden

G. BİYOLOJİK VE BİYOTEKNİK MÜCADELE

Biyolojik mücadele; gerek çevrede mevcut ve etkili doğal etmenlerin, gerekse insan müdahalesi ile suni olarak üretilen faydalıların zararlılar üzerinde etkinliklerinin artırılması ile zararlı organizmaların kontrol altına alınmasıdır.

Biyoteknik mücadele ise; hedeflenen zararlı türlerin biyolojik, fizyolojik ve davranış özellikleri üzerinde etkili olan bazı yapay veya doğal maddeler kullanılarak, zararlıların normal özelliklerini bozmak suretiyle uygulanan yöntemlerle yapılan mücadeledir.

Bitkisel üretimde Entegre Mücadele prensipleri çerçevesinde kültürel tedbirler ve biyolojik/biyoteknik **mücadeleye öncelik verilerek zararlı organizmaların kontrol altına alınması sağlanmalı, bunların yetersiz kalması durumunda kimyasal mücadele** son çare olarak düşünölmelidir.

1. Turunçgilde turunçgil unlubiti ve pamuklu beyazsinek takip edilmesi ve biyolojik mücadele yapılmasına yönelik çalışmalara önem verilmesi,
2. Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla çiftçi eğitim, yayım çalışmalarına ağırlık verilmesi ve tarla günlerinin yapılması gerekmektedir.

Bitkisel Üretimde Biyolojik/Biyoteknik Mücadele Uygulamaları Desteklemesi Genel Prensipleri:

1. Bakanlığımız tarımsal desteklemeleri ile ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnemesinin Resmi Gazete’de yayımlanmasının ardından Biyolojik/Biyoteknik Mücadele Destekleme Ödemesi Uygulama Tebliği hazırlanır.
2. Desteklemelere ilişkin uygulama tebliği Resmi Gazete’de yayımlandıktan sonra üreticilerin bilinçlendirilmesi için eğitim yayım çalışmalarına başlanır.
3. Uygulamaların takibi için uygulama tebliği Resmi Gazete’de yayımlandıktan sonra tebliğde belirtilen tarihler dikkate alınarak üretici başvuruları kabul edilir.
4. Destekleme ödemesinden faydalanmak amacıyla üretici tarafından beyan edilen belgelerin ve uygulama bilgilerinin uygunluğu il/ilçe müdürlüğüne kontrol edilir ve uygulama tebliği esasları çerçevesinde başvuru değerlendirmelerinden sonra sisteme (TBS) girişleri yapılır. Girişlerin yapılabilmesi ve icmallerin alınabilmesi için İl sistem kilidinin açılması talebi ve sistem ile ilgili yaşanabilecek her türlü sorun vakit geçirilmeden bitkisagligi@tarimorman.gov.tr adresine bildirilir.
5. İl/ilçe müdürlüğü tarafından destekleme ödemesinden faydalanacak üreticilerin, üretici bilgileri ve destekleme ödemesi bilgileri İcmal-1’e işlenerek askıya çıkartılır. Askı süresi sonunda yapılan işlemlerle İcmal-1 kesinleştirilir.

6. İlçe müdürlüklerinin oluşturdukları İcmal-1 ve İcmal-2'ler tebliğde belirtilen tarihler dikkate alınarak il müdürlüğüne bildirilir.

7. Kesinleşen ödemeye ilişkin İcmal-3'ler il müdürlüğünce düzenleyen, kontrol eden, onaylayan şekilde elektronik imza (e-imza) ile imzalanarak Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne gönderilir.

8. İcmal-3'te adı geçen personellerin üst yazının onay akışında da mutlaka parafçı/imzacı olarak yer alması gerekmektedir.

9. Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere ait uygulama alanları desteklemeye esas olmak üzere yılı içerisinde üretim ve mücadele sezonu boyunca yerinde kontrol edilir ve tutanak altına alınır.

10.Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede Bakanlığımız tarafından tavsiyelendirilen Biyolojik Mücadele etmenleri ve biyoteknik mücadele ürünlerinin (feromon, tuzak vb) tavsiyelerine uygun kullanılmasına dikkat edilir.

H. DOMATES GÜVESİ EYLEM PLANI

Domates Güvesi (*Tuta absoluta*) ile mücadelede kültürel, biyolojik, biyoteknik ve kimyasal mücadele yöntemleri uygulanmaktadır. Zararlı, Bakanlığımızın bitki sağlığı yıllık mücadele programında yer almakta olup teknik talimatlar çerçevesinde mücadelesi ve bilgilendirme çalışmaları yürütölmektedir.

İl/ilçe bazında teknik ekipler oluşturularak, zararlı yıl boyu takip edilerek çıkış zamanı, popölasyon yoğunluğu ve ekonomik zarar eşiği (EZE) seviyesi ile mücadelesi yapılması gereken yerler ve mücadele tarihleri belirlenerek çiftçilere duyurulacaktır.

Örtüaltında ve açık alanda yetiştirilen domateslerde Domates Güvesi ile mücadelede kullanılan biyolojik ve biyoteknik mücadele ürünleri tarımsal desteklemeler kapsamında olduğundan uygulamanın yaygınlaştırılması için çiftçi bilgilendirme çalışmalarına ağırlık verilecektir.

Domates hasadı biten illerde kültürel mücadele (bitki artıkları yok etme ve solarizasyon) çalışmaları yapılacaktır.

Yapılan çalışmalardan Form (4)'te belirtildiği üzere yıl boyunca Bakanlığa (bitkisagligi@tarimorman.gov.tr) her ayın takip eden ilk haftasında raporlarla bilgi verilecektir.

Form (4) Domates Güvesi Mücadelesi Çalışma Raporu

Tablo (1)İli 2023 Yılı Domates Güvesi	
İlçe Adı	Ekip Sayısı	Personel Sayısı

*Aylık olarak gönderilecektir.

Tablo (2) İli 2023 Yılı Domates Güvesi Tuzak Sayımları				
İlçe Adı	Tuzak Sayım Tarihi	Tuzak Sayısı (ad.)	Tuzaklardaki Ergin Birey Sayısı (ad) (min-max)	Yeşil Aksamdaki Zarar Oranı (%)	Meyvedeki Zarar (Vuruk) Oranı (%)

*Aylık olarak gönderilecektir.

Tablo (3)İli 2023 Yılı Domates Güvesi Mücadelesi Çiftçi Eğitimleri				
İlçe	Mahalle/Köy	Çiftçi Sayısı	Dağıtılan Afiş Sayısı (Adet)	Dağıtılan Liflet Sayısı (Adet)	Basın-Yayın Çalışma Sayısı (Adet)

*Aylık olarak gönderilecektir.

Tablo (4)	... İli 2023 Yılı Domates Güvesi Mücadelesine Yönelik Sektör Eğitimleri							
İlçe	İşleme-Paketleme Tesisi Çalışanları		Ürün Alıcıları		İhracatçılar		STK	
	Toplantı sayısı	Katılımcı Sayısı	Toplantı sayısı	Katılımcı Sayısı	Toplantı sayısı	Katılımcı Sayısı	Toplantı sayısı	Katılımcı Sayısı

*Aylık olarak gönderilecektir.

Tablo (5) İli 2023 Yılı Domates Güvesi Mücadelesi Duyuru, Bilgilendirme Çalışmaları		
İlçe	Mücadele Duyuru Tarihi	Mücadele Duyuru Yöntemi (SMS, Afiş, Anons, Cuma Hutbe vb)	Ulaşılan Üretici Sayısı

*Aylık olarak gönderilecektir.

Tablo (6) İli 2023 Yılı Domates Güvesi Mücadelesi Uygulama Raporu		
İlçe	Mücadele Baş/Bit. tarihi	Mücadele Yöntemi	Mücadele Uygulama Alanı (da)

*Yıllık olarak gönderilecektir.

-Yukarıdakilerin dışında yapılanlar (Kısa bilgi notu)

IV. KARANTİNA HİZMETLERİ

A. BİTKİ PASAPORTU ÇALIŞMALARI

Bitki pasaportu sistemi, zararlı organizma taşıyıcısı olabilecek bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bunları üreten, ithalatını ve ticaretini yapan ve depolayanları kayıt altına almak, bu materyallerin hareketlerini izlemek, herhangi bir zararlı organizmaya rastlanması durumunda kaynağı bulunarak gerekli tedbirleri zamanında almak amacıyla 12.01.2011 tarihli ve 27813 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelik çerçevesinde yürütölen bir karantina uygulamasıdır.

Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik Uygulama Talimatı (BPT)

Bu Talimat, zararlı organizma taşıyıcısı olabilecek bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeleri üreten, ithalatını ve ticaretini yapan ve depolayanları kayıt altına almak, bu materyallerin hareketlerini izlemek, Bitki Pasaportu ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmelikte yer alan bir zararlı organizmaya rastlanması durumunda kaynağı bulunarak gerekli tedbirleri almaya yönelik esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

a. Müdürlüklerin Sorumlulukları

1. Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik (BPSOKAHY) eklerinde yer alan ve ölkemizde sınırlı olarak bulunan zararlı organizmalar buldukları yerlerde kontrol altına alınarak, yayılışlarının önlenmesi için gerekli kültürel, kimyasal ve kanuni tedbirler Müdürlüklerce alınır.
2. BPSOKAH Yönetmelik ekinde listelenmiş bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeleri üretenler, depolayanlar, ithalatını ve ticaretini yapanlar Bitki Pasaportu Sistemine kayıt edilir.
3. BPSOKAH Yönetmeliğin ekinde yer alan bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ithalatı gerçekleştirildikten sonra diğer illere nakilleri esnasında Bitki Pasaportu (BP) düzenlenir.
4. İhracatta, BPSOKAH Yönetmeliğin ekinde listelenmiş üretim materyallerinin üretildiği/depolandığı İl'den, ihracatın yapılacağı İl'e kadar BP düzenlenmesi gerekmektedir.
5. Bitki Pasaportu uygulamalarının denetlenmesine ağırlık verilir. Sisteme kayıt olmamış ve pasaport taşımayan üretim materyali üretici ve satıcıları ile ilgili gerekli idari yaptırımlar uygulanır.
6. BPSOKAH Yönetmelik çerçevesindeki faaliyetler öлке genelinde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün idaresinde Bakanlık İl/İlçe Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ve Zirai Karantina Müdürlükleri tarafından yürütölür.

7. M¼d¼rl¼kler tarafından, ¼retici alt birlikleri, k¼y muhtarlıkları, tarımsal amaçlı kooperatifler, ziraat odaları, tarım kredi kooperatifleri ile diğer t¼m paydaşlara, “Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sistemi (BPKTS)” ve ilgili Y¼netmelik ve değişiklikleri hakkında bilgilendirme toplantıları d¼zenlenir.
8. BP basma yetkisi M¼d¼rl¼klerce operat¼r¼n talebi ¼zerine başlangıç ve bitiş tarihini belirtecek şekilde yazılı olarak verilerek takibi sağlanır.
9. T¼zel kişilik adına ¼retim yapacak ¼retici m¼racaatları, S¼zleřmeli ¼retim İle İlgili Usul ve Esaslarına Hakkındaki Y¼netmelik’e g¼re yapılır.
10. Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sisteminde bir operat¼r ¼in bulunduğu ilde tek Kayıt Numarası kullanılacak olup bitki listesi operat¼r¼n kendisi/sorumlu kişi tarafından da eklenebilir.
11. Farklı illerde ¼retim yapılması durumunda, tohum, fidan, fide, s¼s bitkisi ¼retici Belgesi kontrol edilerek BP ¼in ofis kontrol¼ ayrıca yapılır. Her il ¼in ayrı operat¼r kaydı ve Kayıt Sertifikası d¼zenlenir.
12. Aynı ilin farklı ilçelerinde parseli bulunan ¼reticiler ¼retim alanının bulunduğu ilçelerem¼raaat eder, ¼n denetimi onaylayan ilçe Kayıt Sertifikasını d¼zenler. BP basma yetkisi ile diğer işlemler de ¼retim yerinin bulunduğu ilçe m¼d¼rl¼kleri tarafından y¼r¼t¼l¼r.
13. Aynı ilin farklı ilçelerinde ¼retim yapan operat¼r¼lerin parsellerinden biri bulaşık bulunmuş ise sadece o parsel sistemde pasife edilir ve o parsel ¼in gerekli karantina tedbirleri uygulanır.
14. BPSOKAH Y¼netmelięin Ek-1’in 1.1, 1.2, 1.3, 1.4’inde yer alan ¼retim materyalleri nihai t¼keticieye gidinceye kadar BP taşıma zorunluluğu bulunmaktadır.
15. M¼d¼rl¼kler, operat¼rlere bu talimatta yer alan “Operat¼r¼lerin Sorumlulukları ve Uyması Gereken Kuralları” (EK-3) kayıt işleminde ¼nce yazılı olarak bildirirler.
16. Tarım Bilgi Sistemi (TBS) kapsamında yazılımı hazırlanan Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sisteminin kullanımına y¼nelik kişisel verilerin gizliliği ve sistemden sadece tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla Bakanlık; Sistem sorumlusu olarak; İl M¼d¼rl¼klerinde; şube m¼d¼r¼ (il yetkilisi), Karantina M¼d¼rl¼kleri ve Araştırma Enstit¼s¼ M¼d¼rl¼klerinde ise; g¼rev atama ve yetkilendirme işlemlerini yapabilecek bir idareci personelin tanımlamasını yapmıştır.

Sistem sorumluları ise; İl/ilçe Müdürlüklerinde sistemde çalışacak personeli, Karantina Müdürlükleri ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinde ise; görev ataması veya yetkilendirme yapacağı personelle sözleşme yaptıktan sonra kendi kullanıcılarını oluşturarak yaptıkları bu sözleşmeleri Müdürlüklerinde muhafaza edeceklerdir.

Sistem sorumluları kendi oluşturdukları kullanıcılarının; emeklilik, tayin, görev değişikliği vs. olması durumunda ise sistemden düşümlerini yaparak pasif duruma getirmesi gerekmekte olup aktif durumda bulunan kullanıcılarının ise takibini yapacaktır.

Bakanlık; sadece Sistem sorumlularının tanımlamasını yapmakta olup, Sistem sorumlusunun değişmesi halinde yeni kullanıcı sözleşmelerinin Bakanlığa göndermesinden sonra Sistem sorumlusunun tanımlaması yapılacaktır.

17. Veri tabanına işlenen bilgiler sürekli güncel tutulacaktır. Müdürlükler tarafından verilen randevu ve işletme ziyareti, yapılan resmi kontroller, numune alma, analiz sonuçları, parselin güncel kaydı ile durumu, ve diğer iş ve işlemlerin uygulamaları esnasında da kayıtlarını güncel tutmalıdır.

18. Sertifikasyon amacıyla yapılan bitki sağlığı kontrolleri, Bitki Pasaportu düzenlenmesi için yeterli kabul edilecek ve tekrar bitki sağlığı kontrolü yapılmayacak, tekrar muayene ücreti alınmayacaktır.

19. Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sisteminde BP'nun basılmadığı durumlarda (ana sunucuya bağlı sorunlar vs);

- Öncelikli olarak gün içerisinde kayıt sisteminin açılması beklenecektir.
- Sadece o güne ait olmak şartı ile Bitki pasaportları basım ve gerekli düşümlerinin yapılıp operatör tarafından pasaportlar temin edilinceye kadar söz konusu üretim materyallerinin sevk edileceği Müdürlüğe durumu bildiren resmi bir yazı ile gönderilir.

20. Fidan bekletme alanlarından laboratuvarlara analiz yapılmak üzere örnekler gönderilirken durum İl/ilçe müdürlükleri tarafından üst yazıda belirtilmelidir.

b. Kayıt Altına Alma

1. Ek-1'de listelenmiş olan bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin üretimini, ithalatını, depolamasını ve ticaretini yapacak operatörlerin Bitki Pasaportu kullanmaları zorunludur.
2. Operatörlere, Müdürlüklerce "Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğe" göre gerekli şartları sağladığında "Taahhütname" imzalatılarak Kayıt Sertifikası verilir.

3. Yönetmeliğin Ek-1'in 2.5'de yer alan listelenmiş tohumların (ayçiçeği, yonca, domates, fasulye) üretileceği alanlardan toprak analizi istenmez.
4. İthalatçı için düzenlenen bitki pasaportlarında her bir Bitki Sağlık Sertifika Numarası ile lot numarasının veri girişleri yapılacak olup, dolayısıyla her bir lot için ayrı Bitki Pasaportu düzenlenir.

c. İşletmelerin Denetimleri

1. Müdürlüklerce, operatörler yılda en az bir defa kontrol edilecektir. Yapılan kontrollerde Yönetmelik ve Uygulama Talimatı hükümlerinin karşılanmadığı tespit edilirse, belirtilen minimum kontrol oranı arttırılacaktır.
2. Operatörler, Yönetmeliğe göre ilk yapılan yıllık denetimdeki muayene ve analiz ücretlerini ile Müdürlükler tarafından basılan Bitki Pasaportu basım ücretlerini karşılayacaklardır.
3. Denetimler, Müdürlüklerde en az ikişer teknik elemanın bulunduğu Denetim Ekipleri tarafından yapılacaktır. İlçelerde yapılan denetimlere İlçe Müdürlüğü personelinen de katılım sağlanacaktır. Sertifikalı üretimlerde denetim yapan teknik elemanlardan biri sertifikasyondan diğeri bitki pasaportundan sorumlu ziraat mühendisi olacaktır.
4. "Denetim Ekipleri"nin oluşturulması, denetim programlarının planlanması ve takibi konusunda yapılacak işlemler; Müdürlüklerde ilgili birim amiri tarafından koordine edilecektir.
5. "Denetim Ekipleri" ilgili birim amiri başkanlığında, yılda en az 1 defa, yapılan çalışmaları değerlendirmek üzere toplanacaktır. Toplantıda görüşülen konular rapor halinde tutanak altına alınacaktır.
6. Müdürlüklerce yapılan program çerçevesinde yürütölen denetim faaliyetlerinde, denetlenen operatör sayıları ve üretim alanları ile ilgili bilgiler dosyasında muhafaza edilecektir. İstenildiği takdirde Genel Müdürlüğe bildirecektir.
7. Denetim aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

Denetim Öncesi Hazırlık:

1. Kayıt işlemleri gerçekteştirilmiş, Kayıt Sertifikası alan ve Kayıt Numarası olan operatörlerin denetimleri habersiz de yapılabilir.
2. Denetime gidilirken, BPKS'den işlemede bulunan bitkilerle ilgili veriler ve eğer işlemede daha önce denetim yapılmışsa önceki ziyaretlerde doldurulan denetim formu, denetim sırasında bulundurulacaktır.

Denetim:

1. Denetimler, ilgili Yönetmelikte yer alan “Resmi Kontroller ve Resmi Önlemlere” göre yapılacaktır.
2. Denetimlerde, operatörün temin edeceği arazi haritası/krokisi ile ekili ve dikili ürünlerin dağılımı kontrol edilecektir.
3. Arazi kontrolü sonucunda, Yönetmeliğin Ek-8’inde yer alan yıllık denetim formu iki suret düzenlenecektir. Düzenlenen formun bir sureti operatöre verilecek, bir sureti de Müdürlüklerde kalacaktır.
4. Gerek görüldüğünde operatöre eksikliklerin giderilmesi için süre verilecektir.

Müdürlüklerde Tutulacak Kayıtlar ve Bulundurulacak Belgeler

1. Müdürlükler tarafından basılan/bastırılan Bitki Pasaportlarının (BP) tarih, adet ve operatör bilgilerine ilişkin kayıtlar,
2. Operatörlerin başvuru formları, taahhütnameler, kayıt sertifikaları,
3. “Denetim Ekibi”nin oluşturulması, denetim programlarının planlanması ve takibi konusunda yapılan işlemlere ilişkin kayıtları,
4. “Denetim Ekipleri” ile ilgili birim amiri başkanlığında, yılda en az 1 defa çalışmaları değerlendirmek üzere yapılan toplantılara ait tutanaklar,
5. Denetimlerde doldurulan “Denetim Raporu”nun en az bir sureti,
6. İdari yaptırımlar ile ilgili dökümanlar bulundurulacaktır.
7. Her yıl 31 Aralık tarihinde aşağıda yer alan Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sistemi yıl sonu icmalı hazırlanarak Genel Müdürlüğe gönderilir.

d. İdari Yaptırımlar

Yapılan denetimlerde, 5996 Sayılı Kanun/7 inci Kısım/Resmi Kontroller/32 inci madde hükümleri doğrultusunda, idari yaptırım tespiti yapan Müdürlük tarafından uygulanır. Fatura/müstahsil ya da sevk irsaliyesi kontrol edilerek üretimin yapıldığı yer tespit edilerek, ilgili Müdürlüğe resmi yazı ile durum bildirilir. Bildirimi alan Müdürlük tarafından Yönetmelik hükümlerinin uygulanması sağlanır.

OPERATÖRLERİN SORUMLULUKLARI VE UYMASI GEREKEN KURALLAR

1. Ürettiği materyallerinin güncel planını tutmak.
2. Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin alımı, satımı ve üretimi ile ilgili kayıtları tutmak ve bu kayıtları en az üç yıl süreyle saklamak.
3. İlgili Müdürlük ile görüşmeleri yürütmek üzere bitki üretimi ve bitki sağlığı konularında teknik açıdan deneyimli sorumlu bir kişiyi yetkilendirmek.
4. Satın alınan bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelere ait bitki pasaportları ile basılan bitki pasaportlarına ait bilgi ve belgeleri en az bir yıl süreyle saklamak.
5. İhtiyaç olduğu aşamada ilgili Müdürlükten teknik destek almak suretiyle kendi iç kontrollerini yaparak, herhangi bir bilinmeyen zararlı organizmaya rastlanılması durumunda ilgili Müdürlüğe ivedilikle bilgi vermek.
6. Resmi kontrollerin gerçekleştirilebilmesi, numune alınabilmesi, kayıtların ve diğer belgelerin kontrol edilebilmesi için bitki sağlığı kontrolörlerine gerekli kolaylıkları sağlamak.
7. Bitki sağlığı kontrolörlerinin yaptığı resmi kontroller neticesinde, gerekli görülen örnekleme, izolasyon, söküm, işleme, işaretleme, mücadele, imha gibi bitki sağlığı önlemlerini ve Ek-7/A ve Ek-7/B'de yer alan özel şartların yerine getirilmesini sağlamak.
8. Yıllık olarak bitki ve bitkisel ürünlerin miktarını ve üretimlerinin durumunu veya değişiklikleri ilgili Müdürlüğe bildirmek.
9. Genel Müdürlük tarafından hazırlanan talimat ve kılavuzlar çerçevesinde gerektiğinde ve belirlenen zamanlarda görsel muayene yapmak.
10. Yemelik patates üreticileri için aynı parsele üç yılda bir defa dikim yapmak.

B. BİTKİ KARANTİNASI ÇALIŞMALARI

1. Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmeliğin Ek-1'inde yer almayan ve karantinaya tabi zararlı organizma taşıma ihtimali bulunan bitkilerde bitki sağlığı kontrolleri yapılır.
2. Tüplü fidan, fide ve süs bitkileri üretiminde;
 - Üretim yerinde tüpler ve toprak arasında izolasyon sağlanır.
 - Yüzey akışının üretim alanına geçişini önleyici tedbirler alınır.
 - Tohumun çimlendirilmesi, çeliklerin köklendirilmesi ve üretimde kullanılan toprak, gübre, kum, torf, perlit ve benzeri harçlar toprak kökenli zararlı organizmalardan arındırılması amacıyla Bakanlıkça uygun görülen metotlardan birisiyle temizliğe tabi tutulur ve/veya temiz olduğu belgelenir.

3. Sebze fideliklerinde üretim izinli, tescilli veya ticari sebze kaydında olan tohumlar kullanılır, zararlı organizmalardan temiz olduğu belgelendirilir.
4. Aynı serada yetiştirilen meyve fidanı, sebze ve süs bitkileri fideleri üretim alanları arasında zararlı organizmaların bulaşmasını önleyici tedbirler alınır.
5. Fidanlık, süs bitkileri ve çiçek soğanı üretim alanları vejetasyon, kesim ve söküm döneminde en az birer defa, fidelikler ise satıştan evvel en az bir defa kontrol edilir. Muayeneler fidan, fide, süs bitkisi ve çiçek soğanı yığınları ile parsellerde bulunan üretim materyalinin tümünü temsil edecek şekilde, en az % 2'si karantinaya tabi zararlı organizmalar yönünden gözle incelenir. İnceleme sonucu gerekli görüldüğü hallerde örnek alınır ve teşhis edilmek üzere araştırma kuruluşuna veya zirai karantina müdürlüklerine gönderilir ve analiz sonucuna göre gerekli tedbirler alınır.
6. Çiçek soğanı dikimi yapıldığı yıl, söküm ve ihracat söz konusu olmasa dahi vejetasyon ve söküm dönemi kontrolleri yapılır.
7. Çiçek soğanı ve süs bitkileri vejetasyon ve söküm dönemi kontrollerine ilaveten, soğan ve çoğaltım materyal depolaması yapılan yerler de dikimden önce en az bir defa kontrol edilir.
8. Açık arazide yetiştirilen topraklı sevk edilecek fidanların söküm döneminde Müdürlüklerde görevli teknik elemanlar tarafından nematolojik yönden makroskobik kontrolü yapılır. Şüpheli görülen durumlarda toprak ve bitki örneği bu talimatın ekinde yer alan örnekleme metoduna uygun olarak alınır ve araştırma kuruluşuna veya zirai karantina müdürlüklerine gönderilir.
9. Vejetasyon döneminde yapılan muayene ve kontrollerde tespit edilen, karantinaya tabi olup da mücadelesi mümkün olan zararlı organizmalarla, fidanlık, süs bitkileri ve çiçek soğanı üreticilerinin öncelikle mücadele yapmaları sağlanır.
10. Yeni kurulacak asma fidanlıklarında Bağ kök uru (*Agrobacterium vitis*) riskine karşı **en az beş yıl süreyle** bağcılık yapılmamış olması gerekir.
11. Tüplü ve açık arazide yetiştirilen bağ fidanlarından söküm döneminde her bir anaç-çeşit kombinasyonundan ve parselden en az onar adet numune alınarak Bağ kök uru hastalığı (*Agrobacterium vitis*) yönünden analiz edilmek üzere enstitü/karantina müdürlüklerine gönderilir. Bulaşıklık tespit edilmesi durumunda Zirai Mücadele Teknik Talimatları doğrultusunda işlem yapılır.
12. Zeytin fidanlarında her üretim parseli için % 2'nin üzerinde Zeytin dal kanseri (*Pseudomonas savastanoi* pv. *savastanoi*) ile bulaşıklık tespit edildiğinde bulaşık fidanların satışına izin verilmeyerek imha edilir.

13. Badem fidanlarında her üretim parseli için % 2'nin üzerinde Badem dal kanseri (*Pseudomonas amygdali*) ile bulaşıklık tespit edildiğinde bulaşık fidanların satışına izin verilmeyerek imha edilir.
14. Fidanlıklarda Kök kanseri (*Agrobacterium tumefaciens*) ile bulaşık olduğu belirlenen bitkiler imha edilir, temiz çıkan bitkiler ise Kök kanserine karşı koruyucu etkili ilaçlarla ilaçlanarak satışına izin verilir.
15. Turunçgil pamuklu beyaz sineği (*Aleurothrixus flaccoccus*) ve Turunçgil unlu biti (*Pseudococcus viburni*) ile bulaşık olan yerlerden diğer yerlere dağıtımı yapılacak fidanlara dağıtım öncesi yazlık yağ (beyaz yağ) uygulaması yapılır.
16. Karpuz bakteriyel meyve lekesi (*Acidovorax avenae* subsp. *citrulli*) ve Çeltik beyaz uç nematodu (*Aphelenchoides besseyi*) ile bulaşık olan illerde karantina tedbirleri titizlikle uygulanır.
17. Ülke genelinde bağ üretim alanlarında *Candidatus* Phytoplasma vitis (Flavescence Doree Phytoplasma-FD), *Candidatus* Phytoplasma solani (Bois noir-BN) fitoplazmalarının sürveyleri sürvey talimatına göre yapılır.
18. Şarka Hastalığı ile Mücadele Hakkında Talimat kapsamında Şarka virüsü sürveyi yapılır.
19. Bakanlığımızın 29.03.2006 tarih ve 10229 sayılı 20'nolu tamimi ve Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt altına Alınması Hakkında Yönetmeliğin Ek-7/B gereğince, Şarka Virüsü yönünden temiz olan Malatya, Elazığ ve Şanlıurfa illerine, sertifikası ve BP'si olmayan ve vejetasyon periyodunda virüs hastalıkları yönünden kontrole tabi tutularak virüsten ari olduğu araştırma kuruluşlarınca belgelendirilmemiş, sert çekirdekli meyve fidanları (zeytin fidanı dahil) ve aşı gözü, damızlık kalem gibi üretim materyallerinin girişi yasaktır.
20. *Xylella* yaprak yanıklığı (*Xylella fastidiosa*) ile ilgili tüm illerde gözlemler yapılır, şüpheli durumlarda numuneler alınarak analize gönderilir. Aşağıdaki tabloda yer alan iller tarafından ise belirtilen konukçu ve sayılarda numuneler alınarak ilgili Enstitü/Karantina Müdürlüğüne analiz için gönderilir. Enstitü/Karantina Müdürlükleri yapılan analiz sonuçlarını yıl sonunda Bakanlığa bildirir.
21. İl Müdürlüklerince analiz edilmek üzere alınan numuneler enstitü müdürlükleri veya zirai karantina laboratuvarlarına gönderilir.
22. Karantina tedbirlerinin uygulandığı alanlar üretime açılmadan önce Bakanlıktan görüş alınır.

Xylella fastidiosa 2023 Yılı Numune Alma Tablosu				
Sıra No	Sorumlu Enstitü	İller	Ürün	Planlanan Numune Sayısı
1	Adana Biyolojik Mücadele A.E.	Adana	Zeytin	3
2		Adana	Turunçgil	4
3		Adana	Konukçu süs bitkileri	3
4		Hatay	Zeytin	3
5		Hatay	Turunçgil	3
6		Hatay	Badem	3
7		Gaziantep	Zeytin	3
8		Gaziantep	Asma	3
9		Gaziantep	Badem	2
10		Kilis	Zeytin	3
11		Osmaniye	Zeytin	3
12	Ankara Zirai Mücadele Merkez A.E.	Afyonkarahisar	Badem	2
13		Afyonkarahisar	Kiraz	2
14		Ankara	Badem	3
15		Kahramanmaraş	Zeytin	3
16		Kahramanmaraş	Asma	3
17		Kayseri	Asma	2
18		Karaman	Kiraz	3
19		Karaman	Asma	3
20		Karaman	Badem	2
21		Konya	Badem	2
22		Kırşehir	Badem	2
23		Yozgat	Asma	3
24		Tokat	Asma	3
25		Samsun	Asma	2
26	Amasya	Kiraz	2	
27	Antalya Zirai Karantina Müdürlüğü	Antalya	Zeytin	3
28		Antalya	Turunçgil	5
29		Antalya	Badem	3
30		Antalya	Konukçu süs bitkileri	3
31		Burdur	Asma	2
32		Isparta	Badem	2

33	Diyarbakır Zirai M¼cadele A.E.	Adıyaman	Zeytin	3
34		Adıyaman	Asma	2
35		Diyarbakır	Asma	3
36		Diyarbakır	Badem	2
37		Elazığ	Asma	2
38		Elazığ	Badem	2
39		Mardin	Asma	3
40		Şanlıurfa	Zeytin	3
41		Şanlıurfa	Asma	2
42		Şanlıurfa	Badem	2
43	Yalova Atat¼rk Bahçe K¼lt¼rleri Merkez A.E.	Balıkesir	Zeytin	5
44		Balıkesir	Badem	2
45		Bursa	Asma	3
46		Bursa	Konukçu s¼s bitkileri	3
47		Çanakkale	Zeytin	5
48		Çanakkale	Badem	3
49	İstanbul	Konukçu s¼s bitkileri	3	
50	İzmir Bornova Zirai M¼cadele A.E.	İzmir	Zeytin	5
51		İzmir	Turunçgil	3
52		Manisa	Zeytin	5
53		Manisa	Asma	5
54		Manisa	Badem	2
55		Muğla	Zeytin	5
56		Muğla	Turunçgil	3
57		Muğla	Badem	3
58	İzmir Zirai Karantina M¼d¼rl¼đ¼	Aydın	Zeytin	5
59		Aydın	Turunçgil	3
60		Denizli	Zeytin	3
61		Denizli	Asma	5
62		Denizli	Badem	3
63		İzmir	Konukçu s¼s bitkileri	2
64	Mersin Zirai Karantina M¼d¼rl¼đ¼	Mersin	Konukçu s¼s bitkileri	3
65		Mersin	Zeytin	3
66		Mersin	Turunçgil	5
67		Mersin	Asma	5
68		Mersin	Badem	3
			TOPLAM	207

PATATESTE KARANTİNA ÇALIŞMALARI

Tohumluk Patateste BP

1. Tohumluk patates üretimi, ithalatı, depolaması ve ticaretini yapanların BP sistemine kayıt olması ve tohumluk patatesin Bitki Pasaportu ile ülke içerisinde dolaşımının sağlanması zorunludur.
2. Tohumluk patates üreticilerinin başka bir ilde depolama yapmaları halinde, Bitki Pasaportu tohumluk üretiminin yapıldığı ilde düzenlenir. Bitki sağlığı kontrollerinin tamamlanması için gideceği İl Müdürlüğüne yazı ile bilgi verilir.
3. Müdürlüklerce, tohumluk patates operatörlerinin Bitki Pasaportu Yönetmeliği çerçevesinde yapılması zorunlu resmi denetimleri yılda en az bir kez gerçekleştirilerek belgeler (fatura, sevk irsaliyesi, müstahsil makbuzu vs.) kontrol edilir. Belgeler ile üretilen/depolanan/satılan miktarlar teyit edilir.

Yemeklik patateste BP

1. Yemeklik patates üretimi yapacak üreticiler üretim yeri ile ilgili kayıtlarını yaptırmalıdır.
2. Patates üreticileri Bakanlığımız kayıt sistemlerinden üretim yeri ile ilgili herhangi birine kayıt olmak için başvurduklarında BP sistemine de kayıt olma şartının aranarak üretim alanı ile ilgili bilgilerin birbiriyle uyumlu olması gereklidir.
3. Müdürlüklerce, BPSOKAH Yönetmeliği çerçevesinde yapılması zorunlu yıllık denetimleri **yılda en az bir kez** gerçekleştirilerek patates üreticilerinin **belge** (fatura, sevk irsaliyesi, müstahsil makbuzu vs.) **kontrolleri** yapılır. Belgeler ile üretim miktarları teyit edilir.
4. Yemeklik patates üretim alanları yılda en az bir kez kontrol edilir ve Yıllık Denetim Formu düzenlenerek dosyasında muhafaza edilir.
5. Yemeklik patateslerin parsel bazında ayrı ayrı depolanması konusunda üreticilere gerekli eğitimler verilmelidir.

Patates Karantina Etmenleri

1. Patates siğili görülen illerde Patates siğili ile ilgili karantina tedbirlerine uyulur. Patates siğili nedeniyle alternatif ürün desteklemesi yapılan parsellerde ekim yasağı ile ilgili kontroller titizlikle yapılır.
2. Patateste kahverengi çürüklük ve domateste bakteriyel solgunluk (*Ralstonia solanacearum*), Patates halka çürüklüğü (*Clavibacter sepedonicus*) ve Patates kist nematodları (*Globodera pallida*, *G. rostochiensis*) etmenleri için karantina tedbirlerine titizlikle uyulur.

3. Patates güvesi (*Phthorimaea operculella*) ile mücadelede kültürel önlemlerin önemi ve özellikle menşelerini bilmedikleri tohumlukları almamaları, **BP sistemine kayıt olmaları, sertifikalı ve BP'li tohum** kullanmaları konularında patates üreticilerine eğitimlere ağırlık verilir.
4. İlk uygulaması 2014 yılında başlatılan “**Yemeklik Patates Üretiminde Karantina Etmenlerinin Takibi Projesi**” kapsamında aşağıdaki tabloda yer aldığı şekliyle uygulama yapılacaktır. Örnek miktarları, örneğin gönderileceği Enstitü/ Karantina Müdürlüğü ve örnek tarihleri Bakanlığın bilgisi dahilinde değiştirilebilecektir. Patatesin yoğun yetiştirildiği illerde Müdürlüklerce yapılan risk esaslı çalışma sonucunda illerinde yemeklik patates üretimi yapılan alanlarda planlama yapılarak üretime başlarken;
 - a) Patates siğili (*Synchytrium endobioticum*) ile Patates kist nematodları (*Globodera pallida*, *G. rostochiensis*) yönünden usulüne uygun toprak örnekleri alınarak analize gönderilir.
 - b) Üretim aşamasında en az bir kez makroskobik kontroller yapılacak olup, hasat döneminde veya patatesin depolandığı yerlerden (Bitki Pasaportu Sistemi kapsamında) usulüne uygun alınan yumru örnekleri Patates halka çürüklüğü (*Clavibacter sepedonicus*) ve Patates kahverengi çürüklülüğü (*Ralstonia solanacearum*) yönüyle ilgili laboratuvarda analize tabi tutulur.
 - c) Şüphelenilmesi halinde patatese arız olan diğer karantina organizmaları yönüyle analiz yapılır.
 - d) Bu çalışma survey kapsamında olup, analizler ücretsiz yapılacaktır.
5. Patates üretiminin yapıldığı **tüm illerde** karantina etmenlerinin kontrolleri titizlikle yapılır.
6. Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğin Ek 7/A bölümünün 16. Maddesinde ‘Açık alanda üretilmiş, dikilmiş veya dikim amaçlı köklü bitkiler için üretim alanının *Clavibacter sepedonicus*, *Globodera rostochiensis*, *G. pallida* ve *Synchytrium endobioticum*’dan arı olduğuna dair kanıt bulunmalıdır’ denilmekte olup,

Bu itibarla, Patates Siğil Hastalığının temiz bölgelere bulaşmasını önlemek için, karantinaya tabi toprak kökenli nematodlar yanında Patates Siğili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*) etmeni yönünden de analizinin yapılması ve yapılan analiz sonucunda karantinaya tabi nematod ve Patates Siğili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*) etmenleri yönünden temiz olduğu tespit edilen alanlarda üretim yapılması şartı getirilmiştir.

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIğI
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.12.0GKG.0.01.02.-320.03.05 - 1225
Konu: Analiz

21.12.2011* 42491

.../.../2011

DAğITIM

14 Kasım-08 Aralık 2011 tarihleri arasında yapılan Bölge Toplantılarının değerlendirilmesi sonucunda kayıt altına alınacak ve Kayıt Sertifikası verilecek operatörlerin üretim alanlarından alınacak toprak örneklerinin, karantinaya tabi nematodlar yanında Patates Sığili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*) yönünden de analizinin yapılması konusunda aşağıda belirtilen hususların dikkate alınarak devam etmesi gerekliliğinin birkez daha vurgulanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bilindiği üzere, Patates Sığili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*), bulaşık yumru ve bulaşık toprak hareketleriyle yayılmaktadır. Bu nedenle bulaşık tarlalarda toprak parçası taşıyacak yumru toprak bitkiler ile şarttırma amaçlı fide ve fidan gibi üretim materyali yetiştirilmesi yasaklanmıştır. [Patates Kanseri ile Mücadele Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2002/61)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2002/16) madde 8]

Diğer taraftan, 19-25 Kasım 2009 tarihleri arasında Ülkemize ziyarette bulunan FVO misyonunun *Synchytrium endobioticum*'un durumu ve resmi kontrolleri değerlendirmek için hazırladığı DG(SANCO) 2009-8381-MR referanslı raporunda;

"Bütün köklü üretim materyallerinin üretimi için planlanan arazilerdeki toprakların *Synchytrium endobioticum*'un dinlenme evresindeki sporangiumun varlığını kontrol etmek için numune alma ve laboratuvar analizlerini dikkate almak ve üretim yerinin 2000/29/AT sayılı Konsey Direktifinin Ek IV, Bölüm A, Kısım II, 24. Noktasının gerektirdiği biçimde patojenden ari olduğunu sağlamalıdır"denilmektedir.

Ayrıca, 12.01.2011 tarih ve 27813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitki Pasaportu Sistemi Ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğin ek 7/A bölümünün 16. Maddesinde "Açık alanda üretilmiş, dikilmiş veya dikim amaçlı köklü bitkiler için Üretim alanının *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*, *Globodera rostochiensis*, *G. pallida* ve *Synchytrium endobioticum*'dan ari olduğuna dair kanıt bulunmalıdır." denilmektedir.

Bu itibarla, yukarıda düzenlemelerde belirtilen hususlar dikkate alınarak Patates Sığili Hastalığının temiz bölgelere bulaşmasını önlemek için, karantinaya tabi toprak kökenli nematodlar yanında Patates Sığili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*) etmeni yönünden de analizinin yapılması ve yapılan analiz sonucunda karantinaya tabi nematod ve Patates Sığili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*) etmenleri yönünden temiz olduğu tespit edilen alanlarda üretim yapılması şartı getirilmiştir.

Öte yandan, bulaşık yumru ve bulaşık toprak hareketleriyle yayılabilen Patates Sığili Hastalığının, temiz olduğu kabul edilen alanlara hiçbir zaman bulaşmayacağını garanti edilemeyeceğinden, adı geçen hastalığın temiz alanlara bulaşmasını önlemek bakımından kayıt altına alınacak ve kayıt sertifikası verilecek operatörlerin üretim alanlarından alınacak toprak örneklerinin, söz konusu nematodlar ve Patates Sığili Hastalığı (*Synchytrium endobioticum*) etmeni yönünden de analizinin yapılması büyük önem arz etmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Ahmet ANSLAN
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı V.

Gereği:

- Antalya Zirai Karantina Müdürlüğü
- İstanbul Zirai Karantina Müdürlüğü
- Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd.-Ankara
- Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu Müd.-Adana
- Zirai Mücadele Araştırma İstasyonu Müd.-Bornova/İzmir
- Zirai Mücadele Araştırma İstasyonu Müd.-Diyarbakır

2023 Yılı Yemelik Patates Üretiminde Karantina Etmenleri Takibi Kapsamında Numune Alma Programı

ARAŞTIRMA KURULUŞU	il	MART/NİSAN		MAYIS		HAZİRAN/TEMMUZ		AĞUSTOS		EYLÜL		EKİM		KASIM		TOPLAM Yumru *Toprak
		Toprak	Yumru	Toprak	Yumru	Toprak	Yumru	Toprak	Yumru	Toprak	Yumru	Toprak	Yumru	Toprak	Yumru	
Ankara Zırai Mücadele Merkez A.E.M.	Amasya		8					4								16
	Ankara				4							4				8
	Artvin				4											4
	Giresun				1											1
	Gümüşhane		4													4
	Kırşehir				4								2			8
	Konya		20		20						20					80
	Ordu				4											4
	Samsun		22		22						22					88
	Sivas				3											4
Adana Biyolojik Mücadele A.E.M.	T Trabzon				8											8
	Adana		25		25						25				25	100
	Hatay		4												4	
	Neşehir				25						15				17	100
Borçova Zırai Mücadele A.E.M.	Niğde				25										25	100
	Aydın		3												3	6
	Balıkesir		6								6				24	6
	Eskişehir		25								12				13	50
	İzmir		25												25	100
Diyarbakır Zırai Mücadele A.E.M.	Bitlis				4											4
	Malatya				3										3	6
	Kahramanmaraş		4												4	8
	Erzurum				8										8	16
Karadeniz Tarımsal A.E.M.	Artvin														4	4
	Giresun														1	1
	Gümüşhane														4	4
	Ordu														4	4
	Samsun														3	3
	Trabzon														8	8
Antalya Zırai Karantina M.	Afyonkarahisar		20		30										14	100
	Aksaray		20		30					18					25	100
	Antalya		3												3	6
	Karaman		4												4	8
Yalova Bahçe Kùltürleri Merkez A.E.M.	Bolu		22		22										22	88
	Bursa		4												4	8
	Kastamonu														8	16
	Kayseri				40										30	80
Mersin Zırai Karantina M.	Tokat		4		4										4	16
	TOPLAM		223		0		286		0		83		39		41	186

*Örnekler ilin patates üretim alanlarında homojen olarak dağılımalı ve temsil edilebilecek nitelikte olmalıdır.

*Tabloda Haziran/Temmuz sütununda belirtilen toprak numuneleri Haziran ayında alınmalıdır.

Fidanlık ve Fidelik Tesis Edilecek Arazilerden Nematod Tahlili İçin rnek Alma

Fidanlık veya fidelik tesis edilecek arazi boş ise, sadece toprak rneği alınır. Arazide sebze, meyve ağacı, çeşitli fidan ve fidelik gibi herhangi bir kültür bitkisi veya yabancı ot mevcutsa, bunların kökleri çevresinden alınacak toprak örneğine, kültür bitkisinin veya yabancı otların köklerinden de bir miktar ilave edilir. Fidanlıklar arasında **en az beş metre izolasyon mesafesi** bulunur.

Alınan toprak rneği, birim sahayı temsil edebilecek nitelikte olur. Birim saha 0-10 dekar olarak kabul edilir. On dekara kadar olan arazi parçalarının altmış ayrı noktasından toprak sondası yardımı ile örnek alınır. Toprak rneği alınacak derinlik tek yıllık bitkilerde 10-30 cm, çok yıllık bitkilerde 40-60 cm olmalıdır. Altmış ayrı noktadan alınan toprak örnekleri paçal yapılarak 0.5-1 kg'ı ayrılır. Torba içine konulan toprak rneği Ek-1'de yer alan örneğe uygun olarak etiketlenir ve mhrленerek en kısa zamanda araştırma kuruluşuna/karantina müdürlüğüne gönderilir. Etiketler açık ve okunaklı bir şekilde kurşun kalemle veya suda ıslanđında mürekkebi dağılmayacak bir kalemle yazılarak torbanın içine ve dış kısmına olmak üzere ayrı ayrı bağlanır. Alınan toprak örnekleri doğrudan güneş işiğina, aşırı sıcak ve soğuğa maruz bırakılmadan, buz kutusu içinde saklanarak aynı gün ilgili araştırma kuruluşuna gönderilir. Toprak rneklerinin ilgili araştırma kuruluşuna aynı gün gönderilememesi durumunda + 4°C soğutucuda rutubetini kaybetmeyecek şekilde muhafaza edilerek en fazla 5 gün içinde ilgili araştırma kuruluşuna veya zirai karantina müdürlüklerine ulaştırılır.

Çok kuru veya aşırı su ile doymuş topaktan örnek alınmaz. rnek alınacak toprak tavında olmalıdır. rnek alma sırasında toprak sıcaklığı 15°C'nin üzerinde olmalıdır. Bu nedenle özellikle açık alanlardan kiş aylarında nematod tahlili için toprak rneği alınmaz. Toprak sıcaklığının yüksek olduğu Temmuz ve Ağustos gibi çok sıcak yaz ayları da örnek almak için uygun değildir.

Sökülen fidanlık veya fideliklerin yerine en fazla dört yılda bir yenilerinin tesisi halinde kayıtlar yenilenir.

Açık alanlardan alınacak toprak örneklerinin aşağıda belirtilen aylarda, toprak sıcaklığının 15°C'nin üzerinde ve hava sıcaklığının 30°C'nin altında olduğu dönemler de alınması uygundur. rtl alanlardan toprak rneği almak her zaman uygun olup bu durumda aşağıda belirtilen aylar dikkate alınmaz. Bu alanlardan alınan örneklerin etiketinde örtülü alanlara ait olduğu belirtilir.

Tüplü fidan, fide ve süs bitkileri üretiminde kullanılan torf veya harç toprağından da örnek alınır. Bu amaçla her 25 m³ torf ve/veya harç toprağının 30 ayrı nok-

tasından toprak sondası yardımı ile örnek alınır. Alınan örnekler paçal yapılarak 0.5-1 kg'ı ayrılır. Torba içine konulan torf ve harç örneği etiketlenir ve mühürlenerek en kısa zamanda ilgili araştırma kuruluşuna/karantina müdürlüğüne gönderilir. Etiketler açık ve okunaklı bir şekilde kurşun kalem veya suda ıslanmış mürekkebi dağılmayacak bir kalemle yazılarak torbanın içine ve dış kısmına olmak üzere ayrı ayrı bağlanır. Alınan torf ve harç örnekleri doğrudan güneş ışığına, aşırı sıcak ve soğuğa maruz bırakılmadan, buz kutusu içinde saklanarak aynı gün araştırma kuruluşuna/karantina müdürlüğüne gönderilir. Toprak örneklerinin araştırma kuruluşuna aynı gün gönderilememesi durumunda + 4°C soğutucuda rutubetini kaybetmeyecek şekilde muhafaza edilerek en fazla beş gün içinde ilgili araştırma kuruluşuna veya zirai karantina müdürlüklerine ulaştırılır.

Yeni fidanlık ve fidelik tesis edilecek araziden Ek-2'de belirtilen aylar içerisinde sadece bir kere toprak örneği alınır.

Analiz sonucu raporu analizi yapan kuruluş tarafından Ek-3 formatına uygun olarak hazırlanıp gönderilmelidir.

Not: Alınan numunler aşığıdaki numune etiket formatına uygun olarak doldurulup gönderilmelidir.

Ek-1

TOPRAK /TORF-FİDE/FİDAN NUMUNE ETİKETİ

İli/ilçesi	
Köyü/Mevkii	
Ada / Parsel No	
GPS Koordinatları	
Üreticinin Adı Soyadı	
Üreticinin Adresi	
Arazi Büyüklüğü (da/m ²), /Harç Toprağı (m ³)	
Ne Amaçla Kullanılacağı	
Arazide Mevcut Bitki Çeşidi	
Bir Önceki Ürün	
Örneğin Alındığı Tarih	
Örneğin Alındığı Toprak Derinliği	
Örneği Alanın Adı Soyadı ve İmzası	

Ek-2

Toprak örneği aşağıda verilen bölgelere uygun aylarda alınmalıdır.

	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Eylül	Ekim	Kasım
Marmara Bölgesi			X	X	X	X	
Ege Bölgesi		X	X	X	X	X	X
Akdeniz Bölgesi	X	X	X	X	X	X	X
Güneydoğu Anadolu Böl.		X	X	X	X	X	X
Doğu Anadolu Bölgesi			X	X	X	X	
Karadeniz Bölgesi			X	X	X	X	
İç Anadolu Bölgesi			X	X	X	X	

Not: Analiz sonucu raporu, analizi yapan kuruluş tarafından aşağıdaki formata uygun olarak hazırlanıp gönderilmelidir.

..... MÜDÜRLÜğÜ

Rapor No:

ANALİZ RAPORU

İl :
İlçe :
Köy :
Mevkii :
Ada / Parsel No :
GPS Koordinatı :
Arazi Büyüklüğü (da/m²) :
Ürün :
Ne Amaçla Kullanılacağı :
Üreticinin Adı Soyadı :
Üreticinin Adresi :
Örneği Alanın Adı Soyadı :
Örneğin Alındığı Tarih :
Tespit Edilen Zararlı Organizma :

136

Yukarıda etiket bilgileri verilen örnek iç karantinaya dahil zararlı organizmalar yönüyle incelenmiş olup; Temiz / Bulaşık bulunmuştur.

Analizi Yapan Laboratuvar/lar:

---/---/---

Tasdik Olunur

.....

Müdür

C. SÜRVEY ÇALIŞMALARI

1. Sürveyler, Müdürlükler tarafından yürütülür.
2. Müdürlükler, sürvey ve/veya ari alan çalışmalarının planlanması aşamasında ihtiyaç duyulan bilgi ve teknik destek taleplerini enstitü müdürlüklerinden talep eder.
3. Müdürlükler tarafından yürütölen sürveylere konu zararlı organizmanın ormanlık alanlarda da risk teşkil etmesi durumunda, çalışmalar hakkında Orman İşletme Müdürlükleri/Şefliklerine bilgi verilir, mümkün olması halinde sürvey çalışmaları birlikte yürütölür.
4. Zararlı organizmalar yönüyle şüpheli bitkilerden numune alınır, herhangi bir belirti göstermeyen bitkilerden numune alınmaz.
5. Ülkemizde veya ilde varlığı ilk kez tespit edilen zararlı organizmaların eradikasyonuna yönelik çalışmalar enstitü müdürlüğü koordinatörlüğünde yürütölür.
6. Sürvey teklif ve uygulama girişleri Karantinaya Tabi Zararlı Organizma Sürveyleri Kayıt Sistemine (KASKs) yapılır.
7. İllerimizin tamamında sürvey programından çıkarılan zararlı organizmalar için gözlemlere devam edilir.

Sürvey Programı ve Uygulama Prensipleri

Sürvey, bir alanda hangi türlerin var olduğunu ya da zararlı organizma popülasyonunun özelliklerini belirlemek için belirli bir süre boyunca yürütölen resmi prosedürdür.

Sürvey Metodları

1- Keşif Sürveyi

Bir alanda **zararlı organizmaların var olup olmadığını** tespit için yapılan sürveydir. Keşif sürveylerinden elde edilen bilgiler, mücadelede ve karantina çalışmalarında kullanılır. Bazı konularda erken keşfin yapılabilmesi için;

- Bağ, bahçe ve tarla bitkilerinde görölen anormal gelişmelere,
- Bir sahada zararlı yoğunluğunun ani artışına,
- Böcek tuzaklarından toplanan veya sürvey yapılırken görölen zararlılara dikkat edilmelidir.

Ülkemizde sürvey çalışmalarında “il” baz alınmaktadır. Bir zararlı organizma herhangi bir ilin bir köyünde dahi bulunsa o il, o organizma ile bulaşık kabul edilmektedir. Dış ölkeler açısından ise, Türkiye bulaşık olarak değerlendirilmektedir.

2- Sınırlandırma Sürveyi

Zararlı organizmadan arı ya da zararlı organizma ile bulaşık olduğu düşünölen bir alanın **sınırlarını belirlemek amacıyla** yürütölen sürveydir. Amaç, zararlı organizmaları yok etmek (eradikasyon) ya da yayılmasını önlemektir. Bu çalışmalar sonucunda her konu için ayrı dağılış sınırlarını gösteren haritalar hazırlanır.

Sınırlandırma sürveyi yapılan bir etmen o bölgede eradike edildiyse keşif sürveyine alınabilir. Bunun için teknik talimatlarında belirtilen sürede sürveylere devam edilir. Bölgede etmenin yok edildiğine dair kesin kanıtlar bulunduğunda bölgenin ariliğine karar verilir.

3- İzleme Sürveyi

Zararlı organizma popölasyonunun özelliklerini doğrulamaya yönelik yürütölen sürveydir.

Sürvey Programlarında Dikkat Edilecek Hususlar

1. Sürvey çalışmalarında önem sırasına göre incelenebilecek sayıda zararlı organizmanın ele alınması gerekmektedir.
2. Programda özellikle yer alacak konular:
 - a) Karantinaya tabi zararlı organizmalar,
 - b) Bölgede ekonomik önemi olan kültür bitkilerinde problem olan zararlı organizmalar,
 - c) İلمي araştırma ve benzeri nedenlerle aktüalite kazanmış olup, potansiyel tehlike arz eden zararlı organizmalar.

Sürvey Programlarının Uygulanması ve Raporlarının Hazırlanması

Sürvey, özel ve genel anlamda uygulanmasına göre de iki kısımda incelenir.

Özel Sürvey : Zararlı organizmaların belirli bir türü için geniş çapta yapılan sürveyler.

Genel Sürvey : Zararlı organizmaların bütün türleri için aynı anda yapılan sürveyler. Bu sürveyler yeni bulaşmaların ve yeni türlerin keşfinde yararlı olur. Genel sürveylerde kontrol noktalarının bölgeyi temsil edecek şekilde seçilmesi gereklidir. Zararlı organizmalardan hariç, konukçudaki parazit ve predatör türleri ve yoğunluklarının da not edilmesi gerekmektedir.

Sürveyler sürvey talimatına uygun olarak yapılmalıdır. Sürvey uygulamalarında her kontrol noktasına ait **kayıt sisteminde yer alan bilgileri içeren** kayıtlar tutulur.

Sürveyi Yapılacak Zararlı Organizmalar

Müdürlükler, tabloda yer alan 35 zararlı organizmada sürveyi yürütürler.

Konukçu*	Zararlı Organizma**
Polifag	Turunçgil uzun antenli böceği (<i>Anoplophora chinensis</i>)
Patates	Patates siğili (<i>Synchytrium endobioticum</i>)
	Bakteriyel solgunluk ve patates kah. çürüklüğü (<i>R.solanacearum</i>)
	Patates halka çürüklüğü (<i>C. sepedonicus</i>)
	Patates kist nematodları (<i>Globodera rostochiensis</i> , <i>G. pallida</i>)
	Patates kök ur nematodları (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>)
	Patates güvesi (<i>Phthorimaea operculella</i>)
	<i>Epitrix similaris</i>
Domates	Tomato spotted wilt virüs (Domates lekeli solgunluk virüsü)
	Pepino mosaic virus
	<i>Lasioptera</i> sp.
	Tomato brown rugose fruit tobamovirus (ToBRFV)
Meyve	Çiçek ve meyve monilyası (<i>Monilinia fructicola</i>)
	Peach latent mosaic viroid
Taş çekirdekler	Şarka virüsü (Plum pox potyvirus-PPV)
Muz	Muzda fusarium solgunluğu (<i>Fusarium oxysporum</i> sp. <i>cubense</i>)
Zeytin - Bağ	<i>Xylella</i> yaprak yanıklığı (<i>Xylella fastidiosa</i>)
Mısır	Batı mısır kök kurdu (<i>Diabrotica virgifera</i>)
	Güz tırtılı (<i>Spodoptera frugiperda</i>)
Nar	Narda Bakteriyel Yanıklık (<i>Xanthomonas axonopodis punicae</i>)
Turunçgil	Narenciye Yeşillendirme (Citrus Greening Bacterium)
	Turunçgil Sarı Damar Açılması Virüsü (Citrus Yellow Vein Clearing Virüs (CYVCV))
Havuç	<i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i>
Ceviz	Ceviz güvesi (<i>Erschoviella musculana</i>)
Kivi	Kivide Bakteriyel Kanseri (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Asma	<i>Candidatus Phytoplasma vitis</i> (Flavescence Doree Phytoplasma-FD), <i>Candidatus Phytoplasma solani</i> (Bois noir-BN)
Soğan	Soğanda beyaz çürüklük (<i>Sclerotium cepivorum</i>)
Çeltik	Çeltik beyaz uç nematodu (<i>Aphelenchoides besseyi</i>)
Karpuz	Karpuz bakteriyel meyve lekesi (<i>Acidovorax avenae</i> subsp. <i>citrullii</i>)
Hıyar	<i>Dacus ciliatus</i>
Kestane	Kestane gal arısı (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>)
Çam	Çam çirali kanser hastalığı (<i>Gibberella circinata</i>)
	Çam solgunluk nematodu (<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>)
Orman – Süs b.	Ani meşe ölümü (<i>Phytophthora ramorum</i>)

*Zararlı organizmaların tabloda yer almayan diğer konukçularında da sürveyi yürütülür.

** Zararlı Organizmalar öncelik sırasına göre sıralanmıştır.

D.ARI ALAN TESİSİ

1. Genel Prensipler;

Zararlıdan Ari Alan (ZAA); içerisinde belirli bir zararlı organizmanın var olmadığı bilimsel olarak kanıtlanan ve uygun olan hallerde bu koşulun resmi olarak sürdürüldüğü alandır (ISPM-5, Bitki Sağlığı Terimleri Sözlüğü).

Zararlı organizma kaynaklı risklerin azaltıldığı veya bu ürünlerin yetiştirildiği alanlarda yapılan sürveyler ve kontrollerle belirlenen zararlı organizmalar için ariliğın oluşturulması uluslararası ticaretin artmasında önemli bir unsurdur.

Enstitü Müdürlüklerince yürütölen projeli çalışmalar, ari alan tesis edilmek istenen zararlı organizmalar ile ilgili literatürlerin de desteklemesi durumunda, çalışma yapılan alan "Ari Alan" olarak tanımlanabilir. Bu durumda, ilgili Enstitü Müdürlüğünden yapılan çalışmalara ait (ne kadar alanda sürvey yapıldığı, toplam alanın yüzde kaçına denk geldiğı, kaç farklı kontrol noktasının olduğı, numune sayısı ve diğer kayıtları içeren) bir sonuç raporu istenir.

İl Müdürlüklerince ari alan tesisi çalışmaları, özellikle Bakanlıkça belirlenen ve Bitki Sağlığı Uygulama Programında yayınlanan sürvey listesinde yer alan bir veya daha fazla zararlı organizmada, ilin tamamında veya sınırlı bir alanda yürütölebilir. İlgili Enstitü Müdürlüğü, belge düzeyinde kontroller, arazide yapacağı kontroller ve o alanda yapılmış diğer araştırma sonuçları ve literatür kayıtlarını da dikkate alarak değerlendirir. Araştırma sonuçlarında ve literatür kayıtlarında yapılan ari alan çalışmasının aksine bir veri olmaması durumunda, Bakanlık çalışmanın yürütöldüğü alanı "Ari Alan" olarak tanımlar. Ari alan çalışmalarında eksiklik bulunması halinde, bu eksikliklerin giderilmesi için Müdürlüğe ek süre verir.

Enstitü ve/veya İl Müdürlükleri, yukarıdaki paragraflarda ifade edilen şartlara ek olarak;

- Ülkemiz için riskli ve/veya ticarete konu olan bir zararlı organizmada,
- Sürvey talimatları doğrultusunda, ISPM 4 ve ISPM 6 da yer alan genel şartları taşıması koşulu ile belirli bir zararlı organizmadan "Ari Alan" çalışması yapılabilir.

Ari olarak tanımlanacak alan için resmi bir sürvey projesi bulunmalıdır. Bu sürvey projesi;

- a) Zararlı organizmanın biyolojisine uygun olarak hazırlanmış,
- b) Alanı temsil edecek görsel/makroskopik muayeneyi içeren,
- c) Yeterli sayıda örneğın alınacağı numune alma planı olan,
- d) Laboratuvar analizleri ile desteklenen,

e) Kurumsal bir yapı tarafından, yılda en az bir kez düzenli ve sistematik kontrolü yapılan,

f) Sürvey metotları, tutulan kayıtlar, formlar ve analiz sonuçlarına erişilebilen ve kontrol edilebilen,

g) Bakanlık Enstitü Müdürlükleri ve/veya il-ilçe Müdürlükleri tarafından, sürvey talimatları ve bitki sağlığı konularında eğitimli uzman/teknik elemanlar tarafından yürütölen,

h) Bakanlık sürvey prosesleri ile uyumlu çalışmalarını içerir.

2. Uygulama

İl Müdürlükleri zararlı organizmadan ari alan (ZAA) tesis ederken aşğıdaki hususlar doğrultusunda çalışmalarını yürütmelidir:

1. Müdürlükler, planlanan bir sürede tamamlanmak üzere, projeli sürvey çalışması yürütür, daha önceki yıllarda, ZAA oluşturmak amacıyla hazırlanan sürvey projelerine devam edilir.

2. ZAA çalışması olmayan Müdürlükler Araştırma Enstitüleri ile işbirliği yaparak sürvey projesi hazırlar ve Genel Müdürlüğe gönderir. (Proje formu, Karantina Hizmetleri /d. Ari Alan Tesisi başlığında yer almaktadır)

3. Ari alan tesisinde ilgili Enstitü Müdürlüğü ile görüşölerek, alanı temsil edecek sayıda kontrol noktası (tarla, bahçe) ve numune sayısı belirlenerek çalışmanın güvenilirliği artırılır, yapılan tüm çalışmaların kayıtları tutulur.

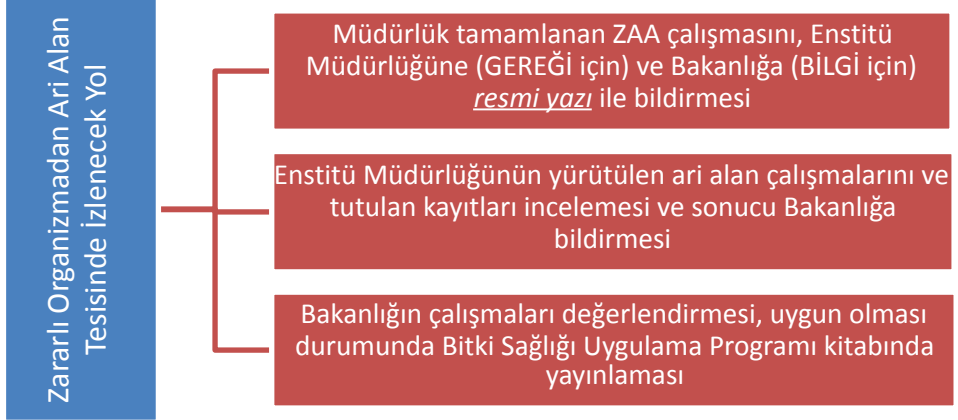
4. ZAA tesis edilen alanlarda Müdürlükler parsel kontrollerini ve numune sayısını azaltarak gözlemlere devam eder.

5. ZAA çalışmasını tamamlayan Müdürlük, ayrıntılı bilgileri (formlar, analiz raporları vb.) müdürlükte muhafaza eder. Sonuç raporunu, BİLGİ amacıyla Bakanlığa, GEREğİ için ilgili Enstitü Müdürlüğüne resmi yazı ile gönderir.

6. Enstitüsü Müdürlüğü yürütölen çalışmalarını ve tutulan kayıtları (sürvey formları, raporlar, sürvey haritaları, analiz raporları, ve diğer kontroller) 3 uzmandan oluşturulacak bir komisyon marifetiyle inceleyerek bir rapor hazırlar.

7. Enstitü Müdürlüğü tarafından hazırlanan rapor, ari alan tesisini değerlendirmek üzere, Bakanlığa bildirilir.

8. Bakanlık Enstitü Müdürlüğü tarafından hazırlanan raporu değerlendirmeye alarak ari alan kararını verir. Web sayfasında veya Bitki Sağlığı Uygulama Programı kitabında yayınlar.

ZAA Tesis Edilen İller

İller	Zararlı Organizma
Denizli	Narda bakteriyel yanıklık (<i>Xanthomonas axonopodis punicae</i>)
Adana	Narda bakteriyel yanıklık (<i>Xanthomonas axonopodis punicae</i>)
Antalya (Finike, Kepez, Manavgat, Serik, Konyaaltı, Aksu, Döşemealtı, Gazipaşa, Kemer, Alanya, Kumluca, Kaş)	Narda bakteriyel yanıklık (<i>Xanthomonas axonopodis punicae</i>)
Erzurum	Patates güvesi (<i>Phthorimaea operculella</i>) Patates halka çürüklüğü (<i>C. sepedonicus</i>) Patates kist nematodları (<i>Globodera rostochiensis</i> , <i>G. pallida</i>) Patates kök ur nematodları (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>) <i>Epitrix similis</i> Şarka virüsü (Plum pox potyvirus PPV)
Gümüşhane	<i>Epitrix similis</i>
Bolu	<i>Epitrix similis</i>
Ardahan	Patates güvesi (<i>Phthorimaea operculella</i>) Patates siğili (<i>Synchytrium endobioticum</i>) Patates kist nematodları (<i>Globodera rostochiensis</i> , <i>G. pallida</i>) Patates kök ur nematodları (<i>Meloidogyne chitwoodi</i>) <i>Epitrix similis</i>
Mardin	Şarka virüsü (Plum pox potyvirus PPV)

Van	Şarka virüsü (Plum pox potyvirus PPV)
Adıyaman	Şarka virüsü (Plum pox potyvirus PPV)
Ankara	<i>Cand. Phytoplasma vitis</i> (Flavescence Doree Phytoplasma-FD)
Tokat (Erbaa, Niksar, Pazar, Turhal, Zile)	<i>Cand. Phytoplasma vitis</i> (Flavescence Doree Phytoplasma-FD), <i>Cand. Phytoplasma solani</i> (Bois noir-BN)
İzmir	Batı mısır kök kurdu (<i>Diabrotica virgifera</i>)
Hatay	Batı mısır kök kurdu (<i>Diabrotica virgifera</i>)
Antalya	Batı mısır kök kurdu (<i>Diabrotica virgifera</i>)
Sakarya	Batı mısır kök kurdu (<i>Diabrotica virgifera</i>)
Antalya	Narenciye Yeşillendirme (<i>Citrus Greening Bacterium</i>)
Antalya	Kivide bakteriyel kanser (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Rize (Ardasan, Fındıklı, Çayeli, Pazar)	Kivide bakteriyel kanser (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Antalya (Finike, Kepez, Manavgat, Serik, Konyaaltı, Aksu, Döşemealtı, Gazipaşa, Kemer, Alanya, Kumluca, Korkuteli, Demre, Elmalı, Gündoğmuş, Muratpaşa, İbradı, Akseki, Kaş)	Yaprak Yanıklığı Hastalığı (<i>Xylella fastidiosa</i>)
Bartın	Kivide bakteriyel kanser (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Ordu	Kivide bakteriyel kanser (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Giresun	Kivide bakteriyel kanser (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Trabzon	Kivide bakteriyel kanser (<i>Pseudomonas syringae actinidiae</i>)
Manisa (Demirci)	Akdeniz meyvesineği (<i>Ceratitıs capitata</i>)
Eskişehir (Mihalıççık)	Akdeniz meyvesineği (<i>Ceratitıs capitata</i>)
Konya (Akşehir, Hadim, Bozkır, Halkapınar, Taşkent)	Akdeniz meyvesineği (<i>Ceratitıs capitata</i>)
Yozgat (Kadışehir)	Akdeniz meyvesineği (<i>Ceratitıs capitata</i>)
Amasya	<i>Epitrix similaris</i>

..... İLİ SÜRVEY/ ARİ ALAN PROJESİ

Projesinin Konusu			
Başlama / Bitiş Tarihi		Süreyıl
Koordinatör Araştırma Kuruluşu			
Koordinatör Uzman			
İl Sorumlusu			
İlçe Sorumluları	Liste olarak verilebilir. (İsim – Müdürlük – E-mail – Telefon)		
İş birliği Yapılan Kurum/ Kuruluş			
Sürvey Amacı	Sürveyi hangi amaçla yaptığınız bu kısma yazılacak		
Materyal-Metot	Sürveyin hangi metotla yapılacağı, numunelerin nasıl alınacağı, kullanılacak tuzaklar, tuzakların asılacağı yerler gibi bilgiler yazılacaktır.		

Kayıt Sisteminden Alınacak Form:

1. Sürvey Teklif Formu

Yıllık Çalışma Planı (Zararlıdan Ari Alan Tesisi)

Aylar	Yapılması Planlanan Çalışma	Teknik Eleman(lar) (il/ ilçe)
Ocak	N e/ N erede/ N e Zaman/ N asıl/ N eden	K im
Şubat		
Mart		
Nisan		
Mayıs		
Haziran		
Ağustos		
Eylül		
Ekim		
Kasım		
Aralık		

* Tüm zararlı organizmalar tek bir formda gösterilebilir.

Hazırlayan

Onaylayan

Kayıt Sisteminden Alınacak Formlar (Yıl Sonu):

1. Sürvey Uygulama Formu
2. Bulaşık Alan Formu
3. Numune Alma Formu

E. ULUSLARARASI BİTKİ SAğLIğI STANDARTLARI (ISPMs)

Bitki sağlığı ve karantina alanında ülkeler arasında bilgi alışverişi, bilimsel temelli çalışmalar ve risk analizleri yaparak uluslararası alanda uygulama birlikteliğini sağlamak amacıyla, "Uluslararası Bitki Koruma Örgütü" (IPPC) tarafından "Uluslararası Bitki Sağlığı Standartları" (ISPMs) oluşturulmaktadır. IPPC, 1952 yılında FAO'ya bağlı olarak kurulmuş bir birliktelik anlaşmasıdır. Amacı bitki sağlığını korumak, zararlı organizmaların yayılmasını önlemek ve yok edilmesini sağlamaktır.

Söz konusu anlaşmaya taraf olan ülkemizde, standartların uygulamaya aktarılması amacıyla ISPM'lerin çevirisi yapılarak GKGM web sayfasının "Birim Faaliyetleri Bölümün"de yer almaktadır. Şimdiye kadar IPPC tarafından oluşturulan standartların listesi aşağıdadır.

Tercümesi yapılıp Web sayfasında yer alan standartlar işaretilenmiş (*) olup, tercüme çalışmaları devam etmektedir. Uluslararası ticaretle dünya tarafından genel kabul gören ve bitki sağlığı alanında kullanılmakta olan bu standartlar ülkemizde bitki sağlığı faaliyetlerinde yakından takip edilmekte ve mevcut çalışmalarımızda söz konusu standartlara paralel olarak gerçekteştirilmektedir.

***ISPM 1-** (2021) Uluslararası ticaretle bitki sağlığı tedbirlerinin uygulanması ve bitkilerin korunmasına yönelik bitki sağlığı prensipleri

ISPM 2- (2021) Zararlı risk analizine yönelik çerçeve

ISPM 3- (2021) Biyolojik kontrol ajanları ve diğer yararlı organizmaların ithalatı, ihracatı ve nakliyatına yönelik rehber

***ISPM 4-** (2021) Zararlıdan ari alanların tesisi için gerekenler

***ISPM 5-** (2022) Bitki sağlığı terimleri sözlüğü

İlave No 1.(2001)- Düzenlenmiş zararlılara yönelik resmi kontroller kavramının yorumlanması ve uygulanması rehberi

İlave No 2.(2003)- Çevresel değerlendirmeleri de içeren, potansiyel ekonomik önem ve ilgili terimlerin anlaşılması rehberi

Ek No 1. (2009)- Bitki sağlığı terimleri sözlüğü ile ilişkili olarak Biyolojik Çeşitlilik Konvansiyonu Terminolojisi

***ISPM 6-** (2021) Gözetleme rehberi

ISPM 7- (2021) Bitki sağlığı sertifika sistemi (1997 de kabul edildi, 2011 revize)

***ISPM 8-** (2022) Bir bölgede zararlı organizma durumunun tespiti

ISPM 9- (2021) Zararlı organizma eradikasyon programı rehberi

***ISPM 10-** (2021) Zararlıdan ari üretim alanlarının ve zararlıdan ari üretim yerlerinin tesisi için gerekenler

ISPM 11- (2021) Karantina etmenlerine yönelik, değişime uğramış canlı organizmalar ve evre risklerinin analizini de içeren zararlı risk analizi. (2001 kabul edildi, 2003 ve 2004 te revize)

ISPM 12- (2022) Bitki sağlığı sertifikaları (2011 de kabul edildi, CPM-6 yine 2011de revize etti)

ISPM 13- (2021) Şartların sağlanmadığı ve acil müdahalenin bildirimine yönelik rehber

***ISPM 14-** (2021) Zararlı risk yönetimi için sistemlerin yaklaşımlarında entegre tedbirlerin kullanımı

ISPM 15- (2021) Uluslararası ticarete ahşap ambalaj malzemesine yönelik düzenleme

ISPM 16- (2021) Düzenlenme yapılmış karantina dışı etmenler: Konsept ve uygulama

ISPM 17- (2021) Zararlı etmenlerin bildirilmesi

***ISPM 18-** (2021) Bitki sağlığı tedbiri olarak radyasyon uygulama rehberi

***ISPM 19-** (2021) Düzenleme yapılmış zararlı etmen listelerine yönelik rehber

***ISPM 20-** (2021) Bitki sağlığı ithalat düzenleyici sistemine yönelik rehber

ISPM 21- (2021) Düzenleme yapılmış olan karantina dışı etmenlere yönelik zararlı risk analizi

ISPM 22- (2021) Dşuk zararlı yayılımı alanlarının tesisi için gerekenler

ISPM 23- (2021) İnspeksiyon için rehber

***ISPM 24-** (2021) Bitki sağlığı tedbirlerinin denkliğinin belirlenmesi ve kabulüne yönelik rehber

ISPM 25- (2021) Transit geçiş sevkiyatı

***ISPM 26-** (2021) Meyve sineklerine yönelik zararlıdan ari alanların tesis edilmesi (*Tephritidae*)

ISPM 27- (2021) Düzenlenmiş zararlı organizmalara yönelik teşhis protokolleri

DP 01: *Thrips palmi* teşhis protokolü

DP 02: Plum pox virsteşhis protokolü

DP 03: *Trogoderma granarium* Evertsteşhis protokolü

DP 04: *Tilletia Indica* Mitrateşhis protokolü

DP 05: Meyvede *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) teşhis protokolü

DP 06: *Xanthomonas citri* subsp. *citriteşhis* protokolü

DP 07: Potato spindle tuber viroidteşhis protokolü

- DP 08:** *Ditylenchus dipsacive*/*Ditylenchus destructor* teşhis protokolü
- DP 09:** *Anastrepha* Schinertürleri teşhis protokolü
- DP 10:** *Bursaphelenchus xylophilus*
- DP 11:** *Xiphinema americanum sensu lato*
- DP 12:** Fitoplazmalar
- DP 13:** *Erwinia amylovora*
- DP 14:** *Xanthomonas fragariae*
- DP 15:** Citrus tristeza virus
- DP 16:** *Liriomyza* türleri
- DP 17:** *Aphelenchoides besseyi*, *A. fragariae* ve *A. ritzemabosi*
- DP 18:** *Anguina* spp.
- DP 19:** *Sorghum halepense*
- DP 20:** *Dendroctonus ponderosae*
- DP 21:** *Candidatus liberibacter solanacearum*
- DP 22:** *Fusarium circinatum*
- DP 23:** *Phytophthora ramorum*
- DP 24:** Tomato spotted wilt virus, *Impatiens necrotic spot virus* ve Watermelon silver mottle virüs
- DP 25:** *Xylella fastidiosa*
- DP 26:** *Austropuccinia psidii*
- DP 27:** *Ips* spp.
- DP 28:** *Conotrachelus nenuphar*
- DP 29:** *Bactrocera dorsalis*
- DP 30:** *Striga* spp.
- DP 31:** '*Candidatus liberabacter*' spp. *Citrus* spp.
- ISPM 28-** (2021) Düzenlenmiş zararlı organizmalara yönelik bitki sağlığı uygulamaları
- PT 01:** *Anastrepha ludens*'e yönelik radyasyon uygulaması
- PT 02:** *Anastrepha obliqua*'ya yönelik radyasyon uygulaması
- PT 03:** *Anastrepha serpentina*'ya yönelik radyasyon uygulaması
- PT 04:** *Bactrocera jarvisi*'ye yönelik radyasyon uygulaması
- PT 05:** *Bactrocera tryoni*'ye yönelik radyasyon uygulaması

PT 06: *Cydia pomonella*'ya yönelik radyasyon uygulaması

PT 07: *Tephritidae* familyasından meyve sineklerine yönelik radyasyon uygulaması (genel)

PT 08: *Rhagoletis pomonella*'ya yönelik radyasyon uygulaması

PT 09: *Conotrachelus nenuphar*'a yönelik radyasyon uygulaması

PT 10: *Grapholita molesta*'ya yönelik radyasyon uygulaması

PT 11: Oksijen yetmezliği şartlarında *Grapholita molesta*'ya yönelik radyasyon uygulaması

PT 12: *Cylas formicarius elegantus*'a yönelik radyasyon uygulaması

PT 13: *Euscepes postfasciatus*'a yönelik radyasyon uygulaması

PT 14: *Ceratitis capitata*'e yönelik radyasyon uygulaması

PT 15: *Cucumis melo* var. *Reticulatus* için *Bactrocera cucurbitae*'ya yönelik sıcak buhar uygulaması

PT 16: *Citrus sinensis* için *Bactrocera tryoni*'ye yönelik soğuk uygulaması

PT 17: *Citrus reticulata* x *C. Sinensis* için *Bactrocera tryoni*'yeyönelik soğuk uygulaması

PT 18: *Citrus limon* için *Bactrocera tryoni*'ye yönelik soğuk uygulaması

PT 19: *Dysmicoccus neobrevipes*, *Planococcus lilacinus* ve *Planococcus minor*'ye yönelik radyasyon uygulaması

PT 20: *Ostrinia nubilalis*'e yönelik radyasyon uygulaması

PT 21: *Carica papaya*'da *Bactrocera melanotus* and *Bactrocera xanthodes*'a-yönelik sıcak buhar uygulaması

PT 22: Soyulmuş ahşapta böcekler için sülfürlü florür fümigasyon uygulaması

PT 23: Soyulmuş ahşapta nematodlar ve böcekler için sülfürlü florür fumigasyon uygulaması

PT 24: *Citrus sinensis*'te *Ceratitis capitata*'ya yönelik soğuk uygulama

PT 25: *Citrus reticulata* x *C. Sinensis*'te *Ceratitis capitata*'ya yönelik soğuk uygulama

PT 26: *Citrus limon*'da *Ceratitis capitata*'ya yönelik soğuk uygulama

PT 27: *Citrus paradisi*'de *Ceratitis capitata*'ya yönelik soğuk uygulama

PT 28: *Citrus reticulata*'da *Ceratitis capitata*'ya yönelik soğuk uygulama

PT 29: *Citrus clementina*'da *Ceratitis capitata*'ya yönelik soğuk uygulama

PT 30: *Mangifera indica*'da *Ceratitis capitata*'ya yönelik sıcak buhar uygulaması

PT 31: *Mangifera indica*'da *Bactrocera tryoni*'ye yönelik sıcak buhar uygulaması

PT 32: *Carica papaya*'da *Bactrocera dorsalis*'e yönelik sıcak buhar uygulaması

PT 33: *Bactrocera dorsalis* için ışınlama uygulaması

PT 34: *Prunus avium*, *Prunus salicina* ve *Prunus persica* üzerinde *Ceratitis capitata* için soğuk uygulaması

PT 35: *Prunus avium*, *Prunus salicina* ve *Prunus persica* üzerinde *Bactrocera tryoni* için soğuk uygulaması

PT 36: *Vitis vinifera*'da *Ceratitis capitata* için soğuk uygulaması

PT 37: *Vitis vinifera* üzerinde *Bactrocera tryoni* için soğuk uygulaması

PT 38: *Carposina sasakii* için ışınlama uygulaması

PT 39: *Anastrepha* cinsi için ışınlama uygulaması

PT 40: Meyvelerde *Tortricidae* için ışınlama uygulaması

PT 41: *Citrus sinensis*'de *Bactrocera zonata* için soğuk uygulaması

PT 42: *Zeugodacus tau* için ışınlama uygulaması

PT 43: *Sternochetus frigidus* için ışınlama uygulaması

PT 44: *Malus pumila* ve *Prunus persica*'da *Cydia pomonella* ve *Grapholita molesta*'ya yönelik sıcak buhar uygulaması

***ISPM 29-** (2021) Düşük zararlı yayılımı alanları ve zararlıdan ari alanların kabul edilmesi

ISPM 30- (2019) Meyve sinekleri (*Tephritidae*)'ne yönelik düşük zararlı yayılımı alanlarının tesisi

***ISPM 31-** (2021) Sevkiyatlardan örnek alınmasına yönelik metodoloji

ISPM 32- (2021) Zararlı etmenleri riskine göre emtianın sınıflandırılması

ISPM 33- (2021) Uluslararası ticarete yönelik zararlıdan ari patates mikro çoğaltım materyal ve küçük yumruları

ISPM 34- (2021) Bitkilere yönelik giriş noktası karantina istasyonlarının dizaynı ve işleyişı

ISPM 35- (2021) Meyve Sineklerinde Zararlı Risk Yönetimi İçin Sistem Yaklaşımı

ISPM 36- (2021) Dikim amaçlı bitkiler için entegre tedbirler

ISPM 37- (2021) Meyvelerin meyve sineklerine (*Tephritidae*) konukçu durumunun belirlenmesi

ISPM 38- (2021) Tohumların uluslararası dolaşımı

ISPM 39- (2021) Ahşabın uluslararası dolaşımı

ISPM 40- (2021)Dikim amaçlı bitkilerle ilgili yetiştirme materyallerinin uluslararası dolaşımı

ISPM 41- (2021) Kullanılmış makine, taşıt ve ekipmanların uluslararası dolaşımı

ISPM 42 - (2021) Bitki sağlığı tedbirleri olarak sıcaklık uygulamalarının kullanımı için gereklilikler

ISPM 43- (2021) Bitki sağlığı tedbirleri olarak fumigasyon uygulamalarının kullanımı için gereklilikler

ISPM 44- (2022) Bitki sağlığı tedbirleri olarak modifiye atmosfer uygulamalarının kullanımı için gereklilikler

ISPM 45- (2022) Bitki sağlığı eylemlerini gerçekleştirmeye yetkili kuruluşlar, ulusal bitki koruma kuruluşları için gereklilikler

ISPM 46- (2022) Emtiaya özgü bitki sağlığı tedbirleri için standartlar

ISPM 47- (2022) Bitki sağlığında denetim

*Tercümesi yapıp Web sayfasında yer alan standartlar

F. ISPM 15 UYGULAMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik gereğince, İşaretleme İzin Belgesi verilen işletmeler yılda en az iki defa olmak üzere kontrol görevlilerince denetlenir. Yönetmelik hükümlerine aykırı durum tespit edilen işletmelerin denetim tutanakları dönem içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir. Gerekli idari yaptırımlar İl Müdürlüklerince uygulanır.

01/01/2020 tarihinde yürürlüğe giren yeni yönetmelik ile karşı ülkenin ISPM 15 standardını isteyip istemediğine bakılmaksızın, ihraç ürünü ile birlikte kullanılan ahşap ambalaj malzemelerinin ISPM 15 standardına uygun olması gerekmektedir.

İşaretleme İzin Belgesi verilen işletmeler tarafından ısıl işlem uygulanarak işaretleme yapılan ahşap ambalaj malzemelerinin üzerine ISPM 15 işaretine ilave olarak 01/01/2020 tarihinden itibaren izlenebilirlik işareti de yapılması zorunlu hale getirilmiştir. İzlenebilirlik işareti ile izin belgeli işletmeden satışı yapılan bir ahşap ambalaj malzemesinin ihracatçıya ulaşıncaya kadar ki bütün safhaları izlenecektir.

İşaretleme İzin Belgeli bir işletmeden satışı yapılan ahşap ambalaj malzemesinin, ısıl işlem çıktısının orijinal nüshasının fatura ekinde alıcıya verilmesi zorunludur. Fatura ekinde ısıl işlem çıktısı olmadan ve fatura üzerine ısıl işlem çıktısı üzerinde yer alan parti numarası, ısıl işlem tarihi, cinsi, ebadı ve miktarı açıklama olarak yazılmadan satışı yasaklanmıştır. Bu bilgilerden birinin

dahi eksik olması durumunda alana da satana da idari yaptırım getirilmiştir. Isıl işlem çıktısı değerli evrak statüsüne kavuşturulmuş olup, ihracatçının, fatura ekinde yer alan ısıl işlem çıktısı üzerinde kendine satışı yapan işletmenin ıslak imzası ve kaşesini görmeden ahşap ambalaj malzemesini alması yasaklanmıştır.

Serbest dolaşım yoluyla, ithal ürün beraberinde ölkemize gelen üzerinde ISPM 15 işareti olan ahşap ambalaj malzemesinin tekrar ihracatta kullanılabilmesi için ahşap ambalaj malzemesinin ISPM 15 standardına uygun, yıpranmamış ve parça değişimi izin verilen miktarda yapılmış olmalı ayrıca ölkemize ürün beraberinde geldiğinin fatura ile belgelendirilmesi ve üzerinde taşıdığı işarete ait ısıl işlem çıktısının/grafiğinin ibraz edilebilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, serbest dolaşım yoluyla ithal ürün beraberinde ölkemize gelen ahşap ambalaj malzemesi tekrar ihracatta kullanılamaz.

Bitki ve bitkisel ürün beraberinde kullanılan ahşap ambalaj malzemesinin ihracat ve ithalat aşamasındaki kontrolleri resmi kontrol görevlileri tarafından yapılmaktadır. Bitki Karantinası Yönetmeliği kapsamına giren bitki ve bitkisel ürünlerin haricindeki eşyaların taşınmasında kullanılan ahşap ambalaj malzemelerinin resmi kontrolleri ise risk esasına göre uygun sıklıkta azaltılmış kontrol şeklinde gümrük müdürlükleri ile işbirliği içerisinde yapılmaktadır.

Sadece ahşap ambalaj malzemesi ithalatı ve ihracatı yapılıyor ise bitki sağlık sertifikası düzenlenmesi zorunludur. İthal edilen ahşap ambalaj malzemeleri ölkemize Tarım ve Orman Bakanlığı Kontrolüne Tabi Belirli Ürünlerin Girişine Yetkili Gümrük İdareleri İle Resmi Kontrollerini Yapmaya Yetkili İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğın Ek-2 sinde belirtilen 19 ilde (Adana, Ağrı, Antalya, Ardahan, Artvin, Bartın, Bursa, Edirne, Giresun, Hatay, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Kocaeli, Mersin, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun) bulunan 48 adet gümrük kapısından girebilmektedir.

G. BİTKİ SAğLIK SERTİFİKASI DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN ESASLAR

Bitki Sağlık Sertifikası; bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ihracatında, alıcı ülke bitki sağlığı şartlarını sağladığını gösteren ve uluslararası standartlara uygun olarak düzenlenen bir belgedir.

Ölkemizden diğer ölkelere ihraç edilecek olan, bitki sağlığı kontrollerine tabi bitki ve bitkisel ürünler için aşağıda belirtilen esaslar doğrultusunda Bitki Sağlık Sertifikası düzenlenir.

- Geçerliliği Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesini (IPPC- International Plant-ProtectionConvention) imzalayan taraflarca kabul edilen, Bitki Sağlık Sertifikası düzenlenmesine ilişkin uluslararası standartlara (ISPM 12 - International StandardsforPhytosanitaryMeasures –) uygun olarak düzenlenir.

- FAO'nun (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) resmi dillerinden biri (tercihen İngilizce) ile yazılır.
- Ürün ve sevkiyata ilişkin gerekli nitelik ve bilgiler, malın tanımlanmasını kolaylaştıran uluslararası kodlar, gümrük kodları, uluslararası kabul gören birim ve terimlerle doğru ve açık şekilde ifade edilir.
- Alıcı ülke tarafından belirlenen şartlar ve deklarasyon taleplerine göre düzenlenir.
- Ulusal Bitki Koruma Organizasyonu (NPPO) tarafından düzenlenir.

İhracata konu bitki ve bitkisel ürünler, alıcı ülke karantina gerekliliklerine ve uluslararası standartlara göre kontrol edildikten sonra, hastalık ve zararlılardan arı ve ihracata uygun bulunması halinde Bitki Sağlık Sertifikası düzenlenerek ihraç edilirler.

Bitki Sağlık Sertifikası taşıması gerekli bitki ve bitkisel ürünler, GTİP numaraları (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) belirtilerek, Bitki Karantinası Yönetmeliği'nin EK-5 liste sinde yer almaktadır.

Bitki ve bitkisel ürünlerin ihracat işlemleri ve Bitki Sağlık Sertifikasının düzenlenmesine ilişkin esaslar, Bitki Karantinası Yönetmeliği, Dördüncü Bölüm, "İhracat" başlığı altındaki Madde 17'de hükme bağlanmış olup özetle aşağıda belirtildiği şekildedir.

- İhracatçılar, ihracat başvuru formu ile Müdürlüğe müracaat ederek ihraç edilecek ürünlerin resmî kontrolünü talep ederler.
- İhraç edilmek istenilen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bunların ambalajları, alıcı ülkenin bitki sağlığı şartları açısından resmî kontrole tabi tutulur. Gerektiğinde ilave laboratuvar analizleri yapılır.
- Alıcı ülkenin bitki sağlığı şartlarını taşıyan bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler için Bitki Karantinası Yönetmeliği'nin Ek-7'deki örneğe uygun olarak ve ISPM-12 kurallarına göre Bitki Sağlık Sertifikası bir asıl ve iki suret olarak düzenlenir. Aslı ve bir sureti ihracatçıya verilir. Bir sureti Müdürlükte muhafaza edilir.
- Bitki Sağlık Sertifikası ve Yeniden İhracat (Re-Export) Bitki Sağlık Sertifikası, düzenlenmesinden itibaren ondört gün içinde bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler çıkış yapmak zorundadır. Bu süre içerisinde çıkış işlemi gerçekleştirilmeyen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler yeniden kontrol edilir.

H. FÜMİGASYON UYGULAMALARI KAPSAMINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Fümigasyon uygulamaları; Bitki Karantinası Fümigasyon Yönetmeliğindeki esaslara göre “Fümigasyon Ruhsat Belgesi” almış, fümigasyonu ticari amaçla yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan “fümigasyon operatör belgesi” sahibi kişiler tarafından yapılır.

Fümigasyon uygulamasında Methyl Bromide (MeBr) kullanılacak ise, Fümigasyon Ruhsat Belgesi işletmede çalışan ve “Methyl Bromide Uygulama Belgesi” sahibi fümigasyon operatörü tarafından uygulama yapılır.

Methyl Bromide (MeBr)’ün karantina ve taşıma öncesi kullanımı esastır.

Karantina ve taşıma öncesi kullanımlar için İstanbul, İzmir ve Mersin Zirai Karantina Müdürlükleri tarafından yapılacak Methyl Bromide (MeBr) satışı sonrası, zirai karantina amaçlı uygulamaların Zirai Karantina Müdürlüklerinde görevli fümigasyon operatörleri nezaretinde, ihtiyaç duyulması halinde ise İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinde görevli fümigasyon operatörü, fümigasyon operatörü bulunmaması halinde ise görevli konu uzmanları nezaretinde yapılması gerekmektedir.

Kontrol görevlileri tarafından; “Fümigasyon Ruhsatı” belgesi olan Kamu Kurum ve Kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişi ve diğer kuruluşların denetimleri yapılarak tanzim edecekleri fümigasyon icraat cetveli ile 6 aylık denetim raporunu Genel Müdürlüğe gönderir.

Zirai Karantina Müdürlüğü ve İl Tarım ve Orman Müdürlükleri, Bitki Karantinası Fümigasyon Yönetmeliği kapsamında, “Fümigasyon Ruhsatı” belgesi olanların, fümigasyon uygulamaları ile ilgili icraat cetvellerini aşağıdaki forma uygun olarak altı aylık dönemler halinde Genel Müdürlüğe bildirir.

... YILI DÖNEMİ FÜMİGASYON İCRAATI

Müdürlük	Fümige Edilen Ürünün Cinsi	Fümige Edilen Alanın Çeşiti *	Fümige Edilen Alanın Sayısı (Adet)	Miktarı		Kullanılan Bitki Koruma Ürününün Adı	Kullanılan Bitki Koruma Ürünü Miktarı (Gr)
				(Kg)	(m3)		
Toplam							

*Alan Çeşiti: Depo, silo, gemi, konteynır vb.

V.
DENETİM
ÇALIŞMALARI

A.HASAT ÖNCESİ PESTİSİT DENETİMİ:

Ülkemizde bitkisel ürünlerde güvenilir gıda arzının ve sürdürülebilir üretimin sağlanması son derece önemlidir. Bakanlığımızca bitkisel üretimde hatalı bitki koruma ürünü kullanımının denetlenmesi ve kalıntının önlenmesi hedeflenmektedir.

Üretim alanlarında bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre doğru kullanımı ile yasaklı, tavsiye dışı, aşırı veya hatalı kullanımının denetlenmesi amacıyla Bakanlığımız stratejik planında belirlenen hedefler doğrultusunda “**hasat öncesi pestisit denetim programı**” uygulanmaktadır.

Gerçekleştirilen diğer bitki sağlığı tedbirleri ile birlikte BKÜ kullanımının kaynağında denetlenmesi, faydalı organizmaların ve doğal dengenin korunmasına katkı sağlamaktadır. Buna göre;

- 2023 yılı hasat öncesi pestisit denetim programı mevzuatlar ve talimatlar doğrultusunda titizlikle takip edilmeli,
- Her ilin talimatta yer alan hasat öncesi pestisit denetim programı kalıntı riski olan bölgeler ve dönemlerde, ilçelerin üretim durumunu temsil edecek şekilde ilçe düzeyinde hazırlamalı ve ilçelere bildirilmeli,
- Denetimlerde numune alma ve örneklemenin risk esasına göre talimatlar doğrultusunda yapılmalı, numune alma esnasında bulaşmayı önleyici tedbirler (tek kullanımlık eldiven kullanımı vb.) alınmalı,
- Numune alırken kenar tesiri göz önünde bulundurulmalı,
- Numuneye ait etiket bilgileri doğru ve eksiksiz olarak doldurulmalı,
- TBS üzerinde oluşturulan “Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Kayıt Sistemi” ile ilgili kayıtlarının takibi ile ilgili gerekli tedbirler alınmalı, numune sonuçları sisteme zamanında girilmeli, üçer aylık dönemler halinde resmi yazı ile Bakanlığa ve **bitkisagligi@tarimorman.gov.tr** mail adresine e-mail olarak gönderilmeli,
- Olumsuzluk tespit edilen üreticiler için ilgili cezai işlemler uygulanmalı,
- Numune alma, laboratuvara gönderilme, analiz aşamasında yaşanan aksaklıklar ve laboratuvardan gelen sonuçların bildiriminde yaşanan uzun süreli gecikmeler hususlarında Bakanlığa bilgi verilmeli,
- Denetimlerde olumsuzluk tespit edilen ürünler ve zararlı organizmalar ile ilgili yoğun üretim bölgelerinde kalıntı ve önemi, ilgili mevzuatlar, denetimler ve cezai yaptırımlar, BKÜ’lerinin teknik talimatlara ve etiket bilgilerine göre doğru kullanımı ve alternatif mücadele yöntemleri hususlarında bilgilendirme yapılmalı, kalıntının önlenmesine yönelik çalışmalar yürütülmeli,

- Denetim programında belirtilen sayı ve zamana uyulmalı,
- HÖ denetim programın bittiği son ayda, gönderilen analiz takip cetveliyle birlikte;
- ✓ Ürün düzeyinde yıllık program ve alınan numune sayıları ile sonuçları gösterir icmal,
- ✓ İcmalde tespit edilen olumsuz sonuçlar (ürün ve aktif madde düzeyinde belirtilerek) ve muhtemel sebeplerinin değerlendirilmesi,
- ✓ Olumsuzluk tespit edilen ürünlere alınması planlanan önlemlerle ilgili değerlendirme ve öneriler ile sorunun önlenmesine yönelik gerçekleştirilen faaliyetler,
- ✓ Program dışında riskli görülen ürünler ile sonraki yılın programında değişikliği uygun görülen hususlar ve önerileri içeren “**Yıllık Değerlendirme Raporu**” hazırlanarak bakanlığa ve bitkisağligi@tarimorman.gov.tr mail adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı Uygulama Talimatı (21/01/2023)

Amaç

Bu Talimatın amacı; Bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının denetlenmesi ile insan sağlığına yönelik oluşabilecek risklerin önlenmesi, doğal dengenin korunması ve bitkisel üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır.

Kapsam

Bu Talimat; Bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla hasat öncesi pestisit denetimi, numune alma ve analizine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Bu Talimat 13/6/2010 tarihli ve 27610 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun 15. 20, 31, 32, 39. Maddelerine ve Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 20 ve 25. Maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

- (1) Bu Talimatta geçen;

Analiz raporu: Resmi prosedür ile gönderilen numunelerin laboratuvarca yapılan analizleri sonucu düzenlenen analiz sonuçlarını,

Birincil üretim yeri: Bir üreticiye ait, sınırları belli olan ve aynı tür bitki yetiştirilen üretim alanını,

Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını

Birincil üretim partisi: Bitkisel ürünlerin, denetim esnasında numune alınan bitkisel üretim yerindeki tek seferde hasat edilerek piyasaya sunulabilecek olan miktarı,

Bitkisel ürün: İnsan gıdası olarak tüketime sunulmak üzere belirli bir üretim yerinde yetiştirilen ürünü,

Denetim programı: Bitkisel ürünlerde yasaklı, tavsiye dışı veya hatalı pestisit kullanımı nedeniyle insan sağlığına, çevreye veya doğal dengeye yönelik oluşabilecek risklerin önlenmesi amacıyla hasat edilmek üzere olan bitkisel ürünlerin hasat öncesi veya hasat esnasında denetlenmesi için oluşturulan hasat öncesi denetim programını,

Kanun: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,

Kontrol görevlisi: Bakanlık İl / İlçe Müdürlüğüne hasat öncesi denetim için görevlendirilen teknik personelini,

Müdürlük: Bakanlık İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünü,

MRL: Maksimum Kalıntı Limitlerini

Numune: Bitkisel üretimde bitki koruma ürünü kullanımının denetimi amacıyla analizi yapılmak üzere belli bir üretim yerinden ürünün tamamını temsil edecek şekilde yaprak, meyve vb. bitki ve bitki parçalarından, belirlenmiş miktarlarda tesadüfen alınmış etiketli ve mühürlü bitki örneğini,

Resmi kontrol: Hasat öncesi denetiminde kontrol görevlilerinin 5996 sayılı kanunla verilen yetkiler çerçevesinde gerçekleştirdikleri BKÜ kullanımına yönelik faaliyetlerin uygunluğunun doğrulanması için izleme, denetim, numune alma, analiz ve kontrolleri.

Uygunsuzluk: Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uyumsuz olma durumunu, ifade eder.

Denetime İlişkin Genel Esaslar

- 1) Resmi Kontroller, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü koordinatörlüğünde Ek-8' de belirtilen yıllık denetim programı dahilinde, risk esasına göre, ili ve ürünü temsil edebilecek şekilde gerçekleştirilir.

- 2) Denetim programında 200 numunenin altında numune alması planlanan illerde, denetim ve numune alma işlemleri İlçe Müdürlüğü ile işbirliği halinde İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir.
- 3) İl Müdürlüğü Ek-8'de belirtilen İle ait yıllık denetim programını üretim miktarları, üretim alanı, üretici sayısı, kalıntı durumu gibi risk esaslarına göre ilçeler düzeyinde programlayarak ilçelere bildirir, Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Kayıt Sistemine kaydını yapar. İl Müdürlüğü yıl sonunda İlçe Müdürlükleri ile yapılan denetim faaliyetlerinin sonuçlarını değerlendirerek, belirtilen risk esaslarına göre sonraki yılın program teklifini oluşturup Bakanlığa bildirir.
- 4) İl/İlçe Müdürlüklerinde Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı uygulamalarında görev alacak Kontrol Görevlileri için İl Müdürlüğünce yıllık olur alınarak görevlendirme yapılır ve her denetçi için Ek-15'te yer alan kontrol görevlisi belgesi düzenlenir. İl/İlçe Müdürlüğünde yapılan resmi kontrollerde ziraat teknisyeni veya ziraat teknikeri kontrol görevlisine yardımcı olmak üzere görev alabilir.
- 5) Kontrol görevlisi Kanunla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde idarî yaptırımları uygulamaya yetkilidir. Kontrol görevlisi denetim esnasında kontrol görevlisi belgesini yanında bulundurur ve üreticiye denetimle ilgili bilgilendirme yapar. Üretici denetim esnasında gerekli olan her türlü yardım ve kolaylığı sağlamakla yükümlüdür.
- 6) İl Müdürlüğü iline ait numune alma programda belirlenen toplam numune sayısının %10' u kadar numuneyi programa bağlı kalmaksızın program dışı ürünler dahil riskli gördükleri ürünlerden almalıdır. Ancak programda numune sayısı 20'nin altında olan illerde bu kapsamda ikişer numune alınacaktır. Örtüaltı üretimde bu kapsamda alınacak numunelerin yıl içerisinde alınamayan bölümü sonraki yılın ilk ayında alınır.
- İl Müdürlüğü insiyatifi ile alınacak % 10 fazla numunenin hangi ürünlerden ne zaman alınacağı İl Müdürlüğünce programlanacaktır.
- 7) 2021-2022 yıllarında Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı kapsamında yapılan denetimlerde olumsuzluk tespit edilen ve RASFF bildirim alan üreticilerden 2023 yılında program haricinde denetim amaçlı numune alınacaktır.
- 8) İl/İlçe Müdürlükleri tarafından Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Kayıt Sistemi üzerinden program, numune alma ve analiz sonuçları ile ilgili işlemler takip edilmeli, sonuçlar sisteme girilmeli, Ayrıca üçer aylık olarak 1. Çeyrek (Ocak-Mart), 2. Çeyrek (Nisan-Haziran), 3. Çeyrek (Temmuz-Eylül), 4. Çeyrek (Ekim-Aralık) gerçekleşme verileri 'Bitki Sağlığı Kayıt Sistemi (BSKS) Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Modülü'nde yer alan 'Üçer Aylık İzleme' Bölümüne gi-

rilerek, ilgili dönemi takip eden ayın ilk haftasında bakanlığa gönderilmelidir. Ayrıca TBS üzerinden üçer aylık olarak alınan analiz sonuçları listesi exel dökümleri de Bakanlığa Üçer aylık icmal ile birlikte gönderilir.

“Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı”nın bittiği son ayda yıllık değerlendirme raporu (Ek-11) hazırlanarak Bakanlığa (GKGM) yazıyla ve e-mail olarak bitkisagligi@tarimorman.gov.tr gönderilmelidir.

9) Müdürlük olumsuzluk tespit edilen ürün, bölge ve etken maddelere yönelik sorunun çözümü amacıyla (eğitim programları, örnek uygulamalar, projeler vb.) özel çalışmalar yürütür.

10) İl Müdürlüğü üretim sezonu başında yılda en az bir kez olmak üzere İlçe Müdürlükleri denetçilerine yönelik eğitim ve değerlendirme programı düzenler.

11) Denetim yapılacak il/ilçelerde ilgili Müdürlükçe yoğun üretim yapılan yerleşim yerlerinde üreticiler için sorun yaşanan zararlı organizmalar ve doğru mücadele yöntemlerine yönelik en geç altıncı ayda tamamlanmak üzere “Hasat öncesi pestisit denetimi bilgilendirme programı” (Ek-13) oluşturulur ve uygulanır.

Programda hasat öncesi pestisit denetim uygulamaları, pestisit mevzuatları, hatalı pestisit kullanımı, alternatif mücadele yöntemleri, cezai yaptırımlar ile diğer ilgili konularda bilgilendirme yapılır.

Toplantılarda bilgilendirme tutanağı (Ek-14) düzenlenir.

Ayrıca kalıntı sorunu yaşanan ürünler ve bitki koruma ürünleri için ilgili il ve ilçe Müdürlükleri tarafından bölgelerinde bulunan reçete yazma yetkilileri ve bitki koruma ürünleri bayilerine yönelik bilgilendirme faaliyetleri yürütülür.

12) İl ve İlçe Müdürlükleri sorumluluk alanlarında üretilen ürünler için piyasa denetimlerinde tespit edilen uygunsuzlukları değerlendirerek uygunsuzlukların önlenmesi çalışmalarında dikkate alır.

Numune Alma

Numune Alma Yetkisi

1) Hasat Öncesi Pestisit Denetimi için yetkilendirilen Kontrol Görevlisi hasat öncesi pestisit denetimi kapsamında numune almaya yetkilidir.

Kontrol görevlisi tarafından usulüne uygun olarak alınan numune laboratuvara gönderilir.

Üretim alanı sahibi veya yetkilisi, denetim görevlisinin gerekli miktarda numune almasına yardımcı olmak zorundadır. Alınan numuneler için herhangi bir bedel ödenmez.

Numune Alma Esasları

1. Kontrol Görevlisi bitkisel üretimde yasaklı, tavsiye dışı veya hatalı bitki koruma ürünü kullanımını denetlemek amacıyla üretim yerinde hasat edilmek üzere olan üründen risk esasına göre numune alır.
2. Taze meyve ve sebze için birincil üretim yerinden, bir bitki türüne ait üretim yerinin tamamını temsil edecek şekilde değişik yerlerinden ve farklı bitkilerden tesadüfen seçilen yaprak, meyve vb. insanların tüketimi amacıyla sunulacak bitkisel ürünlerden, Ek-3'te belirtilen miktar kadar alınan örnek, numune yazan plastik mühürle mühürlenerek şahit yazan plastik mühür ve şahidin etiketi ile birlikte belirlenen laboratuvara en kısa sürede gönderilir.

Laboratuvarda paçal numune homojenize edildikten sonra analiz ve şahit olarak ayrılır. Şahit numune laboratuvar tarafından mühürlenir. Şahit numunenin muhafazası aynı laboratuvarda yapılır. Analiz numunesinin sonucuna istinaden düzenlenen muayene ve analiz raporu numuneyi gönderen İl/İlçe Müdürlüğüne gönderilir. Analiz sonucunun uygun olmaması durumunda şahit numune ile ilgili işlemler İl/İlçe Müdürlüğü tarafından yapılır. İtiraz durumunda şahit numunenin analizi, analiz numunesinin analizinin yapıldığı laboratuvarda yaptırılır.

3. Tarla, bağ ve bahçeden örnek alınırken üretim yeri sınırlarının en az 4-8 metre içerisinden başlamak üzere uygun miktarda kenar etkisi de göz önünde bulundurulacak şekilde örnek alınmasına dikkat edilmelidir.
4. Numune, X veya S modeline göre, ürün ve üretim yerini temsil edecek sayıda ve yeterli miktarda, farklı bitkilerden alınan örneklerden oluşturulur.
5. Kontrol görevlileri tarafından denetim esnasında Ek-1'de yer alan numune tutanağı ve Ek-12'de yer alan Kontrol Formu tam olarak doldurulmalı, yırtılmış yıpranmış olmamalı, imzalar eksiksiz olmalıdır.
6. Denetim esnasında gerekli kolaylığı göstermeyenler tutanak (Ek-4) ile tespit edilir, denetim gerektiğinde kolluk kuvvetlerinin katılımı ile tekrarlanır ve ilgililer hakkında Kanun uyarınca gerekli yasal işlem uygulanır.
7. Analiz sonucuna ait değerlendirme ve şahit işlemleri ilgili İl/İlçe Müdürlüğü tarafından yapılır.
8. Numune alma, laboratuvara gönderme aşamalarında analiz sonucunu etkileyecek olumsuzluklara ve gecikmelere karşı gerekli önlemler alınır. Numuneler alınırken bulaşmanın önlenmesi amacıyla tek kullanımlık eldiven (polietilen) kullanımı dahil gerekli tedbirler alınır.
9. Günlük hasat edilen ürünlerde sonuçların gecikmemesi için Müdürlük ve laboratuvar tarafından gerekli tedbirler alınmalıdır.

10. Bir üretim yerinden alınarak analize gönderilmiş olan numunenin analiz sonucu, temsil ettiği üretim yeri ve üretim partisi için geçerlidir.
11. Değerlendirme sonuçları İl/İlçe Müdürlüğü tarafından üreticiye bildirilir. Değerlendirme sonuçlarının uygun olmaması halinde analiz raporunun bir sureti üreticiye tebliğ zarfı içinde tebliğ yazısı (Ek-5) ile Tebligat Kanunu ve Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre tebliğ edilir.
12. Şahit numunesinin Laboratuvar Müdürlüklerinde muhafaza süresinin 6 ay olması nedeni ile ilgili İl ve İlçe Müdürlükleri tarafından şahit süreci işlemleri 6 ayda tamamlanmalıdır.

Laboratuvarlar ile İlgili Hususlar

1. Laboratuvar Müdürlükleri tarafından analiz işlemleri en kısa sürede tamamlanır, sonuçları İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir, gönderilen sonuçlar GKLS üzerinden onaylanarak, tutanak bilgileri tam olarak girilir.
2. Laboratuvar Müdürlüklerinde cihazların arızalı olması vb. sebeplerle analiz yapılamaması durumunda ilgili Müdürlükler ve Bakanlık en kısa sürede bildirir. Arıza süresince alınan numunelerin işlemleri yedek laboratuvar tarafından yürütülür.
3. Laboratuvar şahidin muhafazası için gerekli tedbirleri alır.
4. Değerlendirmenin İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yapılması nedeniyle ilgili Laboratuvar Müdürlüğünce analiz raporunun değerlendirme bölümünde DY- (Değerlendirme Yapılmamıştır) ibaresi belirtilecektir.

Cezai İşlemler

- 1) Üreticiler denetim için numune alınmasından itibaren ürünlerini hasat etmesi durumunda, ürünlerin satışını yaptığı yerleri ilgili müdürlüklere bildirir.
- 2) Hasat Öncesi Denetim kapsamında yapılan analiz sonucunda;

A) Tavsiye dışı Bitki Koruma Ürünü (BKÜ) kullanımı tespit edilmesi durumunda;

- i) Üreticiye öncelikle kanunun 39. Maddesinin j bendine göre idari para cezası uygulanır.
- ii) İdari yaptırım sonrasında tespit edilen BKÜ'nün Ülkemizde kullanımı yasaklı olması durumunda tüm ürün (tüketime sunulacak) imha edilir.
- iii) İdari yaptırım sonrasında tespit edilen tavsiye dışı BKÜ'nün Ülkemizde başka

ürünlerde ruhsatlı olması durumunda; analiz sonucu MRL değerinin üzerinde ise ürünün hasat edilen kısmı imha edilir, hasat edilmeyen kısmı ilgili BKÜ' nün, ruhsatlı olduğu en yakın üründe (Ek-10) belirlenen 'son uygulama ile hasat arasında geçmesi gereken süreye göre hasadı geciktirilir.

B) Tespit edilen BKÜ, ruhsatlı olup da MRL değerinin üzerinde olması durumunda;

ı) Bitkisel üretim yerinden hasat edilme esnasında numune alınan üreticiye kanununun 39. Maddenin j) bendine göre idari para cezası uygulanır ve hasat edilmiş ürünlerin, üreticiler tarafından satış yapılan yerlerden toplanarak imha edilmesi sağlanır.

ii) Hasat edilmeden önce numune alınan bitkisel ürünler için hasat geciktirme işlemleri uygulanarak, tespit edilen etken maddenin belirlenmiş MRL değerlerinin altına düşmesi sağlanır. Hasat geciktirmede başlama ve bitiş aşamaları tutanak altına alınır, gerekli kontroller yapılır.

C) Tespit edilen tavsiye dışı veya yasaklı aktif madde, ruhsatlı olan bir aktif maddenin Ek-9'da belirtilmiş metaboliti ise;

ı) Üreticinin bu ruhsatlı aktif maddeyi kullandığını üretici kayıt defteri kayıtları ile belgelemesi durumunda;

a) Çıkan aktif maddenin MRL değerinin, o aktif veya metaboliti olduğu asıl aktif maddenin belirlenmiş MRL değerinin altında çıkması halinde işlem yapılmamalıdır.

b) Belirlenmiş MRL değerinin üstünde çıkması durumunda ise B) bendinde belirtilen hükümler uygulanmalıdır.

ii) Üreticinin bu ruhsatlı aktif maddeyi kullandığını üretici kayıt defteri kayıtları ile belgeleyememesi durumunda kanununun 39. Maddesinin j) bendine göre idari para cezası uygulanır.

D) MRL değeri belirlenmeyen aktif maddelerin uygunluk değerlendirmesi Türk Gıda Kodeksi Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde LOD değeri olarak belirtilen değerlere göre yapılır.

3) Aşırı derecede pestisit kullanıldığı tespit edilen MRL değeri belirlenmiş ürünlerde, aktif maddeye ait uygulama ile hasat arasında geçmesi gereken süre kadar hasat geciktirildikten sonra ikinci bir numune alınarak, sonucun limit üstü çıkması durumunda 39. Maddenin j) bendine göre cezai işlem uygulanır.

4) İmha işlemleri tüm masrafları üretici tarafından karşılanmak üzere Müdürlük gözetiminde gerçekleştirilir.

5) Hasat edilmemiş ürünlerin imha işleminde, bitki üzerindeki olgunlaşmış tüketime sunulabilecek meyve ve sebzeler imha edilir. Hasat geciktirme, hasat esna-

sında numune alınması durumunda hasat edilmiş olan ürün miktarları ve imha işlemleri tutanak altına alınır.

7) Denetim esnasında gerekli kolaylığı göstermeyenler hakkında Kanunun 41. Maddesinin (ç) bendine göre idari para cezası uygulanır.

8) Üreticiler resmî kontrol ve denetim sonuçları ile ilgili olarak Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı Resmi Kontrolünün sonucuna tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içerisinde Müdürlüğe itiraz etme hakkına sahiptir. İtiraz idarece değerlendirilir. İtirazdan kaynaklanan masraflar ilgililer tarafından karşılanır.

9) Cezai müeyyidenin uygulanması için itiraz süresinin dolması beklenir.

10) Kanunda belirtilen idarî yaptırımları uygulamaya İl Müdürü yetkilidir. İl Müdürü bu yetkisini İlçe Müdürlerine yazılı olarak devredebilir.

11) İdari yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiili, fiilin işlendiği yer ve zaman bilgileri, Ek-6'da belirtilen idari yaptırım kararında idari yaptırımın nedeni bölümünde açıkça yazılır.

EK – 8 Hasat Öncesi Pestisit Denetimi 2023 Yılı Programı

Hasat Öncesi Pestisit Denetimi 2023 Yılı Programı																					
Sıra No	İl	Ürün	Ocak	Şubat	Març	1. Çeyr	Nisan	Mayıs	Haziran	2. Çeyr	Temmuz	Ağustos	Eylül	3. Çeyr	Ekim	Kasım	Aralık	4. Çeyr	2023 Topl	Labırtır	
1	Adana	Biber	0	0	0				4	4	12	4		16				0	20	Adana	
2	Adana	Domates			0				7	7	8			8				0	15	Adana	
3	Adana	Erik			0		5			5		5		5				0	10	Adana	
4	Adana	Greyfurt			0					0			20	20	90	30		120	140	Adana	
5	Adana	Hıyar			0	10				10				0				0	10	Adana	
6	Adana	Ispanak	4		4					0				0		4	2	6	10	Adana	
7	Adana	Kabak			0		4	4		8				0				0	8	Adana	
8	Adana	Kiraz			0		6	6		12				0				0	12	Adana	
9	Adana	Limon			0					0			90	90	140	50		190	280	Adana	
10	Adana	Mandalina			0					0			100	100	230	70		300	400	Adana	
11	Adana	Marul	35		35					0				0			25	25	60	Adana	
12	Adana	Nar			0					0			20	20	25			25	45	Adana	
13	Adana	Nektarin			0		6	6		12				0				0	12	Adana	
14	Adana	Patlıcan			0				5	5	10			10				0	15	Adana	
15	Adana	Portakal			0					0			30	30	210	120		330	360	Adana	
16	Adana	Şeftali			0		9			9				0				0	9	Adana	
17	Adana	Patates			0		10			10				0				0	10	Adana	
18	Adana	Karpuz			0				10	10				0				0	10	Adana	
	Toplam Adana		39	0	39	10	40	42	92	30	9	260	299	695	274	27	996	1426			
19	Adıyaman	Biber			0					0	4	6		10				0	10	Adana	
20	Adıyaman	Nar			0					0			5	5	5			5	10	Adana	
21	Adıyaman	Üzüm			0					0		10		10				0	10	Adana	
22	Adıyaman	Nane		2	2					0				0	2	2		4	6	Adana	
	Toplam Adıyaman		0	2	2	0	0	0	0	0	4	16	5	25	7	2	0	9	36		
23	Afyon	Domates			0					0		4		4				0	4	Isparta	
24	Afyon	Kiraz			0			15	15	35				35				0	50	Isparta	
25	Afyon	Mantar			0	2	1			3				0	1	1		2	5	Isparta	
26	Afyon	Hıyar			0					0		3		3				0	3	Isparta	
27	Afyon	Patates			0					0		5		5				0	5	Isparta	
	Toplam Afyon		0	0	0	2	1	15	18	35	12	0	47	1	1	0	0	2	67		
28	Ağrı	Domates			0					0		2		2				0	2	Van	
29	Ağrı	Elma			0					0			2	2				0	2	Van	
30	Ağrı	Kayısı			0			2	2					0				0	2	Van	

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

	Toplam Ağrı			0	0	0	0	0	0	2	2	0	2	2	4	0	0	0	0	6	
31	Aksaray	Domates			0				0			8	8					0	8	Konya	
32	Aksaray	Elma			0				0			4	4					0	4	Konya	
33	Aksaray	Üzüm			0				0			2	2					0	2	Konya	
	Toplam Aksaray				0	0	0	0	0	0		10	4	14	0	0	0	0	14		
34	Amasya	Domates			0				0			6	6					0	6	Tokat	
35	Amasya	Elma			0				0			8	8	2				2	10	Tokat	
36	Amasya	Hıyar			0			4	4				0					0	4	Tokat	
37	Amasya	Ispanak	6		6				0				0			6		6	12	Tokat	
38	Amasya	Kiraz			0			10	10				0					0	10	Tokat	
39	Amasya	Marul			0				0				0	10	5			15	15	Tokat	
40	Amasya	Şeftali			0				0			12	12					0	12	Tokat	
	Toplam Amasya		6	0	6	0	0	14	14	0	18	8	26	12	5	6		23	69		
41	Ankara	Armut			0				0			3	2	5				0	5	Ankara	
42	Ankara	Biber			0				0			5		5				0	5	Ankara	
43	Ankara	Domates			0				0	20	15		35					0	35	Ankara	
44	Ankara	Elma			0				0			3	3	2				2	5	Ankara	
45	Ankara	Fasülye			0				0			5		5				0	5	Ankara	
46	Ankara	Hıyar			0				0			5		5				0	5	Ankara	
47	Ankara	Ispanak			0	20			20				0	10	30	10		50	70	Ankara	
48	Ankara	Kabak			0				0			5		5				0	5	Ankara	
49	Ankara	Mantar	8	12	20	12			12				0	10	8			18	50	Ankara	
50	Ankara	Marul		25	25	40	10		50			8	8	20	17			37	120	Ankara	
51	Ankara	Mayd minör		4	4	16	6		22				0	2	12			14	40	Ankara	
52	Ankara	Patlıcan			0				0			10		10				0	10	Ankara	
53	Ankara	Üzüm			0				0			5		5				0	5	Ankara	
54	Ankara	Havuç			0			10	10				0					0	10	Ankara	
55	Ankara	Soğan			0	4	4	2	10				0					0	10	Ankara	
56	Ankara	Kimyon			0				0	4			4					0	4	Ankara	
57	Ankara	Anason			0				0	4			4					0	4	Ankara	
58	Ankara	Kiraz			0			5	5				0					0	5	Ankara	
	Toplam Ankara		8	41	49	92	20	17	129	28	53	13	94	44	67	10		121	393		
59	Antalya	Armut			0				0		10	30	40					0	40	Antalya	
60	Antalya	Biber	400	400	800	400	180	40	620	25	25	10	60	20	200	400		620	2100	Antalya	
61	Antalya	Çilek	55	45	100	25	10		35				0		15	30		45	180	Antalya	
61	Antalya	Domates	20	20	40	12	4	4	20	4	4	4	12	4	10	14		28	100	Antalya	
62	Antalya	Elma			0				0		35	75	110					0	110	Antalya	
63	Antalya	Erik			0			8	8	12	10		22					0	30	Antalya	

64	Antalya	Fasülye	10	15	25	15			15	5	5		10	5	15	30	50	100	Antalya
65	Antalya	Greyfurt			0				0				0	15			15	15	Antalya
66	Antalya	Hıyar	70	35	105	25	10	5	40	5			5		50	70	120	270	Antalya
67	Antalya	Kabak	25	50	75	25			25				0		35	20	55	155	Antalya
68	Antalya	Kiraz			0			10	10				0				0	10	Antalya
69	Antalya	Limon			0				0			10	10	10	5		15	25	Antalya
70	Antalya	Mandalina			0				0				0	10	5		15	15	Antalya
71	Antalya	Mantar	40	25	65	20	10	5	35				0	10	25	20	55	155	Antalya
72	Antalya	Nar			0				0			80	80	140			140	220	Antalya
73	Antalya	Patlıcan	20	20	40	10			10	5	5		10	10	20		30	90	Antalya
74	Antalya	Portakal			0				0			80	80	170	40		210	290	Antalya
75	Antalya	Şeftali			0			10	10	20	10		30				0	40	Antalya
76	Antalya	Muz			0				0				0	10			10	10	Antalya
77	Antalya	Brokoli			0				0				0		2	3	5	5	Antalya
78	Antalya	Ispanak		5	5	5			5				0		5		5	15	Antalya
79	Antalya	Maydınör	40	20	60	12	8		20			10	10	10	20		30	120	Antalya
80	Antalya *	Marul	70	50	120	45			45			10	10	30	35	35	100	275	Antalya
	Toplam Antalya		750	685	1435	594	222	82	898	76	104	309	489	444	482	622	1548	4370	
81	Ardahan	Armut			0				0			2	2				0	2	Van
82	Ardahan	Elma			0				0			2	2				0	2	Van
	Toplam Ardahan		0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	4	
83	Artvin	Domates			0				0			4	4				0	4	Van
84	Artvin	Hıyar			0				0			4	4				0	4	Van
	Toplam Artvin		0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8	0	0	0	0	8	
85	Aydın	Biber			0				0	4	8		12		3		3	15	Muğla
86	Aydın	Çilek			0	10	55	35	100	10			10				0	110	Muğla
87	Aydın	Domates	4	2	6			6	6	4			4		4		4	20	Muğla
88	Aydın	Elma			0				0			10	10				0	10	Muğla
89	Aydın	Erik			0		4	2	6				0				0	6	Muğla
90	Aydın	Hıyar			0			4	4	4			4				0	8	Muğla
91	Aydın	Ispanak		10	10	4			4				0	6			6	20	Muğla
92	Aydın	İncir			0				0	45	45		90				0	90	Muğla
93	Aydın	Limon			0				0				0	3			3	3	Muğla
94	Aydın	Mandalina			0				0				0	18	7		25	25	Muğla
95	Aydın	Marul	2	4	6	2	2		4				0	4	4	2	10	20	Muğla
96	Aydın	Kiraz			0			4	4				0				0	4	Muğla
97	Aydın	Nar			0				0			10	10	5			5	15	Muğla
98	Aydın	Patlıcan			0				0	3	2		5				0	5	Muğla
99	Aydın	Portakal			0				0				0	10	10		20	20	Muğla

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

100	Aydın	Şeftali			0			5	5	10	10		20				0	25	Muğla	
101	Aydın	Üzüm			0				0		8		8				0	8	Muğla	
102	Aydın	Enginar			0				0				0		5		5	5	Muğla	
103	Aydın	Bamya			0			6	6				0				0	6	Muğla	
	Toplam Aydın				6	16	22	16	61	62	139	80	73	20	173	46	24	11	81	415
104	B.Kesir	Biber			0				0	6	4		10				0	10	B.Kesir	
105	B.Kesir	Domates			0				0		5		5				0	5	B.Kesir	
106	B.Kesir	Fasulye			0				0	7			7				0	7	B.Kesir	
107	B.Kesir	Ispanak		6	6				0				0		4		4	10	B.Kesir	
108	B.Kesir	Mandalina			0				0				0	10			10	10	B.Kesir	
109	B.Kesir	Marul			0	8	4		12				0	4	4		8	20	B.Kesir	
110	B.Kesir	Maydınör		10	10	10			10				0	10	10		20	40	B.Kesir	
111	B.Kesir	Nar			0				0				0	5			5	5	B.Kesir	
112	B.Kesir	Nektarin			0				0	2	4		6				0	6	B.Kesir	
113	B.Kesir	Patlıcan			0				0	2	3		5				0	5	B.Kesir	
114	B.Kesir	Şeftali			0				0	8	12		20				0	20	B.Kesir	
115	B.Kesir	Roka		5	5	5			5				0				0	10	B.Kesir	
	Toplam B.Kesir			0	21	21	23	4	0	27	25	28	0	53	29	18	0	47	148	
116	Bartın	Domates			0				0		4		4				0	4	Kocaeli	
117	Bartın	Hıyar			0				0		2		2				0	2	Kocaeli	
118	Bartın	Marul			0	2			2				0	2			2	4	Kocaeli	
	Toplam Bartın			0	0	0	4	0	0	4	0	6	0	6	4	0	0	4	14	
119	Batman	Biber			0				0		2		2				0	2	D.Bakır	
120	Batman	Domates			0				0		2		2				0	2	D.Bakır	
121	Batman	Üzüm			0				0		4		4				0	4	D.Bakır	
	Toplam Batman			0	0	0	0	0	0	0	8	0	8	0	0	0	0	8		
122	Bayburt	Elma			0				0				0	2			2	2	Samsun	
123	Bayburt	Patates			0				0	2			2				0	2	Samsun	
	Toplam Bayburt			0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2	0	0	2	4		
124	Bilecik	Ayva			0				0			5	5	35			35	40	Bursa	
125	Bilecik	Fasulye			0				0		5		5				0	5	Bursa	
126	Bilecik	Ispanak		6	6				0				0				0	6	Bursa	
127	Bilecik	Kiraz			0		2	2					0				0	2	Bursa	
128	Bilecik	Marul		20	20				0				0	10	5		15	35	Bursa	
129	Bilecik	Şeftali			0				0	4	4		8				0	8	Bursa	
	Toplam Bilecik			0	26	26	0	0	2	2	4	9	5	18	45	5	0	50	96	

130	Bingöl	Domates			0			0	4	4				0	4	D.Bakır	
131	Bingöl	Elma			0			0		0	2	2		4	4	D.Bakır	
132	Bingöl	Hıyar			0			0	2	2				0	2	D.Bakır	
	Toplam Bingöl		0	0	0	0	0	0	6	0	6	2	2	0	4	10	
133	Bitlis	Domates			0			0	4	4				0	4	D.Bakır	
134	Bitlis	Üzüm			0			0	4	4				0	4	D.Bakır	
	Toplam Bitlis		0	0	0	0	0	0	8	0	8	0	0	0	0	8	
135	Bolu	Biber			0			0	4	4				0	4	Ankara	
136	Bolu	Domates			0			0	4	4				0	4	Ankara	
137	Bolu	Elma			0			0		2	2	2		2	4	Ankara	
	Toplam Bolu		0	0	0	0	0	0	8	2	10	2	0	0	2	12	
138	Burdur	Armut			0			0	2	12	14			0	14	Isparta	
139	Burdur	Domates			0			0	20	20	40			0	40	Isparta	
140	Burdur	Elma			0			0		10	10			0	10	Isparta	
141	Burdur	Fasulye			0			0	8	12	20			0	20	Isparta	
142	Burdur	Hıyar			0			0	6	6				0	6	Isparta	
143	Burdur	Ispanak			0			0			0	4		4	4	Isparta	
144	Burdur	Kabak			0			0	4	4				0	4	Isparta	
145	Burdur	Kiraz			0		4	4			0			0	4	Isparta	
146	Burdur	Mantar	10	10	2	2		4			0	10	4	14	28	Isparta	
147	Burdur	Biber			0		2	2	6	4	10			0	12	Isparta	
148	Burdur	Erik			0		4	4	4		4			0	8	Isparta	
149	Burdur	Patlıcan			0			0	3	3	6			0	6	Isparta	
	Toplam Burdur		10	10	2	2	10	14	41	51	22	114	10	8	18	156	
150	Bursa	Armut			0			0	5	80	65	150			0	150	Bursa
151	Bursa	Ayva			0			0		10	10	55			55	65	Bursa
152	Bursa	Biber			0			0	50	25	75			0	75	Bursa	
153	Bursa	Çilek			0		50	50	30		30			0	80	Bursa	
154	Bursa	Domates			0			0	35	25	60			0	60	Bursa	
155	Bursa	Elma			0			0	5	25	30			0	30	Bursa	
156	Bursa	Erik			0		5	5	20	10	30			0	35	Bursa	
157	Bursa	Fasulye			0			0	10	25	35			0	35	Bursa	
158	Bursa	Hıyar			0			0	4	20	24			0	24	Bursa	
159	Bursa	Ispanak	10	10	15			15			0	10	15	25	50	Bursa	
160	Bursa	İncir			0			0	35	25	60			0	60	Bursa	
161	Bursa	Kabak			0			0	22	10	32			0	32	Bursa	
162	Bursa	Kiraz			0		6	40	46	14	14			0	60	Bursa	
163	Bursa	Marul	10	10	10	5		15			6	6	12	12	24	55	Bursa

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

164	Bursa	Maydınör	10	10	20	10			10				0	10	10		20	50	Bursa
165	Bursa	Nektarin			0				0	30	30		60				0	60	Bursa
166	Bursa	Patlıcan			0			4	4	10	6		16				0	20	Bursa
167	Bursa	Şeftali			0				0	90	90		180				0	180	Bursa
168	Bursa	Kivi			0				0				0	15			15	15	Bursa
169	Bursa	Roka		5	5				0				0				0	5	Bursa
170	Bursa	Tere		4	4	4			4				0		2		2	10	Bursa
171	Bursa	Bezelye			0				0		5		5				0	5	Bursa
	Toplam Bursa		10	39	49	39	11	99	149	366	366	106	838	102	39		141	1177	
172	Ç.Kale	Armut			0				0			5	5				0	5	Ç.Kale
173	Ç.Kale	Biber			0			5	5	15	5		20				0	25	Ç.Kale
174	Ç.Kale	Çilek			0			2	2	4			4				0	6	Ç.Kale
175	Ç.Kale	Domates			0				0	20	10		30				0	30	Ç.Kale
176	Ç.Kale	Elma			0				0			8	8	2			2	10	Ç.Kale
177	Ç.Kale	Ispanak			0				0				0	4	4		8	8	Ç.Kale
178	Ç.Kale	Kiraz			0			12	12				0				0	12	Ç.Kale
179	Ç.Kale	Nektarin			0				0	15	15		30				0	30	Ç.Kale
180	Ç.Kale	Şeftali			0				0	30	30		60				0	60	Ç.Kale
	Toplam Ç.Kale		0	0	0	0	0	19	19	84	60	13	157	6	4	0	10	186	
181	Çankırı	Domates			0				0	4			4				0	4	Ankara
182	Çankırı	Elma			0				0			4	4				0	4	Ankara
183	Çankırı	Marul			0	2			2				0	2			2	4	Ankara
184	Çankırı	Biber			0				0		2		2				0	2	Ankara
	Toplam Çankırı		0	0	0	2	0	0	2	4	2	4	10	2	0	0	2	14	
185	Çorum	Domates			0				0		4		4				0	4	Ankara
186	Çorum	Elma			0				0			4	4				0	4	Ankara
187	Çorum	Ispanak		2	2	4			4				0		2		2	8	Ankara
188	Çorum	Mantar			0	2			2				0	1			1	3	Ankara
	Toplam Çorum		0	2	2	6	0	0	6	0	4	4	8	1	2	0	3	19	
186	Denizli	Armut			0				0			6	6				0	6	Denizli
187	Denizli	Ayva			0				0			15	15	65			65	80	Denizli
188	Denizli	Domates		2	2				0				0			2	2	4	Denizli
189	Denizli	Elma			0				0			15	15				0	15	Denizli
190	Denizli	Erik			0			2	2	4			4				0	6	Denizli
191	Denizli	Kiraz			0			12	12				0				0	12	Denizli
192	Denizli	Nar			0				0			55	55	35			35	90	Denizli
193	Denizli	Şeftali			0				0	30	25		55				0	55	Denizli
194	Denizli	Üzüm			0				0	30	120		150				0	150	Denizli

195	Denizli	Kekik			0	35	5	40			0			0	40	Denizli		
196	Denizli	A.Yaprağı			0	20	20	40			0			0	40	Denizli		
	Toplam Denizli			2	2	55	39	94	64	145	91	300	100	2	102	498		
197	D.Bakır	Biber			0			0	2	2		4			0	4	D.Bakır	
198	D.Bakır	Domates			0			0		4		4			0	4	D.Bakır	
199	D.Bakır	Patlıcan			0			0		4		4			0	4	D.Bakır	
200	D.Bakır	Üzüm			0			0		10		10			0	10	D.Bakır	
	Toplam D.Bakır			0	0	0	0	0	2	20	0	22	0	0	0	22		
201	Düzce	Domates			0			0		2		2			0	2	Kocaeli	
202	Düzce	Hıyar			0			0		2		2			0	2	Kocaeli	
203	Düzce	Biber			0			0		2		2			0	2	Kocaeli	
	Toplam Düzce			0	0	0	0	0	0	6	0	6	0	0	0	6		
204	Edirne	Domates			0			0		4		4			0	4	İstanbul	
205	Edirne	Üzüm			0			0		4		4			0	4	İstanbul	
	Toplam Edirne			0	0	0	0	0	0	8	0	8	0	0	0	8		
206	Elazığ	Biber			0			0	2	2		4			0	4	D.Bakır	
207	Elazığ	Kayısı			0		15	15	20			20			0	35	D.Bakır	
208	Elazığ	Üzüm			0			0		5		5			0	5	D.Bakır	
	Toplam Elazığ			0	0	0	0	15	15	22	7	0	29	0	0	44		
209	Erzincan	Biber			0			0		2		2			0	2	Tokat	
210	Erzincan	Domates			0			0		4		4			0	4	Tokat	
211	Erzincan	Elma			0			0			4	4			0	4	Tokat	
212	Erzincan	Üzüm			0			0		2		2			0	2	Tokat	
	Toplam Erzincan			0	0	0	0	0	0	8	4	12	0	0	0	12		
213	Erzurum	Domates			0			0		4		4			0	4	Van	
214	Erzurum	Armut			0			0			4	4			0	4	Van	
215	Erzurum	Elma			0			0			4	4			0	4	Van	
	Toplam Erzurum			0	0	0	0	0	2	6	0	12	0	0	0	12		
215	Eskişehir	Biber			0			0	5	15		20			0	20	Ankara	
216	Eskişehir	Domates			0		5	5	5	5		10			0	15	Ankara	
217	Eskişehir	Hıyar			0		2	2	4			4			0	6	Ankara	
218	Eskişehir	Ispanak			0	4		4				0	8		8	12	Ankara	
219	Eskişehir	Marul			0		8	8	16	6	6	6	18	6		6	40	Ankara
220	Eskişehir	MaydRkNn			0	10	15	5	30			10	10		10	50	Ankara	
221	Eskişehir	Soğan			0	5		5				0			0	5	Ankara	
222	Eskişehir	Roka	5	5	10	4	8		12			8	8	5	5	10	40	Ankara

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

223	Eskişehir	Tere			0	2	6		8			6	6			0	14	Ankara
224	Eskişehir	Kabak			0				0	2			2			0	2	Ankara
225	Eskişehir	Patlıcan			0				0	2			2			0	2	Ankara
	Toplam Eskişehir		5	5	5	25	37	20	82	24	26	30	80	29	5	0	34	186
226	G.Antep	Biber			0				0	4	10		14	2		2	16	G.Antep
227	G.Antep	Marul			0	4	2		6				0	2		2	8	G.Antep
228	G.Antep	Nar			0				0		6	6	2			2	8	G.Antep
229	G.Antep	Patlıcan			0				0	4			4			0	4	G.Antep
230	G.Antep	Üzüm			0				0	10			10			0	10	G.Antep
	Toplam G.Antep		0	0	0	4	2	0	6	4	24	6	34	6	0	0	6	46
231	Giresun	Fasulye			0				0	2			2			0	2	Samsun
232	Giresun	Mandalina			0				0				0	2		2	2	Samsun
233	Giresun	Kivi			0				0				0	4		4	4	Samsun
234	Giresun	Fındık			0				0	10			10			0	10	Kocaeli
	Toplam Giresun		0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	12	4	2	0	6	18
235	G.Hane	Çilek			0				0	2			2			0	2	Samsun
236	G.Hane	Domates			0				0	4			4			0	4	Samsun
237	G.Hane	Elma			0				0		2		2			0	2	Samsun
238	G.Hane	Fındık			0				0	2			2			0	2	Kocaeli
	Toplam G.Hane		0	0	0	0	0	0	0	0	8	2	10	0	0	0	0	10
239	Hakkari	Domates			0				0	2			2			0	2	Van
240	Hakkari	Elma			0				0		2		2			0	2	Van
	Toplam Hakkari		0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4	0	0	0	0	4
241	Hatay	Biber			0				0	25	20		45			0	45	Hatay
242	Hatay	Çilek			0	10	10	5	25				0			0	25	Hatay
243	Hatay	Domates			0		10	10	20	5			5			0	25	Hatay
244	Hatay	Erik			0		10	10	20		10		10			0	30	Hatay
245	Hatay	Fasulye			0				0	4	6		10	3	2	5	15	Hatay
246	Hatay	Greyfurt			0				0				0	15	15	30	30	Hatay
247	Hatay	Hıyar			0		2	6	8	6	6		12			0	20	Hatay
248	Hatay	Ispanak		6	6				0				0	4		4	10	Hatay
249	Hatay	Kabak			0			5	5	10	5		15			0	20	Hatay
250	Hatay	Kayısı			0		24	20	44	4			4			0	48	Hatay
251	Hatay	Limon			0				0		20	20	80	30	10	120	140	Hatay
252	Hatay	Mandalina			0				0		20	20	210	80	10	300	320	Hatay
253	Hatay	Marul		5	5	6	4		10			2	2	8	5	13	30	Hatay
254	Hatay	Maydanoz	50	40	90	40	10		50		10	10	30	30	20	80	230	Hatay

255	Hatay	Nar			0			0		30	30	60			60	90	Hatay	
256	Hatay	Nektarin			0			0	5	5	10				0	10	Hatay	
257	Hatay	Patlıcan			0		4	4	6		6				0	10	Hatay	
258	Hatay	Portakal			0			0		30	30	150	40		190	220	Hatay	
259	Hatay	Şeftali			0			0	6	2	8				0	8	Hatay	
260	Hatay	Üzüm			0			0	10	20	30				0	30	Hatay	
261	Hatay	Muz			0			0			0	5			5	5	Hatay	
	Toplam Hatay		50	51	101	56	70	60	186	81	74	112	267	561	206	40	807	1361
262	İğdır	Domates			0			0		4	4				0	4	Van	
263	İğdır	Elma			0			0		2	2				0	2	Van	
264	İğdır	Kayısı			0		16	16			0				0	16	Van	
265	İğdır	Şeftali			0			0		2	2				0	2	Van	
	Toplam İğdır		0	0	0	0	0	16	16	0	6	2	8	0	0	0	0	24
266	Isparta	Ayva			0			0			0	4			4	4	Isparta	
267	Isparta	Domates			0			0		5	5				0	5	Isparta	
268	Isparta	Elma			0			0		10	50	60			0	60	Isparta	
269	Isparta	Kayısı			0		8	8	8		8				0	16	Isparta	
270	Isparta	Kiraz			0		25	25	25		25				0	50	Isparta	
271	Isparta	Mantar		4	4	4		4			0		4	3	7	15	Isparta	
272	Isparta	Şeftali			0			0	5	15	20				0	20	Isparta	
273	Isparta	Üzüm			0			0		5	5				0	5	Isparta	
	Toplam Isparta		0	4	4	4	0	33	37	46	33	44	123	4	4	3	11	175
274	İstanbul	Biber			0			0	6	6	12				0	12	İstanbul	
275	İstanbul	Domates			0			0	7	8	15				0	15	İstanbul	
276	İstanbul	Hıyar			0		3	3	12		12				0	15	İstanbul	
278	İstanbul	Mantar			0	3		3			0				0	3	İstanbul	
279	İstanbul	Marul		2	2	4		4			0	4	4		8	14	İstanbul	
280	İstanbul	MaydRkNn			0	2		2			0	3			3	5	İstanbul	
281	İstanbul	Patlıcan			0			0		7	7				0	7	İstanbul	
282	İstanbul	Elma			0			0			0				0	0	İstanbul	
283	İstanbul	Kabak			0			0			0				0	0	İstanbul	
284	İstanbul	Karpuz			0			0			0				0	0	İstanbul	
285	İstanbul	Kavun			0			0			0				0	0	İstanbul	
286	İstanbul	Kivi			0			0			0				0	0	İstanbul	
287	İstanbul	Fasülye			0			0	3		3				0	3	İstanbul	
	Toplam İstanbul		0	2	2	9	0	3	12	28	21	0	49	7	4	0	11	74
288	İzmir	Biber			0			0	15	15	30				0	30	İzmir	
289	İzmir	Çilek			0		10	10	20	5		5			0	25	İzmir	

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

290	İzmir	Domates			0			5	5	15	10		25				0	30	İzmir
291	İzmir	Erik			0			6	6	8	6		14				0	30	İzmir
292	İzmir	Fasulye			0				0	15	25		40				0	40	İzmir
293	İzmir	Hıyar			0		4	4	8	4	28		32				0	40	İzmir
294	İzmir	Ispanak		20	20	20			20				0	20	20		40	80	İzmir
295	İzmir	İncir			0				0	15	15		30				0	30	İzmir
296	İzmir	Kabak			0				0	5			5				0	5	İzmir
297	İzmir	Kiraz			0	5	90	25	120				0				0	120	İzmir
298	İzmir	Mandalina			0				0				0	100	50		150	150	İzmir
299	İzmir	Mantar			0	2			2				0	2			2	4	İzmir
300	İzmir	Marul	20	35	55	20	5		25				0	35	35	10	80	160	İzmir
301	İzmir	Maydınör	10	35	45	35	5		35			10	10	20	5		25	115	İzmir
302	İzmir	Nar			0				0			10	10	20			20	30	İzmir
303	İzmir	Patlıcan			0				0	5			5				0	5	İzmir
304	İzmir	Şeftali			0			10	10	40	20		60				0	70	İzmir
305	İzmir	Üzüm			0				0	5	25		30				0	30	İzmir
306	İzmir	Patates			0			8	8	3			3				0	11	İzmir
307	İzmir	Enginar			0				0				0			5	5	5	İzmir
308	İzmir	Brokoli			0				0				0	10	5		15	15	İzmir
309	İzmir	Bamya			0			6	6				0				0	6	İzmir
310	İzmir	Dereotu		5	5				0				0		5		5	10	İzmir
311	İzmir	K.bahar			0				0				0		4	4	8	8	İzmir
312	İzmir	Roka		5	5				0				0		5		5	10	İzmir
313	İzmir	A.Yaprağı			0		10	10	20				0				0	20	İzmir
	Toplam İzmir		30	100	130	82	124	84	285	135	144	20	299	197	134	24	355	1079	
314	K.Maraş	Biber			0				0	2	4		6				0	6	G.Antep
315	K.Maraş	Çilek			0			6	6				0				0	6	G.Antep
316	K.Maraş	Domates			0				0		6		6				0	6	G.Antep
317	K.Maraş	Elma			0				0			6	6				0	6	G.Antep
318	K.Maraş	Hıyar			0			2	2	4	4		8				0	10	G.Antep
319	K.Maraş	Kayısı			0				0	5	5		10				0	10	G.Antep
320	K.Maraş	Kiraz			0			4	4				0				0	4	G.Antep
321	K.Maraş	Üzüm			0				0	6			6				0	6	G.Antep
	Toplam K.Maraş		0	0	0	0	0	12	12	17	19	6	42	0	0	0	0	54	
322	Karabük	Biber			0				0	2	0	0	2				0	2	Kocaeli
323	Karabük	Domates			0				0		4		4				0	4	Kocaeli
324	Karabük	Hıyar			0				0	0	2		2				0	2	Kocaeli
325	Karabük	Ispanak			0				0				0		2		2	2	Kocaeli
326	Karabük	Marul		2	2				0				0				0	2	Kocaeli
	Toplam Karabük		0	2	2	0	0	0	0	2	6	0	8	0	2	0	2	12	

327	Karaman	Elma			0			0			40	40	10			10	50	Konya
328	Karaman	Armut			0			0			4	4				0	4	Konya
	Toplam Karaman		0	0	0	0	0	0	0	4	20	24	4	0	0	4	28	
329	Kars	Elma			0			0			4	4				0	4	Van
330	Kars	Kayısı			0			0	3			3				0	3	Van
	Toplam Kars		0	0	0	0	0	0	3	0	4	7	0	0	0	0	7	
331	Kastamonu	Domates			0			0		4		4				0	4	Ankara
332	Kastamonu	Kiraz			0		2	2				0				0	2	Ankara
	Toplam Kastamonu		0	0	0	0	2	2	0	4	0	4	0	0	0	0	6	
333	Kayseri	Domates			0			0		3		3				0	3	Konya
334	Kayseri	Elma			0			0		5	5	5				5	10	Konya
335	Kayseri	Kayısı			0			0	2			2				0	2	Konya
336	Kayseri	Kiraz			0			0				0				0	0	Konya
337	Kayseri	Patlıcan			0			0		3		3				0	3	Konya
	Toplam Kayseri		0	0	0	0	0	0	2	6	5	13	5	0	0	5	18	
338	Kırıkkale	Domates			0			0		2		2				0	2	Ankara
339	Kırıkkale	Üzüm			0			0		2		2				0	2	Ankara
	Toplam Kırıkkale		0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0	0	0	0	4	
340	Kırklareli	Elma			0			0		2		2				0	2	İstanbul
341	Kırklareli	Üzüm			0			0		2		2				0	2	İstanbul
	Toplam Kırklareli		0	0	0	0	0	0	0	2	2	4	0	0	0	0	4	
342	Kırşehir	Elma			0			0		2		2				0	2	Ankara
343	Kırşehir	Üzüm			0			0		2		2				0	2	Ankara
	Toplam Kırşehir		0	0	0	0	0	0	0	2	2	4	0	0	0	0	4	
344	Kilis	Biber			0			0	2	6		8				0	8	G.Antep
345	Kilis	Domates			0			0		2		2				0	2	G.Antep
346	Kilis	Üzüm			0			0		10		10				0	10	G.Antep
	Toplam Kilis		0	0	0	0	0	0	2	18	0	20	0	0	0	0	20	
347	Kocaeli	Biber			0			0		2		2				0	2	Kocaeli
348	Kocaeli	Mantar		10				10				0	10			10	20	Kocaeli
349	Kocaeli	Üzüm			0			0		4		4				0	4	Kocaeli
351	Kocaeli	Domates			0			0	3			3				0	3	Kocaeli
352	Kocaeli	Hıyar			0			0	2			2				0	2	Kocaeli
	Toplam Kocaeli		0	0	0	10	0	0	2	5	6	0	11	10	0	0	10	31

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

353	Konya	Armut			0			0		2	3	5			0	5	Konya	
354	Konya	Çilek			0	6	17	23				0			0	23	Konya	
355	Konya	Domates			0			0	10	8		18			0	18	Konya	
356	Konya	Elma			0			0	7	11	18	2			2	20	Konya	
357	Konya	Fasulye			0			0	7		7				0	7	Konya	
358	Konya	Hıyar			0			0	6		6				0	6	Konya	
359	Konya	Kiraz			0		30	30			0				0	30	Konya	
360	Konya	Mantar	6	6	8	8	8	8		0	6	5			11	25	Konya	
361	Konya	Marul			0	8	8	8		0	2				2	10	Konya	
362	Konya	Maydınör			0	10	5	15		0					0	15	Konya	
363	Konya	Üzüm			0			0	2	9		11			0	11	Konya	
364	Konya	Havuç			0	8	22	30			0				0	30	Konya	
	Toplam Konya		0	6	6	0	47	74	121	12	39	14	65	12	5	0	17	209
365	Kütahya	Çilek			0		2	2	2	2	2	2			0	4	Bursa	
366	Kütahya	Domates	4	2	6			0	2		2	2	2		2	10	Bursa	
367	Kütahya	Kiraz			0		15	15			0				0	15	Bursa	
368	Kütahya	Vişne			0			0	6		6				0	6	Bursa	
	Toplam Kütahya		4	2	6	0	0	17	17	10	0	0	10	0	2	0	2	35
369	Malatya	Biber			0			0	4	2		6			0	6	D.Bakır	
371	Malatya	Elma			0			0		4	4				0	4	D.Bakır	
372	Malatya	Kayısı			0		140	140	100			100			0	240	D.Bakır	
373	Malatya	Üzüm			0			0		6		6			0	6	D.Bakır	
	Toplam Malatya		0	0	0	0	0	140	140	104	8	4	116	0	0	0	0	256
374	Manisa	Biber			0			0	8	7		15			0	15	Denizli	
375	Manisa	Çilek			0	12	12	24	6		6				0	30	Denizli	
376	Manisa	Domates	4	4		6	6	6	6	4		10	5		5	25	Denizli	
377	Manisa	Erik			0		5	5	15	5		20			0	25	Denizli	
378	Manisa	Hıyar	2	2				0	4	4		8			0	10	Denizli	
379	Manisa	İspanak	30	30	10			10				0	5	5		10	50	Denizli
380	Manisa	Kiraz			0	45	25	70	10			10			0	80	Denizli	
381	Manisa	Marul			0	32		3				0	2		2	5	Denizli	
382	Manisa	Patlıcan			0			0	2	3		5			0	5	Denizli	
383	Manisa	Şeftali			0			0		10		10			0	10	Denizli	
384	Manisa	Üzüm			0		20	20	300	400	30	730			0	750	Denizli	
385	Manisa	A.Yaprağı			0	80	120	200				0			0	200	Denizli	
386	Manisa	Kayısı			0		10	10				0			0	10	Denizli	
	Toplam Manisa		0	36	36	42	137	198	348	351	433	30	814	7	10	0	17	1215
387	Mardin	Domates			0			0		4		4			0	4	D.Bakır	

388	Mardin	Hıyar			0			0		4		4			0	4	D.Bakır			
389	Mardin	Nar			0			0		2	2	2			2	4	D.Bakır			
390	Mardin	Üzüm			0			0		5		5			0	5	D.Bakır			
	Toplam Mardin		0	0	0	0	0	0	0	13	2	15	2	0	0	2	17			
391	Mersin	Biber	90	60	150	40	10		50	5	5		10		40	40	250	Mersin		
392	Mersin	Çilek			0	110	50	20	180				0			0	180	Mersin		
393	Mersin	Domates	22		22	4	4	4	12	4			4		14	14	52	Mersin		
394	Mersin	Elma			0				0				0	10		10	10	Mersin		
395	Mersin	Erik			0	30	25		55				0			0	55	Mersin		
396	Mersin	Fasulye			0	10	15	15	40				0			0	40	Mersin		
397	Mersin	Greyfurt			0				0				0	5	5	10	10	Mersin		
398	Mersin	Hıyar		15	15	15			15				0			0	30	Mersin		
399	Mersin	Ispanak			0				0				0	5	5	10	10	Mersin		
400	Mersin	Kabak			0	15	20		35				0		20	20	55	Mersin		
401	Mersin	Kayısı			0		25	25	50				0			0	50	Mersin		
402	Mersin	Kiraz			0			10	10				0			0	10	Mersin		
403	Mersin	Limon			0				0				110	110	130	70	40	240	350	Mersin
404	Mersin	Mandalina			0				0				20	20	130	50		180	200	Mersin
405	Mersin	Marul		40	40				0				0		20	20	40	80	Mersin	
406	Mersin	Maydınör			0				0				0		6	4	10	10	Mersin	
407	Mersin	Nar			0				0				20	20	40	10		50	70	Mersin
408	Mersin	Nektarin			0		10	30	40				0			0	40	Mersin		
409	Mersin	Patlıcan	8	8	16			2	2	2			2		8		8	28	Mersin	
410	Mersin	Portakal			0				0				40	40	110	40	30	180	220	Mersin
411	Mersin	Şeftali			0			20	20	90	70		160			0	180	Mersin		
412	Mersin	Üzüm			0			5	5	25			25			0	30	Mersin		
413	Mersin	Muz			0				0				0	30	20		50	50	Mersin	
	Toplam Mersin		120	123	243	224	159	131	514	126	75	190	391	460	254	148	862	2010		
414	Muğla	Biber	5	5	10	5	5	5	15	10	5		15		5	5	10	50	Muğla	
415	Muğla	Çilek			0		20	10	30				0			0	30	Muğla		
416	Muğla	Domates	15	5	20	5		5	10	5	5		10		10	10	20	60	Muğla	
417	Muğla	Elma			0				0		5	15	20			0	20	Muğla		
418	Muğla	Fasulye		10	10	10	5	5	20	5	5		10			0	40	Muğla		
419	Muğla	Greyfurt			0				0				0	6		6	6	Muğla		
420	Muğla	Hıyar		5	5	10			10		5		5		5		5	25	Muğla	
421	Muğla	Ispanak		4	4	2			2				0	2	2	4	10	Muğla		
422	Muğla	Kabak		6	6	6	4		10				0		4	4	20	Muğla		
423	Muğla	Kiraz			0			15	15				0			0	15	Muğla		
424	Muğla	Limon			0				0				30	30	70	10		80	110	Muğla
425	Muğla	Mandalina			0				0				0	15	5		20	20	Muğla	

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

426	Muğla	Marul	6	6	12	10	8		18			4	4	8	4	4	16	50	Muğla
427	Muğla	MaydRkNn	4	8	12	8			8				0	20	10		30	50	Muğla
428	Muğla	Nar			0				0		40	40	50				50	90	Muğla
429	Muğla	Patlıcan	8	8	16				0	4	2		6	5	8		13	35	Muğla
430	Muğla	Portakal			0				0		40	40	100	20	10		130	130	Muğla
431	Muğla	Üzüm			0				0	5			5				0	5	Muğla
	Toplam Muğla		38	57	95	56	42	40	138	29	27	109	165	256	83	29	368	766	
434	Muş	Domates			0				0	3			3				0	3	D.Bakır
435	Muş	Elma			0				0		3		3				0	3	D.Bakır
	Toplam Muş		0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6	0	0	0	0	6	
436	Nevşehir	Domates			0				0	8			8				0	8	Konya
437	Nevşehir	Patlıcan			0				0	2	3		5				0	5	Konya
438	Nevşehir	Üzüm			0				0	10			10				0	10	Konya
439	Nevşehir	Biber			0				0	3	2		5				0	5	Konya
	Toplam Nevşehir		0	0	0	0	0	0	0	5	23	0	28	0	0	0	0	28	
440	Niğde	Elma			0				0	5	15		20				0	20	Konya
441	Niğde	Kiraz			0		8		8				0				0	8	Konya
442	Niğde	Domates			0				0	5			5				0	5	Konya
	Toplam Niğde		0	0	0	0	0	4	4	0	9	20	29	0	0	0	0	38	
443	Ordu	Elma			0				0		2		2				0	2	Samsun
444	Ordu	Fasülye			0				0	4			4				0	4	Samsun
445	Ordu	Kivi			0				0				0	4			4	4	Samsun
446	Ordu	Fındık			0				0	2	8		10				0	10	Kocaeli
	Toplam Ordu		0	0	0	0	0	0	0	2	12	2	16	4	0	0	4	20	
447	Osmaniye	Ispanak		4	4				0				0		4		4	8	Adana
448	Osmaniye	Mandalina			0				0				0	10			10	10	Adana
449	Osmaniye	Portakal			0				0				0	6	4		10	10	Adana
	Toplam Osmaniye		0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	16	8	0	24	28	
450	Rize	Kivi			0				0				0	4			4	4	Samsun
	Toplam Rize		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	4	
451	Sakarya	Armut			0				0		4		4				0	4	Kocaeli
452	Sakarya	Ayva			0				0		20		20	160	20		180	200	İstanbul
453	Sakarya	Çilek			0	2	6		8	2			2				0	10	Kocaeli
454	Sakarya	Erik			0		3		3	3			3				0	6	Kocaeli
455	Sakarya	Ispanak	6	12	18	5			5				0	6	6		12	35	Kocaeli
456	Sakarya	Mantar		4	4				0				0	4			4	8	Kocaeli
457	Sakarya	Marul	5	30	35	5	5		10				0	6	4		10	55	Kocaeli

458	Sakarya	Şeftali			0			0	4	6		10			0	10	Kocaeli	
459	Sakarya	Üzüm			0			0		20	10	30			0	30	Kocaeli	
	Toplam Sakarya		9	38	57	10	7	9	26	9	20	34	69	156	30	0	206	358
460	Samsun	Armut			0			0		4	6	10			0	10	Samsun	
461	Samsun	Biber			0		5	5	15	10		25			0	30	Samsun	
462	Samsun	Çilek			0		4	4	4		2	6			0	10	Samsun	
463	Samsun	Domates			0		5	5	10	5		15			0	20	Samsun	
464	Samsun	Elma			0			0		4	6	10			0	10	Samsun	
465	Samsun	Fasulye			0		6	6	20	5		25			0	31	Samsun	
466	Samsun	Hıyar			0		4	4	4	2		6			0	10	Samsun	
467	Samsun	Ispanak			0			0				0	5	30	20	55	55	Samsun
468	Samsun	İncir			0			0			5	5			0	5	Samsun	
469	Samsun	Mantar		2	2	4		4				0	2	2		4	10	Samsun
470	Samsun	Marul	30		30			0				0	10	50	50	110	140	Samsun
471	Samsun	MaydRkNn		6	6	4		4				0	10	10	10	30	40	Samsun
472	Samsun	Patlıcan			0		5	5	15	10		25			0	30	Samsun	
473	Samsun	Şeftali			0			0	25	20		45			0	45	Samsun	
474	Samsun	Kivi			0			0				0	10			10	10	Samsun
	Toplam Samsun		30	8	38	8	0	29	37	93	60	19	172	37	92	80	209	456
475	Siirt	Nar			0			0			2	2	2			2	4	D.Bakır
476	Siirt	Üzüm			0			0		4		4				0	4	D.Bakır
	Toplam Siirt		0	0	0	0	0	0	0	4	2	6	2	0	0	2	8	
477	Sinop	Biber			0			0	4			4				0	4	Samsun
478	Sinop	Elma			0			0			2	2				0	2	Samsun
479	Sinop	Çilek			0			0	2			2				0	2	Samsun
480	Sinop	Domates			0			0	2			2				0	2	Samsun
	Toplam Sinop		0	0	0	0	0	0	8	0	2	10	0	0	0	0	10	
481	Sivas	Elma			0			0			2	2				0	2	Ankara
482	Sivas	Kayısı			0			0	4			4				0	4	Ankara
	Toplam Sivas		0	0	0	0	0	0	4	0	2	6	0	0	0	0	6	
483	Ş.Urfa	Biber			0		4	4		4		4				0	8	D.Bakır
484	Ş.Urfa	Domates	4		4			0	4			4				0	8	D.Bakır
485	Ş.Urfa	Nar			0			0				0	7			7	7	D.Bakır
	Toplam Ş.Urfa		4	0	4	0	0	4	4	4	0	8	7	0	0	7	23	
486	Şırnak	Üzüm			0			0		4		4				0	4	Van
	Toplam Şırnak		0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0	0	0	0	4	
487	Tekirdağ	Armut			0			0			2	2				0	2	Tekirdağ

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

488	Tekirdağ	Üzüm			0			0		6		6			0	6	Tekirdağ	
489	Tekirdağ	Kiraz			0		2	2				0			0	2	Tekirdağ	
	Toplam Tekirdağ		0	0	0	0	0	2	2	0	6	2	8	0	0	0	10	
490	Tokat	Armut			0			0			4	4			0	4	Tokat	
491	Tokat	Biber			0		6	6	4			4			0	10	Tokat	
492	Tokat	Domates			0			0	10	10		20			0	20	Tokat	
493	Tokat	Elma			0			0		2	4	6	2		2	8	Tokat	
494	Tokat	Fasulye			0			0	15	20		35			0	35	Tokat	
495	Tokat	Hıyar			0		2	2	4	4		8			0	10	Tokat	
496	Tokat	Ispanak	10	10	4			4				0	4	7	11	25	Tokat	
497	Tokat	Kabak			0			0	4			4			0	4	Tokat	
498	Tokat	Kiraz			0		5	5	5			5			0	10	Tokat	
499	Tokat	Marul			0	15	5		20		2	2	14	4	18	40	Tokat	
500	Tokat	Patlıcan			0				0	2	4	6			0	6	Tokat	
501	Tokat	Şeftali			0				0	10	10	20			0	20	Tokat	
502	Tokat	Üzüm			0				0	6	20	26			0	26	Tokat	
503	Tokat	A.Yaprağı			0		15	25	40			0			0	40	Tokat	
	Toplam Tokat		0	10	10	19	20	38	77	60	70	10	140	20	11	0	31	248
504	Trabzon	Çilek			0		2	2	2			2			0	4	Samsun	
505	Trabzon	Domates			0				0	4		4			0	4	Samsun	
506	Trabzon	Ispanak	2	2				0				0	2		2	4	Samsun	
507	Trabzon	Marul			0	4			4			0	2		2	6	Samsun	
508	Trabzon	MaydRkNn			0	4			4			0	4		4	8	Samsun	
509	Trabzon	Fındık			0				0	10		10			0	10	Kocaeli	
510	Trabzon	Hıyar			0				0	2		2			0	2	Samsun	
	Toplam Trabzon		0	2	2	8	0	2	10	4	14	0	18	8	0	0	8	38
511	Tunceli	Elma			0				0		4	4			0	4	D.Bakır	
	Toplam Tunceli		0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	4		
512	Uşak	Biber			0				0	2		2			0	2	Denizli	
513	Uşak	Domates			0				0	4		4			0	4	Denizli	
514	Uşak	Ispanak	4	4				0				0	2		2	6	Denizli	
515	Uşak	Üzüm			0				0	2		2			0	2	Denizli	
	Toplam Uşak		0	4	4	0	0	0	0	0	8	0	8	0	2	0	2	14
516	Van	Biber			0				0	5		5			0	5	Van	
517	Van	Domates			0				0	2	6	8			0	8	Van	
518	Van	Hıyar			0				0	5		5			0	5	Van	
519	Van	Patlıcan			0				0	2		2			0	2	Van	
	Toplam Van		0	0	0	0	0	0	0	7	13	0	20	0	0	0	0	20

520	Yalova	Elma			0			0		2	2			0	2	Bursa		
521	Yalova	Marul			0	2		2			0	2		2	4	Bursa		
522	Yalova	Şeftali			0			0	2		2			0	2	Bursa		
523	Yalova	Kivi			0			0			0	4		4	4	Bursa		
	Toplam Yalova		0	0	0	2	0	0	2	0	2	2	4	4	2	0	6	12
524	Yozgat	Domates			0			0	2		2			0	2	Ankara		
525	Yozgat	Elma			0			0		2	2			0	2	Ankara		
526	Yozgat	Üzüm			0			0	2		2			0	2	Ankara		
	Toplam Yozgat		0	0	0	0	0	0	0	4	2	6	0	0	0	0	6	
527	Zonguldak	Domates			0			0	2		2			0	2	Kocaeli		
528	Zonguldak	Fasulye			0		2	2						0	2	Kocaeli		
529	Zonguldak	Ispanak	2	2				0						0	2	Kocaeli		
530	Zonguldak	Marul			0	2		2			0	2		2	4	Kocaeli		
531	Zonguldak	Biber			0			0	2		2			0	2	Kocaeli		
532	Zonguldak	Hıyar			0			0	2		2			0	2	Kocaeli		
	Toplam Zonguldak		0	2	2	2	0	2	4	2	4	0	6	2	0	0	2	14
Genel Toplam			1111	1311	2417	1375	1054	1342	3771	2027	2330	1629	5975	3422	1784	1002	6224	

Not: Kalıntı Eylem Planları kapsamında mevcut uygulanacak çapraz denetim programlarına ilave olarak;

Hıyarda Gazipaşa/ANTALYA, Patlıcanda Tarsus/MERSİN, **Mantarda** Altınyayla/BURDUR ve Selçuklu/KONYA, **Roka ve Terede** Mihalgazi ve Sarıcakaya/ESKİŞEHİR, **Kabakta** Tarsus ve Erdemli/MERSİN, Yenişehir/BURSA, Torbalı/İZMİR, **Ayvada** Pamukova ve Geyve/SAKARYA, Osmaneli/BİLECİK, Erikte Mut/MERSİN ve Turgutlu/MANİSA, Çilekte Silifke/MERSİN, **Narda** Pamukkale/DENİZLİ, Tarsus/MERSİN, **Armutta** Korkuteli/ANTALYA, İnegöl ve Gürsu/BURSA, **Elmada** Elmalı/ANTALYA, Ereğli/KONYA, Eğirdir/ISPARTA, Üzümdede Saruhanlı, Salihli, Turgutlu ve Alaşehir/MANİSA, Tarsus/MERSİN, Şeftalide Lapseki/ÇANAKKALE, Çivri/DENİZLİ ilçelerinde İl Müdürlüğünce belirlenecek uygun komşu bir İlçe Müdürlüğünce çapraz denetim gerçekleştirilecektir.

Çapraz denetimde TBS Hasat Öncesi Kayıt Sistemi üzerinden belirlenen üreticiler programa ait olan ilçe Müdürlüğünce alınacak, diğer numuneler çapraz denetimi yapmak amacıyla belirlenen komşu İlçe Müdürlüğünce alınacaktır.

Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri Yedek Listesi							
Laboratuvar	1.Yedeği	2.Yedeği	3.Yedeği	Laboratuvar	1.Yedeği	2.Yedeği	3.Yedeği
Adana	Konya	Hatay	Mersin	Isparta	Denizli	Antalya	Ankara
Ankara	Konya	Isparta	Kocaeli	İstanbul	Kocaeli	Tekirdağ	Bursa
Antalya	Isparta	Denizli	Ankara	İzmir	Muğla	Ç.Kale	Denizli
Bursa	Ç.Kale	İstanbul	Kocaeli	Kocaeli	İstanbul	Ankara	Bursa
Ç.Kale	B.Kesir	Bursa	İstanbul	Konya	Ankara	Isparta	Adana
D.Bakır	Van	Adana	Hatay	Mersin	Konya	Adana	Hatay
Denizli	Muğla	Antalya	Isparta	Samsun	Ankara	Kocaeli	İstanbul
Hatay	Adana	Mersin	Konya	Van	D.Bakır	Ankara	Samsun
G.Antep	D.Bakır	Adana	Hatay	Tekirdağ	Ç.Kale	İstanbul	Bursa
Muğla	Denizli	İzmir	Isparta.	Balıkesir	Ç.Kale	Bursa	İzmir
Tokat	Samsun	Ankara	Van				

B. BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN ÖNERİLMESİ, UYGULANMASI VE KAYIT İŞLEMLERİ

İşlemler, bitki ve bitkisel ürünlerde bitki koruma ürünlerinin uzman kişilerce önerilmesi, uygulanması ve gerekli kayıtların tutularak, güvenilir gıda üretimi ve izlenebilirliğin sağlanması amacıyla 03.12.2014 tarih ve 29194 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütölmektedir.

Reçete yazma yetkisine sahip olan kişilerin yetki ve sorumlulukları;

- Bitki koruma ürünü reçete yazma yetkisi alan kişiler tüm illerde reçete yazabilir.
- Reçete yazan yetkili kişiler yazdığı reçetenin içerdiği teknik tavsiyeden sorumludurlar.
- Reçete yazan kişiler, üretici kayıt defteri içinde yer alan reçete bilgilerinin eksiksiz doldurulmasından sorumludurlar.
- Reçete yazma yetkisine sahip kişiler, Bakanlık tarafından verilen bitki koruma ürünü ruhsat bilgilerini, kısıtlı kullanım ve yasaklama kararlarını, bitki koruma ürünleriyle ilgili Bakanlık tamim ve teknik talimatları ile etiket bilgilerini takip ederler.
- Reçete yazma yetkisine sahip kişiler, Bakanlık veya Müdürlükçe yapılacak bilgilendirme toplantılarına yılda en az bir defa katılırlar.
- Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesi alan kişiler, işi bırakmaları halinde veya adres değişikliği durumunda Bitki Koruma Ürünü Reçete Yazma Yetki Belgesini aldıkları Müdürlüğe otuz gün içerisinde bilgi verirler.
- Reçete yazan yetkili kişiler Bakanlık tarafından oluşturulacak reçete yazımı ile ilgili kayıt sistemi ve düzenlemelere uyarlar.
- Reçete yazan yetkili kişiler ihbarı zorunlu olan zararlı organizmaları Bakanlığa bildirirler.

Reçete yazma yetki belgesi düzenlenmesi;

Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik'in bitki koruma ürünü reçete yazma yetki belgesi verilmesini düzenleyen 6.maddesinin 1. Fıkrası (a) ve (b) bentleri ile 7. Maddesinin 1. Fıkrası (c) bendinin, Danıştay'ın 02.12.2015 tarih ve 2015/3318 Esas Sayılı Kararı ile yürütmesi durdurulmuştu. Bu nedenle yeni bitki koruma ürünleri reçete yazma yetki belgesi verilmesi 19.02.2016 tarih ve sayılı 6218 yazımızla durdurulmuştu.

Söz konusu mahkeme kararı Danıştay tarafından temyiz edilmiş, 2015/3318 E. sayısı ile ikame edilen davada verilen 17.06.2020 tarih ve 2020/2089 K. sayılı “kısmen iptal kısmen red” kararı Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 15.02.2021 tarih ve Karar No:2021/270 kararı ile kesinleşmiştir. Böylece kısmen iptal kararında reçete yazma yetkisi sadece Ziraat Fakültelerinin Bitki Koruma Bölümü Mezunu Ziraat Mühendislerine verilebilecektir.

Danıştayın iptal kararı gereğince reçete yazma konusunda başvuru olması durumunda; yeni reçete yazma yetki belgesinin ilgili mahkeme kararı gereğince meslek odası kaydı olan, Ziraat Fakültelerinin Bitki Koruma Bölümü Mezunu Ziraat Mühendisleri için düzenlenmesi gerekmektedir.

Profesyonel Bitki Koruma Ürünü Uygulayıcıları;

Bitki Koruma Ürünleri uygulamasını ücreti karşılığında profesyonel olarak yapmak isteyen Ziraat Mühendisleri, Teknikeri(bitki sağlığı konusunda eğitim alanlar) ve Teknisyenleri buldukları ilin il ve ilçe müdürlüğüne başvuruda bulunarak “Bitki Koruma Ürünü Uygulama Belgesi” alabilirler. Danıştay kararı gereğince yeni Profesyonel Bitki Koruma Ürünü Uygulayıcı başvurularınada Ziraat Mühendislerinden meslek odası kaydı aranacaktır.

Bitkisel Üretim Yapan Kişiler (Üreticiler)

Sadece kendi üretim alanlarında ve bitkisel ürün bulunan depolarında “Bitki Koruma Ürünü Uygulama Belgesi” almak isteyen, ticari amaçlı bitkisel üretim yapan kişiler buldukları yerin il ve ilçe Müdürlüğüne başvuruda bulunarak **ocak, nisan, temmuz veya ekim aylarında** düzenlenecek bir günlük eğitime katılarak belge alabilirler.

Bu kişiler;

- Yaptıkları uygulamaların Üretici Kayıt Defteri(ÜKD)'ne kaydedilmesinden,
- Reğetede yazan bitki koruma ürünlerinin dozunda, zamanında, uygun makine ile uygulanmasından,
- **ilaçlama ile hasat arasında geçmesi gereken süreye** uymaktan ve kalıntıdan sorumludurlar.
- Bitki koruma ürünü uygulamalarını Bitki Koruma Ürünü Uygulama Belgesi olarak kendileri, belgesi yok ise profesyonel uygulayıcılara yaptırmak,
- ÜKD'yi temin ederek, her ürün ve parsel için kayıtlarını tutmak ve 5(beş) yıl süre ile saklamak zorundadırlar.
- Reçete zorunluluğu olmayan ürünleri içinde isterlerse ÜKD tutabilirler.

2023Yılı Üretici Kayıt Defterine Tabii Bitki Bitkisel Ürünler ile Bu Ürünlerde Kullanılacak Reçete Zorunluluğu Bulunmayan Bitki Koruma Ürünleri Listesi

Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkındaki Yönetmeliğin 5. Maddesi gereğince zirai ilaç uygulamalarının yoğunluğuna göre yaş meyve ve sebze de ilaç kalıntısı olma ihtimali nedeniyle Üretici Kayıt Defteri tutma zorunluluğu olan bitki ve bitkisel ürünler ile bu ürünlerde kullanılacak reçeteye tabi olmayan BKÜ'leri aşağıda belirtilmiştir.

1. Reçete ve Üretici Kayıt Defteri tutma zorunluluğu bulunan bitki ve bitkisel ürünler **(33 ürün) tabloda gösterilmiştir.**
2. Tabloda yer alan 33 ürün için **farklı bir pestisit aktif maddesi içermeyen bakırlı preparatlar ve kükürt içeren bitki koruma ürünleri** hariç diğer tüm bitki koruma ürünleri reçeteye tabidir.
3. Tabloda yer alan 33 ürün için **Biyolojik ve biyoteknik mücadele ürünlerinin** reçeteli olarak satışının yapılması ve bunları kullanan üreticiler tarafından kayıtlarının tutulması etkin bir destekleme mekanizması için zorunludur.
4. Yönetmelik gereği Üretici Kayıt Defteri tutma zorunluluğu olmayan **diğer ürünler için** üreticiler, isteğe bağlı olarak Üretici Kayıt Defteri tutabilir ve reçete yazdırabilir.

Üretici Kayıt Defteri Tutma Zorunluluğu Olan Bitki ve Bitkisel Ürünler					
1	Armut	12	Hıyar	23	Muz
2	Ayva	13	Ispanak	24	Nar
3	Bezelye	14	İncir	25	Nektarin
4	Biber	15	Kabak	26	Patates
5	Çilek	16	Kayısı	27	Patlıcan
6	Domates	17	Kiraz	28	Portakal
7	Elma	18	Kültür Mantarı	29	Şeftali
8	Enginar	19	Limon	30	Taze Fasulye
9	Erik	20	Mandalina	31	Taze Soğan
10	Greyfurt	21	Marul	32	Üzüm
11	Havuç	22	Maydanoz	33	Vişne
Toplam: 33 Ürün Grubu					

ÜKD'nin basımı, dağıtımı ve kullanımına dair esaslar;

- Üretici kayıt defteri (ÜKD) 50'lik koçanlar halindedir,
- ÜKD koçanın her sayfasına, il trafik kodu ve basıldığı yılın son iki rakamı ile başlayan on haneli seri no verilerek dört suret halinde 50 sayfa olacak şekilde basılacaktır.
- ÜKD üzerinde işlemini bitiren yetkili kişi ilgili sayfayı, imzalayıp kaşeledikten sonra en alt sureti olarak beş yıl süre ile saklar. Koçanda ÜKD'nin aslı kalacaktır.
- Her üretici bir ÜKD koçanı kullanacaktır,
- Üretici kayıt defterinin kaybolması durumunda üretici tarafından ÜKD'nin alındığı Müdürlüğe yazılı bildirimde bulunulacak ve Müdürlük tarafından kayıp bildirim yapılan ÜKD pasif hale getirilerek üreticiye yeni ÜKD verilecektir.
- Kayıp ÜKD üzerinde işlem yapıldığının tespit edilmesi halinde ilgililer hakkında yasal işlem yapılması.
- Koçan içerisindeki her bir seri numarası, üreticinin kullandığı parsel ve ÜKD'ye tabi ürünler için ayrı ayrı kullanılarak reçete yazılacak ve kayıt işlemlerinde kullanılacaktır,
- İşlemlerde, kullanılan her seri numarasında parsel numarası ve ürün adı belirtilecektir,
- Bir parsel üzerinde birden fazla ÜKD'ye tabi ürün yetiştiriliyorsa, her bir ürün için farklı bir seri numarası kullanılacaktır,
- Koçanda yeterli sayfa var ise sonraki üretim yılları için de kullanılabilir.
- Gerektiğinde ÜKD sayfasının üretici onaylı kopyası verilip kullanılabilir.

BKÜ Reçetesi

Bitki Koruma Ürünü Reçetesinde;

- BKÜ aktif maddesi adı, oranı ve ticari ismi,
- Formülasyonu,
- Dozu, tekerrür sayısı,
- Son ilaçlama ile hasat arasında geçmesi gereken süre belirtilerek yazılacaktır.

BKÜ'nün ambalaj büyüklüğü uygulama yapılacak alana ve tekerrür sayısına göre seçilmelidir. Bitki koruma ürünlerine karşı direnç gelişimini önlemek için bir vejetasyon döneminde birden fazla uygulama gerektiren zararlı organizmalara karşı her seferinde farklı etki mekanizmasına sahip bitki koruma ürünleri tercih edilmelidir.

Yetkilendirilen kişiler (Reçete yazma ve Profesyonel Uygulayıcılar);

- Her yıl Müdürlükçe düzenlenecek bilgilendirme toplantılarına katılmak,
- Teknik talimatlara ve Yönetmelik hükümlerine uymak,
- Kayıtları 5 (beş) yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

ÜKD Takip Listesinin Oluşturulması

- Üreticinin Adı Soyadı,
- Köy/Mahalle Adı,
- Dağıtım Tarihi,
- Dağıtım Yapılan Koçanların Seri Numaraları,
- Teslim Edildiğine Dair İmza Bölümleri Bulunması,
- Kayıtların eksiksiz ve düzenli tutulması,
- ÜKD'lerin dağıtım listelerini Tarım Bilgi Sisteminde (TBS) yer alan “**Üretici Kayıt Defteri Kayıt ve İzlenmesi**” modülüne ÜKD ve üreticiye ait bilgilerin girişinin yapılarak izlenebilirliğin sağlanması gerekmektedir.

Uygulamalar Yapılırken İl/İlçe Müdürlüklerinin Dikkat Edeceği Konular;

- Yönetmelik hükümleri doğrultusunda üreticilerin bilgilendirme çalışmalarına ağırlık verilmesi,
- Kayıt tutmanın gerekliliği konusunda üreticilerde farkındalık oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılması,
- Köy/mahalle toplantılarında ÜKD kontrollerinin yapılması,
- **Yönetmeliğin** 20. maddesi dördüncü fıkrası' gereği izlenebilirliğin sağlanması,
- Gerek duyulması halinde idari yaptırımların uygulanması yoluyla ÜKD'nin düzenli tutulmasının sağlanması,
- Bitki koruma ürünlerinin yetkili kişilerce uygulanması amacıyla Yönetmeliğin 23. maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda eğitimler planlanarak üreticilerin katılımı ve belge almaları sağlanmalıdır.
- Yıl içerisinde yapılan kontrollerin **İl** Müdürlükleri tarafından

(Ek-10) zilaç programı **üzerinden ocak ve temmuz ayları içerisinde iki dönem halinde Bakanlığa gönderilmesi gerekmektedir.**

K-10 Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması Ve Kayıtlarına Dair Denetim Raporu

Denetimin yapıldığı il :

Denetimin yapıldığı yıl/dönem :/.....

1) ÜRETİCİ KAYIT DEFTERİ DENETİMİ İLE İLGİLİ VERİLER

a) Dağıtımı yapılan üretici kayıt defteri	:adet	
b) Üretici Kayıt Defteri kontrolü yapılan üretici	:adet	
c) İdari yaptırım uygulanan üretici sayısı ve tutarı	:adetTL
ç) Denetlenen bitki koruma ürünü uygulayıcı sayısı	:adet	
d) İdari yaptırım uygulanan bitki koruma ürünü uygulayıcısı sayısı ve tutarı	:adet	...TL
e) Uygulama yetkisi iptal edilen kişi sayısı	Profesyonel	:adet
	Bitkisel Üretim Yapan	:adet

2) REÇETE DENETİMİ İLE İLGİLİ VERİLER

a) Reçeteli satış zorunluluğu olan ruhsatlı bitki koruma ürünlerini reçetesiz olarak sattığı tespit edilerek idari para cezası uygulanan kişi sayısı ve İdari Yaptırım Tutarı	:adet	...TL
b) Bakanlıkça kullanımı yasaklanan bitki koruma ürünlerini reçeteye yazdığı tespit edilen ve idari para cezası verilen reçete yazma yetkisine sahip kişi sayısı	:adet	...TL
c) Uyarı cezası verilen reçete yazma yetkisine sahip kişi sayısı	:adet	
ç) Reçete yazma yetkisi iptal edilen kişi sayısı	:adet	

3) HASAT ÖNCESİ KALINTI İLE İLGİLİ VERİLER

a) İdari yaptırım uygulanan üretici sayısı ve idari yaptırım tutarı	:adet	...TL
b) İmha edilen ürün sayısı ve miktarı	:adet	...Kg

../...../20..

İmza, Mühür

.....
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı
Şube Müdürü

ÜKD Onayı

Üreticinin talebi halinde tarımsal ürünlerin pazarlanmasında yaşanabilecek sorunların giderilmesi amacıyla;

- Belirtilen ürün ve parsel için üretim dönemi boyunca ÜKD koçanında kullanılan sayfaların tespit edilmesi,
- Kullanılan BKÜ'lerin tavsiyelerine uygunluğu kontrol edilerek,
- ilgili sayfanın yeterli suretinin olması halinde suretin, tek suret kalmış ise fotokopisi çekilerek **önyüzüne** “Bakanlığımız Kayıtlarına ve BKÜ Tavsiyelerine Uygundur” ibaresi yazılarak onaylanması
- ÜKD onay işlemlerinde belgenin aslı ÜKD koçanında kalacak ve İl/ İlçe Müdürlüğüne belgenin aslı görülmeden suret veya fotokopisinin onaylanmaması,
- Onay işlemlerinin üretim alanının bağlı olduğu İl/İlçe Müdürlüğü tarafından, elde edilebilecek tahmini ürün miktarı takip edilerek belgenin ön yüzde yapılması gerekmektedir.

C. BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ VE MAKİNELERİ

1. Bitki koruma ürünlerinin teknik talimat ve entegre mücadele talimatları dışı kullanımlarının önlenmesine yönelik bayi ve çiftçi eğitimlerine önem verilir.
2. İl Müdürlüklerince bitki koruma ürünü ve makinelerini toptan ve perakende satacak bayilerin kontrol ve denetimleri, İl Müdürlüğü tarafından aksatılmadan ve düzenli olarak yerine getirilir.
3. Tüm bayiler bitki koruma ürünleri ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde kontrol edilir ve aksine hareket edenler hakkında ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.
 - a. Bakanlıkça onayı bulunmayan kullanma süresi geçmiş, etiketsiz kullanımı sonlandırılmış, imal tarihi, son kullanım tarihi ve karekod bilgisi olmayan veya bu bilgileri silinmiş veya okunamaz hale gelmiş bitki koruma ürünlerinin Bayilerde bulunmaması ve satışının yapılmaması,
 - b. Bayiler tarafından çiftçilere tavsiye dışı bitki koruma ürünlerinin satılmaması,
 - c. Bitki koruma ürünlerinin orijinal ambalajlarının açılıp bölünerek açıkta satılmaması,
 - d. Bakanlıkça reçeteli satılması belirtilen bitki koruma ürünlerinin reçetesiz satışına müsaade edilmemesi,
 - e. Fumigantların fumigasyon operatör belgesi olmayan kişilere satılmaması,

- f. Son kullanma tarihi geçmiş bitki koruma ürünlerinin satılmaması,
- g. Yabancı ot ilaçları ile diğer bitki koruma ürünlerinin (insektisit, fungusit v.b.) ayrı bölmelerde muhafaza edilmesi,
- h. Bayilerde, mücadele sezonunda bölge için ihtiyaç duyulan tüm bitki koruma ürünlerinin bulundurulması,
- i. Bitki koruma ürünlerinin bayi içerisinde uygunsuz şekilde gelişi güzel istif edilmemesi, gıda maddeleri ve veteriner ilaçları ile birlikte bulundurulmaması,
- j. Bayilerin, mevzuat ve uygulamaları hakkında yılda iki kez düzenli olarak eğitime katılmalarının sağlanması,
- k. Sahte ve kaçak bitki koruma ürünlerinin satılmaması,
- l. Bitki koruma ürünlerinin izin verilmiş olan işyerleri ve Bakanlıkça onaylı depolar dışında bulundurulmaması ve gezici olarak işyerleri dışında satışına müsaade edilmemesi,
- m. Bitki koruma ürünlerinin etiketleri üzerinde Bakanlıkça verilen izin ile yapılan değişiklikler hariç olmak üzere sürşarj etkileri dışında herhangi bir değişiklik yapılmasına müsaade edilmemesi,
- n. Bitki koruma ürünü ambalajı üzerinde firmasınca belirlenmiş perakende satış fiyatının üzerinde satış yapılmasına müsaade edilmemesi,
- o. Bitki koruma ürünü kapsamında olmayan, ancak bitki koruma ürünü gibi etiketinde bitki koruma ürünü çağrıştıracak ifadeler yer alan ürünler ile bu ürünlerin tanıtımı için kullanılan afiş, broşür ve benzeri tanıtım materyallerin bayilerde bulundurulmaması,
- p. Bakanlıkça belirlenmiş karekod zorunluluğu bulunan bitki koruma ürünlerinin karekodsuz olarak bayilerde bulunmaması ve satışının yapılması,
- q. Bitki koruma ürünü alış, satış, iade, satış iptal, ihracat iptal, mal devir iptal gibi işlemler ile miadı dolma, çalınma, bozunma ve benzeri nedenlerle vasfını yitirmiş bitki koruma ürünlerinin deaktivasyon işlemlerinin Bakanlıkça oluşturulan bitki koruma ürünleri takip sistemine sresinde bildirilmesine,
- r. Karekod zorunluluğu bulunan bitki koruma rnlerinin Bakanlıkça oluşturulmuş olan bitki koruma ürünleri takip sistemine bildirimde bulunmadan stokların alınmaması ve stoklarından çıkışının yapılmaması,
- s. Bütün kayıtların eksiksiz bir şekilde ilgili mevzuatta belirtilen srelerde saklanması,

4. Bakanlığımızca ruhsatlandırılan, tavsiyesi değiştirilen veya ruhsatı iptal edilen bitki koruma ürünleri listelerinin Bitki koruma ürünleri veri tabanı üzerinden düzenli olarak takip edilerek ilgililere duyurulması gerekir.

5. Bitki besin elementi (gübre) olarak satışa sunulan ürünlerin ambalaj ve etiketlerinde hastalık ve zararlılara karşı kullanım ifadelerinin tespit edilmesi halinde Genel Müdürlüğe bilgi verilir ve ilgililer hakkında yasal işlem başlatılır.

6. Bitki koruma ürünlerinin reçeteli satışı ve kullanımını ile bitki koruma ürünlerini uygulayacaklar için yönetmelik hükümlerine uygun olarak eğitim ve kontrol faaliyetleri yapılır.

7. Zirai mücadele faaliyetlerinde bitki koruma ürünü uygulamaları Bakanlıktan uygulama belgesi almış kişiler tarafından yürütülür.

8. Bayiler reçeteye uygun olarak bitki koruma ürününü vermek zorundadır.

9. Reğetede değişiklik, ancak reğeteyi yazan kişi tarafından yapılır.

10. Ülkemizde ruhsatlandırılarak kullanımına izin verilen güncel bitki koruma ürünlerine Bakanlığımız <https://bku.tarimorman.gov.tr> sayfasından ulaşılabılır.

11. Ülkemizde ruhsatlandırılarak kullanımına izin verilen güncel zirai mücadele alet ve makinelerine Bakanlığımız web sayfasından ulaşılabılır.

D. ZEHİRLENMELER

2023 yılında tarım ilaçlarından kaynaklanan zehirlenme olayları ile ilgili bilgiler, İl Müdürlüklerince yıl sonu itibariyle aşağıdaki forma uygun olarak düzenlenerek (bitkisagligi@tarimorman.gov.tr) adresine ve ayrıca yazılı olarak Bakanlığımıza bildirilecektir.

		T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIğI								
		Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğu								
İNSAN ZEHİRLENME RAPORU										
Yılı:.....			İli:.....			Düzenleme Tarihi: .../.../202..				
İLÇE	ZEHİRLENEN			KURTARILAN			ÖLEN			
	Kadın	Erkek	Çocuk	Kadın	Erkek	Çocuk	Kadın	Erkek	Çocuk	
.....										
Yaş										
Zehirlenme Nedeni: Zehirlenmeye Neden Olan İlacın Etkili Maddesi ve/veya Adı: Bilgi Kaynakları:										
DÜZENLEYEN					ONAYLAYAN					
.....									

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIğI Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü									
HAYVAN ZEHİRLENME RAPORU									
Yılı:.....				İli:.....			Düzenleme Tarihi :.../.../202..		
İLÇE	ZEHİRLENEN			KURTARILAN			ÖLEN		
	Büyük Baş	Küçük Baş	Kanatlı	Büyük Baş	Küçük Baş	Kanatlı	Büyük Baş	Küçük Baş	Kanatlı
Zehirlenme Nedeni: Zehirlenmeye Neden Olan İlacın Etkili Maddesi ve/veya Adı: Bilgi Kaynakları:									
DÜZENLEYEN					ONAYLAYAN				

E-KULLANILAN PESTİSİT MİKTARLARI

Ülkemizde kullanılan pestisit miktarlarının yıllık olarak Bakanlığımızca derlenerek Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) başta olmak üzere tüm kullanıcıların istifadesine sunulması gerekmektedir.

Bu amaçla 2023 yılına ilişkin bitkisel üretimde kullanılan pestisit miktarları yıl sonu itibariyle aşağıdaki forma uygun olarak düzenlenerek (bitkisağligi@tarimorman.gov.tr) adresine ve ayrıca yazılı olarak Bakanlığımıza bildirilecektir.

..... YILI KULLANILAN PESTİSİT MİKTARI														
İnsektisit		Fungusit		Herbisit		Akarisit		Rodentisit		Diğer		Toplam		Gn.Top.
kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg/ lt

**VI.
BİTKİ SAĞLIĞI
EĞİTİM VE YAYIM
ÇALIŞMALARI**

AMAÇ:

- ✓ Bitkisel üretimde; hastalık ve zararlıların önlenmesi ve mücadelesi konusunda mevcut ve yeni bilgileri paylaşmak,
- ✓ Entegre mücadeleyi yaygınlaştırmak,
- ✓ Faydalı ve zararlı türler hakkında farkındalık yaratmak,
- ✓ Zararlı organizmalardan kaynaklanan ürün ve kalite kayıplarını önlemek,
- ✓ Teknik personel ve çiftçilerimizin bilgi düzeyini yükseltmek ve güncel tutmak,
- ✓ Bitki koruma ürünlerinin bilinçli kullanımı konusunda farkındalık oluşturmak, gereksiz ve hatalı ilaç kullanımını ve pestisit kalıntısını önlemek,
- ✓ Sürdürülebilir üretimin sağlanması için insan ve çevre sağlığını önceleyerek agroekosistem ve biyolojik dengeyi korumak.

A.HİZMET İÇİ EğİTİM

Hizmet içi eğitimler, 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” ve Bakanlığımız görevlerine ilişkin mevzuat ile bitki sağlığı ile ilgili teknik ve idari mevzuata uygun olarak “Bakanlığımız Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği” kapsamında; yıllık olarak belirlenen “Hizmet İçi Eğitim Programı Uygulama Esasları”na göre düzenlenmektedir.

I. Genel İlkeler

1. Eğitimler kurs ve uzaktan eğitim şeklinde planlanmaktadır.
2. Eğitimler, Bakanlık tarafından İl Müdürlüklerinin görüş ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak Bakanlık ve eğitici kurumlarla koordineli olarak planlanır. Bakanlık; konuları, eğitimi verecek olan kurumu, eğitime katılacak kişi sayısını belirler. Kurs olarak planlanan eğitimler en az 20 katılımcı olacak şekilde planlanır. Zorunlu hallerde kursiyer sayısı % 50 artırılabilir. Uzaktan eğitim şeklinde planlanan eğitimler en az 50 kişi olarak planlanır.
3. Eğitimler ülke geneline hitap edecek şekilde düzenlenecek olup iller bölge farkı gözetmeksizin ihtiyaç duydukları eğitime katılabileceklerdir.
4. Eğitici kurum uzman eğiticileri ve eğitim materyali ihtiyacını planlar. Eğitici ihtiyacı olması halinde Bakanlıktan talepte bulunur. Eğitilmelere mutlaka Bakanlığa bildirilen eğiticiler girecektir.
5. Eğitici kurum; kursiyerlerin kendilerince karşılanacak konaklama, ulaşım, yemek vb. ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olacaktır.
6. Gerekli görüldüğü hallerde eğitimlerin tamamı veya bir kısmı eğitimi veren kurum dışında, eğitim konusu ürünün yaygın olarak yetiştirildiği başka bir bölgede diğer kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde yapılabilir.

7. Eğitim konuları belirlerken, yaygın olarak üretilen ürünlerde ekonomik anlamda zarar yapan etmenlerle mücadele ve yeni ortaya çıkan zararlı etmenlerle mücadele gibi hususlar dikkate alınacaktır.
8. Eğitimlerde kursiyerlerin aşağıdaki şekilde eğitimleri hedeflenir.
 - a) Kursiyerlerin uygulamada karşılaştıkları sorunları anlaması, değerlendirilmesi, tanımlaması diğer sorunlarla karşılaştırmalı ve entegre mücadele stratejisi içerisinde çözüm oluşturabilecek kabiliyete erişmesi,
 - b) Ana hastalık ve zararlıların teorik ve pratik açıdan teşhisi, mücadelesi ve mücadele etkinliğinin kontrolü ile kimyasal mücadelede dayanıklılığın ve kalıntının önlenmesi,
 - c) Potansiyel hastalık ve zararlıların teşhisi, yönetimi ve takibi,
 - d) Temel laboratuvar görgüsüne sahip olarak, zararlı organizma teşhis sürecinin nasıl işlediğine, hijyen kurallarının önemine, örnek alınması ve gönderilmesi, gelen sonuçların değerlendirilmesi ve üreticiye bu süreç ve sorunlarla ilgili fikir verecek seviyeye gelmesi,
 - e) Biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerinin teorik ve pratik olarak anlatılması ve benimsetilmesi, Bakanlığın bu konudaki politikalarının anlatılması,
 - f) Yetiştiricilik tekniklerindeki son gelişmeler, kültürel tedbirlerin uygulanması ve abiyotik hastalıkların teşhis ve mücadelesi,
 - g) Karantina, bitki pasaportu ve sörvey uygulamalarının teorik ve pratik yönleriyle anlatılması, uygulama sorunları ile yenilenen mevzuat çalışmalarının anlatılması,
 - h) Zararlı risk analizi ve değerlendirilmesi konusunda bilgilendirme yapılması,
 - i) Alternatif mücadele yöntemlerinin ve saha deneyimlerin karşılıklı paylaşımı ile gerektiğinde uzman kişilerden bilgi talep edecek iletişim kanallarının oluşturulması.

II.Eğitimin Kapsam ve Hedefleri

1. Hizmet içi eğitimler; Entegre mücadele teknik talimatı bulunan ürünlerde bitkinin fenolojik ve zararlı organizmanın biyolojik dönemleri ile eğitim kapsamı da dikkate alınarak 1-5 gün süreli olarak gerçekleştirilir. Beş gün süreli kurs şeklinde yapılan eğitimlerde 2-3 gün teorik eğitim ve laboratuvar, iki gün arazide uygulamalı eğitim şeklinde yapılır. Eğitimin birinci gününde ihtiyaç halinde entomoloji, viroloji, mikoloji, herboloji, bakteriyoloji, nematoloji, akaroloji, bitki koruma ürün ve aletleri konularını içerecek genel bitki koruma dersleri verilebilir.

Laboratuvar kısmı teorik eğitim içerisinde değerlendirilir. Örnek eğitim programı bu bölümde verilmiştir.

2. Eğitim içeriği hazırlanırken, Entegre mücadele teknik talimatı içeriğine ilave olarak abiyotik stres koşulları, yetiştiricilik, yetiştirmeden kaynaklı sorunlar gibi konulara da ağırlık verilecektir. Kurs şeklinde yapılacak eğitimlerde uygulama yapılacak arazi önceden yerinde görülerek tespit edilmek suretiyle hazırlık yapılacak, kısa mesafede olabildiğince çok uygulama yapılabilecek araziler tercih edilecektir.

III.Hizmet İçi Eğitim Programlarının Tespiti ve Uygulanması

1. Bitki sağlığı konularında ihtiyaç duyulan hizmet içi eğitim konuları, eğitime katılacak iller, kursiyer sayıları ve hangi eğitimin hangi eğitici kurumlarca sağlanacağı yıllık Bitki Sağlığı ve Karantina Uygulama Programı Değerlendirme Toplantısı'nda Bakanlık, Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri ve her ilin Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlükleri tarafından görüşülerek Bakanlıkça belirlenir.
2. Yapılan planlama doğrultusunda eğitimi verecek Eğitici Kurum, eğitim konularını, tarihlerini ve eğiticileri Bakanlıkça yıl içerisinde bildirilecek tarihe kadar Personel Eğitim Sistemi (PES)'ne (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) girerek Bakanlığa bildirir.
3. Hizmet içi eğitim programı Bakanlığımız web sayfasında Personel Genel Müdürlüğü bölümünde ve "Bitki Sağlığı Uygulama Programı" kitabında yayımlanarak duyurulur.
4. Bitki sağlığı eğitimlerine katılacak olan İl ve İlçe Müdürlüğü personeli Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürü tarafından belirlenecektir. Eğitimlere **mutlaka bitki sağlığı konularında çalışan personel katılacaktır.**
5. İl Müdürlükleri, Bakanlıkça belirlenen eğitim programlarında belirlenen sayıda ve nitelikte teknik personelin katılımının sağlanması konusunda riayet edeceklerdir. Eğitime belirlenen sayıda ya da hiç katılım sağlanmayacaksa kursiyer verilen kontenjanın başka illere kullanılması ve planlamaların gecikmemesi için durum önceden Bakanlığa e-mail yoluyla bildirilecektir.
6. Bir personel aynı yıl içerisinde kurs şeklinde yapılacak eğitimlerden **en fazla üç eğitime** katılabilir.
7. Hizmet içi eğitimlere katılım talepleri Bakanlığımız Personel Eğitim Sistemi (PES) (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) üzerinden belirtilen başvuru tarihleri arasında yapılır. Sistem üzerinden **onaylanıp davet belgesi alan personel eğitim ve toplantılara katılabilir.**
8. Uzaktan eğitimler 2022 Hizmet İçi Eğitim Programı Uygulama Esasları çerçevesinde uzaktan eğitim platformu olarak belirlenen T.C. Cumhurbaş-

- kanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (<https://uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr/>) adresinden ve diğer uygun görölen uygulamalardan yapılacaktır.
9. Personel Eğitim Sistemi (PES) (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) üzerinden eğitime katılması onaylandığı halde katılamayacak olan ya da eğitim sırasında mücbir sebeple eğitimden ayrılanlar **mazeretleriyle ilgili durum ve belgeyi eğitici kuruma ve Bakanlığa bildirmek zorundadır.**
 10. Hizmet içi eğitim süresi içinde mücbir bir sebep veya geçerli bir özre dayanmaksızın eğitim süresinin **1/8 oranında devamsızlığı olanların programla ilişikleri kesilir.**
 11. Eğitim sırasında motivasyonu bozucu, eğitim hedeflerine aykırı söylem ve eylemlerde bulunanlar Eğitici kurumlarca çalıştığı birime ve Bakanlığa bildirilir.
 12. Eğitici kurumlarca zorunlu durumlarda eğitim tarihlerinde değişiklik yapılmak istenmesi halinde durum gerekçeli olarak Bakanlığa bildirecek, Bakanlıkça uygun görölmeleri halinde değişiklik yapılacaktır. Eğitimle ilgili değişiklikler Bakanlığımız Personel Eğitim Sistemi (PES) (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) üzerinden duyurulacaktır.
 13. Görevlendirme, sağlık raporu vb. mücbir sebeplerle yapılacak eğitici değişiklikleri eğitimden önce Bakanlığa yazıyla bildirilir.
 14. Katılımcı onayları Personel Eğitim Sistemi (PES) üzerinden verilen kontenjanın yarısı kadar başvuru olması halinde rezervasyon ve ulaşım biletlerinin iptal edilmemesi yönünden ilk etapta topluca yapılır. Katılımcı sayısı belirlenen kontenjanın % 50 altına düşmesi durumunda Bakanlıkça da uygun görölmeleri halinde eğitimler iptal edilebilir. Eğitici birim katılımcı onaylarını buna göre yapar. Eğitimlerin iptal edilmesi halinde onay yapılan katılımcılar eğitici birimce eğitimden en az bir hafta önce bilgilendirilir.
 15. Eğitim verilen konuya ilişkin doküman/yazılı ve görsel yayın, (broşür, slayt, dvd, bilgi notu vs.) eğitimi veren konu uzmanı tarafından hazırlanarak katılımcılara verilecektir.
 16. Eğitime katılan personelin kursa devamı, sınav, değerlendirme ve başarı durumları eğitim sonunda eğitimi veren konu uzmanları ve Enstitü Müdürlüğü eğitim sorumlusu ile birlikte değerlendirilecektir.
 17. Hizmet içi eğitimlerde eğitimin ve katılımcıların başarısı eğitim sonunda yapılacak yüz yüze veya online bir sınavla değerlendirilir. Sınav çoktan seçmeli test şeklinde yapılacak olup 20 adet teknik 5 adet mevzuat sorusu olmak üzere toplam 25 soru sorulur ve 30 dakika süre verilir. Sınav sonucunda 100 puan üzerinden **60 ve üzeri puan alan katılımcılar başarılı**

kabul edilir. Başarılı olanlara Bakanlığımız Personel Eğitim Sistemi (PES) (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) üzerinden Sertifika, başarısız olanlara ise Katılım Belgesi verilir.

18. Sınav yapılmayan eğitimlerde katılımcılara Personel Eğitim Sistemi (PES) (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) üzerinden Katılım Belgesi verilir.
19. Kurs şeklinde yapılan hizmet içi eğitime katılan personelin **beş yıl boyunca aynı konuda eğitime katılmasına izin verilmez.**
20. Eğitici kurumlarca her eğitim için ayrı ayrı TC Kimlik Numaralarını, iletişim bilgilerini, imzaları ve sınav notunu içeren kursiyer imza föyü (Form:1) eğitim bitimini müteakip **ivedi olarak** bitkisaglgi@tarimorman.gov.tr e-posta adresine ve varsa eğitimle ilgili görüş ve önerilerle birlikte yazıyla Bakanlığa gönderilecektir.
21. Eğitimlere katılan personel eğitim sonrasında geçici görev yolluğu talepleri kurumlarınca SGB Bütçe Sisteminden (<http://sgbnet.tarim.gov.tr/>), Personel Eğitim Sistemi (PES) (<https://personelegitim.tarimorman.gov.tr/>) üzerinden alınan **davet yazısında belirtilen bütçe kodundan “Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesi” (0023.0067-07.4.0.00-1-06.09.20.01-30.01.00.01)** yurtiçi geçici görev yollukları tertibinden yapılacaktır.

ÖRNEK EĞİTİM PROGRAMI

EĞİTİM SÜRESİ	EĞİTİM GÜNLERİ	EĞİTİM KONULARI VE VERİLME ŞEKLİ
5 Gün	1. gün	*Bitki Sağlığı Kurumsal Yapı ve Mevzuat *Bitki Koruma Dersleri (Entomoloji, Viroloji, Mikoloji, Herboloji, Bakteriyoloji, Akaroloji, Nematoloji, ilaç alet) (İhtiyaç Halinde) *Entegre Mücadele Yaklaşımı
	2. gün	Teorik Eğitim
	3. gün	Teorik Eğitim + Laboratuvar
	4. gün	Arazi Çalışması
	5. gün	Arazi Çalışması+Sınav
3 Gün	1. gün	Teorik Eğitim
	2. gün	Teorik Eğitim + Laboratuvar
	3. gün	Arazi Çalışması+Sınav
Uzaktan Eğitim	1. gün	Teorik Eğitim
	2. gün	Teorik Eğitim + Laboratuvar
	3. gün	Teorik Eğitim + Sınav

NOT: Eğitim sürelerine göre değişiklik ilgili eğitim birimince yapılır.

Form 1

Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼r¼ę¼		BITKİ SAğLIğI HİZMET İÇİ EğİTİMLERİ KURSİYER KATILIM ÇİZELGESİ									
Eğitici Kurum:.....		Eğitim /Tarihleri: / /202..-..... / /202..									
Eğitimin Adı:.....		İMZA									
Sıra No	İl	T.C. Kimlik No	Adı Soyadı	Telefon	E-Posta	1.GÜN	2.GÜN	3.GÜN	4.GÜN	5.GÜN	SINAV NOTU
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											

Form 2					
Eğitici Kurumlara Göre 2023 Yılı Hizmet İçi Eğitim ve Toplantı Programı					
Sıra No	Eğitici Kurum	Eğitim Konusu	Niteliği	Kursiyer Sayısı	TOPLAM
1	Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Elma Armut ve Ayva	Kurs	20	1080
		Patates	Kurs	20	
		Sebze Baklagil	Uzaktan Eğitim	100	
		Buğday	Kurs	20	
		Ari Alan ve Sürveyler	Kurs	100	
		Süne (2 Program)	Kurs	820	
2	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	ilek	Kurs	20	890
		Bağ	Kurs	20	
		Zeytin	Kurs	20	
		rtaltı	Kurs	20	
		Turungil	Kurs	20	
		Kiraz	Kurs	20	
		Nar	Kurs	20	
		Meyve Bahelerinde Biyolojik Mücadele	Kurs	20	
		Biyoteknik Mücadele	Kurs	20	
		BK Kalibrasyon	Kurs	50	
		Kısr Bcek Salım Tekniği Farkındalık Eğitimi	Uzaktan Eğitim	100	
		Kısr Bcek Salım Tekniği Farkındalık Eğitimi	Uzaktan Eğitim	100	
		Ari Alan Tesisi ve Srveyler	Kurs	100	
Sne (1 Program)	Kurs	360			
3	Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Ceviz	Kurs	20	440
		ilek	Kurs	20	
		Nar	Kurs	20	
		Mısır	Kurs	20	
		Turunçgil	Kurs	20	
		rtaltı Sebze	Kurs	20	
		Endüstri Bitkileri Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	Kurs	20	
		Sert ekirdekli Meyveler	Kurs	20	
		Pamuk	Kurs	20	
		Muz	Kurs	20	
		Süne (1 Program)	Kurs	240	

4	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Buğday	Kurs	20	795
		Pamuk	Kurs	20	
		Nohut-Mercimek-Yem Bit.	Kurs	20	
		Kayısı	Kurs	20	
		Ari Alan ve Sürveyler	Kurs	100	
		Turuncgil Uzun Antenli Böceği	Kurs	300	
		Süne (1 Program)	Kurs	315	
5	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Md.-Yalova	Şeftali	Kurs	20	160
		Kivi	Kurs	20	
		Süne (1 Program)	Kurs	120	
6	Trakya TAE-Edirne	Çeltik Entegre Müc.	Kurs	20	180
		Serin İklim Tahılları	Kurs	20	
		Endüstri Bitkileri	Kurs	20	
		Süne (1 Program)	Kurs	120	
7	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Md.-Antalya	Örtüaltı Sebze	Kurs	20	40
		Süs Bitkileri	Kurs	20	
8	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Md.-Erzincan	Bağ	Kurs	20	40
		Yumuşak ve Sert Çekirdekli Meyveler	Kurs	20	
9	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Md. - Gaziantep	Antepfıstığı / Badem	Kurs	20	20
10	Karadeniz TAE-Samsun	Fındık	Kurs	20	20
11	Sert Kabuklu Meyveler Araş. Ens. Müd.-Adıyaman	Badem Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele (3 Prog.)	Uzaktan Eğitim	300	300
12	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Manisa	Bağda Sorun Olan Fungal Odun Doku Hastalıkları	Uzaktan Eğitim	100	200
		Bağda Ekonomik Kayıplara Yol Açan Önemli Hastalık ve Zararlılar	Uzaktan Eğitim	100	
13	Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müd. Isparta-Eğirdir	Elma	Kurs	20	20
14	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü	Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Toplantısı	Uzaktan Eğitim	500	6.300
		Entegre Zararlı Yönetimi ve EKÜY Projeleri Uygulamaları	Uzaktan Eğitim	1.000	
		Hasat Öncesi Pestisit Denetim Prog. Uygulamaları	Uzaktan Eğitim	500	
		Bitki Karantinası Eğitimi-Genel (3 Program)	Uzaktan Eğitim	3.000	
		Tahmin ve Uyarı Sistemleri	Uzaktan Eğitim	1.000	
		Bitki Sağlığı Prog. Toplantısı	Toplantı	300	
Genel Toplam				10.485	10.485

Konularına Göre 2023 Yılı Hizmet İçi Eğitim ve Toplantı Programı

Sıra No	Eğitim-Toplantı Konusu	Eğitici-Düzenleyen Kurum
1	Elma Armut ve Ayva	Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd. Isparta Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müd.
2	Patates	Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd.
3	Sebze ve Baklagiller	Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd.
4	Buğday	Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd. Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
5	Çilek	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
6	Bağ	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Md.-Erzincan
7	Zeytin	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir
8	Örtüaltı Sebze	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd. Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Md.-Antalya
9	Turunçgil	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
10	Kiraz	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir
11	Nar	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
12	Biyoteknik Mücadele	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
13	BKÜ Kalibrasyon	Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir
14	Ari Alan ve Sürveyler	Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd. Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd. Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
15	Ceviz	Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
16	Mısır	Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
17	Sert Çekirdekli Meyveler	Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
18	Yumuşak ve Sert Çekirdekli Meyveler	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Md.-Erzincan
19	Pamuk	Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd. Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
20	Muz	Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
21	Nohut-Mercimek-Yem Bit.	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
22	Kayısı	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
23	Şeftali	Atatürk Bahçe Kültürleri Merk. Araştırma Enstitüsü Md.-Yalova

24	Kivi	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Md.-Yalova
25	Çeltik Entegre Müc.	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd.-Edirne
26	Serin İklim Tahılları	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd.-Edirne
27	Endüstri Bitkileri	Trakya TAE-Edirne Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.
28	Süs Bitkileri	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Md.-Antalya
29	Antepfıstığı-Badem Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Md. - Gaziantep
30	Fındık	Karadeniz TAE Samsun
31	Badem Hastalık ve Zararlıları ile Müc. (3 Prg)	Sert Kabuklu Meyveler Araş. Ens. Müd.- Adıyaman
32	Bağ Entegre Mücadele	Bornova Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Md.-Erzincan
33	Bağda Ekonomik Kayıplara Yol Açan Önemli Hastalık ve Zararlılar	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müd.- Manisa
34	Bağda Sorun Olan Fungal Odun Doku Hastalıkları	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müd.- Manisa
35	Kısır Böcek Salım Tekniğı Farkındalık Eğıt.	Bornova Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir
36	Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Toplantısı	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
37	Entegre Zararlı Yönetimi ve EKÜY Projeleri Uygulamaları	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
38	Hasat Öncesi Pestisit Dentm Prog. Uygımları	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
39	Bitki Karantinası Eğıtimi-Genel (3 Prog)	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
40	Tahmin ve Uyarı Sistemleri	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
41	Turunçgil Uzun Antenli Böceğı	Diyarbakır Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
42	Süne (7 Program)	Ankara Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müd. Bornova Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.-İzmir Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd. Diyarbakır Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd. Trakya TAE-Edirne Atatürk Bahçe Kùltürleri Merk. Araştırma Enstitüsü Md.-Yalova
43	Bitki Sağlığı Program Toplantısı	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

2023 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI ÖZETİ

Birim	Konusu	Konu Sayısı	Program Sayısı	Kursiyer Sayısı
Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı	Bitki Sağlığı Eğitimleri (Kurs)	31	41	1.110
	Bitki Sağlığı Eğitimleri (Uzaktan Eğitim)	10	17	7.100
	Süne M¼cadelesi	1	7	1.975
	Bitki Sağlığı Program Toplantısı	1	1	300
	Toplam	43	66	10.485
Bitki ve Bitkisel Ürünler Sınır Kontrol Daire Başkanlığı	İnspektör Hizmet İçi Eğitimi	1	2	300
	F¼migasyon Operatör Eğitimi (Resmi)	1	1	50
	Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesi Uygulamaları Eğitimi	1	2	180
	Toplam	3	5	530
Bitki Koruma Ürünleri Daire Başkanlığı	Bitki Koruma Ürünleri Bakanlık-İl Müdürl¼ęü Eğitim ve Bilgilendirme Toplantısı	1	1	200
	Bitki Koruma Ürünleri Ruhsat Komisyonu Eğitim ve Bilgilendirme Toplantısı	1	1	120
	Bitki Koruma Ürünleri İle Ham Maddelerinin İthalat İznine Esas Kontrollere İlişkin Eğitim Toplantısı	1	1	40
	Toplam	3	3	360
GENEL TOPLAM				11.375

2023 YILI BITKİ SAğLIğI VE KARANTİNA HİZMET İÇİ EğİTİM VE TOPLANTI PROGRAMI										Form 5
S. No	PES Kodu	Eğitimin					Kabılıma Sayısı	Eğitimin Yapılacağı Yer	Eğiticiler	Eğitim Programını Teklif Eden ve Uygulayacak Birim
		Konusu	Süresi (Gün)	Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi	Niteliği				
1	2903	Süne Mücadelesi	1	27.03.2023	27.03.2023	770	ANKARA-Kurum Tesisi	Dr. Numan E. BABAROğLU (Koordinatör), Emre AKCI ve Mehmet ÇULCU	GKGM / Ankara ZMMAE	
2	2978	Süne Mücadelesi Kışlak Eğitimi	2	11.04.2023	12.04.2023	50	ANKARA-Kurum Tesisi	Dr. Numan BABAROğLU (Koordinatör), Emre AKCI, Mehmet ÇULCU	GKGM / Ankara ZMMAE	
3	2980	Elma Armut ve Ayrıada Entegre Mücadele	5	3.07.2023	7.07.2023	20	ANKARA-Kurum Tesisi	Doç. Dr. Ayşe ÖZDEM (Koordinatör), Dr. Aynur KARAHAN, Ülkem TANIKER, Ali Ferhan MORCA, Okan GÜZEL, Filiz ÖNTEPELİ, Dr. Arzu AYDAR, Dr. Pelin AKSU, Dr. Abdullah YILMAZ, Mustafa SEZGEN, Gamze ERDURMUŞ, Heval DİLER	GKGM / Ankara ZMMAE	
4	2979	Patates Entegre Mücadele	5	17.07.2023	21.07.2023	20	ANKARA-Kurum Tesisi	Dr. Emel ÇAKIR (Koordinatör), Dr. Abdullah YILMAZ, Ali Ferhan MORCA, Dr. Aydemir BARIŞ, Dr. Yasemin SABAHOğLU, Dr. Mürşide YAğCI, Ayşe Nur ULUSOY, Dr. Zühal SAçTI, Dr. Pelin AKSU, Selda UMAR, Gamze ERDURMUŞ, Dr. Mine SARAÇOğLU	GKGM / Ankara ZMMAE	
5	2981	Sebze ve Baklagillerde Entegre Mücadele	1	15.06.2023	15.06.2023	100	ANKARA-Kurum Tesisi	Dr. Sirel CANPOLAT (Koordinatör), Dr. Kamil DUMAN, Sevgi COŞKAN, Dr. Mürşide YAğCI, Dr. Abdullah YILMAZ, Dr. Aydemir BARIŞ, Dr. Okray OREL, Dr. Zühal SAçTI, Durmuş ERDURMUŞ, Ayşe Nur ULUSOY, Dr. Pelin AKSU, Dr. Didem CORAL, Gamze ERDURMUŞ	GKGM / Ankara ZMMAE	

6	2977	Buğday Entegre Mücadele Eğitimi	5	24.04.2023	28.04.2023	Kurs	20	ANKARA-Kurum Tesisi	Dr. Numan E. BABAROĞLU (Koordinatör), Emre AKCI, Mehmet ÇULUCU, Orhan BÜYÜK, Okan GÜZEL, Dr. Zühâl SAÇTI, Dr. Arzu AYDAR, Gökhan YATKIN, Ali Ferhan MORCA, Dr. Abdullah YILMAZ, Gamze ERDURMUŞ	GKGM / Ankara ZMMAE
7	2976	Ari Alan Tesisi ve Surveyler	1	10.04.2023	10.04.2023	Uzaktan Eğitim	100	ANKARA-Cumhuriyet Çevrimiçi Eğitim Portalı	Dr. Vildan BOZKURTI(Koordinatör), Dr. Mine ŞARAOĞLU, Dr. Süreyya ÖZBEN,Dr Mürişide YAĞCI,Ali Ferhan MORCA	GKGM / Ankara ZMMAE
8	3027	Süme Mücadelesi	1	29.03.2023	29.03.2023	Kurs	360	İzmir-Kurum Tesisi	Ekrem Kaya (Eğt. Sor.), Birol MIHCI, Erkan YILMAZ	GKGM / Bornova ZMAE
9	3047	Çilek Entegre Mücadele	3	15.05.2023	17.05.2023	Kurs	20	İzmir-Kurum Tesisi	Dr.FATMA ÖZSEMERCI (Eğt.Sor.) - Dr. BILGIN GÜVEN, Dr.NURSEN ÜSTÜN, Dr.DİLEK POYRAZ, Dr.YILDIZ SOKAT -FATMA İŞIK GÜLSOY, ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE
10	3028	Bağ Entegre Mücadele	4	29.05.2023	1.06.2023	Kurs	20	İzmir-Kurum Tesisi	Dr. F. ÖZLEM ALTINDIŞLI (Eğt.Sor.) Dr. FATMA ÖZSEMERCI, Dr. BILGIN GÜVEN, Dr. NURSEN ÜSTÜN, Dr. DİLEK POYRAZ Dr. SERPİL ERİLMEZ, Dr. YILDIZ SOKAT, CEYDA YÜZBAŞI, ESMERAY AYHAN, FATMA İŞIK GÜLSOY	GKGM / Bornova ZMAE
11	3017	Kiraz Entegre Mücadele Eğitimi	3	26.04.2023	28.04.2023	Kurs	20	İzmir-Kurum Tesisi	Dr. DİLEK POYRAZ (Eğt. Sor.), Dr. BAŞAK ÇINKUL, RAMAZAN GENCER, CEYDA YÜZBAŞI, SABRİYE ÖZDEMİR, UFUK ÇATIKKAŞ, ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE
12	3023	Zeytin Entegre Mücadele Eğitimi	3	3.05.2023	5.05.2023	Kurs	20	İzmir-Kurum Tesisi	Özge HELVACIOĞLU (Eğt.Sor.) - Dr.NURSEN ÜSTÜN, Dr.SERPİL ERİLMEZ, Dr.UFUK ÇATIKKAŞ, Dr. BARBAROS ÇETİNEL, ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE

13	3024	Turunçgil Entegre Mücadele Eğitimi	3	22.05.2023	24.05.2023	Kurs	20	Izmir-Kurum Tesisi	Ümran AKKAN DEMİRER (Eğt. Sor.), Dr. YILDIZ SOKAT- Dr. NEZİHA GÜVEN, RAMAZAN GENÇER, SABRİYE ÖZDEMİR, ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE
14	3048	Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Entegre Mücadele	5	12.06.2023	16.06.2023	Kurs	20	Izmir-Kurum Tesisi	Dr. TÜLİN KILIÇ (Eğt. Sor.), Dr. NURSEN ÜSTÜN, Dr. SERPİL ERİLMEZ, Dr. GÜLCAN YIKILMAZSOY, Dr. BILGIN GÜVEN, Dr. YILDIZ SOKAT, FATMA İŞİK GÜLSOY- DAMLA ERTİMURTAŞ, ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE
15	3046	Biyoteknik Mücadele	3	10.07.2023	12.07.2023	Kurs	20	Izmir-Kurum Tesisi	Dr. F. ÖZLEM ALTINDIŞLI (Eğt. Sor.) - Dr. TÜLİN KILIÇ, Dr. SEHER TANYOLAÇ, ÖZGE HELVACIOĞLU, ÜMRAN AKKAN DEMİRER	GKGM / Bornova ZMAE
16	3045	Meyve Bahçelerinde Biyolojik Mücadele	1	11.07.2023	11.05.2023	Kurs	20	Izmir-Kurum Tesisi	Dr. Bilgin GÜVEN (Eğt. Sor.) Fatma İŞİK GÜLSOY Damla ERTİMURTAŞ	GKGM / Bornova ZMAE
17	3022	Pestisit kalınlıkları, Toksikoloji ve Bitki Koruma Makineleri kalibrasyonu, hassas -akıllı sistemler, tarım 4.0 kapsamında dijital okur yazarlık eğitimi	3	8.05.2023	10.05.2023	Kurs	50	Izmir-Kurum Tesisi	HAKAN ÖRNEK (Eğt. Sor.) Dr. AYDAN ALEV BURÇAK Dr. DUYGU UYSAL, Dr. ÖNCÜL KAANGÜN CANER, BÜLENT TURAN İHSAN BARIŞÇAN TUNÇKOL	GKGM / Bornova ZMAE
18	3049	Kısır Böcek Salım Tekniği Farkındalık Eğitimi	1	2.08.2023	2.08.2023	Uzaktan Eğitim	100	Izmir-Kurum Tesisi	Dr. Ümran AKKAN DEMİRER (Eğt. Sor.)	GKGM / Bornova ZMAE
19	3041	Kısır Böcek Salım Tekniği Farkındalık Eğitimi	1	1.03.2023	1.03.2023	Uzaktan Eğitim	100	Izmir-Kurum Tesisi	Dr. Ümran AKKAN DEMİRER (Eğt. Sor.)	GKGM / Bornova ZMAE
20	3038	Ari Alan Tesisi ve Surveyler	1	12.05.2023	12.05.2023	Kurs	100	Izmir-Kurum Tesisi	Dr. BAŞAK ÇINKUL (Eğit. Sor.) Dr. NURSEN ÜSTÜN- Dr. TÜLİN KILIÇ- Dr. DİLEK POYRAZ - Dr. SERPİL ERİLMEZ, ERKAN YILMAZ, ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE

21	3021	Nar Entegre Mücadele	3	7.06.2023	9.06.2023	Kurs	20	Izmir-Kurum Tesisi	RAMAZAN GENCER (Eğt. Sor.) - Dr. TEVFIK TURANLI-CEYDA YÜZBAŞI-UFUİK ÇATIKAŞ,ESMERAY AYHAN	GKGM / Bornova ZMAE
22	2850	Süne Mücadelesi	1	2.02.2023	2.02.2023	Kurs	240	ADANA-Kurum Tesisi	Vahdettin Akmeşe (Eğt. Sor.) - Ahmet DOĞRU- Fadime YETİŞ	GKGM / Adana BMAE
23	2857	Muz Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	2	25.04.2023	26.04.2023	Kurs	20	ADANA-Kurum Tesisi	Mümine ÖZARSLANDAN (Eğt. Sor.) - Dr. Miraç YAYLA - Dr. Şefika YAVUZ - Dr. Raziye ÇETİNKAYA YILDIZ - Dr. Dilek DİNÇER - Dr. Hilmi TORUN	GKGM / Adana BMAE
24	2860	Sert Çekirdekli Meyvelerde Entegre Mücadele	3	10.05.2023	12.05.2023	Kurs	20	ADANA-Kurum Tesisi	Melike YURTMEN (Eğt. Sor.) - Dr. Adalet HAZIR, Dr. Efkân AKÇALI - Dr. Eda Geylani YÜZBAŞIOĞLU – Fatih Yıldırım - Dr. Hilmi TORUN	GKGM / Adana BMAE
25	2859	Çilek Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Eğitimi	2	2.05.2023	3.05.2023	Kurs	20	ADANA-Kurum Tesisi	Dr. Pinar A. KARA (Eğt. Sor.) - Dr. Dilek DİNÇER - Mümine ÖZARSLANDAN - Dr. H. Nilüfer YILDIZ - Pakize GÖK GÜLER - Dr. Şebnem T. KARUT - Özcan TETİK	GKGM / Adana BMAE
26	2861	Örtüaltı Sebze Entegre Mücadele Eğitimi	3	15.05.2023	17.05.2023	Kurs	20	ADANA-Kurum Tesisi	Dr. M. Gökhan BİLGİN (Eğt. Sor.) - Dr. Hülya PEHLİVAN - Doç. Dr. Ayşegül ATEŞ - Dr. Pelin ÖZTÜRK - Ali KARATAŞ - Dr.Şebnem Tireng KARUT - Özcan TETİK	GKGM / Adana BMAE
27	2862	Ceviz Entegre Mücadele	2	22.05.2023	23.05.2023	Kurs	20	ADANA-Kurum Tesisi	Dr. Mahmut YEGÜL (Eğt. Sor.) - Dr. Adalet HAZIR, Dr. Serap TOKER DEMİRAY - Dr. Eda GEYLANI YÜZBAŞIOĞLU - S. Emre GÖRÜR - Dr. Serdar EYMİRLİ	GKGM / Adana BMAE
28	2863	Pamuk Entegre Mücadele Eğitimi	4	5.06.2023	8.06.2023	Kurs	20	ADANA-Kurum Tesisi	Yeşim ŞAHİN BULAT (Eğt. Sor.) - Dr. Hale GÜNACI - S. Emre GÖRÜR - Dr. Selçuk ULUSOY - Dr. Mine ÖZKİL	GKGM / Adana BMAE

29	2864	Turunçgil Entegre Mücadele Eğitimi	3	12.06.2023	14.06.2023	Kurs	20	ADANA- Kurum Tesisi	Ferda YARPUZLU (Eğt. Sor.) - Dr. Adalet HAZİR - Dr. Ekan AKÇALI - Dr. Elen İNCE - Dr. Raziye ÇETİNKAYA YILDIZ - Dr. Mine ÖZKİL	GKGM / Adana BMAE
30	2865	Nar Entegre Mücadele	2	15.06.2023	16.06.2023	Kurs	20	ADANA- Kurum Tesisi	Ali KARATAŞ (Eğt. Sor.) - Dr. Pınar ARIDICI KARA - Dr. Serap TOKER DEMİRAY - Ferda YARPUZLU - Dr. Hilmi TORUN	GKGM / Adana BMAE
31	2866	Endüstri Bitkileri Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	3	19.06.2023	21.06.2023	Kurs	20	ADANA- Kurum Tesisi	Dr. Hale GÜNAÇTI (Eğt. Sor.) - Dr. Yeşim Ş. BULAT - Dr. İşlay LAVKOR - Dr. Elen İNCE - Dr. Raziye Ç. YILDIZ - S. Emre GÖRÜR - Dr. Mine ÖZKİL	GKGM / Adana BMAE
32	2867	Mısır Entegre Mücadele	4	4.09.2023	7.09.2023	Kurs	20	ADANA- Kurum Tesisi	Semiha YÜCEER (Eğt. Sor.) - Vahdettin AKMEŞE - Ahmet DOĞRU - Dr. Eda GEYLANI YÜZBAŞIOĞLU - Dr. Pelin KELEŞ ÖZTÜRK - Özcan TETİK	GKGM / Adana BMAE
33	2858	Süne Mücadelesi	1	27.02.2023	27.03.2023	Kurs	315	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Vedat KARACA (Eğt.Sor.), Dr.Mehmet DUMAN, Adil TONGA, Mehmet Şah KAYA	GKGM / Diyarbakır ZMAE
34	2880	Nohut/Mercimek ve Yem Bitkilerinde Entegre Mücadele	3	7.03.2023	9.03.2023	Kurs	20	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.	Pınar SAĞIR (Eğt.Sor), Uygar Serkan KARAKAŞ, Merve AKYILDIZ, İslam Emrah SÜER, Erdal ATEŞ, Mehmet Sabri MİROĞLU	GKGM / Diyarbakır ZMAE
35	2881	Buğday Entegre Mücadele	5	24.04.2023	28.04.2023	Kurs	20	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müd.	Doç.Dr. Mehmet DUMAN (Eğt.Sor.), Vedat KARACA, Dr:Adil TONGA, Uygar Serkan KARAKAŞ, İslam Emrah SÜER, Erdal ATEŞ, Behzat BARAN, Aysel BARS ORAK	GKGM / Diyarbakır ZMAE

36	2882	Kayısı Entegre Mücadele	5	12.06.2023	16.06.2023	Kurs	20	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitü Müd.	Emel ÖREN (Eğt.Sor.) Ayhan ÖGRETEN, Dr.Murat GÜLMEZ, Mustafa ATAŞ, Veyis MARAL, U.Serkan KARAKAŞ, Osman ÇİFTÇİ, i.Emrah SÜER, Deniz ÇAPLIK G.Nisan OZAN	GKGM / Diyarbakır ZMAE
37	2883	Pamuk Entegre Mücadele	5	17.07.2023	21.07.2023	Kurs	20	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitü Müdürlüğü	Sedat EREN (Eğt.Sor.), Dr:Cahit KAYA, Muhlis SEZGİN, Aysel BARS ORAK, Behzat BARAN, Pınar SAĞIR, Ayhan ÖGRETEN, İslam Emrah SÜER, Erdal ATEŞ	GKGM / Diyarbakır ZMAE
38	3056	Ari Alan Tesisi ve Surveyler	1	22.03.2023	22.03.2023	Uzaktan Eğitim	100	Cumhurbaşkanlığı Çevrimiçi Eğitim Portalı	Feyzullah YILMAZ (Eğt.Sor.), Osman ÇİFTÇİ, Dr.Adil TONGA, Mustafa ATAŞ, Deniz ÇAPLIK, Emel ÖREN, Pınar SAĞIR, Zekiye Ceren AKTAN	GKGM / Diyarbakır ZMAE
39		Turunçgil Uzun Antenli Böceği	1	1.03.2023	7.03.2023	Kurs	300	Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitü Müd.	Mustafa ATAŞ	GKGM / Diyarbakır ZMAE
40	2999	Kivi Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	1	25.05.2023	25.05.2023	Kurs	20	YALOVA-Kurum Tesisi	Gürsel ÇETİN, (Eğitim sorumlusu) Cemil HANTAS, Dr.Nesrin UZUNOĞULLARI, Nesrin TUNALI, Dr. Onur DURA, Fulya BAŞARAN Dr. Kemal KAHRAMAN	GKGM / Yalova ABKMAE
41	3000	Şeftali Entegre Mücadele	2	21.06.2023	22.06.2023	Kurs	20	YALOVA-Kurum Tesisi	Gürsel ÇETİN,(Eğitim sorumlusu) Cemil HANTAS, Pınar GÖKSEL,Fatma ŞAFAK, Zühtü POLAT, Nesrin TUNALI, Atilla ÖCAL, Fulya Başaran, Barış ALBAYRAK	GKGM / Yalova ABKMAE

42	3008	Süne Mücadelesi	1	29.03.2023	29.03.2023	Kurs	120	YALOVA- Kurum Tesisi	Gürsel Çetin	GKGM / Yalova ABKMAE
43	2964	Süne Mücadelesi	1	3.04.2023	3.04.2023	Kurs	120	Edirne İl Tarım ve Orman Md.	Onur Göktepe (Eğt.Sor.), ÖNDER BAYTEKİN	GKGM / Edirne Trakya TAE
44	2973	Serin İklim Tahılları Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	2	8.05.2023	9.05.2023	Kurs	20	Edirne Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Banu Tülek(Eğt.Sor.)- D r. İrfan ÖZTÜRK	GKGM / Edirne Trakya TAE
45	2974	Endüstri Bitkileri Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	2	17.07.2023	18.07.2023	Kurs	20	Edirne Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Onur Göktepe (Eğt.Sor.)- Mehmet İbrahim Yılmaz	GKGM / Edirne Trakya TAE
46	2975	Çeltik Entegre Mücadele	2	21.08.2023	22.08.2023	Kurs	20	Edirne Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Onur Göktepe (Eğt.Sor.)- Önder Baytekin, Doç. Dr. Adnan Tülek, Dr. Bülent Tun	GKGM / Edirne Trakya TAE
47	2703	Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Entegre Mücadele	5	27.03.2023	31.03.2023	Kurs	20	ANTALYA- Kurum Tesisi	Dr. Abdullah ÜNLÜ Cahit C.ALTUNOĞLU İ.ÇELİK, M.İRİŞİK Filiz. Ö. ASRI Elvan ARARAT	GKGM / Antalya BATEM
48	2704	Süs Bitkileri Yetiştiriciliğinde Hastalık ve Zararlı Yönetimi	2	6.04.2023	7.04.2023	Kurs	20	ANTALYA- Kurum Tesisi	Dr. Abdullah ÜNLÜ, M. U.KAHRAMAN, Filiz Asri, Musa Kırsık, Elvan Ararat	GKGM / Antalya BATEM

49	2589	Bağ Entegre Mücadele	5	21.08.2023	25.08.2023	Kurs	20	Erzincan-Kurum Tesisi	Serdar TUNCER (Eğitim Sorumlusu), Nalan N.KALKAN, Abdurrahim BOZKURT, Harun ALICI Doç.Dr.İsmail ALASERHAT, Fatih YILDIZ, Yılmaz KARABIÇAK, Doç. Dr.Özkan KAYA	GKGM / Erzincan BKAE
50	2587	Yumuşak ve Sert Çekirdekli Meyvelerde Entegre Mücadele	3	12.06.2023	14.06.2023	Kurs	20	Erzincan-Kurum Tesisi	Doç.Dr.İsmail ALASERHAT (Eğitim Sorumlusu), Yılmaz KARABIÇAK, Fatih YILDIZ, Doç.Dr.Özkan KAYA ve Dr.Salih KESKİN	GKGM / Erzincan BKAE
51	2826	Fındık Entegre Mücadele	4	22.05.2023	25.05.2023	Kurs	20	Samsun Karadeniz TAE	Doç. Dr. Kibar AK, Ümit ESER, Abdullah BALTACI, Dr. Demet ÇELİK ERTEKİN, Dr. İlyas DELİĞÖZ, Nagehan ÇİL TURGUT, Kaan ALTAŞ, Mansur ULUCA, Songül ERKEN MERAL, Ercan ALTANLAR, Mustafa KILIÇ	GKGM / Samsun Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Md.
52	2923	Antepfıstığı ve Badem Entegre Mücadele	4	26.09.2023	29.09.2023	Kurs	20	Gaziantep Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	NEBAHAT TAŞ (Eğt.Sor.)-Dr.NEVZAT ASLAN-SERKAN KÖSETÜRKMEN-YASEMİN B. ŞAHAN- HASAN İ.C. BİLİM-AHMET ŞAHAN-M.FATİH BATMAZ-AJLAN YILMAZ-ERTUĞRUL İLİKÇİOĞLU-SEYFETTİN POLAT-HAKAN USANIMAZ	GKGM / Gaziantep Antepfıstığı AE
53	2602	Badem Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	1	15.05.2023	15.05.2023	Uzaktan Eğitim	100	Adıyaman Sert Kabuklu Meyveler AE.	Dr. Ela TOHUMCU, Öznur ÇAĞLAR	GKGM/Adıyaman Sert Kabuklu Meyveler Araş. Ens. Md.
54	2603	Badem Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	1	23.06.2023	23.06.2023	Uzaktan Eğitim	100	Adıyaman Sert Kabuklu Meyveler AE.	Dr. Ela TOHUMCU, Öznur ÇAĞLAR	GKGM/Adıyaman Sert Kabuklu Meyveler Araş. Ens. Md.

55	2604	Badem Hastalıkları ve Zararlıları ile Mücadele	1	12.09.2023	12.09.2023	Uzaktan Eğitim	100	Adıyaman Sert Kabulü Meyveler AE.	Dr. Ela TOHUMCU, Öznur ÇAğLAR	GKGM/Adıyaman Sert Kabulü Meyveler Araş. Ens. Md.
56	2889	Elmada Entegre Mücadele	2	13.09.2023	14.09.2023	Kurs	20	Isparta Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Mehmet Sedat Sevinç (Eğt. Sor.), Burcu Yaman, Murat Yeşilirmak, Nuran Karatağ	GKGM/Isparta Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
57	2711	Bağda Sorun Olan Fungal Odun Doku Hastalıkları	1	12.04.2023	12.04.2023	Uzaktan Eğitim	100	ANKARA-Cumhuriyet Çevrimiçi Eğitim Portalı	Dr. Nurdan Güngör SAVAş	GKGM/Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
58	2712	Bağda Ekonomik Kayıplara Yol Açan Önemli Hastalıklar ve Zararlılar	1	13.04.2023	13.04.2023	Uzaktan Eğitim	100	ANKARA-Cumhuriyet Çevrimiçi Eğitim Portalı	Dr. Nurdan Güngör SAVAş	GKGM/Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
59	3058	Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Toplantısı	1	24.10.2023	24.10.2023	Uzaktan Eğitim	500	ANKARA-Cumhuriyet Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER, Yalçın OCAK, Cahit C. ALTUNOğLU, Fatma Meltem BÜYÜKYAVUZ, Mehmet DEMİR, Köksal KATRANCI	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
60	3059	Entegre Zararlı Yönetimi ve EKÜY Projeleri Uygulamaları	2	1.03.2023	2.03.2023	Uzaktan Eğitim	1000	ANKARA-Cumhuriyet Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER, Cahit Coşkun ALTUNOğLU, Yalçın OCAK, Sadık ERTUğRUL, Hüseyin AKYAZI, Harun Reşit BEşER	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

61	3060	Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı Uygulamaları	2	4.04.2023	5.04.2023	Uzaktan Eğitim	500	ANKARA-Cumhurbaşbaşk. Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER, Cahit Coşkun ALTUNOğLU, Yalçın OCAK, Sadık ERTUğRUL, Sibel ÖZTÜRK, Harun Reşit BEŐER	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
62	3061	Bitki Karantinası Eğitimi-Genel	1	28.03.2023	28.03.2023	Uzaktan Eğitim	1000	ANKARA-Cumhurbaşbaşk. Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER Cahit Coşkun ALTUNOğLU, Hasenem ERTAŐ Murat Erzin, M. Levent ÖNTEPELİ, Sema EBTER, Ersin İLHAN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
63	3062	Bitki Karantinası Eğitimi-Genel	1	9.05.2023	9.05.2023	Uzaktan Eğitim	1000	ANKARA-Cumhurbaşbaşk. Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER Cahit Coşkun ALTUNOğLU, Hasenem ERTAŐ Murat Erzin, M. Levent ÖNTEPELİ, Sema EBTER, Ersin İLHAN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
64	3063	Bitki Karantinası Eğitimi-Genel	1	17.10.2023	17.10.2023	Uzaktan Eğitim	1000	ANKARA-Cumhurbaşbaşk. Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER Cahit Coşkun ALTUNOğLU, Hasenem ERTAŐ Murat Erzin, M. Levent ÖNTEPELİ, Sema EBTER, Ersin İLHAN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
65	3064	Tahmin ve Uyarı Sistemleri	1	15.03.2023	15.03.2023	Uzaktan Eğitim	1000	ANKARA-Cumhurbaşbaşk. Çevrimiçi Eğitim Portalı-ZOOM	Dr. Ersin DİLBER, Cahit C. ALTUNOğLU, Yalçın OCAK, Sibel ÖZTÜRK, F. Özlem ALTINDİŐLİ	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
66	3050	Bitki Sağlığı ve Karantina Uygulama Programı Değerlendirme Toplantısı	5	20.11.2023	24.11.2023	Toplantı	300	Antalya-Otel-Kurum Tesisi	Dr. Durallı KOÇAK, Dr. Yunus BAYRAM, Dr. Ersin DİLBER, Dr. Nesrin ARICAN, Dr. Neslihan ALPER, Cahit C. ALTUNOğLU, Yalçın OCAK, Hasenem ERTAŐ, Ümit U. BAHÇE, Osman ARI, Asuman AĞAÇE, Şehriban GÖREN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

67	3025	İnspektör Hizmet İçi Eğitimi	3	20.11.2023	22.11.2023	Kurs	150	Antalya-Otel	Dr. Neslihan ALPER, Şehriban GÖREN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
68	3026	İnspektör Hizmet İçi Eğitimi	3	23.11.2023	25.11.2023	Kurs	150	Antalya-Otel	Dr. Neslihan ALPER, Şehriban GÖREN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
69	3149	Fümgasyon Operatör Eğitimi (Resmi)	10	04.09.2023	15.09.2023	Kurs	50	Mersin-Otel	Dr. Neslihan ALPER, Şehriban GÖREN, Melahat ÇALIK	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
70	3051	Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesi Uygulamaları Eğitimi	5	13.11.2023	17.11.2023	Kurs	90	İzmir-Otel	Dr. Neslihan ALPER, Şehriban GÖREN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
71	3052	Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesi Uygulamaları Eğitimi	5	6.10.2023	10.10.2023	Kurs	90	İzmir-Otel	Dr. Neslihan ALPER, Şehriban GÖREN	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
72	3078	Bitki Koruma Ürünleri Bakanlık-İl Müdürlüğü Eğitim ve Bilgilendirme Toplantısı	4	23.10.2023	26.10.2023	Kurs	200	Antalya-Otel	Dr. Nesrin ÇAKIR ARICAN, Ümit Uğur BAHÇE, Asuman AGAÇE, Osman ARI, Ayşe EFE	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
73	3079	Bitki Koruma Ürünleri Ruhsat Komisyonu Eğitim ve Bilgilendirme Toplantısı	5	16.10.2023	21.10.2023	Kurs	120	Antalya-Otel	Dr. Nesrin ÇAKIR ARICAN, Asuman AGAÇE, Osman ARI, Ümit Uğur BAHÇE, Ayşe EFE	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
74	3080	Bitki Koruma Ürünleri İle Ham Maddelerinin İthalat İzinine Esas Kontrollere İlişkin Eğitim Toplantısı	3	27.03.2023	29.03.2023	Kurs	40	İstanbul-Otel	Dr. Nesrin ÇAKIR ARICAN, Asuman AGAÇE, Ümit Uğur BAHÇE, Osman ARI, Ayşe EFE	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

BİTKİ SAğLIğI EğİTİM KONTENJANLARI													
												Form 6/1	
S. No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Eğitim Konusu	Elma, Armut ve Ayva Entegre M¼c.	Elma, Armut Ayva Entegre M¼c.	Bağ Entegre M¼c.	Bağ Entegre M¼c.	Kayısı Entegre M¼c.	Kiraz Entegre M¼c.	Zeytin Entegre M¼c.	Turunęil Entegre M¼c.	Turunęil Entegre M¼c.	Findik Entegre M¼c.	Antepfıstığı Badem Entegre M¼c.	Ceviz Entegre M¼c.	Nar Entegre M¼c.
İller ve Eğitici Kurulus	ANKARA ZMMAE	İSPARTA EğİRDİR MAE	BORNOVA ZMAE	ERZİNCAN BKAE	DIYARBAKIR ZMAE	BORNOVA ZMAE	BORNOVA ZMAE	BORNOVA ZMAE	BORNOVA ZMAE	SAMSUN KARADENİZ TAEM.	ANTEPFİSTİğİ AE	ADANA BMAE	ADANA BMAE
1	Adana	1			1	1	1	5				1	10
2	Adyaman										2		
3	Afyon	2				1							
4	Ağrı												
5	Amasya	1		1		1						1	
6	Ankara	1	1										
7	Antalya	2					5	4				1	
8	Artvin									1		1	
9	Aydın						1	5					
10	Balkesir	1				1	2					1	
11	Bilecik					1							

BİTKİ SAğLIğI EğİTİM KONTENJANLARI														Form 6/3		
S. No	Eğitim Konusu	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	TOPLAM	
															BKÜ Makinaları Kalibrasyon	BORNOVA ZMAE
1	Adana		2	6			3				1		1	1	1	60
2	Adıyaman				3		1									8
3	Afyon	3						1	1		1		1	1	1	13
4	Ağrı									1						1
5	Amasya							1							1	9
6	Ankara	4						1	1	1					1	12
7	Antalya							1			4		1	1	1	57
8	Artvin															4
9	Aydın		1	3				1			1	2	1	1	1	28
10	Balıkesir							1				1	1	1	1	13
11	Bilecik								1		1				1	8
12	Bingöl															2
13	Bitlis															5
14	Bolu													1	1	4
15	Burdur											1		1	1	6

B.ÇİFTÇİ EğİTİMİ

1.Çiftçi Tarla Okulu

Bakanlığımız bitki sağlığı eğitim çalışmalarında Çiftçi Tarla Okulu çalışmalarına önem verilecektir. Çalışmalar İl Müdürlüklerinin koordinasyonunda İlçe Müdürlükleri ile birlikte gerçekleştirilecektir. Çiftçi Tarla Okulu, aynı yöreden aynı ürünü yetiştiren çiftçi grubu hedef kitle olarak dikkate alınarak, tarla, sera, bağ ve bahçe gibi üretim yerinde Entegre Mücadele prensipleri doğrultusunda bitki sağlığı eğitimi çalışmalarıdır.

Her İl Müdürlüğü kendi bölgesinde yürütölen Entegre Mücadele çalışmaları, ekonomik öneme haiz bitkisel ürünler ve yaygın olarak görölen ekonomik zarara neden olan zararlı organizmaları dikkate alarak farklı ürünlerde ve farklı ilçelerde olmak üzere **en az iki konuda** Çiftçi Tarla Okulu çalışması yapacaktır.

Çiftçi ve uzman kaynaşmasının sağlanacağı Çiftçi Tarla Okulunun temel hedefleri şöyledir.

- Çiftçinin gerçek ihtiyaçları doğrultusunda eğitim vermek,
- Kendi üretimi konusunda bilgi ve becerisini artırmak,
- Düşünme ve karar vermede yeniliklere açık hale getirmek,
- Entegre mücadele prensipleri doğrultusunda mücadele yapmasını sağlamak,
- Kimyasal mücadele yapması gerektiğinde; teknik talimatlara ve etiket bilgilerine göre uygun zamanda, uygun makine ile doğru dozda kullanmak ve pestisit kalıntısını önlemek,
- Pestisit kullanımı hakkında farkındalık oluşturmak, çevre ve doğal dengeyi koruyarak sürdürülebilir üretimi sağlamak,
- Üretim sürecinde kayıt ve izlenebilirliği sağlamak.

2. Çiftçi Toplantıları

İl ve İlçe Müdürlüklerimizce bitki sağlığı programı doğrultusunda entegre mücadelenin yaygınlaştırılması amacıyla, entegre mücadele yaklaşım ve ilkeleri ile herhangi bir yeniliğin duyurulması ve benimsetilmesine yönelik yapılacak iki saati süreli çiftçi eğitim yayım toplantılarına devam edilecektir. Bu çalışmalarda çiftçilerin dikkati ve ilgisinin eğitime yoğunlaşması yönünde gerekli tedbirler alınacaktır.

İl, İlçe ve köylerde yapılan çiftçi toplantılarının il bazında konularına göre toplam sayısı ile eğitime katılan çiftçi sayısının genel toplamı kişi sayısı olarak mutlaka **Bitki Sağlığı Kayıt Sistemine (BSKS)** ilgili modölda girilecektir. **Sisteme**

girilememesi durumunda yapılan çalışmalar, ifti eğitim yayım çalışmalarının zeti ve bir sonraki yılın programı **Form:7'ye** göre düzenlenerek yılsonuna kadar Bakanlığımıza gönderilecektir.

Form 7

ÇİFTÇİ EğİTİMLERİ									
İli	2023 Yılı Uygulama				2024 Yılı Program			
Sıra No	EğİTİM KONUSU	TARLA OKULU		DİğER EğİTİMLER		TARLA OKULU		DİğER , EğİTİMLER	
		Eğitim Sayısı (Adet)	ifti Sayısı (Kişi)	Toplantı Sayısı (Adet)	ifti Sayısı (Kişi)	Eğitim Sayısı (Adet)	ifti Sayısı (Kişi)	Toplantı Sayısı (Adet)	ifti Sayısı (Kişi)
1									
2									
3									
4									
..n									
TOPLAM									
SORUNLAR:						ÖNERİLER:			
<u>DÜZENLEYEN:</u>						<u>ONAYLAYAN</u>			
						.../.../20..			

**VII.
MÜCADELE
PROGRAMINDA OLAN
ZARARLI
ORGANİZMALAR**

Ülkemiz mücadele programında yeralan aşağıda listelenmiş olan zararlı organizmalar ile Entegre Mücadele Teknik Talimatları, Zirai Mücadele Teknik Talimatları ve Bakanlığın diğer talimatlarına göre mücadele yapılması sağlanacaktır.

1. AMBAR ZARARLILARI

- 1.1. İncir Kurdu (*Cadra cautella* Wlk.)
- 1.2. Tatlı Kurt (*Lasioderma serricorne* F.)

2. ANTEPFISTIğI HASTALIK VE ZARARLILARI

- 2.1. Antepfistiğinde Karazenk (*Septoria pistacina* Allesh.)
- 2.2. Antepfistiği Beyaz Kabuklu Biti (*Suturaspis pistaciae* Lind.)
- 2.3. Antepfistiği İ Güvesi (*Recurvaria pistaciicola* Danil.)
- 2.4. Antepfistiği Dal Güvesi (*Kermania pistaciella* Ams.)
- 2.5. şıralı Zenk (*Idiocerus stali* Fieb.)
- 2.6. Antepfistiği Psillidi (*Agonoscena* spp.)
- 2.7. Antepfistiği Karagöz Kurdu (*Hylesinus vestitus* M. R.)
- 2.8. Antepfistiği Göz Kurdu (*Thaumetopoea solitaria* Frey)
- 2.9. Antepfistiği Dip Kurdu (*Capnodis cariosa*)
- 2.10. Antepfistiği Meyve İ Kurdu (*Megastigmus pistaciae* Walk.)
- 2.11. Antepfistiği Koşnili (*Lecanium* spp.)
- 2.12. Antepfistiğinde Yeşil Dut Kımlılı (*Agrosternum hegeri*)

3. BAğ HASTALIK VE ZARARLILARI

- 3.1. Bağ Mildiyösü (*Plasmopara viticola* Berk Et Curt. Berl Et De Toni)
- 3.2. Bağ Küllemesi (*Uncinula necator* Schw Burr.)
- 3.3. Bağlarda Ölü Kol (*Phomopsis viticola* Sacc.)
- 3.4. Bağ Kanseri (*Agrobacterium vitis*)
- 3.5. Bağlarda Kurşuni Küf (*Botrytis cinerea* Pers.)
- 3.6. Bağ Antraknozu (*Elsinoe ampelina* (De Bary) Shear)
- 3.7. Bağ Kök Uru (*Agrobacterium vitis*)
- 3.8. Bağda Kav (Eska) (*Stereum hirsutum*, *Phellinus* sp., *Phaeoacremonium chlamydosporum*)

- 3.9. Bağ Salkım Güvesi (*Lobesia botrana* Den. Et Schiff)
- 3.10. Bağ Çadır Tırtılı (*Arctia* sp.)
- 3.11. Bağ Göz Kurdu (*Theresimima ampelophaga* Bayle)
- 3.12. Bağ Maymuncukları (*Otiorhynchus* spp., *Megamecus shevketi* Marsch)
- 3.13. Asma Ağustos Böceği (*Klapperichicen* (*Chloropsalta*) *viridissim* Walk.)
- 3.14. Anomala spp.
- 3.15. Bağlarda Kahverengi Koşnil (*Partheno lecanium corni* Bch.)
- 3.16. Bağ Thripsleri (*Anaphothrips vitis* Priener, *Drepanothrips reuteri* Uzel, *Haplothrips globiceps* Bagnall.)
- 3.17. Bağda Unlu Bit (*Planococcus citri* Risso)
- 3.18. Bağ Üvezi (*Arboridia* (*Erythro neura*) *Adanae* Dlab.)
- 3.19. Bağda Yaprak Pireleri (*Empoasca* spp.)
- 3.20. Bağda İki Noktalı Kırmızı Örümcek (*Tetranychus urticae* Koch)
- 3.21. Bağda Haziran Böceği (*Polyphylla fullo* L.)
- 3.22. Bağ Yaprak Uyuzu (*Eriophyes vitis* Pgst.)
- 3.23. Bağ Kanadı Noktalı Sirke Sineği (*Drosophila suzukii*)

4. ÇİLEK HASTALIK VE ZARARLILARI

- 4.1. Çilekte Kök Çürüklüğü (*Rhizoctonia solani*, *Fusarium oxysporum*, *Macrophomina phaseoli*, *Pythium* sp., *Coniothyrium hirim*, *Hainessia* sp., *Alternaria alternata*, *Cylindrocarpon* sp.)
- 4.2. Çilekte Kırmızı Örümcekler (*Tetranychus urticae* Koch. *T.Cinnabarinus* Boisd.)
- 4.3. Çilekte Yaprak Biti (*Chaetosiphon fragarefolii*)
- 4.4. Çilekte Kurşuni Kuf (*Botrytis cinerea* Pers.)
- 4.5. Çilekte Çiçek Thrips (*Frankliniella occidentalis* F. *intonsa*)
- 4.6. Çilekte Kanadı Noktalı Sirke Sineği (*Drosophila suzukii*)

5. FINDIK HASTALIK VE ZARARLILARI

- 5.1. Fındık Koşnili (*Partheno lecani* spp.)
- 5.2. Fındıkta Virgül Kabuklu Biti (*Lepidosaphes ulmi* L.)
- 5.3. Fındık Kurdu (*Curculio nucum* L.)

- 5.4. Fındıkta Mayıs Böceği (*Melolontha melolontha* L.)
- 5.5. Fındık Filiz Güvesi (*Gypsonoma dealbana* Fröhl.)
- 5.6. Fındık Kozalak Akarı (*Phytoptus avellanae* Nal.)
- 5.7. Fındıkta Dal Kıran (*Xylaborus dispar* F.)
- 5.8. Fındıkta Amerikan Beyaz Kelebeği (*Hyphantria cunea* Drury)
- 5.9. Fındık Yeşil Kokarcası (*Palomena prasina* L.)
- 5.10. Fındıkta Bakteriyal Yanıklık (*Xanthomonas campestris* pv. *corylina*)
- 5.11. Fındık Küllemesi (*Phyllactinia guttata*, *Erysiphe* (section *Microsphaera* sp.))

6. GENEL ZARARLILAR

- 6.1. Yerli Çekirge (Orthoptera spp.)
- 6.2. Tarla Faresi (*Microtus* spp.)
- 6.3. Kör Fare (*Spalax leucodon* Normann)
- 6.4. Limon Sıçanı (*Rattus rattus frugivorus* Rafin.)
- 6.5. Yaban Domuzu (Suidae: *Sus Scrofa*)

7. HUBUBAT HASTALIK VE ZARARLILARI

- 7.1. Buğday ve Arpa Rastık Hastalıkları (*Ustilago nuda* var. *tritici*, *U.nuda* var. *hordei*, *U.nigra*, *U.hordei*)
- 7.2. Buğday Pas Hastalığı (*Puccinia* spp.)
- 7.3. Buğday Septorya Yaprak Lekesi Hastalığı (*Septoria tritici*)
- 7.4. Buğday Sürme Hastalıkları (*Tilletia foetida* "Wallr" Liro; *Tilletia Caries* D.C. Tul.)
- 7.5. Çeltik Yanıklığı (*Pyricularia oryzae* Cav.)
- 7.6. Tahıl Küllemesi (*Erysiphe graminis* "D.C." Wint.)
- 7.7. Süne (*Eurygaster* spp.)
- 7.8. Ekin Bambulu (*Anisoplia* Spp.)
- 7.9. Ekin Güvesi [*Syringopais* (= *Scythris*)]
- 7.10. Ekin Kambur Böceği (*Zabrus* spp.)
- 7.11. Hububat Hortumlu Böceği (*Pachytychius hordei*)
- 7.12. Buğday ve Mısırdada Tripsler
- 7.12.A.) Buğday Tripsi (*Haplotrips tritici*)

- 7.12.B.) Dikenli Buğday Tripsi (*Haplothrips aculeatus*)
- 7.12.C.) Ekin Tripsi (*Lothrips cerealium*)
- 7.12.D.) ayır Tripsi (*Aptinothrips rufus*)
- 7.12.E.) Tahıl Tripsi (*Frankliniella tenuicornis*)
- 7.13. Kışlık ve Yazlık Tahıllarda Yaprak Bitleri (*Schizaphis graminum* Rond)
- 7.14. Kımıl (*Aelia* spp.)
- 7.15. Mısır Koçan Kurdu (*Sesamia nonagrioides* Lef.,*S.cretica*)
- 7.16. Mısır Kurdu (*Ostrinia nubilalis* Hbn.)
- 7.17. Mısır Maymuncuğu (*Tanymecus dilaticollis* Gyll.)
- 7.18. Mısırdaki Bozkurt (*Agrotis ipsilon* Hufn., *A.Segetum* D.S.)
- 7.19. Mısırdaki izgili Yaprak Kurdu (*Spodoptera (=Laphygma=Caradrina) exiqua* Hb.)
- 7.20. Mısırdaki Danaburnu (*Gryllotalpa gryllotalpa* L.)
- 7.21. Mısırdaki Kırmızı rümcek (*Tetranychus cinnabarinus* Boifd.)
- 7.22. Mısırdaki Pis Kokulu Yeşil Bek (*Nezara viridula* L.)
- 7.23. Mısırdaki Tel Kurtları (*Agriotes* spp. , *Melanotus fuscipes*, *Cardiopharus cyanipennis*)
- 7.24. Tepegöz (*Triops concriformis* Bosc.)
- 7.25. Toprak Pireleri (*Phyllotreta* spp. *Psylliodes* spp.)

8. MEYVE HASTALIK VE ZARARLILARI

- 8.1. Elmada *Alternaria* Meyve rrklđđ (*Alternaria alternata* Fr. Keiss.)
- 8.2. Armut Karaleke Hastalığı (*Venturia pirina*, Pleosporales, Venturiaceae)
- 8.3. Elma Karalekesi Hastalığı (*Venturia inaequalis*, Pleosporales, Venturiaceae)
- 8.4. Armutlarda Memeli Pas (*Gymnosporangium fuscum*, Uredinales, Pucciniaceae)
- 8.5. Ayvada Kahverengi Leke Hastalığı (*Entomosporium maculatum*)
- 8.6. Ayvada Mumya (Monilya) (*Sclerotinia linhartiana*, Helotiales, Sclerotiniaceae)
- 8.7. Badem Dal Kanseri (*Pseudomonas amygdali*, Pseudomonadales, Pseudomonadaceae)
- 8.8. Ceviz Antraknozu Hastalığı (*Gnomonia leptostyla*, Diaporthales, Valsaceae)
- 8.9. Elma Küllemesi (*Podospaera leucotricha*, Valvatida, Sphaerasteridae)

- 8.10. Elmalarda Memeli Pas (*Gymnosporangium confusum.*, Uredinales, Pucciniaceae)
- 8.11. Kiraz ve Vişnede Yaprak Delen (*Stigmina carpophila*)
- 8.12. Sert Çekirdekli Meyve Ağaçlarında Bakteriyel Kanser Ve Zamklanma (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*)
- 8.13. Sert Çekirdekli Meyve Ağaçlarında Monilya (Mumya) (*Sclerotinia laxa*, Helotiales, Sclerotiniaceae)
- 8.14. Şeftali Küllemesi (*Sphaerotheca pannosa*)
- 8.15. Şeftali Karalekesi (*Cladosporium carpophilum* Thüm.)
- 8.16. Şeftalide Yaprak Delen (*Stigmina carpophila*)
- 8.17. Şeftalide Yaprak Kıvrıcıklığı (*Taphrina deformans*, Taphrinales, Taphrinaceae)
- 8.18. Vişnede Yaprak Leke Hastalığı (*Bluweriella jaapii*)
- 8.19. Yenidünya Karalekesi (*Venturia inaequalis*var. *Eribotryae* Scal.)
- 8.20. Yumuşak Çekirdekli Meyve Ağaçlarında Ateş Yanıklığı (*Erwinia amylovora*, Scrophulariales, Scrophulariaceae)
- 8.21. Elma Ağaçlarında Çinko Noksanlığı
- 8.22. Meyve Ağaçlarında Demir Noksanlığı
- 8.23. Eriklerde Cep Hastalığı (*Taphrina pruni*)
- 8.24. Kayıslarda Yaprak Delen Çil (*Stigmina carpophila*)
- 8.25. İncirde Çelik Marazı (*Phomopsis cinarascens*)
- 8.26. İncirde Kanlı Balsıra (*Ceroplastes rusci*)
- 8.27. Muzlarda Spiral Nematodu (*Helicotylenchus multicinctus*, Tylenchida, Hoplolaimidae)
- 8.28. Amerikan Beyaz Kelebeği (*Hyphantria cunea*, Lepidoptera, Arctiidae)
- 8.29. Armut Kaplanı (*Stephanitis pyri*, Heteroptera, Tingidae)
- 8.30. Armut Psillidi (*Cacopsylla pyri*, Homoptera, Psyllidae)
- 8.31. Ayva İç Kurdu (*Cydia pomonella*, C.Molesta, Lepidoptera, Tortricidae)
- 8.32. Badem İç Kurdu (*Eurytoma amygdali*, Hymenoptera, Eurytomidae)
- 8.33. Bakla Zinnı (*Epicometis hirta*, Hymenoptera , Scarabaeidae)
- 8.34. Beyaz Ağaç Kelebeği (*Aporia crataegi*, Lepidoptera, Pieridae)

- 8.35. Cevizde Elma İ Kurdu (*Cydia pomonella*, Lepidoptera, Tortricidae)
- 8.36. Doğu Meyve Güvesi (*Cydia molesta*, Lepidoptera, Tortricidae)
- 8.37. Dut Kabuklu Biti (Kış) (*Pseudaulacaspis pentagona*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.38. Dut Kabuklu Biti (Yaz) (*Pseudaulacaspis pentagona*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.39. Elma Ađ Kurdu (*Yponomeuta malinellus*, Lepidoptera, Yponomeutidae)
- 8.40. Elma Gvde Kurdu (*Synanihedon myopaeformis*, Lepidoptera, Sesiidae)
- 8.41. Elma İ Kurdu (*Cydia pomonella*, Lepidoptera , Tortricidae)
- 8.42. Elma Pamuklu Biti (*Eriosoma lanigerum*, Homoptera, Pemphigidae)
- 8.43. Erik İ Kurdu (*Cydia funebrana*, Lepidoptera, Tortricidae)
- 8.44. Erik Koşnili (*Sphaerolecanium prunastri*, Homoptera, Coccidae)
- 8.45. Narda Harnup Güvesi (*Ectomyelois ceratonia*, Lepidoptera, Pyralidae)
- 8.46. İki Kabarcıklı Koşnil (*Palaeolecamum bituberculatum*, Homoptera, Coccidae)
- 8.47. Kahverengi Koşnil(*Parthenolecanium corni*, Homoptera ,Coccidae)
- 8.48. Kayısıda Hortumlu Böcek (*Rynchites* sp.)
- 8.49. Kayısı-şeftali ve Elmada Akdeniz Meyve Sineği (*Ceratitis capitata*, Diptera, Tephritidae)
- 8.50. Kestane İ Kurtları (*Cydia splendana*, Lepidoptera, Tortricidae)
- 8.51. Kiraz Sineği (*Rhagoletis cerasi*, Diptera, Tephritidae)
- 8.52. Kiraz Slğ (*Caliroa limacina*, Hymenoptera , Tenthredinidae)
- 8.53. Meyve Ağacı Akarları (Kırmızı rmcek) (*Tetranychus urticae*, *Panonychus ulmi* *T. viennensis*, Acarina, Tetranychidae)
- 8.54. Meyve Ağacı Dip Kurtları (*Capnodis* spp., Coleoptera, Buprestidae)
- 8.55. Meyve Ağacı Yaprak Bitleri (*Aphis pomi*, *Myzus persica*, Homoptera, Aphididae)
- 8.56. Meyvelerde Haziran Böceği (*Polyphylla fullo*, Coleoptera, Scarabaeidae)
- 8.57. Meyve Ağaçlarında Zeytin Kabuklu Biti (*Parlatoria oleae*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.58. Meyve Gz Kurtları (*Anthonomus amygdali*, *A.pomorum*, Coleoptera, Curculionidae)
- 8.59. Meyve Testereli Arıları (*Hoplocampa brevis*, *H.flava*, Hymenoptera, Tenthredinidae)

- 8.60. Meyvede Ağaç Sarı Kurdu (*Zeuzera pyrina*, Lepidoptera, Cossidae)
- 8.61. Meyvede Altın Kelebek (*Euproctis chrysorrhoea*, Lepidoptera, Lymantriidae)
- 8.62. San Jose Kabuklu Biti (Yaz) (*Quadraspidiotus perniciosus*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.63. San-Jose Kabuklu Biti(Kış) (*Quadraspidiotus perniciosus*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.64. Şeftali Güvesi (*Anarsia lineatella*, Lepidoptera, Gelechiidae)
- 8.65. Trabzon Hurmasında Akdeniz Meyve Sineği (*Ceratitis capitata*, Diptera, Tephritidae)
- 8.66. Tomurcuk Tırtılları (*Hedyanubiferana*, *Silonotaocellana*, *Recurvariananella*, Lepidoptera, Tortricidae)
- 8.67. Virgöl Kabuklu Biti (Yaz) (*Lepidosaphes ulmi*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.68. Virgöl Kabuklu Biti (Kış) (*Lepidosaphes ulmi*, Homoptera, Diaspididae)
- 8.69. Yaprak Bükenler (*Archips* spp., Lepidoptera , Tortricidae)
- 8.70. Yaprak Galeri Güveleri (*Phyllonorycter gerasimowi*, *Stigmellamalella*, Lepidoptera, Gracillaridae)
- 8.71. Yazıcı Böcekler (*Scolytus rugulosus*, Coleoptera , Scolytidae)
- 8.72. İncirde Kırmızı Örümcek (*Tetranychus urticae*, Acarina, Tetranychidae)
- 8.73. Yüzükkelebeği (*Malacosoma neustria*, Lepidoptera:Lasiocampidae)
- 8.74. Narda Akdeniz Meyve Sineği (*Ceratitis capitata*, Diptera, Tephritidae)
- 8.75. Narda Alternaria (Kahverengi Leke) (*Alternaria* sp.)
- 8.76. Narda Coniella Meyve Çürüklüğü
- 8.77. Nar Beyazsineği *Siphoninus phillyreae* (Haliday) (Hemiptera:Aleyrodidae)
- 8.78. Narda Turunęil Unlu biti (*Planococcus citri* Risso (Hemiptera: Pseudococcide)
- 8.79. Nar Yaprakbiti (*Aphis punicae* Passerini (Hemiptera: Aphididae))
- 8.80. Kiraz-Şeftali-Kayışı-Elma –Armutta Kanadı Noktalı Sirke Sineği (*D. suzukii*)
- 8.81. Badem kaplanı (*Monosteira unicostata*)

9. SANAYİ BİTKİLERİ HASTALIK VE ZARARLILARI

- 9.1. Pamukta Köşeli Yaprak Leke Hastalığı (*Xanthomonas campestris* pv. *malvacearum* E.F. Smith. ‘Dowson’)

- 9.2. Pamukta Fide Kök ürklğ (*Rhizoctonia solani* Khn.) *Fusarium* spp., *Alternaria* spp., *Macrophomina* spp., *Verticillium* spp., *Aspergillus niger* Van Tieghem)
- 9.3. Pamukta Toprak Altı Zararlıları (*Agrotis ipsilon* Hufn., *A.segetum* Schiff. ve *Agriotes* spp.)
- 9.4. Pamukta Pembe Kurt (*Pectinophora gossypiella* Saund)
- 9.5. Pamukta izgili Yaprak Kurdu (*Spodoptera exiqua* Hbn)
- 9.6. Pamukta Yeşil Kurt (*Heliothis armigera* Hbn.)
- 9.7. Pamukta Pamuk Yaprak Kurdu (*Spodoptera littoralis* Boisd.)
- 9.8. Pamukta Tütün Thrips (*Thrips tabaci* Lind.)
- 9.9. Pamukta iek Thrips (*Frankliniella intonsa* Tryb.)
- 9.10. Pamukta Pamuk Yaprak Biti (*Aphis gossypii* Glov.)
- 9.11. Pamukta Tütün Beyaz Sineği (*Bemisia tabaci* Genn.)
- 9.12. Pamukta Yaprak Pireleri (*Empoasca decipiens* Paoli ve *Asymmetrasca decedens* Paoli)
- 9.13. Pamukta Bitki Tahta Kuruları (*Creontiades pallidus* Rumb ve *Exolygus gemellatus* H.S.)
- 9.14. Pamukta Kırmızı rmcek (*Tetranychus cinnabarinus* Boisd. *Tetranychus urticae* Koch.)
- 9.15. Pamukta Dikenli Kurt (*Earias insulana* Boisd.)
- 9.16. Tütün Mildiyösü (Mavi Kf) Hastalığı (*Peronospora tabacina* Adam.)
- 9.17. Tütün Fidelerinde kerten Hastalığı (*Rhizoctonia solani* Khn., *Fusarium* spp., *Phythium* Spp., *Alternaria* Spp., *Sclerotinia sclerotiorum* Lib.'De By)
- 9.18. Tütün Küllemesi Hastalığı (*Erysiphe cichoracearum* Dc.)
- 9.19. Tütünde Vahşi Ateş Hastalığı (*Pseudomonas syringae* pv. *abaci* (Wolf And Foster) Young, Dye And Wilkie)
- 9.20. Tütünde Bozkurt (*Agrotis ipsilon* Hufn. ve *A. segetum* Schiff)
- 9.21. Tütünde Şeftali Yaprak Biti (*Myzus persicae* (Sulz)
- 9.22. Tütün Piresi (*Epitrix* spp.)
- 9.23. Tütünde Danaburnu (*Gryllotalpa gryllotalpa* L.)
- 9.24. Tütün Fideliklerinde Toprak Solucanı (*Lumbricus terrestris*L.)

- 9.25. Soyada Pis Kokulu Yeşil Böcek (*Nezara viridula* L.)
- 9.26. Soyada Pamuk Çizgili Yaprak Kurdu (*Spodoptera exiqua* Hübn.)
- 9.27. Soyada Yeşilkurt (*Heliothis armigera* Hübn.)
- 9.28. Soyada Pamuk Yaprak Kurdu (*Spodoptera littoralis* Boisd.)
- 9.29. Soyada Beyaz Sinek (*Bemisia tabaci* Genn.)
- 9.30. Soyada Pamuk Kırmızı Örümceği (*Tetranychus cinnabarinus* Boisd.)
- 9.31. Yerfıstığında Kök Boğazı Çürüklüğü (*Aspergillus niger* Van Tieghem)
- 9.32. Yerfıstığında Pamuk Yaprak Kurdu (*Spodoptera littoralis* Boisd.)
- 9.33. Yerfıstığında Kırmızı Örümcekler (*Tetranychus urticae* Koch. ve *T. cinnabarinus* Boisd.)
- 9.34. Yerfıstığında Yeşil Kurt (*Heliothis armigera* Hübn.)
- 9.35. Şerbetçiotu Mildiyösü Hastalığı (*Pseudoperonospora humuli* Miy. And Tak. Wils.)
- 9.36. Şerbetçiotunda Yaprak Biti (*Phorodon humuli* Schrk.)
- 9.37. Anason Yaprak Lekesi (*Cercospora* spp.)
- 9.38. Anason Güvesi (*Depressaria daucivorella* Rag.)
- 9.39. Anasonda Yaprak Bitleri (*Hyadaphis foeniculi* Pass. ve *Aphis fabae* Scop.)
- 9.40. Susam Güvesi (*Antigastra catalaunalis* Dup.)
- 9.41. Susamda Bozkurt (*Agrotis segetum* Schiff)
- 9.42. Susamda Yaprak Biti (*Aphis gossypii* Glov.)
- 9.43. Ayçiçeği Mildiyösü Hastalığı (*Plasmopara helianthi* Novot)
- 9.44. Ayçiçeğinde Bozkurt (*Agrotis ipsilon* Hufn. ve *A.segetum* Schiff.)
- 9.45. *Omophylus caucasicus* Kirsch. (Coleoptera: Alleculidae)
- 9.46. Ayçiçeğinde Çayır Tırtılı (*Loxostege sticticalis* L.)
- 9.47. Güllerde Pas Hastalığı (*Phragmidium* spp.)
- 9.48. Gül Küllemesi Hastalığı (*Sphaerotheca pannosa* var. *rosae* (Walt), Lev.)
- 9.49. Gül Güvesi (*Platyttilia raododactyla*)
- 9.50. Yağ Gülünde Filiz Burgusu (*Ardis brunniventris* Hart.)
- 9.51. Yağ Gülünde Hortumlu Böceği (*Rynchites hungaricus* Hbst.)

- 9.52. Yağ Gölünde Koşnil (*Partheno lecanium* spp.)
9.53. Yağ Gölünde Yaprak Biti (*Macrosiphum rosae* L.)
9.54. Yağ Güllerinde Makas Böceği (*Auringena chlorana* Cas. El., Gory)
9.55. Pamuk Unlu Biti (*Phenacoccus solenopsis*)
9.56. Şeker pancarı hastalık ve zararlıları

10. SEBZE HASTALIK VE ZARARLILARI

- 10.1. Biber Kökboğazı Yanıklığı (*Phytophthora capsici*)
10.2. Domates Mildiyösü (*Phytophthora infestans*)
10.3. Domatesde Yaprak Küfü Hastalığı (*Cladosporium fulvum*)
10.4. Domateste Bakteriyel Benek Hastalığı (*Pseudomonas syringae* pv. *tomato*)
10.5. Domateste Bakteriyel Leke Hastalığı (*Xanthomonas compestris* pv. *vesicatoria*)
10.6. Hıyar Köşeli Yaprak Lekesi Hastalığı (*Pseudomonas syringae* pv. *lachrymans*)
10.7. Ispanakta Yaprak Lekesi (*Cladosporium variable*)
10.8. Kabagillerde Külleme (*Erysiphe cichoracearum*)
10.9. Kabagillerde Mildiyö (*Pseudoperonospora cubensis*)
10.10. Kavun ve Karpuzda Antraknoz (*Colletotrichum lagenarium*)
10.11. Lahana Kök Ur Hastalığı (*Plasmodiaphora brassicae*)
10.12. Lahana Mildiyösü (*Peronospora brassicae*)
10.13. Marul Mildiyösü (*Bremia lactucae*)
10.14. Patates Mildiyösü (*Phytophthora infestans*)
10.15. Patlıcangillerde Külleme (*Leveillula taurica*)
10.16. Sebze Fidelerinde Çökerten (*Pythium* spp. *Rhizoctonia* spp. *Fusarium* spp. *Alternaria sclertinia* spp.)
10.17. Sebze ve Bostanlarda Kurşuni Küf (*Botrytis cinerea*)
10.18. Sebzelerde Beyaz Çürüklük (*Sclerotinia sclerotiorum*)
10.19. Sebzelerde Erken Yaprak Yanıklığı (*Alternaria solani*)
10.20. Sebzelerde Antraknoz Hastalığı (*Colletotrichum lindemuthianum*, *Ascomycota*)

- 10.21. Soğan Mildiyösü (*Perenospora destructor*)
- 10.22. Havuçta Külleme (*Erysiphe cichoracearum*)
- 10.23. Patates Uyuzu (*Streptomyces scabies*)
- 10.24. Sebzelerde Septoria Yaprak Leke Hastalığı (*Septoria apiicola*, *Septoria lycopersici*)
- 10.25. Karpuz Bakteriyel Meyve Leke Hastalığı (*Acidovorax avenae* subsp. *citrulli*)
- 10.26. Biber Gal Sineği (*Asphondylia capsici*, Diptera, Cecidomyidae)
- 10.27. Danaburnu (*Gryllotalpa gryllotalpa*, Orthoptera, Gryllotalpidae)
- 10.28. Enginarıda (*Sphaeroderma rubidum*, Coleoptera, Chrysomelidae)
- 10.29. Kavun Kızıl Böceği (*Rhaphidopalpa foveicollis* Luc. Coleoptera, Chrysomelidae)
- 10.30. Kavun Sineği (*Myiopardalis pardalina*, Diptera, Trypetidae)
- 10.31. Lahana Güvesi (*Mamestra brassicae*, Lepidoptera)
- 10.32. Lahana Kelebeği (*Pieris brassicae*, Lepidoptera, Pieridae)
- 10.33. Lahana Sineği (*Delia radicum*, Diptera, Anthomyiidae)
- 10.34. Lahana Yaprak Güvesi (*Plutella xylostella*, Lepidoptera, Pulitellidae)
- 10.35. Sebzelerde Çizgili Yaprak Kurdu (*Spodoptera exiqua*, Lepidoptera, Noctuidae)
- 10.36. Patates Böceği (*Leptinotarsa decemlineata*, Coleoptera, Chrysomelidae)
- 10.37. Salyangoz (*Helix*, *Helicella*, *Eobania*, *Pulmanata* , Limacidae)
- 10.38. Sebze Tohum Sineği (*Delia platura*, Diptera , Anthomyeidae)
- 10.39. Sebzelerde Karpuz Telli Böceği (*Henosephilachna elaterii*, Coleoptera, Coccinellidae)
- 10.40. Sebzelerde Kırmızı Örümcek (*Tetranychus urticae*, Acarina, Tetranychidae)
- 10.41. Sebzelerde Lahana Kokulu Böceği (*Eurydema ornatum*, Heteroptera, Pentatomidae)
- 10.42. Sebzelerde Pamuk Yaprak Kurdu (*Spodoptera littoralis*, Lepidoptera, Noctuidae)
- 10.43. Sebzelerde Pis Kokulu Yeşil Böcek(*Nezara viridula*, Heteroptera, Pentatomidae)
- 10.44. Sebzelerde Tel Kurdu (*Agriotes* spp , Coleoptera , Elateridae)
- 10.45. Sebzelerde ve Bostanda Beyaz Sinek (*Trialeurodes vaporariorum*, Homoptera, Aleyrodidae)

- 10.46. Sebzelerde ve Bostanda Yaprak Bitleri (*Aphis* spp., Homoptera, Aphididae)
- 10.47. Sebzelerde ve Bostanlarda Bozkurt (*Agrotis* spp., Lepidoptera, Noctuidae)
- 10.48. Sebzelerde ve Bostanlarda Thripsler (*Thrips tabaci*, *Heliethrips haemorrhoidalis*, *Frankliniella occidentalis*, Thysanoptera , Thripidae)
- 10.49. Sebzelerde Yeşilkurt (*Heliothis armigera*, *H. virescens* , Lepidoptera , Noctuidae)
- 10.50. Soğan Pisillidi (*Bactericera tremblayi*, Homoptera , Psyllidae)
- 10.51. Soğan Sineği (*Delia antiqua*, Diptera , Anthomyiidae)
- 10.52. Sümüklü Böcekler (*Agriolimax agrestis*, *Arion* spp., *Limax* spp.)
- 10.53. Yaprak Galeri Sineği (*Liriomyza trifolii*, Diptera , Agromyzidae)
- 10.54. Patates Güvesi (*Phthorimaea operculella*, Lepidoptera, Gelechiidae)
- 10.55. Domates Pas Akarı (*Aculops lycopersici* Acarina, Eriophyidae)
- 10.56. Domates Güvesi (*Tuta absoluta* Lepidoptera: Gelechiidae)
- 10.57. Kök-Ur Nematodu (*Meloidogyne* spp., Tylenchida, Meloidogynidae)
- 10.58. Yalancı Kelebek (*Ricania* spp.)

11. SÜS BİTKİLERİ HASTALIK VE ZARARLILARI

- 11.1. Süs Bitkilerinde Külleme (*Sphaerotheca pannosa* var. *rosa* (Walt.), Lev.)
- 11.2. Karanfil Pası (*Uromyces caryophyllinus* (Schr.) Wint.)
- 11.3. Süs Bitkilerinde Yaprak Bitleri (*Aphis* spp.)
- 11.4. Süs Bitkilerinde Kırmızı Örümcek
- 11.5. Süs Bitkilerinde Koşnil ve Kabuklu Bit
- 11.6. Örtüaltı Süs Bitkilerinde Kök Çürüklüğü
- 11.7. Örtüaltında Krizantemde Beyaz Pas
- 11.8. Örtüaltı Süs Bitkilerinde Yaprak Galeri Sineęi (*Liriomyza trifolii* Bunge L. *Bryoniae* Kalténbach L. *Huidolorensis* Blanchard)
- 11.9. Örtüaltı Süs Bitkilerinde *Thrips* spp.
- 11.10. Süs Bitkilerinde Beyaz Sinek
- 11.11. Nergis Soğan Sinekleri
- 11.12. Pamuk Yaprakkurdu

11.13. Palmiye Kırmızıböceği (*Rhynchophorus ferrugineus*)

11.14. Örtüaltı Süs Bitkilerinde Toprak İlaçlaması

11.15. Pamuk Unlu Biti (*Phenacoccus solenopsis*)

12. TURUNÇGİL HASTALIK VE ZARARLILARI

12.1. Turunçgillerde Uç Kurutan (*Phoma tracheiphila* Petri Kane Et Chik.)

12.2. Turunçgil Meyvelerinde Kahverengi Çürüklük ve Gövde Zamklanma (*Phytophthora citrophthora* Sm. And Sm. Leo)

12.3. Turunçgil Dal Yanıklığı (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae* Van Hall.)

12.4. Turunçgillerde Alternaria Yanıklığı (*Alternaria citri*)

12.5. Turunçgillerde Demir Noksanlığı

12.6. Turunçgillerde Çinko Noksanlığı

12.7. Turunçgillerde Mangan Noksanlığı

12.8. Turunçgillerde Magnezyum Noksanlığı

12.9. Turunçgillerde Yumuşak Koşniller (*Coccus pseudomagnoliarum* Kuw., *Saissetia olea*, *Coccus hesperidum*)

12.10. Turunçgillerde Sarı ve Kırmızı Kabuklu Bit (*Aonidiellacitrina* Coq., *A. aurantii* Mask.)

12.11. Yıldız Koşnili (*Ceroplastes floridensis* Comst.)

12.12. Limon Çiçek Güvesi (*Prays citri* Mill.)

12.13. Harnup Güvesi (*Ectomyelois ceratoniae* Zell.)

12.14. Akdeniz Meyvesineği (*Ceratitis capitata* Wied.)

12.15. Turunçgil Beyaz Sineği (*Dialeurodes citri* Ashm.)

12.16. Turunçgillerde Yaprak Bitleri (*Toxoptera aurantii* B. D.F., *Myzus persicae*Sultz., *Aphis gossypii* Glov., *Aphi scraccivora* Koch., *Aphis citricola* Van Der Goot.)

12.17. Turunçgillerde Emici Böcekler (*Empoasca* spp.)

12.18. Turunçgil Unlu Biti (*Planococcus citri* Risso)

12.19. Pas Böcüsü (*Phyllocoptruta oleivora* Ashmead)

12.20. Turunçgil Tomurcuk Akarı (*Aceria sheldoni* Ashmead)

12.21. Turunçgil Kırmızı Örümceği (*Panonychus citri* Mc.Greg.)

- 12.22. Turunęgil Nematodu (*Tylenchulus semipenetrans*)
- 12.23. Turunęgillerde Yaprak Galeri Güveleri (*Phyllocnistis citrella*Stainton)
- 12.24. Turunęgillerde Pamuklu Beyaz Sinek (*Alurothrixus foloccosus*)
- 12.25. Limonda Hawaii Çiçek Thrips (*Thrips hawaiiensis*)

13. YABANCI OT VE PARAZİT BİTKİLER

- 13.1. Buğday ve Arpa Tarlalarında Geniş Yapraklı Y. Ot
- 13.2. Buğday ve Arpa Tarlalarında Dar Yapraklı Y. Ot
- 13.3. Mısır (*Zea mays* L.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.4. Çeltik (*Oryza sativa* L.)Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.5. Yoncada Küsküt (*Cuscuta campestris* Yumck., *C. approximata* Isab.)
- 13.6. Mercimekte (*Lens culunaris*) Yabancı Otlar
- 13.7. Canavar Otu (*Orobancha* spp.)
- 13.8. Domates, Patlıcan, Biber, Fasülye, Pırasada Y.Ot
- 13.9. Havuç (*Daucus carota* L.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.10. Soğan (*Allium cepa* L.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.11. Patates (*Solanum tuberosum* L.) Tarlalarında Y. Ot
- 13.12. Nohut (*Cicer arietinum* L.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.13. Ayçiçeği (*Helianthus annus* L.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.14. Pamuk (*Gossypium* spp.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.15. Kimyon (*Cuminum cyminum* L.) Tarlalarında Yabancı Ot
- 13.16. Anason Tarlalarında (*Pimpinella anisum*) Y. Ot
- 13.17. Soya Fasulyesi (*Glycine max* L.) Tarlalarında Y. Ot
- 13.18. Fındık (*Corillus avellana* L.) Bahçelerinde Yabancı Ot
- 13.19. Turunęgil (*Citrus* spp.) Bahçelerinde Yabancı Ot
- 13.20. Tütün (*Nicotiana tabacum* L.) Fide Yastıklarında Y. Ot
- 13.21. Meyve Bahçelerinde Yabancı Ot
- 13.22. Kolza Tarlalarında (*Brassica napus oliefera*) Yabancı Ot
- 13.23. Yerfıstığı Tarlalarında (*Arackis hypogaea* L.) Y. Ot

13.24. Şeker Pancarı Tarlalarında Yabancı Ot

13.25. Ispanak Tarlalarında Yabancı Ot

13.26. Kekik (*Thymus vulgaris*) Alanlarındaki Yabancı Ot

14. YEM BİTKİLERİ HASTALIK VE ZARARLILARI

14.1. Yonca Hortumlu Böceği (*Hyperavariabilis* Herbs. Syn: *Hyperapostica* Gyll., *Phytonomusvariabilis* Herbst.)

14.2. Yem Bitkilerinde adır Tırtılı (*Cymbalophora rivularis* Esp.)

15. YEMEKLİK BAKLAGİL HASTALIK VE ZARARLILARI

15.1. Nohut Antraknozu (*Ascochyta rabiei* (Pass) Labr.)

15.2. Fasulye Antraknozu (*Colletotrichum lindemuthionum*) (Saccardo An Magnus Scribner)

15.3. Fasulyede Kök ürüklüğü Hastalığı (*Fusarium* spp., *Rhizoctonia* spp., *Macrophomina phaseoli* (Maub) Ashby., *Colletotrichum lindemuthianum* (Sacc. Magn.) Briosi Et Cav.,)

15.4. Mercimekte Kök Boğazı ürüklüğü Hastalığı (*Phoma medicaginis* var. *pinodella* = *Ascochyta pinodella*)

15.5. Fasulye Pası Hastalığı (*Uromyces appendiculatus* (Pers.C.K.)

15.6. Fasulye Hale Yanıklığı Hastalığı (*Pseudomanas syringae* pv. *Phaseolocola* (Burkholder) Young. Dye And Wilkie)

15.7. Nohut ve Mercimekte Yeşilkurt (*Heliothis virescens* Hüfn. = *H. Dipsasi* L.)

15.8. Nohutta Bozkurt (*Agrotis* (*Scotia*) spp.)

15.9. Nohut Yaprak Sineği (*Liriomyza cicerina*Rond)

15.10. Mercimekte Apion (*Apion arrogans* Wenek.)

15.11. Baklagil Tohum Böcekleri (*Bruchus* spp.)

15.12. Fasulye Tohum Böceği (*Acanthoscellides* spp.)

15.13. Fasulyede Tohum Sineği (*Hylmiaclirura* Rond (= *Delia platura* Mg.)

15.14. Fasulye Kapsül Kurtları (*Etiella zinckenella* Tr = *Lampides boeticus* L.)

15.15. Fasulyede Kırmızı Örümcek (*Tetranychus urticae* Koch.)

15.16. Mercimek hortumlu böceği (*Sitona* spp.)

16. ZEYTİN HASTALIK VE ZARARLILARI

- 16.1. Zeytin Halkalı Leke Hastalığı (*Spilocaea oleaginea* (Cast.) Hughes = *Cycloconium oleaginum* Cast.)
- 16.2. Zeytin Dal Kanseri (*Pseudomonas syringae* pv. *savastanoi* Smith.. Stevens)
- 16.3. Zeytinde Bor Noksanlığı
- 16.4. Zeytinde *Verticillium* Solgunluğu (*Verticillium dahliae*)
- 16.5. Zeytin Sineği (*Bactrocera oleae* Gmel.)
- 16.6. A.) Zeytin Güvesi (*Prays oleae* Bern.) (Yaprak)
- 16.6. B.) Zeytin Güvesi (*Prays oleae* Bern.) (Meyve)
- 16.6. C.) Zeytin Güvesi (*Prays oleae* Bern.) (Çiçek)
- 16.7. Zeytin Kızıl Kurdu (*Lasioptera berlesiana*)
- 16.8. Ağaç Sarı Kurdu (*Zeuzera pyrina* L.)
- 16.9. Zeytin Kara Koşnili (*Saissetia oleae* Olivier)
- 16.10. Zeytin Kabuklu Biti (*Parlatoria oleae* Colv.)
- 16.11. Zeytin Virgöl Kabuklu Biti (*Leucaspis riccae* Torg.)
- 16.12. Zeytinde Pamuklubit (*Euphyllura olivina* Costa.)
- 16.13. Dal Kurutan (*Hylesinus oleiporda fabricius*)
- 16.14. Filiz Kiran (*Phloeotribus scarabaeoides* Bern.)
- 16.15. Zeytin Kırlangıç Böceği (Çamur Atan) (*Agalmatium flavescens* Oliv.)
- 16.16. Zeytin Kurdu *Coenorrhinus cribripennis* (Desb.) (= *Rhynchites ruber* Schilsky) (Coleoptera: Attelabidae)
- 16.17. Zeytin Fidan Tırtılı [*Palpita unionalis* (Hübner:)] (Lepidoptera: Pyralidae)

VIII. İLETİŞİM BİLGİLERİ

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜğÜ	
GENEL MÜDÜR	
Dr. Durali KOÇAK Genel Müdür	Telefon : 0 (312) 258 76 10 - 0 (312) 258 76 07 Faks : 0 (312) 258 76 93
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI	
Dr. Yunus BAYRAM Genel Müdür Yardımcısı	Telefon : 0 (312) 258 76 11 Faks : 0 (312) 258 76 82
BİTKİ SAğLIğI VE KARANTİNA DAİRE BAŞKANLIğI	
Dr. Ersin DİLBER Daire Başkanı	Telefon : 0 (312) 258 77 11 Faks : 0 (312) 258 77 89 E-posta : bitkisagligi@tarimorman.gov.tr
BİTKİ VE BİTKİSEL ÜRÜNLER SINIR KONTROL DAİRE BAŞKANLIğI	
Dr. Neslihan ALPER Daire Başkanı	Telefon : 0 (312) 258 74 13 Faks : 0 (312) 258 74 72 E-posta : bitkikarantina@tarimorman.gov.tr
BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ DAİRE BAŞKANLIğI	
Dr. Nesrin ÇAKIR ARICAN Daire Başkanı	Telefon : 0 (312) 258 75 06 Faks : 0 (312) 258 75 79 E-posta : bku@tarimorman.gov.tr

TAŞRA BİRİMLERİ

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜKLERİ BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAğLIğI ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ							
S. N.	İLLER	KOD	İL MÜDÜRLÜğÜ		BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAğLIğI ŐB.MD.		
			Santral	Faks	Adı Soyadı	Direkt Tel. No	E-Posta
1	ADANA	322	344 17 17	344 15 15	Volkan KILIÇ	344 19 59	01.bus@tarimorman.gov.tr
2	ADİYAMAN	416	216 17 44	216 17 40	Erdal YILMAZ	114	02.bus@tarimorman.gov.tr
3	AFYONKARAHİSAR	272	213 71 00	212 04 49	Özgür BAYRAK	213 71 00	03.bus@tarimorman.gov.tr
4	AğRI	472	215 10 51	215 16 48	Baykan ASLAN	215 16 48	04.bus@tarimorman.gov.tr
5	AMASYA	358	218 29 90	218 18 51	Sefa KILIÇ		05.bus@tarimorman.gov.tr
6	ANKARA	312	344 59 50	344 52 58	Ömer ARSLAN		06.bus@tarimorman.gov.tr
7	ANTALYA	242	345 28 20	346 67 80	Dr.Safinaz ARSLAN	345 28 83	07.bus@tarimorman.gov.tr
8	ARTVİN	466	212 14 05	212 27 05	Fatih DUZCAN	107	08.bus@tarimorman.gov.tr
9	AYDIN	256	211 30 00	211 30 10	Ömer ÇİÇEK	608	09.bus@tarimorman.gov.tr
10	BALIKESİR	266	246 26 70	246 26 74	Kaan ERÖZMEN	1200	10.bus@tarimorman.gov.tr
11	BİLECİK	228	212 10 11	212 12 33	Buğra ERDEM	162	11.bus@tarimorman.gov.tr
12	BİNGÖL	426	213 10 25	213 45 00	Veysel KİTAY	213 25 86	12.bus@tarimorman.gov.tr
13	BİTLİS	434	228 70 80	228 70 91	Alaıttin GELİŐKEN	228 70 89	13.bus@tarimorman.gov.tr
14	BOLU	374	215 11 35	217 69 04	Çağrı CİVAN	1060	14.bus@tarimorman.gov.tr
15	BURDUR	248	233 10 45	233 10 35	Fikret ERGİN	360	15.bus@tarimorman.gov.tr
16	BURSA	224	246 42 30	246 43 24	Ömer DOğAN	1175	16.bus@tarimorman.gov.tr
17	ÇANAkkALE	286	217 30 19	217 15 53	Ramazan EREN		17.bus@tarimorman.gov.tr
18	ÇANKIRI	376	213 76 17	213 15 09	Adem KAYA	1020	18.bus@tarimorman.gov.tr
19	ÇORUM	364	213 83 25	213 27 40	Ömer BAYSAL	214 31 21	19.bus@tarimorman.gov.tr
20	DENİZLİ	258	212 54 80	212 54 87	Ali YILMAZ	212 54 98	20.bus@tarimorman.gov.tr
21	DİYARBAKIR	412	223 60 55	228 65 97	Sedat BAYAR		21.bus@tarimorman.gov.tr
22	EDİRNE	284	235 26 89	235 26 97	Nadi AYGEN	120	22.bus@tarimorman.gov.tr
23	ELAZIĒ	424	241 16 16	241 10 72	Yılmaz ATAŞ		23.bus@tarimorman.gov.tr
24	ERZİNCAN	446	214 11 27	214 31 20	Özcan TEKİN		24.bus@tarimorman.gov.tr
25	ERZURUM	442	235 22 71	235 22 77	A.Miraç DUMLU		25.bus@tarimorman.gov.tr

Bitki Sağlığı 2023 Yılı Uygulama Programı

26	ESKİŞEHİR	222	310 17 17	310 04 76	Nizamettin ÇETİNER	310 17 17	26.bus@tarimorman.gov.tr
27	GAZİANTEP	342	321 10 66	321 10 58	Sedat GÖKOğLU	321 10 67-1101	27.bus@tarimorman.gov.tr
28	GİRESUN	454	215 16 72	215 73 95	Arif KAHYA		28.bus@tarimorman.gov.tr
29	GÜMÜŞHANE	456	2131022	2133056	Gonca SOYDAŐ	1177	29.bus@tarimorman.gov.tr
30	HAKKARİ	438	211 20 28	211 60 16	Seyvan YAKAR	211 20 28	30.bus@tarimorman.gov.tr
31	HATAY	326	221 34 57	221 34 78	Galip AKTI	221 34 80	31.bus@tarimorman.gov.tr
32	ISPARTA	246	228 53 80	228 53 88	Ali BAYRAKLI	228 53 94	32.bus@tarimorman.gov.tr
33	MERSİN	324	326 40 06	326 40 12	Azmi Murat ERDEM	325 43 14	33.bus@tarimorman.gov.tr
34	İSTANBUL	216	468 21 00	355 37 15	Ahmet ÜLKER	468 11 71-1166	34.bus@tarimorman.gov.tr
35	İZMİR	232	435 10 02	462 24 93	Engin ALTUNOğLU	435 03 74	35.bus@tarimorman.gov.tr
36	KARS	474	212 70 93	212 70 95	Nihat Atilla	1019	36.bus@tarimorman.gov.tr
37	KASTAMONU	366	212 86 89	212 84 00	Ümit UÇAR	214 31 44	37.bus@tarimorman.gov.tr
38	KAYSERİ	352	338 21 44	338 07 71	Mehmet DEMİRBAŐ	344 19 59	38.bus@tarimorman.gov.tr
39	KIRKLARELİ	288	214 35 47	214 10 71	Gökalp MUZİKACI	167	39.bus@tarimorman.gov.tr
40	KİRŐEHİR	386	262 25 25	213 65 74	Abbas ÇELEBİ	142	40.bus@tarimorman.gov.tr
41	KOCAELİ	262	312 13 00	312 13 10	Okan FİDANOğLU	312 13 21	41.bus@tarimorman.gov.tr
42	KONYA	322	322 34 60	322 43 15	İsmail ÇİFTÇİ		42.bus@tarimorman.gov.tr
43	KÜTAHYA	274	231 16 81	231 16 90	Muhsin AYDEMİR		43.bus@tarimorman.gov.tr
44	MALATYA	422	238 01 48	238 14 35	Demet KÖKSAL	310	44.bus@tarimorman.gov.tr
45	MANİŐA	236	231 46 05	231 46 42	Gökmen KAYA	230	45.bus@tarimorman.gov.tr
46	KAHRAMANMARAŞ	344	231 32 13	231 32 19	Ali KARAKOÇ	1230	46.bus@tarimorman.gov.tr
47	MARDİN	482	212 37 81	212 64 34	İbrahim Halil DİK	212 11 70	47.bus@tarimorman.gov.tr
48	MUğLA	252	214 12 50	214 12 54	Süreyya CAN	1007	48.bus@tarimorman.gov.tr
49	MUŞ	436	212 37 90	212 20 55	Samet AŐKIN	191	49.bus@tarimorman.gov.tr
50	NEVŞEHİR	384	215 20 50	215 20 55	Hüőnü BAŞ	226	50.bus@tarimorman.gov.tr
51	NİĞDE	388	211 31 60	311 31 60	Suat ELLİ	211 31 60	51.bus@tarimorman.gov.tr
52	ORDU	452	233 95 30	233 95 39	Nusret ŞAHİN	233 43 15	52.bus@tarimorman.gov.tr
53	RİZE	464	213 04 58	213 04 57	Neslihan DUMAN	213 04 62	53.bus@tarimorman.gov.tr

54	SAKARYA	264	241 20 13	241 20 16	Mehmet Ali ALTUN	131	54.bus@tarimorman.gov.tr
55	SAMSUN	362	231 37 00	233 91 17	Lale BAYKAL	233 91 15	55.bus@tarimorman.gov.tr
56	SIİRT	488	223 58 62	223 42 60	Ercan KAPLAN	344 19 59	56.bus@tarimorman.gov.tr
57	SİNOP	368	261 44 90	261 08 15	Yakup YÜZBAŞI	-	57.bus@tarimorman.gov.tr
58	SİVAS	346	215 17 23	215 17 20	Sinan BERK	3008-3009	58.bus@tarimorman.gov.tr
59	TEKİRDAĞ	282	258 32 00	258 32 14	Abdurrahman ERDOĞAN	258 32 02	59.bus@tarimorman.gov.tr
60	TOKAT	356	228 10 07	228 07 07	Melih NADİR	190	60.bus@tarimorman.gov.tr
61	TRABZON	462	230 21 45	230 21 54	Metehan İLARSLAN	6173	61.bus@tarimorman.gov.tr
62	TUNCELİ	428	213 17 80	213 17 79	Ruken KARAKOÇ	213 18 52	62.bus@tarimorman.gov.tr
63	ŞANLIURFA	414	313 27 11	313 10 15	Mehmet KIZILDEMİR	306	63.bus@tarimorman.gov.tr
64	UŞAK	376	231 15 04	231 15 00	Asiye AK		64.bus@tarimorman.gov.tr
65	VAN	432	222 02 37	222 00 67	Ercan ÜNSAL	222 02 38	65.bus@tarimorman.gov.tr
66	YOZGAT	354	212 27 41	212 11 64	Salih SEREN	212 27 41	66.bus@tarimorman.gov.tr
67	ZONGULDAK	372	253 90 20	253 20 90	Serkan BULUT	1311	67.bus@tarimorman.gov.tr
68	AKSARAY	382	213 97 48	213 97 48	Mustafa KAYA	213 97 48	68.bus@tarimorman.gov.tr
69	BAYBURT	458	211 74 85	211 75 84	Muammer ARAZ	211 74 85 / 1200	69.bus@tarimorman.gov.tr
70	KARAMAN	338	213 16 53	213 49 80	Ömer KOKA		70.bus@tarimorman.gov.tr
71	KIRIKKALE	318	224 29 38	224 25 57	Ali DEMİR	344 19 59	71.bus@tarimorman.gov.tr
72	BATMAN	488	221 13 13	221 22 41	Kudbeddin TEKİN	135	72.bus@tarimorman.gov.tr
73	ŞIRNAK	486	216 20 85	216 20 84	Altan ALTAN	1216	73.bus@tarimorman.gov.tr
74	BARTIN	378	227 02 23	227 12 52	Kemal AYKUT	188	74.bus@tarimorman.gov.tr
75	ARDAHAN	478	211 31 42	211 46 37	Mustafa AYDIN	176	75.bus@tarimorman.gov.tr
76	IĞDIR	476	227 63 44	227 67 25	Kürşat TÜRKELİ	1148	76.bus@tarimorman.gov.tr
77	YALOVA	226	814 10 58	814 11 58	Necdet TUNCER	1126	77.bus@tarimorman.gov.tr
78	KARABÜK	370	424 35 28	424 46 43	İsmail ÖZARSLAN	400	78.bus@tarimorman.gov.tr
79	KİLİS	348	813 61 42	813 10 45	Alaattin APALAK	130	79.bus@tarimorman.gov.tr
80	OSMANİYE	328	814 11 75-76	814 11 57	Mehmet POYRAZOĞLU	4265	80.bus@tarimorman.gov.tr
81	DÜZCE	380	524 13 96	524 13 97	Gülden AK	1100	81.bus@tarimorman.gov.tr

ZİRAİ MÜCADELE ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜKLERİ							
S. N.	KURUM	KOD	SANTRAL	FAKS	DİREKT TEL.	KURUM MÜDÜRÜ	KURUMSAL E-POSTA
1	ADANA	322	344 17 84	344 17 02	344 16 83	Dr. Miraç YAYLA	bmae@tarimorman.gov.tr
2	ANKARA	312	344 59 93	315 15 31	344 74 30	Doç.Dr. Ayşe ÖZDEM	zmaem@tarimorman.gov.tr
3	BORNOVA	232	388 00 30	374 16 53	388 10 14 - 101	Dr. Tefvik TURANLI	bzmae@tarimorman.gov.tr
4	DIYARBAKIR	412	326 11 43	326 12 07	326 12 17	Ayhan ÖĞRETEN	dzmae@tarimorman.gov.tr
TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜKLERİ							
1	ANTALYA	242	321 67 97	321 15 12	321 67 96	Dr. Abdullah ÜNLÜ	batem@tarimorman.gov.tr
2	EDİRNE	284	235 81 82	235 82 10	235 81 82	Doç. Dr. Adnan TÜLEK	ttae@tarimorman.gov.tr
3	ADİYAMAN	416	216 17 44	216 17 40		Ali Türker YENER	sertkabukluaem@tarimorman.gov.tr
4	ERZİNCAN	446	225 19 03	225 20 52	1016	İsmail ESMEK	erzincanbk@tarimorman.gov.tr
5	SAMSUN	362	256 05 14	256 05 16	1040	Doç. Dr. Kibar AK	ktae@tarimorman.gov.tr
6	GAZİANTEP	342	338 08 00	338 14 64	110	Dr. Nevzat ARSLAN	antepfistigi@tarimorman.gov.tr
7	GİRESUN	454	215 15 51	215 18 83	101	Aysun AKAR	findikarastirma@tarimorman.gov.tr
8	YALOVA	226	814 25 20	814 11 46	814 10 05	Dr. Yılmaz BOZ	yalova.arastirma@tarimorman.gov.tr
9	AYDIN	256	581 11 23	581 11 24		Birgöl ERTAN	incir@tarimorman.gov.tr
10	NİĞDE	388	232 33 54	232 33 56	232 33 55	Uğur PIRLAK	patates.arastirma@tarimorman.gov.tr
ZİRAİ KARANTİNA MÜDÜRLÜKLERİ							
1	AĞRI-Doğubeyazıt	472	312 71 03	321 21 31	312 71 04	Levent BÜYÜKKARAKUŞ	agri.zkm@tarim.gov.tr
2	ANKARA	312	316 00 34	316 00 82	316 00 87	Sevdiye BÜYÜKKİRAZ	ankara.zkm@tarimorman.gov.tr
3	ANTALYA	242	335 01 43	346 66 58	346 66 57	Ekrem ÇETİN	antalya.zkm@tarimorman.gov.tr
4	ARTVİN-Hopa	466	351 67 23	351 67 23	351 29 98 - 100	Selim IŞIK	artvin.zkm@tarimorman.gov.tr
5	BURSA	224	249 59 24	247 65 56	249 59 30	İhsan DUMAN	bursa.zkm@tarimorman.gov.tr
6	HATAY-İskenderun	326	615 22 41	615 39 34	615 39 32	Halil GÖKTÜRK	hatay.zkm@tarimorman.gov.tr
7	MERSİN	324	328 03 73	326 45 49	327 46 30	Ahmet GÜNEŞ	mersin.zkm@tarimorman.gov.tr
8	İSTANBUL	212	471 11 36	470 02 34	470 02 33	Önder ÖZDEM	istanbul.zkm@tarimorman.gov.tr
9	İZMİR	232	463 49 11	463 09 94	464 98 99	Murat ÇARKÇI	izmir.zkm@tarimorman.gov.tr
10	SAMSUN	362	445 30 31	445 20 21	445 31 11	Özcan KESEN	samsun.zkm@tarimorman.gov.tr
11	ŞIRNAK-Silopi	486	518 66 42	518 66 43	2323	Akan DURUCAN	sirnak.zkm@tarimorman.gov.tr
12	TRABZON	462	229 04 61	229 06 14	230 21 45- 8110	Servet USLU	trabzon.zkm@tarimorman.gov.tr
13	EDİRNE	284			235 26 89 - 122	Mehmet Fatih ÖZDEMİR	edirne.zkm@tarimorman.gov.tr
14	ARDAHAN	Kuruluş çalışmaları devam etmektedir.					

#SenÜretYeter

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı

www.tarimorman.gov.tr